

ပုရာဘေဒသုတ်တရားတော်

မာတိကာ

တရားပလ္လင်
 ရှုပ်ပွားတော်၏ အမေ
 တရားနာရတာ ငြိမ်းအေးဘို့ဘဲ
 နားလည်စေချင်လို့ ထပ်ထပ်ပြီး ပြောရတယ်
 ဖြတ်စွာတူရား၏ အဖြေ
 မသေခင် တရားတွေ့ဘို့ အရေးကြီးတယ်
 သန္နိဋ္ဌိကတရား
 တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်
 မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ အကျိုးဖြစ်ပုံ
 မသေခင် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်နည်း
 သီလဖြင့် ဝိတိက္ကမတဏှာ ကင်းပုံ
 သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်တဏှာ ကင်းပုံ
 ပညာဖြင့် အနုသယတဏှာ ကင်းပုံ
 အနုသယနှစ်မျိုး
 သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်
 ဘယ်လို ငြိမ်းအေးသလဲ
 တဏှာကင်းအောင် ကျင့်ပုံ
 မသေခင် ယခုတဖန် ကောင်းကျိုးပေါ်
 ရှုခိုက်၍ တဏှာကင်းပုံ
 ချက်ခြင်း လင်ဝင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့
 ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ ရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထား
 ဘေးရန်တွေ့မှ စွမ်းရည်ထင်ရှားသည်
 ကိုယ်စားယင် ကိုယ်သာ ဝတာဘဲ
 ရှေးအခွန်းကို မမှီရ
 တဏှာခိဋ္ဌိကိုမှီခြင်း
 နောင်ရေးကိုလဲ မမြော်ရ
 မလယ်ပိုင်းမှာလဲ စာရင်းမဝင်စေနဲ့
 ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အကြံ
 မဟောသခေ ဉာဏ်ကြီးပုံ
 ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အတွေ့
 စစ်ရှုံးဘေးကို ကြောက်လို့ပြေးကြတယ်
 တေဇပပါယ်လှုပ်ရန် စေလွှတ်တယ်
 စစ်ပွဲမှ ကျန်တဲ့အဖွဲ့
 ဒီမှာ ပြောလို့ရင်းကတော့
 စာရင်းဝင်တာ ကြောက်စရာဘဲ
 စာရင်းရှင်းအောင် လှုပ်နည်း
 ရဟန္တာဖြစ်မှ အကုန်စာရင်းရှင်းတယ်
 ဒုတိယပိုင်း
 အမျက်မထွက်ရဘူး
 ကြားရာမှာ ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်
 အတွေ့အထိလဲ သည်းမခံနိုင်တတ်ဘူး
 ဖားနုနုတူတယ်
 ဆေးမရှိယင် ခံရတယ်၊ ဆေးရှိယင် သက်သာတယ်
 အာယာတဝတ္ထု ၉-ပါး
 စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်မဆိုးခြင်း

စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန်မစိုးရိမ်ရ
ကြားဝါခြင်းလဲ မရှိစေရ
ကုက္ကုစ္ဆ ကင်းရမယ်
၁-လက်ခြေမငြိမ်တဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ
ကန္တရကကြည်ညိုပုံ
ကောသလမင်းလျှောက်ပုံ
၂-ဝိနယကုက္ကုစ္ဆ
၃-နောင်တ တပန်ပူပန်တဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ
အရေးကြီးတဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ
ဂိလာနရဟန်းငယ်ဝတ္ထု
ဖြတ်ဖူးဒုသာသနာ၏ရည်မှန်းချက်
သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိတဲ့ အရေးကြီးတယ်
စကားကိုလဲ ချင့်ချိန်ပြောရမယ်
စိတ်မပျံ့လွင့်စေရ
ကိလေသာဖြစ်ရေးမှာ တွန့်ဆုတ်ရမယ်
အံ့ဩတွယ်ဖြစ်အောင် ဟန်မဆောင်ရ
၁-ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှု၌ ဟန်ဆောင်ခြင်း
၂-တရားထူး ဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း
၃-ဣရိယာပုထ်နှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း
အားကျပြီး မတောင့်တရ
ကောင်းတဲ့တောင့်တမှု
ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ပါ
ကြမ်းတမ်းတာတွေကို ပယ်ရမယ်
စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေလဲ ပယ်ရမယ်
တတိယပိုင်း
သာယာတွယ်အတွင်း စီးဆင်းပုံ
ဘဝင်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ
၀ရဲ သာယာသေးသလား
မိတ္တဝိန္ဒကဝတ္ထု
၀ရဲပန်း ရွှေပန်းထင်တယ်
ပြိတ္တာတုံကိုလဲ သာယာပါတယ်
တိရစ္ဆာန်အဖြစ်ကိုလဲ သာယာတယ်
အရှုပတုံကို နိဗ္ဗာန်ထင်တယ်
အာဇ္ဈာရနဲ့ ဥဒေက
ဂေါတြုတုံတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်
သေဋ္ဌေးစိတ်ပေါက်နေတာနဲ့တူတယ်
ဘယ်ကုသိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းပါဘဲ
ဂေါတြုတုံကို သာယာနိုင်သေးတယ်
(၇)နှစ် (၇)လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်
သာယာတွယ်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်
သေပြီး ပြိတ္တာဖြစ်နေမှ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သိတယ်
မမေ့ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်
ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုလျှင် ဇူကွသစ္စာ
သူတပါးကို အထင်မသေးနှင့်
ချဉ်းကပ်သင့်တဲ့ ဒကာ၏ ဂုဏ် ၉-ပါး
သာကီဝင်တို့၏မာန
ဝိရုဇျတကို မထိမဲ့မြင်ပြုပုံ

မာနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ တေးသင့်ပုံ
ကိုယ်နှုတ် သိမ်မွေ့ပုံ
စိတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့ပုံ
ထင်မြင်သဘောပေါက်လွယ်သော အသိဉာဏ်
တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်
စာတွေ့နဲ့လွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့မလွယ်ဘူး
နာမရှုပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်
စာမတတ်ပေမဲ့ တရားကို သိတယ်
ဖြစ်ပျက်ဆိုရုံနဲ့ ဖြစ်ပျက် သိသလား
သူတပါးအပြောကြောင့် ယုံတာမဟုတ်
ယုံတာထက် သိတာက သာ၍ မြင့်မြတ်သည်
စိတ္တသူကြွယ်နှင့် နာဠပုတ္တ
ကိုယ်တိုင်သိနှင့် သူတပါးပြောလို့ယုံတာ
တပ်မက်ကင်းပြီး ဖြစ်စေရမယ်
တပ်မက်မှုကင်းဆဲ
တပ်မက်မှုကင်းဆဲမဟုတ်
လာဘ်လာတကြောင့် ကျင့်ခြင်းမဟုတ်
အခါပေါ်သိမ်း အမှတ်ရပုံ
အမှတ်ရတယ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ
နာမရှုပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ
သင်္ခါရပေက္ခာဖြင့် အညီအမျှ ရှုပုံ
ဆဋ္ဌာန်ပေက္ခာ
မာန ၃-မျိုး ကင်းရမယ်
တရားတော် နိဂုံး

မာတိကာ ပြီး၏။

နိဒါန်း

ပုရာဘောဒမည်သော ဤသုတ်တရားတော် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပုံမှာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာ ငါးရာ

အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်မြို့အနီး ဟိမဝန္တာနှင့် တစပ်တည်းဖြစ်သော မဟာဝုန်တောကြီးအတွင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်အခါ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူ၍ ထိုမဟာဝုန်တောကြီးအတွင်း၌ပင် သစ်ပင်ရင်း တောင်ပုန်းစသော သင့်လျော်ရာ အရပ်တို့၌ အသီးအသီး တရားအားထုတ်ကြလျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးခါစ ဖြစ်တော်မူကြသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းတော် ငါးရာတို့သည် မိမိတို့ ရရှိပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ် တရားထူးကို လျှောက်ထားရန် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ တပါးချင်းတပါးချင်း ဆက်ကာဆက်ကာ ရောက်ရှိလာကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်ပါး၌ ရိုသေစွာ ထိုင်လျက်ရှိကြလေသည်။

မဟာသမယ-နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးကြီး

ထိုအခါ၌ တသောင်းသော စကြာဝဠာတိုက်တို့မှ နတ် ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးခါစဖြစ်သော ရဟန္တာငါးရာနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ရန် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လာရောက်ကြရာ မဟာဝုန်တော ပတ်ဝန်းကျင်မှစ၍ ဤစကြာဝဠာတိုက်တခုလုံး အနှံ့အပြား ပြည့်နှက်လျက် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ကြီးစွာသော (မဟာသမယ) ခေါ် အစည်းအဝေးကြီးသည် မတ်တပ်မခေါ် မနိုးဆော်ရဘဲ ဖြစ်မြဲ ဓမ္မတာအားဖြင့် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

ကျွတ်ထိုက်သူနှင့် မကျွတ်ထိုက်သူ

ဤသို့ကြီးကျယ်လှစွာသော နတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးကြီးအလယ်၌ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ စံနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးဖြူစင်တော်မူသည့်ပြင် ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးဖြူစင်တော်မူကြသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးခါစ ရဟန္တာ ငါးရာတို့ဖြင့်လည်း ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်အလွန်ပင် ကြည်ညိုဘွယ်ရှိလှပါပေသည်။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် ဂုဏ္ဍေပေါင်းအရာအထောင်တို့ဖြင့်သော်လည်း မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားလှစွာသော ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ကုန္ဒိယပရော-ပရိယတ္တိ (သဒ္ဓါစသော ကုန္ဒိယတို့၏ အနုအရင့်ကို သိသော) ဉာဏ်၊ အာသယာနုသယ (စိတ်၏ ကိန်းဝပ်တည်ရာအလို အာသယနှင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိသော အနုသယတို့ကို သိသော) ဉာဏ်ဟူသော (ဗုဒ္ဓစက္ခု) ခေါ် ဘုရားရှင်တို့၏ ဉာဏ်မျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူပြီးလျှင် ကျွတ်ထိုက်သူနှင့် မကျွတ်ထိုက်သူအားဖြင့် နှစ်စုနှစ်ပုံ ခွဲခြားတော်မူလေသည်။

စရိုက် ၆-ပါးနှင့် ဒေသနာ ၆-ပါး

ကျွတ်ထိုက်သော နတ်ဗြဟ္မာအစုအပုံထဲမှလည်း-

- (၁) ရာဂစရိတ-ရာဂများသောသူ တစု၊
- (၂) ဒေါသစရိတ-ဒေါသများသောသူ တစု၊
- (၃) မောဟစရိတ-မောဟများသောသူ တစု၊
- (၄) ဝိတက္ကစရိတ-ဝိတက်များသောသူ တစု၊
- (၅) သဒ္ဓါစရိတ-သဒ္ဓါများသောသူ တစု၊

(၆) ဗုဒ္ဓိစရိတ-ပညာများသောသူ တစု-ဟူ၍ စရိုက်အပြားအားဖြင့် ခြောက်စုခြောက်ပုံ ခွဲခြားတော် မူပြန်လေသည်။ ထိုခြောက်စု ခြောက်ပုံတို့တွင်-

- (၁) ရာဂများသောသူတို့အတွက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယ သုတ်ကိုဟောရန်၊
- (၂) ဒေါသများသော သူတို့အတွက် ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောရန်၊
- (၃) မောဟများသော သူတို့အတွက် မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောရန်၊
- (၄) ဝိတက်များသော သူတို့အတွက် စူဠဗျူဟာ သုတ်ကို ဟောရန်၊

- (၅) သဒ္ဓါများသော သူတို့အတွက် တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို ဟောရန်၊
- (၆) ပညာများသော သူတို့အတွက် ပုရာဘောဒသုတ်ကို ဟောရန် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ပုစ္ဆာဝသိက ဒေသနာ

ထိုသို့ သတ်မှတ်တော်မူပြီးလျှင်-

- (၁) အတ္တဇ္ဈာသယ-မိမိ အလိုတော်ဖြင့် ဟောသော ဒေသနာ။
- (၂) ပရဇ္ဈာသယ-တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော သူတပါးအလိုဖြင့် ဟောသောဒေသနာ၊
- (၃) အတ္ထုပ္ပတ္တိက-ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟောသောဒေသနာ၊
- (၄) ပုစ္ဆာဝသိက - အမေးပုစ္ဆာ အားလျော်စွာ ဟောသော ဒေသနာ-ဟူသော ဤဒေသနာ ၄-မျိုးတို့တွင် ပုစ္ဆာဝသိက ဒေသနာဖြင့်သာလျှင် ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ သစ္စာ ၄-ပါးသိမြင်၍ ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင် ကြမည်ကို မြင်တော်မူလေသည်။

နိမ္မိတရုပ်ပွားတော် ဖန်ဆင်းခြင်း

ထိုသို့ မြင်တော်မူသဖြင့် ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အလို အဇ္ဈာသယ အားလျော်စွာ မေးမြန်းနိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို အနန္တလောကဓာတ်တို့၌ တဦးတယောက်ကိုမျှ မမြင်တော်မူသောကြောင့် ကိုယ်တော်နှင့် ပုံတူဖြစ်သော နိမ္မိတဘုရားတစ်ဆူကို ဈာန် အဘိညာဉ်တန်ခိုးတော်အစွမ်းဖြင့် ဖန်ဆင်းတော်မူလေသည်။

ထိုသို့ဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတရုပ်ပွားပုံတူဘုရားသည် အရှေ့လောကဓာတ် ကောင်းကင်အရပ်မှ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတောက်ပစွာနှင့် ကြွလာတော်မူပြီးလျှင် သက်တော်ထင်ရှား ပကတိ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့မျက်မှောက်၌ တင့်တယ်စွာ ထိုင်နေတော်မူလျက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် စသည်တို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော မေးခွန်း ပြဿနာတို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျ မေးတော်မူလေသည်။ ထိုမေးခွန်း ပြဿနာတို့ကို ပကတိ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ကြားနာနေကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အခြားစကြာဝဠာမှ ကြွလာသော ဘုရားတစ်ဆူက မေး၍ မိမိတို့၏ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူသည်ဟု အာရုံပြုကာ အားရတက်ကြွစွာနှင့် နာယူကြလျက် အသင်္ချေပေါင်းများစွာပင် အရိယ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရရှိကြလေသည်။

ပုရာဘောဒသုတ်

ထိုသို့ မေးဖြေသောအားဖြင့် ဟောကြားသော ၆-သုတ်တို့တွင် ဤပုရာဘောဒသုတ်ကို ပညာလွန်ကဲ၍ ပညာများသော ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူတို့အတွက် နိမ္မိတဘုရားက- “ကထံ ဒသဿိ ကထံ သီလော၊ ဥပသန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ” စသည်ဖြင့် မေး၍ သက်တော်ထင်ရှား ပကတိ မြတ်စွာဘုရားက “ဝိတတဏှော ပုရာဘောဒါ” စသည်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူလေသည်။

နက်နဲလှပါပေသည်

ဤပုရာဘောဒသုတ်သည် ပညာလွန်ကဲသော ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် ဟောထားသော သုတ်ဖြစ်သောကြောင့် သာမန်လူသား ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါဠိလျှောက် အနက်အဓိပ္ပါယ်မျှကိုပင်ဖွင့်ပြရန် မလွယ်ကူဘဲ အလွန်ပင်နက်နဲလှပါပေသည်။ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဒေသနာနယသဘာဝဖြင့် ဖွင့်ပြဟောပြောရန် မလွယ်ကူဘဲ နက်နဲသည်မှာ ဆိုဘွယ်ပင်မရှိ ဖြစ်ပါတော့သည်။

သို့ပင် နက်နဲလှငြားသော်လည်း နက်နဲသော ဒေသနာကို အများသော ရဟန်းရှင်လူတို့အား အလွယ်တကူနှင့် သိနားလည်စေလိုသော သမ္မာဆန္ဒ ပြင်းပြထက်သန်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို အဋ္ဌကထာဋီကာစသော သံဝဏ္ဏနာနည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်၎င်း၊ ကြွယ်ဝများပြားသော မြန်မာဝေါဟာရနှင့် ဥပမာတို့ဖြင့်၎င်း တန်ဆာဆင်လျက် အနက် အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဟောကြား ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ပါပေသည်။

ဤပုံဤနုမ် ဖွင့်ပြထားသည်

ထိုသို့ဟောကြားဖွင့်ပြရာ၌ မည်သို့နက်နဲ၍ မည်သို့ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေသည်ကို “ဝိတတဏှော ပုရာဘောဒါ” ဟူသော အပိုဒ်တခု၏ အဖွင့်မျှဖြင့်ပင် သိမြင်သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ ထိုအပိုဒ်၌ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် “ခန္ဓာပျက်ကြွေ သေသည်မှ ရှေးဦးစွာ (ဝါ) မသေမီ တဏှာကင်းသော သူကို (ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးသောသူ ခေါ်သည်” ဟု ဤမျှသာအနက် အဓိပ္ပါယ်ရပေသည်။ သို့သော် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည်ကား ဤမျှသာမဟုတ်ပေ။ ထိုစဉ်ကာလက တရားနာလျက်ရှိကြသော ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ဤမျှသာ နားလည်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ အမှန်အားဖြင့်မူ “ထိုသို့ တဏှာကင်းအောင် သီလကို ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ကျင့်ရမည်၊ သမာဓိနှင့် ပညာကို ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ကျင့်ရမည်၊ ထိုအကျင့်တရားသည် သန္တိဋ္ဌိကစသောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် မသေခင်မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် တဏှာကင်းခြင်းဟူသော အကျိုးကို ရစေနိုင်သည်” ဤသို့စသည်ဖြင့် ကျယ်ဝန်းသော အနက်အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားက သိစေလိုတော်မူပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ထိုသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိမြင်သဘောပေါက်ကြပါသည်။ ထိုကြောင့်ပင် ထိုဒေသနာကို ကြားနာစဉ်မှာပင် သီလ သမာဓိ ပညာတို့ကို ပြည့်စုံစေ၍ ကုဋေတသိန်းမျှသော နတ် ဗြဟ္မာတို့ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြ၍ မရေမတွက်နိုင်သော နတ် ဗြဟ္မာတို့လည်း သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်သို့ ရောက်ကြပေသည်။ ထိုသို့ သိစေလိုတော်မူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ကို ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားက ဟောကြား ဖွင့်ပြထားသည်ကို ထင်ရှားတွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။

အထပ်ထပ်ဟောခြင်းအကြောင်း

တဏှာကင်းလျှင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ဟု ဤမျှသာစကားဖြင့်ပင် မေးခွန်းပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းကိစ္စပြီး လောက်ပြီဖြစ်ပါလျက် ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော-စသည်ကို အဘယ်ကြောင့်ထပ်၍ ဟောရပါသနည်းစသည်ဖြင့် မေးမြန်း စိစစ်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် ထိုသို့သော အချက်များကိုလည်း ဤပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်ကြီး၌ အားလုံးပင် ကျေနပ်လောက်အောင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားက ဖြေရှင်းထားပေသည်။

စာရင်းမဝင်အောင် ကျင့်ပုံ

ဝေမဇ္ဈေ နုပသဇ္ဇေယျော-ဟူသော အပိုဒ်၌ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် “အလယ်ပိုင်း (ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်)၌ (တပ်မက်သူစသည်ဖြင့်) မရေတွက်အပ်သောသူ” ဟု ဤမျှသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ သဘောပေါက်ရန် ခက်စွာ။ ထိုအရာ၌လည်း “ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ရှုသောအားဖြင့် (ရတ္တ-တပ်မက်သူ၊ ဒုဋ္ဌ-ပြစ်မှားစိတ်ဆိုးသူ စသည်ဖြင့်) စာရင်းမဝင်တော့ဘဲ စာရင်းရှင်းသွားပုံ၊ စာရင်းပျောက်သွားပုံ စသည်ကို ဤ ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြထားသည်မှာ မှတ်သားဘွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။

လျစ်လျူထင်ပုံ

ဥပေက္ခကော သဒါ သတော-ဟူသော ဂါထာကို “ရှုမှတ်အစဉ် လျစ်လျူထင်၍” စသည်ဖြင့် မြန်မာပြန်ကာ ဆောင်ပုဒ်ပြု၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်တိုင်အောင် သတိဖြင့်အစဉ်အတိုင်း ရှုမှတ်သွားပုံ၊ ဉာဏ်စဉ်တက်သွားပုံများနှင့် လျစ်လျူရှုနိုင်ပုံများကို အထင်အရှား ဖော်ပြထားသည်မှာ ဝိပဿနာကို သဘာဝကျကျ အားထုတ်ဘူးသူတို့မှာ မိမိတို့၏ အတွေ့နှင့်တိုက်ဆိုင်၍ အားရဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကောင်းသည့်ပြင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို တကယ်အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်လည်း အားကိုးဘွယ် နည်းယူဘွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ထူးခြားသော မှတ်သားဘွယ်တို့ကို၎င်း၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါက် တကယ်ရောက်အောင် အားထုတ်လိုသော သူတော်စင်တို့အတွက် ရှုမှတ်ကျင့်သုံးဘွယ် နည်းလမ်းတို့ကို၎င်း တရားပြောတရားဆင့်ကာဆင့်ကာ ဖွင့်ပြသွားသည်ကို စာရှုသူတို့ တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။

ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံ

ဤမျှဖြင့်ပင် ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်တို့ကို ရိပ်မိလောက်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဤ တရားတော်ကြီး ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံကို ဖော်ပြပါတော့မည်။

သို့ရာတွင် ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံကို ဤနိဒါန်း စာရေးသူကအထူး ဖော်ပြရန်ပင် မလိုတော့ပါ။ အကြောင်းမူကား-ရန်ကုန်မြို့ ပန်းတနော်လမ်း၊ အမှတ် (၂၅) ဓမ္မဗျူဟာ စာစောင်တိုက်မှ ထုတ် ဝေသော ဓမ္မဗျူဟာစာစောင် အတွဲ (၄) အမှတ်-၉၊ စာမျက်နှာ (၃)၌ သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မစရိယ၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဖြစ် သော ဦးသံဝရ အရှင်မြတ်က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပြီး ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဗျူဟာ၌ ဖော်ပြချက်

ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်တော်မူသော မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်မှစ၍ ရွှေဘိုမြို့ ဆိပ်ခွန်ရွာ မဟာစည်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးလျက် မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကြီးကို မူရင်းပဓာနပြု၍ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းတရားတော်ကို လက်တွေ့ထင်ရှားအောင် ဟောကြား ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ဟောကြား ညွှန်ပြနေစဉ်မှာပင် ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓသာသနာဂုဏအဖွဲ့ကြီး၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူကာ ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်နေ့မှစ၍ ဝိပဿနာလုပ်ငန်း တရားတော်များကို တလလေးသီတင်း မှန်မှန်ဟောကြား ညွှန်ပြ တော်မူခဲ့သည်မှာ ယခု ၁၃၂၇-ခုနှစ်တိုင် ရောက်သဖြင့် ၁၆-နှစ်ကျော်ခဲ့လေပြီ။

ထိုသို့ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူရာတွင် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တရားတော်ကြီးများကို သုတ္တန်တခုခု မူတည်၍ ဟောဖော်ညွှန်ပြတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဟောတော်မူခဲ့သော တရားတော်ကြီးများထဲတွင် အလွန်ကြားနာရခဲ့သော ပုရာ ဘောဒသုတ္တန်တရားတော်ကြီးကို ၁၃၂၂-ခု ဝါဆိုလကွယ်နေ့မှစ၍ သုံးသီတင်းတိုင်တိုင် ဆက်ပြီးဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ ထိုတရားတော်ကြီးသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အလွန်ခက်ခဲနက်နဲသော်လည်း အများနည်းလည်လွယ်သော စကားအသုံး အနှုန်းထင်ရှားပေါ်လွင်သော ဥပမာတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်၍ ဟောကြားတော်မူသောကြောင့် ကြားနာရသော ရဟန်းရှင် လူ သူတော်စင် အပေါင်းတို့သည် နှစ်ထောင်းအားရ သဘောကျလျက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိပါမောဇူ ဖြစ်ကြရပါသည်။

တကြိမ်တခါ ကြားနာရုံမျှဖြင့် အားရတင်းတိမ်ခြင်းမရှိဘဲ အကြိမ်ကြိမ် ကြားနာမှတ်သားနိုင်ရန် အလိုငှါ အချို့သော ဒါယကာတို့က ထိုသို့ဟောစဉ်ကပင် အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူအသံသွင်းထားသောကြောင့် ထိုတရားတော်ကြီးကို ဦးပဋ္ဌင်းတို့ လည်း နာကြားရပြန်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကြည်နူး အထူးနှစ်သက်သဘောကျပြီးလျှင် ထိုပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို မိမိကဲ့သို့ပင် အများသော သူတော်စင်တို့အားလည်း နာကြားစေချင်သော သဒ္ဓါဆန္ဒ တက်ကြွသော ဓမ္မဒါန ပြုလိုသော စိတ် စေတနာများ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ဓမ္မဒါနပြုလိုသော စိတ်စေတနာပေါ်နေဆဲတွင် ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်တိုက်မှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရား တော်များကို သူတို့၏စာစောင်၌ ထည့်သွင်း၍ တိုင်းပြည်သို့ဖြန့်ဝေကာ ဓမ္မဒါနပြုလိုပါကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားသောကြောင့် စာအုပ်အဖြစ် မရိုက်ရသေးသော ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို တိတ်ခွေမှတစ်ဆင့် ထုတ်ယူရေးကူးလျက် ကျေးဇူး ပြုလိုက်ရပါသည်။

ဦးသံဝရ
သာသနာရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

အထက်ပါအတိုင်း ပလ္လင်ခံ၍ ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်မှ တပိုင်းချင်း တပိုင်းချင်း အလီလီ ဖော်ပြထားသော ဤပုရာဘောဒ သုတ် တရားတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုကြရသော ဓမ္မမာမက ဖြစ်သူ ရဟန်းရှင်လူများစွာတို့သည် ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းနှင့် ဆက်စပ်၍ ဖတ်ရှုကြရသည်ကို အားမရနိုင်ဘဲ စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် တလုံးတည်း၊ တဆက်တည်း ဖတ်ရှုရန် ထက်သန်ပြင်းပြ သောအလိုဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် များစွာသော ရဟန်းရှင်လူတို့၏ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝစေရန်အလို့ငှါ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ဓမ္မဒေသနာ ဖြန့်ချိရေးစာပေ တိုက်မှ အဆိုပါ ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ရွက်ဆောင်ပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စာရှုသူတို့ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာနှင့် “မသေပျက်ခင် တဏှာစင်သော ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သို့ ရောက်အောင်” ကျင့်ဆောင်ပွားများ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေသောစင်။

ဦးဇောတိပါလ
နာယကဆရာတော်
ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်၊ ပဲခူးမြို့။

၁၃၂၈-ခုနှစ်။
တပေါင်းလဆုတ် (၁၅)ရက်။

ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

တရားပဋ္ဌာန်

ဒီကနေ့ ဟောဘို့ တရားကတော့ မဟာသမယ နတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရား (၆)ပုဒ်ထဲက စရိုက် ၆-ပါး အစဉ်အားဖြင့် နောက်ဆုံး တရားတော်ပါဘဲ။ အမည်ကတော့ ပုရာဘောဒသုတ်တဲ့။

ပုရာဘောဒ-ဆိုရာမှာ ဘောဒ-က ပျက်စီးခြင်း၊ ပုရာ-က ရှေးဦးစွာ တဲ့။ ဒါကြောင့် ပုရာဘောဒ-ဆိုတာ ပျက်စီးသည်မှ ရှေးဦးစွာ- မပျက်စီးခင်-မသေခင်-လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ မပျက်စီးခင်-မသေခင် ပြည့်စုံရမည့် တွေ့ရမည့် တရားတွေကို ဟောထားလို့ ဒီသုတ်ကို ပုရာဘောဒသုတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

တရားသားတွေ ဟောသွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်တွေ ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီသုတ်ကို ဟောရာမှာလဲ သမ္မာ ပရိဗ္ဗာဇနီယ သုတ်တုန်းကလိုဘဲ မြတ်စွာဘုရားက ဖန်ဆင်းထားတဲ့ နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားတော်ဘုရားက မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော် အတိုင်း ဗုဒ္ဓစရိုက်ရှိလို့ ပညာအဖြစ်များတဲ့ ပညာလွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုမေးမြန်းပါတယ်။

ရုပ်ပွားတော်၏ အမေး

ကထံဒဿီ ကထံသီလော၊ ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတိ။
တံ မေ ဂေါတမ ပဗြုဟိ။ ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရံ-တဲ့။

ဂေါတမ၊ ဂေါတမနွယ်ဘွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကထံဒဿီ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ မြင်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကထံသီလော၊ အဘယ်သို့သော အလေ့အကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုရ ပါသနည်း။ ဂေါတမ၊ ဂေါတမနွယ်ဘွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ဥတ္တမံ နရံ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးမြန်း အပ်သော အရင်ဘုရားသည်။ တံ၊ ထိုအမေးကို။ မေ၊ ငါအား။ ပဗြုဟိ၊ ဟောကြား ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့။

ဒါက နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားတော်ဘုရားက ဘုရားအစစ်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို မေးတာတဲ့။ ဒီသုတ်မှာ နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားတော် ဘုရားနှင့် ဘုရားအစစ်ဆိုတဲ့ ဒီဘုရားနှစ်ဆူ အပြန်အလှန် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်တော်မူပါတယ်။ အမေးကတော့ ဒီတဂါထာပါ ဘဲ။ အဖြေကတော့ (၁၃) ဂါထာရှိပါတယ်။ အဲဒီအဖြေဂါထာတွေကိုတော့ အချို့ဂါထာလောက်ဘဲ အပြည့်အစုံ အကျယ်ဟော မယ်။ အချို့ကိုတော့ အကျဉ်းချုပ်လောက်ဘဲဟောမယ်။ အကြောင်းကတော့ အဲဒီ အချို့ ဂါထာတွေ၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အကုန်လုံး စေ့စေ့ငငလျှောက်ပြောနေယင် ပြောပြီးတာတွေ ထပ်ပြောနေတယ်လို့ တချို့တရားနာပရိသတ်တွေက ထင်လိမ့် မယ်။ အဲဒီဂါထာတွေထဲမှာ ထူးတာကလဲ နဲ့နဲ့လောက်ဘဲရှိတယ်။ ခပ်တူတူဖြစ်နေတာတွေကဘဲ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ လောက်ဘဲ ဘုန်းကြီးက အပြည့်အစုံဟောသွားမယ်။

တရားနာရတာ ငြိမ်းအေးဘို့ဘဲ

အမေးဂါထာမှာ ဆိုလိုရင်းကတော့ ဘယ်လိုသီလအကျင့်နဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်လို အသိအမြင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရပါသလဲတဲ့။ ဒီတရားထဲမှာ ငြိမ်းအေးတယ်ဆိုတာက အစစအရာရာ ဆင်းရဲမှု၊ ပင်ပန်းမှုတွေ အကုန် လုံး ဘာမှမရှိတော့ဘဲ အပြီးတိုင် လုံးဝငြိမ်းအေးတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ယခု ဒီမှာ တရားနာနေကြရတာ တရားအားထုတ်နေ ကြရတာဟာ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးတဲ့ အဖြစ်မျိုးကို ရအောင်လို့ပါဘဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရတာ ဟူသမျှဟာ ဒီလို ငြိမ်းအေးဘို့ချည်းပါဘဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်က ဘာသာတရားတွေမှာလဲ မြော်လင့်ချက်အားဖြင့်တော့ ဒီလို ငြိမ်းအေးဘို့ ချည်းပါဘဲ။ ဘာသာတိုင်း၊ ဘာသာတိုင်း ကိုယ့်တရားနဲ့ကိုယ် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြတာတွေဟာ ငြိမ်းအေးချင် ကြလို့ချည်း ပါဘဲ။ တကယ်ငြိမ်းတာနဲ့ မငြိမ်းတာလောက်ပဲ ကွဲပြားခြားနားပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောကကြီးထဲမှာ ငြိမ်းအေးချမ်းသာပြီး နေရတယ်ဆိုတာကိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက အလိုရှိနေကြပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ ဆိုတာတွေဟာလဲ ငြိမ်းချမ်းချင်ကြလို့ပါဘဲ။ သူတို့က တော့ ကိုယ့်တကိုယ်အတွက်တောင် မဟုတ်သေးဘူး၊ လူ့ပြည်တလောကလုံးအတွက်တောင် ရည်ရွယ်ပြီး ပြောနေကြပါသေး တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ငြိမ်းချမ်းရေးတွေကတော့ အချင်းချင်း ရန်မဖြစ်ဘို့လောက်ပါဘဲ။ သိပ်မကျယ်ပြန့်လှပါဘူး။ ဒီတရား

တော်ထဲက ငြိမ်းချမ်းရေးကတော့ အဲဒါမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ တကယ့် ငြိမ်းချမ်းရေးအစစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ပူပန်စရာ တွေ ဘယ်တော့မှ မပေါ်လာတော့ဘဲ အကုန်လုံးငြိမ်းပြီး တခါထဲ အေးချမ်းသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးသွားတဲ့သူကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဥပသန္တဆိုတာ ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဟာ ဘယ်လို အသိအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲ၊ ဘယ်လို အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲ-လို့ နိမ္မိတရုပ်ပွားတော် ဘုရားက ဘုရားအစစ်ကို မေးပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းကို လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ထားရအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေးလုပ်ထားပါ တယ်။

ဘယ်လိုသိမြင်၊ လေ့ကျင့်လျှင်၊ မည်တွင်သန္တ ခေါ်သနည်း-တဲ့။ (ဆို-၃-ခေါက်)

ကထံဒသီ၊ ဘယ်လိုသိမြင်လို့ရှိယင်၊ ဘယ်လိုသိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကထံသီလော၊ ဘယ်လို အလေ့အကျင့်ရှိယင်- တဲ့။ ဘယ်လိုသိမြင်ပြီး ဘယ်လိုအလေ့အကျင့်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်မည်တွင်ပါသလဲ၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ဆိုရပါ သလဲ-တဲ့။ အမေးဂါထာပါဠိမှာ ဥပသန္တော-လို့ ရှိတယ်။ အဖြေဂါထာတွေကျတော့ သန္တော-လို့လဲရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပသန္တနဲ့-သန္တဟာ အတူတူပါဘဲ။ တိုတိုနဲ့ ပြီးလွယ်အောင် ဒီတရားဆောင်ပုဒ်ထဲမှာတော့ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ဘဲ ဆိုထားတယ်- ငြိမ်းအေးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအသိအမြင်နဲ့ ဘယ်လိုအလေ့အကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံပါသလဲ-လို့ မေးပါတယ်။ ကဲ ဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

ဘယ်လိုသိမြင်၊ လေ့ကျင့်လျှင်၊ မည်တွင်သန္တ ခေါ်သနည်း။ (ဆို ၃-ခေါက်)

ဘယ်လိုအသိအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်လိုအလေ့အကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သန္တပုဂ္ဂိုလ်-ငြိမ်းအေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ဆိုရပါသလဲ၊ ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လို အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲ၊ ဘယ်လို အသိအမြင် နဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရပါမည်လဲ-လို့ မေးပါတယ်။

ဒီလို ရုပ်ပွားတော်ဘုရားက မေးတော့ အရဟံအစရှိသော ဇု-ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ သက်တော် ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားက ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ အဖြေဂါထာတွေကတော့ (၁၃) ဂါထာရှိပါတယ်။ ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တမည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်တွေကို ထုတ်ဖော်ပြီးပြတဲ့ ဂါထာတွေပါဘဲ။ ဒီအဖြေတွေထဲမှာ တချို့စကားလုံးတွေက ခပ်တူတူဖြစ် နေတာလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်တွေထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အမျိုးမျိုး အစားစား ကွဲပြားနေတယ်။ တချို့က ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပြီးသား ဂုဏ်ပုဒ်တွေနဲ့ နားမလည်သေးဘူး။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် နောက်နားကျတော့ တမျိုးတမည်လှည့်ပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောထားတဲ့ တရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

နားလည်စေချင်လို့ ထပ်ထပ်ပြီးပြောရတယ်

ယခု ဘုန်းကြီးတို့ တရားဟောတဲ့အခါလဲ ဒီလိုပါဘဲ။ ရှေ့နားက ပြောခဲ့တဲ့စကားကို နားလည်ပုံမရသေးယင် နောက် နားက ထပ်ထပ်ပြီးတော့ ပြောရပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အတူတူပါဘဲ။ ဘာကြောင့် ဒီလို ထပ်ကာထပ်ကာ ပြောနေရသလဲ ဆိုတော့ နားမလည်ဘဲ ဖြစ်နေမှာစိုးလို့-နားလည်စေချင်လို့ပါဘဲ။ အဲဒီလိုပါဘဲ။ ဒီသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူစဉ် အခါတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တွေက အလွန်ဘဲ များပါတယ်။ နတ်တွေကလဲ တမျိုးတည်းမဟုတ်ဘူး။ ဗြဟ္မာတွေကလဲ တမျိုးတည်းမဟုတ်ဘူး။ အမျိုးပေါင်းများစွာ ရှိနေကြပါတယ်။ လူ့ပြည်က တနိုင်ငံထဲမှာတောင်မှ ဟိုအရပ်နဲ့ ဒီအရပ်ဟာ စကားချင်းမတူကြဘူး။ ဟိုနိုင်ငံနဲ့ ဒီနိုင်ငံဆိုတော့ စကားပြောလို့တောင်အများအားဖြင့် မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါလိုပါဘဲ နတ်တွေ မှာလဲ ဟိုနတ်ပြည်နဲ့ ဒီနတ်ပြည်သာ အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရတွေ ကွဲပြားနေကြမှာပါဘဲ။ အများအားဖြင့် အချင်းချင်း စကားပြောလို့ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တချို့တချို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ခပ်တူတူစကားတွေကို ထပ်ပြီး ဟောထားတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ အဲဒီ အထပ်ထပ် ဟောထားတာတွေထဲက ယခု တရားနာနေကြတဲ့ ပရိသတ်တွေနဲ့ သင့်တော်လောက်တဲ့ ဂါထာများလောက်ပဲ ထုတ်ပြီး အကျယ်ဟောသွားမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေ

ဝီတတဏှော ပုရာဘောဒါ၊ ပုဗ္ဗမန္တ မနိဿိတော။
ဝေမဇ္ဈေ နုပသခေယျော၊ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။

မုနိ၊ နိမ္မိတရုပ်ပွား ပေါ်တော်မူဘုရား။ မုနိ၊ နိမ္မိတရုပ်ပွားဖြစ်သော အရှင်ရဟန်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရာ ဘောဒါ၊ ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြွေ သေသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝါ၊ မသေခင်ရှေးအဖို့၌။ ဝီတတဏှော၊ ကင်းသော တဏှာရှိသည်။ ဝါ၊

တဏှာကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဗြူမိ၊ ဟောကြားပေ၏။

မသေခင် တရားတွေ့ဘို့ အရေးကြီးတယ်

မသေခင်ရေးအဘို့က တဏှာကင်းရမယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းအေးတဲ့ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ပါတယ်တဲ့။ ဆိုလိုတာက တော့ တဏှာကင်းစင်တဲ့တရားကို မသေခင်မှာပင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရမယ်။ ကိုယ်တိုင်သိရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတဏှာကင်းစင်ဘို့ရာဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ပညာလွန်ကဲတဲ့ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်တယ်။ ဒီသုတ်တရားကလဲ အဲဒီ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောထားတဲ့တရားဘဲ။ ဒါကြောင့် ယခု ဒီအစဆုံးဖြစ်တဲ့ စကားကလေးတလုံးကိုက ပညာရှိတွေအတွက် အင်မတန် လေးနက်တဲ့အဓိပ္ပာယ် ရှိနေပါတယ်။ လောကမှာ ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ဘာသာရေးတရားတွေဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိနေကြတယ်။ ဒီဘာသာတရားတွေက အများအားဖြင့် သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလကို ချည်း ညွှန်းထားကြတယ်။ သေပြီးတဲ့ နောက်ကျမှ ဘုရားသခင်က ဘယ်လိုကယ်တင်မယ် ဘာဖြစ်မယ် ညာဖြစ်မယ်စသည်ဖြင့် သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလကိုချည်း ပို့ထားကြတယ်။ အေး.....သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလမှာ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်တာ တကယ်ဟုတ်သလား မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာကို ဘယ်သူမှ သက်သေသက်ကာယနဲ့ လိုက်ပြီး စစ်ဆေးလို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။

အရေးကြီးတာကတော့ မသေခင်က ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သွားဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ကျင့်သင့်တဲ့တရားကိုကျင့်ပြီး အဲဒီကျင့်တဲ့ဘာသာတရားရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေကို မသေခင် အသက်ထင်ရှားရှိနေတုန်း ဒီဘဝတွင်ဘဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့သွားမှ သေချာတယ်။ ပညာရှိတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုယင် ဒီလိုမသေခင်မှာဘဲ ထင်ရှားတွေ့ရမှ သဘောကျကျေနပ်နိုင်မယ်။ ဒီလိုမှ သေသေချာချာ စိတ်ချရတယ်။

သန္နိဋ္ဌိကတရား

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မိမိတရားကို ဒီလိုလဲ ချီးမွမ်းထားပါတယ်။

သန္နိဋ္ဌိကော-မျက်မှောက် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်တဲ့ တရားပါ-တဲ့။

မျက်မှောက်ဘဝမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရ သိမြင်ရတဲ့ တရားပါ။ သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလကျမှ တွေ့ရမည့်တရား မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်ကျင့်လို့ရှိယင် ဒီတရားကို ယခု မျက်မှောက်ဘဝတွင်ပင် ကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်ပါတယ်တဲ့။

အချို့သော လူဝတ်ကြောင် ပညာရှိတွေ ဗြာဟ္မဏခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ပညာရှိ ပရိဗိုဇ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုမေးကြတယ်။ “အရှင်ဘုရား၊ သန္နိဋ္ဌိကတရား သန္နိဋ္ဌိကတရားလို့ပြောနေကြပါတယ်။ မျက်မှောက် လက်တွေ့တရား မျက်မှောက်လက်တွေ့တရားလို့ ပြောနေကြပါတယ်။ ဒီမျက်မှောက်လက်တွေ့တရားဆိုတာ အဘယ်မျှလောက် ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံလို့ရှိယင် မျက်မှောက်တွေ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါသလဲ”လို့ ဒီလို မေးကြပါတယ်။

တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်

မြတ်စွာဘုရားက မိမိတရားကို “သန္နိဋ္ဌိကော၊ မျက်မှောက်ကိုယ်တိုင် တွေ့ရတဲ့တရား။ အကာလိကော၊ အချိန်အခါမဆိုင်းရဘဲ ချက်ခြင်းအကျိုးပေးတာတရား။ ဧဟိပဿိကော၊ လာကြည့်စမ်းပါဟု ဘိတ်ခေါ်ထိုက်သောတရား။ ဩပနေယျိကော၊ မိမိသန္တာန်၌ရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်သောတရား။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အသီးအသီး ကိုယ်စီကိုယ်င ခံစားရသောတရား”လို့ ဒီလို ချီးကျူးထားပါတယ်။ အဲဒီဂုဏ်တွေကို မေးတာပါဘဲ။ အဲဒီလို မေးမြန်းကြတဲ့ ပညာရှိတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ကျေနပ်အောင် ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီအမေးအဖြေတွေကတော့ ပုရာဘောဒသုတ်ထဲက မဟုတ်ပါဘူး။ မသေခင် တဏှာကင်းရမယ်ဆိုတာနဲ့ စပ်ဆိုင်နေလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ် သာပြီးရှင်းသွားအောင် အခြားသုတ်တွေက ယူပြီး ပြောပါတယ်။

မျက်မှောက် ကိုယ်တွေ့ အကျိုးဖြစ်ပွား

သန္နိဋ္ဌိက မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားဖြေတော်မူပုံက ဒီလိုပါ။ ပုဏ္ဏား သင်စဉ်းစားကြည့်၊ ရာဂရှိတဲ့သူဟာ ရာဂ-က လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ပြီး တိုက်တွန်းစေခိုင်းတဲ့အတွက် ကိုယ်အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ လုပ်တတ်တယ်။ သူတပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ လုပ်တတ်တယ်။ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဒုစရိုက်အမှုတွေကိုလဲ ပြုတတ်တယ်။ ရာဂကင်းသွားပြီးဆိုယင်တော့ ကိုယ်အကျိုး မဲ့ကိုလဲ မပြုတော့ဘူး၊ သူတပါးအကျိုးမဲ့ကိုလဲ မပြုတော့ဘူး၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ မနောကံ ဒုစရိုက်အမှုတွေကိုလဲ မပြုတော့ဘူး- တဲ့။

ဒီတော့ ရာဂကင်းသွားတာရယ်၊ ရာဂကင်းသွားတဲ့အတွက် အကျိုးမဲ့တွေကို မပြုတာရယ်၊ ဒါတွေဟာ မျက်မှောက် တွင် တွေ့ရတဲ့တရား မဟုတ်လားလို့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီမေးလာတဲ့ သူတွေကို ပြန်ပြီးမေးပါတယ်။ စဉ်းစားဆင်ခြင်စေပါတယ်။ ဒီတော့ မေးလာတဲ့သူတွေက သဘောပေါက်နားလည်သွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို မေးလာတဲ့သူတွေဟာ ဒီလို ကြားနာရရုံနဲ့ အကုန်လုံး ရာဂကင်းသွားကြတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တချို့လဲ သဘောပေါက် နားလည်ရုံလောက်ပါဘဲ။

အဲဒီမေးခွန်းမှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရာဂကင်းအောင် ကျင့်ရမယ်၊ ယခုမျက်မှောက်တွင်ဘဲ ရာဂကင်းဘို့လိုတယ်၊ ရာဂ ရှိနေယင် ကိုယ့်အကျိုးမဲ့ သူတပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်တယ်။ ဒီလိုအကျိုးမဲ့ပြုတာဟာ ဒေါသကြောင့် မောဟ ကြောင့် ပြုတာလဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုအကျိုးမဲ့ပြုတာတွေထဲမှာ ရာဂကြောင့် ပြုတာက တပုံပါနေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ရာဂရှိတဲ့သူတွေဟာ လိုချင်နှစ်သက်မှု မက်မောမှုတွေနဲ့ သူတပါး ဘယ့်နယ်နေနေ ငါ့အကျိုးပြီးယင် ပြီးရောဆိုတဲ့အနေနဲ့ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ ကိစ္စပြီးအောင် ဇွတ်တရွက် လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတပါးအသက်ကို သတ်တာတွေလဲရှိတယ်။ သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုးတာ လုယက် တိုက်ခိုက်တာတွေလဲရှိတယ်။ မတော်မတရား ပြုတာတွေလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို ပြုတာတွေဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ရာဂကြောင့်ပါဘဲ။

အဲဒီလို ပြုလုပ်တဲ့အတွက် မိမိအကျိုးမဲ့လဲ ဖြစ်တယ်၊ သူတပါးအကျိုးမဲ့လဲ ဖြစ်တယ်၊ ပြီးတော့ အကုသိုလ် ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံဆိုတဲ့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေလဲ ဖြစ်သွားတော့တာဘဲ။ အဲဒါဟာ ရာဂအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေဘဲ။ ထို့ အတူ ဒေါသအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေလဲရှိပါတယ်။ မောဟအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဖြစ်တာတွေလဲရှိတယ်။ မာနအကြောင်း ပြုပြီးတော့ ဖြစ်တာတွေလဲ ရှိတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတဲ့ မာနနဲ့ သူများကို အထင်သေးပြီး မသင့် မလျော်တာတွေကို ပြုတတ် ပြောတတ်တယ်။ ဒိဋ္ဌိအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေလဲ ရှိတယ်။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ မှားတဲ့အယူတွေကို မှန်တယ်ထင်ပြီး စွဲလမ်း ယူဆထားတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒီ မှားတဲ့အယူကို အားကိုးပြီး မသင့်တော်တာတွေ ပြုလုပ်တတ်တယ်။ အယူမတူတဲ့ သူတပါး တွေကို အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ ပြုလုပ်တတ်တယ်။ အဲဒီ ဘာသာအယူမှားကို ထားလိုက်ပါဦးတော့၊ လောကမှာ ပြောဟောနေ ကြတဲ့ ဝါဒတွေတောင်မှ ကိုယ့်ဝါဒနဲ့မကိုက်ယင် အတိုက်အခံ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေ လုပ်တတ်ကြသေးတာဘဲ။ ဒီလို ပြုလုပ်နေ ကြတာတွေဟာ လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒီတရားဆိုးတွေကြောင့်ပါဘဲ။ သူတို့ကြောင့် ကိုယ့်အကျိုးရော သူများအကျိုးရော ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း မကောင်းမှုတွေကို ပြုလုပ်နေကြတာဘဲ။

ဒါတွေကတော့ မျက်မှောက်တွင် တွေ့ကြုံရတဲ့ အကျိုးတွေပါ။ နောင်တမလွန်ကျတော့ တွေ့ကြုံရမည့် အကျိုးမဲ့တွေက သာပြီးများပါတယ်။ အဲဒီမကောင်းမှုတွေ အတွက်တွေ့ကြုံ ခံစားရတဲ့ ဒီအကျိုးမဲ့ ဒုက္ခတွေဟာ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ဒီရာဂ ကလေး လုံးလုံးမရှိတော့ဘူးဆိုယင်၊ ဒီဒေါသ ဒီမောဟ ဒီမာန ဒီဒိဋ္ဌိကလေးတွေ လုံးလုံးမရှိတော့ဘူးဆိုယင် (အဲဒါတွေဟာ) ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှုတွေကို မလုပ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရာဂ ဒေါသ အစရှိတဲ့ ဒီတရားဆိုးတွေ ကင်းအောင်ကျင့်ဘို့ နည်းလဲရှိတယ်။ အဲဒီနည်းအတိုင်းကျင့်ယင် အဲဒီ အကျိုးမဲ့တွေကင်းတဲ့ အကျိုးကိုလဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။ အဲဒါဟာ သန္နိဋ္ဌိက တရားဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလိုဖြေရှင်း ပြလိုက်တော့ မေးလာတဲ့ သူတွေက သဘောပေါက် နားလည်သွားကြပါတယ်။ ဒီလို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် တွေ့ရတယ်ဆိုတာကို ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်က ဘာသာတရားတွေက ဝန်မခံနိုင်ဘူး၊ သေပြီးတဲ့နောက်ကျမှ ဣဿရခေါ်တဲ့ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်မယ်၊ ကောင်းကင်ဘုံကို ရောက်မယ်၊ ဘာဖြစ်မယ် ညာဖြစ်မယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုသာ ဝန်ခံကြပါတယ်။ အဲဒါတွေက မသေချာဘူး၊ မျက်မှောက်ဘဝ မသေခင်တွေ့ရမှ သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ မျက်မှောက် ကိုယ်တိုင်တွေ့ တရားကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ပုရာဘောဒါ၊ ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြွေ သေသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝါ၊ မသေမီကာလ မသေခင် ရှေးအဖို့က၊ ဝီတတဏှာ၊ ကင်းသော တဏှာရှိသည်-တဏှာကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မသေခင်ကဘဲ တဏှာကင်းရမယ်တဲ့။ အဲဒီလို တဏှာကင်း ယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္ဓောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုရတယ်လို့ ဒီလိုဟောတော်မူပါတယ်။

မသေခင် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်နည်း

အဲဒီလို မသေခင် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်နည်းကတော့ မဂ္ဂင်နဲ့ ပြောမယ်ဆိုယင် ရှစ်ပါးရှိတယ်။ အကျင့်သိက္ခာနဲ့ ပြောမယ်ဆိုယင်တော့ သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ ဒီတရားသုံးပါးပါ။ ဒါကြောင့် သီလကို ကျင့်ရမယ်။ သမာဓိကို ကျင့်ရမယ်။ ပညာကို ကျင့်ရမယ်။

သီလက ကာယကံ ဝစီကံမြောက် လွန်ကျူးတဲ့ ဝီတိက္ကမ ကိလေသာကို ပယ်တယ်။

သမာဓိက စိတ်သန္တာန်၌ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်ခေါ်တဲ့ စိတ်ကူးကိလေသာကို ပယ်တယ်။

ပညာက အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနုသယကိလေသာကို ပယ်တယ်။

ဒါကြောင့် သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမနယ်က အကြမ်းစားတဏှာကို ပယ်ရမယ်။ သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်နယ်က အလတ်စား တဏှာကို ပယ်ရမယ်။ ပညာဖြင့် အနုသယနယ်က အနုစားတဏှာကို ပယ်ရမယ်။

တဏှာဆိုတာ အာရုံ ၆-ပါးနဲ့ ခွဲယင် ၆-မျိုးရှိတယ်။

အဆင်းကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အသံကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အနံ့ကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အရသာကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အတွေ့ကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ သဘောအာရုံကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အဲဒီလို ၆-မျိုး ရှိပါတယ်။ အကျဉ်းချုပ် ပြောရမှာပဲ။

အကျယ်ပွားလိုက်ယင်တော့ ဒီတဏှာကအများကြီးပါ။ အဆင်းတမျိုးတည်းမှာဘဲ မျက်စိနဲ့မြင်ပြီး သာယာနှစ်သက် ဖွယ်တွေက အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ ကိုယ်တွင်းကရော ကိုယ်ပကရော အများကြီးပါ။ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်က မိမိရဲ့မျက်နှာ ရုပ်ရေ လက်ခြေရဲ့ အဆင်းသဏ္ဍာန်တွေကို နှစ်သက်သာယာနေတာလဲ တဏှာပဲ။ ယခု လှပတင့်တယ်သလို နောင်အခါ နောင်ဘဝတွေမှာလဲ လှပတင့်တယ်ချင်တယ်။ သာပြီးတော့လဲ လှပတင့်တယ်ချင်တယ်။ ဒါလဲ တဏှာပဲ။ ယခု မပြည့်စုံသေး လို့ရှိယင် နောင်အခါမှ ပြည့်စုံချင်တယ် လှပချင်တယ် လူချော လူလှ နတ်ချောနတ်လှ ဖြစ်ချင်တယ်။ ဒါလဲ တဏှာပဲ။ ဒါက ကိုယ်တွင်းသန္တာန်က အဆင်းနဲ့စပ်ပြီး တဏှာဖြစ်နေပုံပါ။

ဒီတဏှာက သူများသန္တာန်က အဆင်းတွေကိုလဲ တပ်မက်သာယာတယ်။ အိမ်သူအိမ်သားမှစပြီး ကိုယ့်အခြွေအရံ ပရိသတ်ဆိုယင် လှလှပပ တင့်တင့်တယ်တယ် ကလေးတွေကိုမှ သူကလိုချင်တယ်။ အဝတ်အစား အဆင်တန်ဆာတွေ အသုံး အဆောင်တွေကိုလဲ လှလှပပတွေကိုမှ သူကလိုချင်တယ်။ အဲဒါဟာ မတွေ့ မမြင်ရသေးခင်ကလဲ စိတ်ကူးနဲ့ လိုချင်နေတတ် တယ်။ တကယ်တွေ့မြင်ရတဲ့ အခါလဲ အဲဒီ လှပတဲ့ဟာတွေကို လိုချင်တာပဲ။ ဟိုဟာမြင် လိုချင်၊ ဒီဟာမြင် လိုချင်နဲ့ ဒီလို လိုချင်တာတွေက အလွန်များပါတယ်။ ရလာပြန်ယင်လဲ အဲဒီ လှပတာကလေးတွေကို တပ်မက်သာယာနေပြန်တယ်။

အဝတ်အထည်တွေမှာဆိုယင် အဖြူ အဝါ အပြာ အနီ စသည်ဖြင့် အသွေးအရောင် အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီအရောင် အမျိုးမျိုးကိုလဲ သာယာနှစ်သက်တာပဲ။ အိမ်တွေ တိုက်တွေ နေရာထိုင်ခင်းတွေ ထီး ဘိနပ်တွေ ယာဉ်ရထားတွေ စသည်ဖြင့် အသုံးအဆောင် အမျိုးမျိုးကိုလဲ သာယာနှစ်သက်တာပဲ။ လှတယ် ကောင်းတယ်ထင်တဲ့ ဟာတွေဆိုယင် တဏှာက သာယာ နှစ်သက်တာချည်းပဲ။ ရပြီးတာကိုလဲ သာယာတာပဲ။ မရသေးတာကိုလဲ လိုချင်တာပဲ။ ကောင်းတာတွေဆိုယင် အကုန်လုံး သာယာနှစ်သက်တာချည်းပဲ။

လှပတဲ့အဆင်းကို သာယာသလိုဘဲ သာယာတဲ့အသံ၊ ကောင်းတဲ့အသံ၊ ကောင်းတဲ့အနံ့၊ ကောင်းတဲ့အရသာ၊ ကောင်း တဲ့အတွေ့ အာရုံတွေကိုလဲ နှစ်သက်သာယာတာပဲ။ အဲဒါတွေကိုတော့ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ တဏှာ တွေလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေကလဲ ကျယ်ဝန်းများပြားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ စဉ်းစားကြံစည်ပြီးတော့ လဲ သာယာတောင့်တနေတယ်။ အဲဒါကတော့ ဓမ္မတဏှာပဲ။ အဲဒီ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ နှစ်သက်သာယာမှုဆိုတဲ့ တဏှာတွေ ကင်းရမှာ။ ဒီ တဏှာတွေဟာ သီလကို လုံလုံခြုံခြုံ စောင့်ရှောက်နေယင် ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကာယကံ မြောက် ဝစီကံမြောက် လွန်ကျူးခြင်း မရှိတဲ့အတွက် ဝီတိက္ကမနယ်က ကင်းသွားတယ်။

သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းပုံ

ဥပမာ-သီလကို မရှိသေတဲ့သူဟာ လှပတဲ့အဆင်း အစရှိတဲ့အာရုံ ဝတ္ထုတစ်ခုခုကိုလိုချင်ယင် အဲဒါကိုရအောင် လိမ် တန်ယင် လိမ်လိမ်မယ်၊ ခိုးတန်ယင် ခိုးလိမ်မယ်၊ သတ်တန်ယင် သတ်လိမ်မယ်၊ ဒီလို လိမ်ယင် ခိုးယင် သတ်ယင် သီလပျက် သွားပြီ။ ဝီတိက္ကမတဏှာ ဖြစ်သွားပြီ။ သီလကို ရှိသေတဲ့သူကတော့ လိုချင်ပေမယ့်လို့ လိုချင်တဲ့တဏှာရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီး မလိမ်ဘူး မခိုးဘူး မသတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့မှာ လိမ်မှု ခိုးမှု သတ်မှုကို လွန်ကျူးအောင် တိုက်တွန်းနိုင်တဲ့ ဝီတိက္ကမ တဏှာ ကင်းနေတယ်။ ဒါဟာ သီလအကျင့်နဲ့ ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေပုံပါ။

ရဟန်းတော်များမှာ မပြုကောင်း မပြောကောင်းတာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ မပြုကောင်း မပြောကောင်းတာတွေ ကို ပြုချင်ပြောချင်ပေမဲ့ မပြုဘဲမပြောဘဲ ကြည့်ရှောင်ရတယ်။ ဒီလို ကြည့်ရှောင်နေယင် ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေတာဘဲ။ ပေးလှူ ချင်အောင်လို့ ရည်ရွယ်ပြီး မပြောကောင်းတာတွေ မတောင်းကောင်းတာတွေရှိတယ်။ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို လိုချင်ပေမယ့်လို့ အဲဒီလို ရည်ရွယ်ပြီးမပြောရဘူး၊ တိုက်ရိုက်လဲ မတောင်းရ၊ အလှူမခံရဘူး၊ လှူချင်အောင် ရည်ရွယ်ပြီးပြောယင် တောင်းယင် အလှူခံ ယင် ပစ္စည်းကို ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ အဲဒီ သီလသိက္ခာပုဒ်နဲ့စပ်ပြီး သီလမစင်ကြယ်ဘဲ ပျက်သွားတယ်။ မပြောဘဲ မတောင်းဘဲ အလှူမခံဘဲ နေတဲ့ရဟန်းမှာ အဲဒီ သိက္ခာပုဒ် သီလမပျက်ဘဲ စင်ကြယ်နေတယ်။ ဒါလဲ သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေပုံပါ။

အတိုချုပ်အားဖြင့်ဆိုယင် ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အကျိုးကိစ္စ ပြီးအောင်လို့ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကာယ ကံမြောက် ဝစီကံမြောက် ပြုလုပ်ပြောဆိုယင် ဝီတိက္ကမတဏှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မပြုဘဲမပြောဘဲ စောင့်စည်းနေယင် ဝီတိက္ကမ တဏှာကင်းတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ဝီတိက္ကမဆိုတဲ့ ဒီအကြမ်းစား တဏှာကင်းငြိမ်း အောင် ကျင့်ရတယ်။

သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန် တဏှာကင်းပုံ

သို့သော်လဲ ဒီသီလအကျင့်နဲ့တဏှာငြိမ်းပုံကတော့ သိပ်မထင်ရှားသေးဘူး၊ သမာဓိဘာဝနာအရာကျမှ သာပြီးထင်ရှား တယ်။ သမာဓိဘာဝနာဆိုတာ ကသိုဏ်းအစရှိတဲ့ သမာဓိအာရုံတစ်ခုခုကို စူးစိုက်ပြီး မပြတ်နုလုံးသွင်းနေရတယ်။ ဒီလိုမပြတ် နုလုံးသွင်းနေတော့ စိတ်ဟာ တခြားတပါး ဘယ်မှ မသွားရတော့ဘူး၊ တရံတခါ သွားပြန်ယင်လဲ စိတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံထဲ ပြန်သွင်းထားရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို သမာဓိ ဘာဝနာပွားနေခိုက်မှာ အဆင်းအာရုံ အသံအာရုံအစရှိတဲ့ ဒီလို အာရုံတွေကို စိတ်ကူးကြံစည်ပြီး လိုချင်နှစ်သက်နေတဲ့ တဏှာဟာ မဖြစ်ပဲကင်းနေတယ်။ အဲဒါ သမာဓိအကျင့်နဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်တဏှာ ကင်းပုံ ပါ။

ပညာဖြင့် အနုသယတဏှာကင်းပုံ

ဒီသမာဓိကလဲ ရှုနေတုန်း အခိုက်အတန့်လောက်သာ တဏှာကင်းတယ်။ မရှုတဲ့အခါတော့ မကင်းဘူး၊ ဖြစ်နိုင်သေး တာဘဲ။ ဒါကြောင့် တဏှာကို အမြစ်ပြတ် လုံးလုံး ကင်းစေချင်လို့ရှိယင် ပညာ ဘာဝနာကို ပွားများရတယ်။ ပညာ ဘာဝနာ ဆိုတာ ဝိပဿနာပါ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ နံတိုင်း နံတိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ စားတိုင်း တွေ့ထိတိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ သွားတိုင်း ရပ်တိုင်း ထိုင်တိုင်း လျောင်းတိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်းလဲ ရှုရတယ်၊ စိတ်ကူး ကြံစည်တိုင်းလဲ ရှုရတယ်။ အတိုချုပ်အားဖြင့်တော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှား ပေါ်လာသမျှကို အကုန်လုံးလိုက်ပြီး ရှုရတာပါ။ အဲဒီလို အကုန်လိုက်ပြီး ရှုတော့ ဒီမြင်ရာ ကြားရာ တွေ့ရာ သိရာတွေမှာ သာယာ နှစ်သက်ဖွယ် မထင်တဲ့အတွက် သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

ရှုမှတ်ခြင်းမရှိတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကောင်းတာတွေကို မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရလို့ရှိယင် အဲဒါတွေကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဖြစ်တယ်။ မကောင်းတာတွေကို မြင်ရ ကြားရ ဆွေ့ရ သိရပြန်ယင်လဲ ကောင်းတာကို တောင့်တတဲ့ တဏှာဖြစ်တယ်။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်းကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အဲဒီပေါ်လာသမျှတွေဟာ ကောင်းတဲ့အနေနဲ့လဲ မထင်ဘူး၊ မကောင်းတဲ့အနေနဲ့လဲ မထင်ဘူး၊ ပေါ်ပြီး ချင်ခြင်းပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အနေနဲ့သာထင် တယ်။ (ဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်လောက်ထိအောင် ဉာဏ်ရင့်နေတဲ့အခါ ထင်ပုံကိုပြောတာ) အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အနေနဲ့ သာထင်တဲ့အတွက် မမြဲဘူးလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ဆင်းရဲဘဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့သဘော တရားမျှဘဲလို့လဲ သိမြင်တယ်။ ဒီလို သိနေတဲ့အတွက် အဲဒီ မြင်မှု ကြားမှု တွေ့မှု သိမှုတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာမဖြစ်ဘူး၊ ရှုမိတဲ့အာရုံတိုင်းမှာ တဏှာငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ အနုသယတဏှာ ကင်းငြိမ်းတာပါ။

အနုဿယနုစိမ္မိ

အနုဿယဆိုတာ အာရမ္မဏာနုဿယကတမျိုး၊ သန္တာနာနုဿယကတမျိုး၊ ဒီလို နှစ်မျိုးရှိတယ်။

အာရမ္မဏာနုဿယ ဆိုတာ ဝိပဿနာ မရှုမိတဲ့ အာရုံတွေကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမရာဂစသည်ကို ခေါ်တယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်လောက်ထိအောင် ဉာဏ်ရင့်နေတဲ့ယောဂီမှာတော့ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း တွေ့တိုင်းသိတိုင်းကို အကုန်လုံး ရှုမိတယ်။ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အနေနဲ့သာထင်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီက အဲဒါတွေကိုမမြဲဘူး ဆင်းရဲမျှဘဲ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့ သိမြင်သွားတယ်။ ဒီလို သိမြင်တဲ့အတွက် အဲဒါတွေ ကို မြဲတဲ့အနေ ကောင်းတဲ့အနေ အတ္တအနေနဲ့ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနှစ်သက်တဲ့တဏှာဟာ လုံးလုံးကို မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဖြင့် အာရမ္မဏာနုဿယလို့ခေါ်တဲ့ အနုစား တဏှာ ကင်းသွားပုံပါဘဲ။

သန္တာနာနုဿယ ဆိုတာကတော့ ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေသန္တာန်မှာ အရိယမဂ်နဲ့မပယ်ရသေးတဲ့အတွက် အကြောင်း ညီညွတ်ယင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမရာဂ စသည်ကို ခေါ်တယ်။ ဒီ သန္တာနာနုဿယကိုတော့ အရိယမဂ်ကသာ ပယ်နိုင်တယ်။

ပယ်ပုံကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခဏမစဲ တပျက်ထဲပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေရင်း ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အဲဒီ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတွေ အကုန်လုံး ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ တွေ့မြင် ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ် ဖြစ်သွားယင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ဒီသန္တာနာနုဿယ ၂-ပါးဟာ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန် မှာ ဝိပဿနာ ရှုသည် ဖြစ်စေ၊ မရှုသည်ဖြစ်စေ ဘယ်အာရုံနဲ့မှစပ်ပြီး ဒိဋ္ဌိနဲ့ဝိစိကိစ္ဆာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ကာမရာဂဆိုတဲ့ တဏှာကတော့ သောတာပန်မှာ မကင်းသေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ အပါယ်ကျစေနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ ပုထုဇဉ်တဏှာမျိုးက တော့ကင်းသွားပြီ။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာကို တွယ်တာတဲ့ တဏှာကြောင့် ဖြစ်စေ၊ သားမယား စသည်ကိုချစ်တဲ့ တဏှာ ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်နဲ့အသက်ကို ငဲ့ကွက်တဲ့ တဏှာကြောင့်ဖြစ်စေ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်လည်ပြောခြင်း အစရှိတဲ့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှုမျိုးကိုတော့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မပြုလုပ်တော့ဘူး။

ဒီအချက်နဲ့စပ်ပြီးတော့ ပါဠိတော်သာဓကစကားတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ အထူးစိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း တာကတော့ သောတာပန် အစစ်ဖြစ်တဲ့ သီဟစစ်သူကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံချက်စကားဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါက အင်္ဂုတ္တရပါဠိ အဋ္ဌကနိပါတ်မှာ ဒီလို ရှိနေပါတယ်။

သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်

န စ မယံ ဇီဝိတဟေတုပိ သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာမ-တဲ့။

အနက်ကတော့--မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဇီဝိတဟေတုပိ၊ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကိုယ့် အသက် သေရမည်မှ ကာကွယ်လိုသောကြောင့် သော်လည်း။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ သဗ္ဗိစ္စ၊ သေစေလိုသောစေတနာဖြင့် အားထုတ်၍။ ဇီဝိတာ န စ ဝေါရောပေယျာမ၊ အသက်မှမချနိုင်ပါကုန်။ ဝါ၊ မသတ်နိုင်ပါကုန်-တဲ့။

ဒါဟာ တစုံတယောက်က အတွေးနဲ့ ရေးထားတဲ့ စကားမဟုတ်ပါဘူး။ သီဟစစ်သူကြီးဆိုတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ကိုယ်တွေ့ စိတ်နေသဘောထားကို ဝန်ခံထားတဲ့ စကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဇီဝိတဟေတုပိ-ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို အထူး သတိ ပြုကြရမယ်။ အချို့က သောတာပန်ဟာ လောဘ၊ ဒေါသ မကင်းသေးတဲ့အတွက် အသက်အန္တရာယ်ပြုမည့် ရန်သူတွေ့ယင် ကိုယ်မှာ လက်နက်ကလဲ အသင့်ရှိနေမယ်ဆိုယင် အသေတော့ မခံနိုင်ပေဘူး။ သတ်မိဦးမှာဘဲလို့ ဒီလို အတ္တနောမတိနဲ့ ကြံဆ တတ်တယ်။ ယခု သီဟစစ်သူကြီးအဆိုကတော့ ကိုယ့်အသက် အတွက်တောင် သူတပါးကိုမသတ်နိုင်ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါဟာ ဘုရားဟောတရားတော် အားလုံးနဲ့ ညီပါပေတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ ကာမတဏှာ လုံးဝ မကင်းသေးပေမဲ့ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်းအစရှိတဲ့ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ ဝိတိက္ကမ တဏှာကတော့ ကင်းနေပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် တဏှာရာဂကို တစွန်းတစမှ မပယ်ရသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အားကြီးပြင်းထန်တဲ့ တဏှာရာဂက တိုက်တွန်းတဲ့အတွက် အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှုတွေကိုလဲ ပြုတာဘဲ။ သူတပါးအသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးခြင်းအစရှိတဲ့ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုတွေကိုလဲ ပြုတယ်။ အဲဒါဟာ တဏှာရာဂက အားမလျော့ သေးဘဲ အားကောင်းနေလို့ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ပုထုဇဉ်တွေထဲမှာလဲ တချို့ကတော့ အဲဒီလို မကောင်းမှုတွေကို မပြုရဲတာတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သူတော်ကောင်းတရားတွေကို ကြားနာရပြီး ယောနိသော မနသိကာရနဲ့ သူတော်ကောင်းစိတ်ဝင်

နေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒါက စိတ်မချရသေးပါဘူး။ သူ့ယုတ်မာနဲ့ပေါင်းမိပြီး လူမိုက်စကားကို ကြားနာရဖန်များလာ ယင် ယခုဘဝမှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နောင်ဘဝတွေမှာဘဲဖြစ်ဖြစ် ဖောက်ပြန်နိုင်ပါသေးတယ်။

သောတာပန်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အရင်းအမြစ် တဏှာရာဂက တကယ်ကို အားနည်းသွားပြီ၊ ဒါကြောင့် ဒီဘဝ မှာသာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ဘဝတွေမှာလဲ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ အဲဒီလို မကောင်းမှုတွေကို မပြုနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အပါယ် ကျစေနိုင်တဲ့ တဏှာကင်းတဲ့ သဘောပါဘဲ။

သောတာပန်က ဝိပဿနာရှုပြီး သကဒါဂါမိမဂ်ကို ရောက်တဲ့အခါ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂ တဏှာနဲ့ ဗျာပါဒ ဒေါသဆိုတာ ထပ်ပြီး ကင်းသွားပြန်တယ်။

အနာဂါမိမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ကာမရာဂနဲ့ဗျာပါဒဟာ အကုန်လုံးကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ကာမတဏှာကင်းနေတဲ့အတွက် ကာမဂုဏ်ကိစ္စနဲ့စပ်ပြီး ငြိမ်းအေးနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဘဝနဲ့စပ်ပြီး သာယာနေ သေးတဲ့အတွက် လုံးဝငြိမ်းအေးပြီလို့တော့ မဆိုရသေးဘူး။ အဲဒီ ဘဝတဏှာက အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျမှ ကင်းသွား တယ်။ အဲဒီအခါမှာတော့ တပ်မက်သာယာတတ်တဲ့ တဏှာဟူသမျှ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ တဏှာကင်းယင် ဒေါသ မောဟ မာန အစရှိသော ကိလေသာတွေလဲ အကုန်လုံးကင်းတယ်။ ကိလေသာ အပူတွေ ကိလေသာ ဆင်းရဲတွေ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတာပါဘဲ။ အဲဒါဟာ သေပြီးတဲ့ နောက်ဘဝကျမှ တွေ့ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ မသေခင် ယခုဘဝမှာလဲ တွေ့ရမှာ။ ဒါကြောင့် ဒီလို တဏှာကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တ-ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဟောထားတာ။

ဒီလို တဏှာကင်းလို့ ဥပသန္တမည်တဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိဖြင့် သေသွားတဲ့အခါကျတော့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ အသစ်တွေ ဘာမှမဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘူး။ အဲဒီတော့မှ အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံ အမြဲတမ်းငြိမ်းအေးသွားတယ်။ အဲဒါကို အနုပါဒိသေ သ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံသွားတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်တဲ့ ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဖြင့် ငြိမ်းအေးနေပါတယ်။

ဘယ်လို ငြိမ်းအေးသလဲ

ဘယ်လိုလဲဆိုယင် တဏှာကင်းတဲ့ ရဟန္တာမှာလဲ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေက ဖြစ်မြဲဖြစ်ပြီး ရှိမြဲရှိနေသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေလဲ မြင်ရ ကြားရ နံရ တွေ့ရ သိရသေးတာဘဲ။ အထူးအားဖြင့် ကိုယ်မှာ အပူအအေးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ အပူဒဏ် အအေးဒဏ်တွေကို ခံရတာဘဲ။ ဓာတ်ချောက်ချားတဲ့အခါ ညောင်းညာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာတွေလဲ ခံရတာဘဲ။ ဖျားနာပြီး နေမကောင်း ထိုင်မသာ ဖြစ်သေးတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ထူးခြားတာကတော့ အဲဒီလို မခံသာတာ မကောင်းတာတွေကို တွေ့ရပေမဲ့ ရဟန္တာမှာ စိတ်ဆင်းရဲကတော့ မရှိဘူး။ စိတ်ကတော့ ကြည်လင်ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်မတန် သက်သာနေပါတယ်။ အင်မတန် ငြိမ်းအေးနေပါတယ်။

တဏှာမကင်းသေးတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ မကောင်းတဲ့အာရုံတွေကို ခံစားရလို့ ဆင်းရဲတာကတမျိုး၊ အဲဒါကို စဉ်းစားပြီး သည်းမခံနိုင်လို့ စိတ်မချမ်းသာတာ စိတ်ဆင်းရဲ တာကတမျိုး၊ ဒီလို ဆင်းရဲနှစ်မျိုး နှစ်မျိုးဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆူးနှစ်ချောင်းဒဏ်ကို ခံနေတာနဲ့တူတယ်။ အခန့် မသင့်လို့ ခြေထောက်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ လက်မှာဖြစ်ဖြစ် ဆူးငြောင့်စူးတယ်ဆိုပါတော့ အဲဒီဆူးငြောင့်ကို အခြားဆူးနဲ့ထိုးပြီး ထွင် ထုတ်တဲ့အခါမှာ အဲဒီ ထွင်တဲ့ဆူးကလဲ အသားထဲမှာ ကျိုးပြီးကျန်နေတယ်ဆိုယင်၊ ပဌမ ဆူးငြောင့်က တနာ၊ ထွင်တဲ့ဆူးက တနာ၊ ဒီလိုနှစ်နာ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အာရုံဆိုးနဲ့ တွေ့ရလို့ ခံစားရတဲ့ ဆင်းရဲက တမျိုး၊ နောက်ကလိုက်ပြီး စိတ်မချမ်းသာတဲ့ ဆင်းရဲက တမျိုး ဒီလို ဆင်းရဲနှစ်မျိုးကို ခံစားနေကြရတယ်။

ယခုပြောနေတဲ့ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်နေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အာရုံဆိုးတွေကို မတွေ့ရတဲ့အခါကဘဲ များနေပါတယ်။ အာရုံဆိုးတွေကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာလဲ စိတ်မချမ်းသာမှု ဆိုတာကတော့ နောက်က လိုက်မလာတော့ဘူး။ စိတ် ကတော့ အမြဲတမ်း ကြည်ကြည်လင်လင် ချမ်းချမ်းသာသာချည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ အမြဲတမ်း ကောင်းနေပါတယ်။ ဒီလို စိတ် ဆင်းရဲ ကင်းရုံမျှတွင် မဟုတ်သေးဘူး။ ဒေါသ မောဟ မာန အစရှိသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေလဲ အကုန်လုံးဘဲ ကင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေမယ့်လို့လဲ နှစ်သက်သာယာပြီး တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘူး။ အခါခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးကြည်လင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိအခါမှာ နောက်ထပ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအသစ်တွေ ဘာမှမဖြစ် တော့ဘူး။ တခါထဲ အမြဲတမ်း ငြိမ်းအေးသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရာဘောဒါ၊ ခန္ဓာပျက်ကြွေသေသည်မှ ရှေးအဘို့ကာလ၌။ ဝါ၊ မသေမီ။ ဝီတတဏှာ၊ ကင်းသောတဏှာရှိသည်။ ဝါ၊ တဏှာကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုဗ္ဗံ အန္တံ၊ ရှေးအဖို့ ရှေးအစွန်းကို။ အနိဿိတော စ၊ မမှီသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရှေးအဖို့ ရှေးအစွန်းကိုလဲ မမှီရဘူးတဲ့။

ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ပိုင်း၌။ န ဥပသဓေယျော စ၊ မရေတွက်အပ် မခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရက္ခတံ၊ ရှေးရှုပြု၍ တောင့်တခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဗြူမိ၊ ဟောကြားပေ၏။

ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုကြဦးစို့။

မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင်မမှီ၊ နောက်ဆီမမြော်၊ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ လယ်ဌာန၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်။ (ဆို)

ပုရာဘောဒါ၊ မသေပျက်ခင်။ ဝီတတဏှော၊ တဏှာကင်းစင်ရမယ်-တဲ့။ ဒီ ပုရာဘောဒါ-ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကိုစွဲမှီပြီး ဒီသုတ်ကို ပုရာဘောဒသုတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ပဌမစာပိုဒ်အရက မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်ရမယ်၊ ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ဖို့ အကျင့်ကိုကျင့်တဲ့သူဟာ တဏှာကင်းငြိမ်းတဲ့အကျိုးကို မသေခင်မှာဘဲ ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် တွေ့ရမယ်။ ဒီလိုတဏှာကင်းယင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီတော့ တဏှာကင်းတယ်ဆိုယင် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ အလယ်ပိုင်းတွေမှာလဲ စွဲမှီခြင်း ကင်းနေပြီ မဟုတ်ပါလား။ ဒီလိုဆိုယင် “ပုဗ္ဗမန္တ မနိဿိတော” စသည်ကို ဘာကြောင့်ထပ်ပြီး ဟောရပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အကျဉ်းချုပ်မျှဖြစ်တဲ့ ရှေးစကားနဲ့ နားမလည်သေးတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအတွက် အသေးစိတ် အကျယ်ဖွင့်ပြီး ဟောတယ်လို့ မှတ်သင့်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကို တရားအစပိုင်းကတည်းကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ နောက်လဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောတာတွေဟာ ဒီနည်းချည်းပါဘဲ။

တဏှာကင်းအောင် ကျင့်ပုံ

မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရသလဲဆိုတာကို ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော စသည်ဖြင့် ဒီလို ဖွင့်ပြပါ တယ်။ ရှေးအဖို့ကိုလဲ မမှီမတွယ်မိအောင် ကျင့်ရမယ်။ နောက်အဖို့ကိုလဲ မမြော်မိ မတောင့်တမိအောင် ကျင့်ရမယ်။ အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ အရေအတွက် စာရင်းမဝင်အောင် ကျင့်ရမယ်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါလဲ နားလည်ဘို့ရာ မလွယ်လှသေးပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ဒီသုတ်က ပညာလွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောတယ်ဆိုတာကို အစနားကတည်းက ပြောခဲ့ပြီ။ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နားမလည်နိုင်ပေမဲ့ ပညာလွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ပညာရှိတွေအတွက်ဆိုတော့ တွေးစရာကလေးတွေလဲ ပါဘို့လို့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာ စကတ်ကိုက မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်ရမယ်ဆိုတာက စပြီး ဟောထားပါတယ်။

မသေခင် ယခုဘဝမှာ ကောင်းကျိုးပေါ်

အဲဒါဟာ ပညာရှိတွေအတွက် စိတ်ဝင်စားစရာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ဘာသာတရားကို ကျင့်ရတာဟာ မသေခင် အကျိုးပေါ်မှ စိတ်ချရတယ်။ သေပြီးမှဆိုယင် စိတ်မချရဘူး။

ဥပမာ-အနာရောဂါရှိလို့ ဆေးကုတယ်ဆိုယင် ယခုဘဝတွင် ပျောက်မှ ဆေးကုရကျိုးနပ်မယ်။ နောက်ဘဝကျမှ ပျောက်မယ်ဆိုယင် ဘယ်သူမှ ကုချင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီဘဝတွင်တောင် လပိုင်း ရက်ပိုင်းအတွင်း မြန်မြန်ပျောက်မှ ကောင်းတယ်။ နာရီပိုင်း မိနစ်ပိုင်းအတွင်း တခဏအတွင်း ပျောက်ယင် သာပြီးကောင်းတာဘဲ။ အဲဒါလိုပါဘဲ ယခုဘဝတွင် မသေခင် တဏှာကင်းစင်ပြီး ငြိမ်းအေးတဲ့ အကျိုးကိုရမယ်ဆိုတာဟာ အင်မတန်ကျေနပ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို ကျေနပ်သဘော ကျပြီး တကယ်ကျင့်ယင် မသေခင် ယခုဘဝမှာဘဲ တဏှာကင်းတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားယင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဇု-ခုမြောက် အဖြေဂါထာမှာ တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ-လို့ ဆိုထားတယ်။

တံ၊ ထိုသို့ တဏှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဗြူမိ၊ ဟောကြားပေ၏-တဲ့။ ပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဂါထာမှာလဲ သဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ-လို့ ဟောထားသေးတယ်။

သ-သော၊ ထိုသို့ တဏှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏-တဲ့။ ရှေးဂါထာတွေက ဆိုခဲ့သမျှ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ဒီစာပိုဒ် ၂-ခုထဲက တခုခုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အဆုံးသတ်ရတယ်။

ဒါကြောင့် မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ် သန္တပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ရတယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်အောင် ကျင့်ပုံကိုလဲ သီလနဲ့ရော သမာဓိနဲ့ရော ပညာနဲ့ရော ပြောခဲ့တာ တော်တော် စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဝိပဿနာရှုခိုက်မှာ တဏှာစင်ပြီး ငြိမ်းအေးပုံကို နဲ့ထပ်ပြီး ပြောလိုက်ဦးမယ်။

ရှုခိုက်၌ တဏှာကင်းပုံ

ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို မပြတ်ရှုနေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတာဟာ တဏှာစင်အောင် လုပ်နေတာဘဲ။ ရှုမိတဲ့အာရုံတိုင်းမှာ တဒင်္ဂအားဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းတယ်။ တဏှာကင်းစင်တယ်။ နဲ့ရှုနိုင်ယင် ကိလေသာငြိမ်းတာ တဏှာကင်းစင်တာကို နဲ့တော့သိရပါတယ် များများရှုနိုင်ယင် များများသိသာလာတယ်။ ကြာကြာ ရှုဖန်များလာပြီဆိုတော့ ကိလေသာတွေဟာ တော်တော်ကို နဲ့သွားတယ်။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းတွေ သိပ်မဖြစ်တော့ဘူး။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိလေသာတွေ အယင်ကလို ပြန်ပြီး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလေလားလို့ ထင်ရလောက်အောင် တောင် ငြိမ်းနေတဲ့အခါလဲရှိတယ်။ ဒီလို ငြိမ်းနေတယ်ဆိုတာဟာ အားထုတ်နေဆဲမှာ ငြိမ်းနေတာကို ပြောတာပါ။ အရိယမဂ် ရောက်ပြီး ငြိမ်းတာကို ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီလိုငြိမ်းနေတဲ့အတွက် ကိလေသာကင်းနေပြီလို့တောင် အထင်ရောက်တတ်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရိယမဂ် မရောက်သေးယင် တကယ်ငြိမ်းတာတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဝိပဿနာ အလုပ်ကိုလွတ်ပြီး ရပ်နားနေယင် ရက်ပေါင်းအတော်ကြာလာတော့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ကိလေသာတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေဆဲမှာ တဏှာငြိမ်းနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးရတာဟာ မသေခင်ရတဲ့ အကျိုးပါဘဲ။

သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပိုပြီးသိသာပါတယ်။ သာယာနှစ်သက်မှုကလေး ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို တကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်လောက် ရှုမှတ်ရုံနဲ့ ပျောက်သွားတယ်။ နောက်ထပ် မဖြစ်လာတော့ဘူး။ ဒီလို တဏှာငြိမ်းတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အလွန်အားကောင်းနေတဲ့ အခါမှာဆိုယင် သာယာနှစ်သက်မှုတောင် မဖြစ်ပဲနဲ့ ငြိမ်းနေတယ်။ သာယာနှစ်သက်ဖွယ် အာရုံကို တွေ့ရပေမဲ့ အဲဒါကို ရှုမှတ်နေတာနဲ့ သာယာနှစ်သက်ဖွယ် မထင်ဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်နေတဲ့ သဘောမျှသာ ထင်တယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်မှု လုံးဝမဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာ ရှုခိုက်မှာ တဏှာ ကင်းစင်နေပုံပါဘဲ။ မသေပျက်ခင် တွေ့ရတဲ့ အကျိုးပါဘဲ။

အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အရိယမဂ်ကို ရောက်သွားတယ်။ ဒီလိုရောက်သွားတော့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ တဏှာတွေ လုံးဝမဖြစ်နိုင်တော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတာကို ကိယ်တိုင်တွေ့ရပါတယ်။ ဒါလဲ မသေခင် တဏှာကင်းတာကို တွေ့ရတာပါဘဲ။

သာယာနှစ်သက်မှုဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းစင်တာကိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ တွေ့ရမယ်။ အဲဒါကတော့ မသေခင် တဏှာစင်တာ အစစ်ဘဲ။

ချက်ခြင်းလက်ငင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့

ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာ တဏှာတွေ လုံးလုံးမဖြစ်တော့ဘူး။ အကုန်လုံးငြိမ်းနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီလို တွေ့ရတာဟာ သန္တိဋ္ဌိကတရား၊ ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် တွေ့ရတဲ့တရားတဲ့။ **အကာလိကော** အချိန်အခါ မဆင်းလင့်ဘဲ လက်ငင်းတွေ့ရတဲ့ တရားတဲ့။ ပြီးတော့ ဒီလို မျက်မှောက်လက်ငင်း ကောင်းကျိုးတွေကို တွေ့ရတဲ့အတွက် **ဧဟိပဿိကော** လာကြည့်လှည့်စမ်းပါ ကျင့်ကြည့်လှည့်စမ်းပါ-လို့ တိုက်တွန်းထိုက် ဘိတ်ခေါ်ထိုက်တဲ့ တရားတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ဒီတရား ကျင့်ကြည့်စမ်းပါပြောလို့ အခြားသူတွေက ကျင့်ကြည့်တဲ့အခါ အကျိုးကျေးဇူးက တော်တော်နဲ့ မပေါ်လာယင် တယ်နေရာ မကျဘူး။ အကျိုးကျေးဇူးက မကြာခင် ချက်ခြင်းလက်ငင်း ပေါ်လာမှ နေရာကျတယ်။ တိုက်တွန်းတဲ့သူကို ကျေးဇူးတင်တယ်။ ဥပမာ-ရောဂါဖြစ်နေတဲ့လူကို အခြားလူတယောက်က ဟောဒီဆေးကို မှီဝဲကြည့်စမ်းပါလို့ဆိုတဲ့အတွက် အဲဒီရောဂါသည်က မှီဝဲကြည့်တဲ့အခါ ရောဂါက ရုတ်တရက် မသက်သာဘူး မပျောက်နိုင်ဘူးဆိုယင် ဆေးကိုရော ဆေးပေးတဲ့လူကိုရော မယုံမကြည် ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီဆေးကို မှီဝဲလို့ နေ့ချင်းညချင်း သက်သာမှုရပြီး ရောဂါပျောက်ငြိမ်းသွားတယ် ဆိုယင်တော့ ဆေးကိုလဲ ယုံကြည်တယ်။ ဆေးပေးတဲ့သူ တိုက်တွန်းတဲ့ သူကိုလဲ ကျေးဇူးတင်တယ်။ ဒီလိုဆေးဟာ မှီဝဲကြည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တယ်။ ဒါလိုဘဲ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကလဲ ဧဟိပဿိကော-လာကြည့်စမ်းပါ၊ ကျင့်ကြည့်စမ်းပါ-လို့ ဘိတ်ခေါ်ထိုက် တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့ တရားဖြစ်ပါတယ်။ ဘိတ်ခေါ် တိုက်တွန်းတဲ့အတိုင်း တကယ်ကျင့်လို့ရှိယင် မသေခင် မျက်မှောက်ဘဝမှာဘဲ ကိလေသာ တဏှာကင်းတဲ့ အကျိုးကို လက်ငင်းတွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုတွေ့ပြီး တိုက်တွန်းတဲ့ သူကိုလဲ အများကြီး ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်။

ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထား

ပြီးတော့ **ဩပနေယျိကော**-ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့ တရားပါတဲ့။ ရောဂါပျောက်စေတတ်တဲ့ဆေးတွေ၊ ခွန်အားဗလတိုးစေတတ်တဲ့ ဆေးတွေ အစာအာဟာရတွေကို ကိုယ်ထဲရောက်အောင် စားရတယ် ထိုးရတယ် လိမ်းရတယ်။ အဲဒီလို စားလို့ ထိုးလို့ လိမ်းလို့ ကိုယ်ထဲရောက်ပြီး အဲဒီဆေးတွေ အာဟာရဓာတ်တွေ ပျံ့နှံ့သွားယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကျန်းမာမှုဖြစ်တယ်။ ခွန်အားဗလတွေ တိုးလာတယ်။ အဲဒီလိုဘဲ ဒီတရားကလဲ ဩပနေယျိကော-ကိုယ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့ တရားပါတဲ့။ ကိုယ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ထားယင် အာရုံအကောင်းအဆိုး အညွှန်တွေကို ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။ ကိလေသာရောဂါတွေ ပျောက်ကင်းတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ကိလေသာဖြစ်ဖွယ် အာရုံကို တွေ့တဲ့အခါ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ယင် ကောင်းတဲ့အာရုံဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုးတဲ့အာရုံဘဲဖြစ်ဖြစ် ရိပ်ကန်ရိပ်ကန် ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာလဲမဖြစ်ဘူး၊ စိတ်ဆိုးတဲ့ ဒေါသလဲမဖြစ်ဘူး၊ အကယ်၍ နှစ်သက်မှု စိတ်ဆိုးမှုဖြစ်လာယင်လဲ စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်လိုက်ယင် ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်သွားတယ်။ ဒီလိုပျောက်သွားတာဟာ စိတ်မချမ်းသာဖြစ်တဲ့အခါ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဟာ တရားတော့ အားထုတ်ထားပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ဒီလို စိတ်မချမ်းသာမှုကလေးတွေကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်နိုင်သေးဘူးဆိုယင် အဲဒီလူ တရားအားထုတ်ထားတာဟာ နေရာမကျသေးလို့ဘဲ။ သူ့ကိုယ်ထဲမှာ တရားဓာတ်ခံ သတ္တိမပြည့်စုံသေးလို့ဘဲလို့သာ မှတ်ရမယ်။

ဘေးရန်တွေမှ စွမ်းရည်ထင်ရှားသည်

အာပဒါသု ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။အာပဒါသု၊ ဘေးရန်အန္တရာယ်တို့ ဆိုက်ရောက်လာသော အခါကာလတို့၌။ ထာမော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏စွမ်းရည်သတ္တိကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိရမည်၊ ဆုံးဖြတ်ရမည်-တဲ့။ အကြောင်းမရှိသေးခင်က ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လို အရည်အချင်း စွမ်းရည်သတ္တိရှိတယ်လို့ ချီးမွမ်းနေကြပေမဲ့ ဧကန်မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူး၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနဲ့ တွေ့လို့ သည်းခံနိုင်မှ ဧကန်ဟုတ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။

လောကမှာ ဘေးရန်အန္တရာယ်မရှိတဲ့အခါ လူစွမ်းကောင်းကြီးလုပ်ပြီး ပြောဆိုနေပေမယ်လို့ စိတ်မချရသေးဘူး၊ တကယ့်ဘေးအန္တရာယ်နဲ့ တွေ့ရလို့ သူနိုင်ကိုယ်နိုင် အပြိုင်အဆိုင် ခုခံတိုက်ခိုက်ရတဲ့အခါကျမှ မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရွပ်ရွပ် ချွံချွံခုခံ တိုက်ခိုက်တတ်တယ်ဆိုယင် အဲဒီလူကို တကယ် စွမ်းရည်သတ္တိရှိပါပေတယ်လို့ ဧကန် မှတ်ယူရတယ်။ အဲဒီလိုပါဘဲ တရားဘက်မှာလဲ တရားတွေ ကျင့်ကြံအားထုတ်ထားလို့ တရားတွေပြည့်စုံနေပါပြီ သိမ်မွေ့နေပါပြီ ဆိုပေမယ်လို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနဲ့ မတွေ့သေးလို့ရှိယင် သိပ်မသေချာသေးဘူး၊ ဧကန်ဟုတ်ပြီလို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူး၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်း အန္တရာယ်တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ သည်းခံနိုင်တယ်။ ရာဂဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့တွေ့ရပေမဲ့ ရာဂ ထင်ထင်ရှားရှား မဖြစ်ဘူး၊ ဒေါသဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ ဒေါသ ထင်ထင်ရှားရှား မဖြစ်ဘူး၊ သောကအာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေမဲ့ သောက ထင်ထင်ရှားရှား မဖြစ်ဘူးဆိုယင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သည်းခံနိုင်ရည် ရှိပါပေတယ်လို့ ချီးမွမ်းရလိမ့်မယ်။

ဒီတရားက ကိုယ်ထဲမှာ နံနံရောက်လာယင် နံနံတော့သည်းခံနိုင်တာဘဲ။ များများကြီး ရောက်နေလို့ရှိယင် များများကြီးသည်းခံနိုင်တယ်။ တရားတွေအကုန်လုံး ပြည့်စုံနေပြီဆိုယင်ဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေဟာ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ဘယ်ကလာ လာ အကုန်လုံး သည်းခံနိုင်ရည် ရှိသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် **ဩပနေယျိကော**-မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင် ထိုက်တဲ့ တရားပါတဲ့။

ပြီးတော့ **ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ**-တဲ့။ ဒီတရားက ကိုယ်ကျင့်မှ ကိုယ်ရတယ်။ သူများကျင့်နေတာနဲ့ ကိုယ်မရနိုင်ဘူး၊ ကိုယ်ကျင့်ထားတဲ့တရားကို သူများပေးလို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဆရာကလဲ တပည့်ပေးလို့ မဖြစ်ဘူး၊ မိဘကလဲ သားသမီးကို ပေးလို့မဖြစ်ဘူး၊ သားသမီးကလဲ မိဘကို ပေးလို့မဖြစ်ဘူး၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်တဲ့သူအချင်းချင်းလဲ ဝေငှပေးလို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်စားယင် ကိုယ်သာ ဝတာဘဲ

လောကမှာတောင် ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ့်ကိစ္စပြီးပါတယ်။ ထမင်းကိုတောင် ကိုယ်စားယင် ကိုယ်သာ ဝတာဘဲ။ အခြားလူ ဝမသွားဘူး၊ အိပ်ချင်ယင် ကိုယ်တိုင်အိပ်မှဘဲ သူ့ကိုယ်တိုင် အိပ်ရေးဝတယ်။ အခြားလူတယောက် အိပ်တာနဲ့ အခြားလူ တယောက်မှာ အိပ်ရေး ဝ-မသွားဘူး၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တကယ်ဖြစ်ရမဲ့ကိစ္စဆိုယင် သူတပါးကို ကိုယ်စားလှယ်ခိုင်းလို့ မရဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ တရားကလဲ ကိုယ်ကျင့်မှ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ပြည့်စုံတယ်။ ဒါကြောင့် **ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော**-ကျင့်ကြံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာသာ အသီးအသီး ကိုယ်တိုင် ခံစားရတဲ့ တရားပါတဲ့။ အဲဒီ သန္နိဋ္ဌိက အစရှိတဲ့ သဘောတွေကို ပေါ်လွင်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

ပုရာဘောဒါ၊ ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြောင့် သေသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝါ၊ မသေခင်။ ဝီတတဏှာ၊ ကင်းသော တဏှာရှိသည်။ ဝါ၊ တဏှာကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ ဒီအပိုဒ်ကစပြီး ဟောထားပါတယ်။ နောက်အပိုဒ်တွေကတော့ ဒီအပိုဒ်ရဲ့ အသေးစိတ် အကျယ်အဖွင့်များ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ရှေးကပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒါကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ထပ်တူ ဖြစ်နေတယ်လို့တော့ စဉ်းစားဘွယ်မရှိပါဘူး။ အဲဒီ နောက်အပိုဒ်တွေကို ဟောကြစို့။

ရှေးအစွန်းကို မမှီရ

ပုဗ္ဗံ အန္တံ ရှေးအစွန်းကို။ အနိဿိတော၊ မမှီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရှေးအစွန်းကို မမှီရဘူးတဲ့။ ရှေးအစွန်းဆိုတာ ရှေးအဖို့ဘဲ။ ရှေးအဖို့ဆိုတာ ဘဝနဲ့ပြောရမယ်ဆိုယင် လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့ ရှေးဘဝတွေပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ လူထဲကတော့ အဲဒီ ရှေးဘဝတွေကို သိနိုင်တဲ့သူက ရှားပါတယ်။ လူဝင်စားခေါ်တဲ့ ဇာတိဿရဉာဏ်ရတဲ့သူ အနည်းငယ်နဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ်ကို ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အနည်းငယ်လောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ အခြားလူများစုတွေမှာ ရှေးဘဝကို မသိတာနဲ့ ဒီအပိုဒ်အရ ကျင့်ဘို့ရာမရှိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးအစွန်း ရှေးအဖို့အရ ယခု လောလောဆယ်အချိန်မှ ရှေးဖြစ်တဲ့ ကာလတွေကို အကုန်လုံး ယူရမယ်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်တွေ လတွေ ရက်တွေ အချိန် နာရီ မိနစ် စက္ကန့်တွေဟာ အကုန်လုံး ရှေးအစွန်း ရှေးအဖို့တွေချည်းပါဘဲ။ ယခု တရားဟောနေတဲ့အချိန်က ပြန်ကြည့်ယင် နံနက်ပိုင်း နေ့လည်ပိုင်းက မြင်ခဲ့ကြားခဲ့ တွေ့ခဲ့သိခဲ့တာတွေဟာ ရှေးအဖို့တွေပေါ့။ ယခုပြောနေတဲ့ စကားလုံးတွေထဲတောင် ပြောပြီး ကြားပြီး စကားလုံးတွေဟာ ရှေးအဖို့တွေဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ပြောဆဲ ကြားဆဲကတော့ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပြောမည့် ကြားရမည့် စကားလုံးတွေကတော့ အနာဂတ်တဲ့။ ဒီမှာတော့ လွန်ခဲ့ပြီးကာလက မြင်ခဲ့ကြားခဲ့ တွေ့ခဲ့သိခဲ့တာတွေကို ရှေးအဖို့လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါတွေကို မမှီရဘူးတဲ့။

တဏှာဒိဋ္ဌိကို မှီခြင်း

မိတယ်ဆိုတာ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဘဲ။ အေး-ဒီတဏှာဒိဋ္ဌိအကြောင်းတွေကတော့ ဘုန်းကြီးက ခဏခဏ ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောနေလို့ ဒကာဒကာမတွေမှာ ရိုးနေလောက်ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဟောဘို့ရာ အခွင့်ကရောက်လာတော့ ထပ်ပြီး ဟောရပြန်တာဘဲ။ ဟောဘို့ရာ အခွင့်ရောက်နေပါလျက်နဲ့ မဟောဘဲ ချန်ထားယင် ဒီနေရာမှာ ဟာကွက်တခု ဖြစ်နေမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့မှီရာကို ထပ်ပြီးဟောဦးမယ်။ ဘယ်မှာဘဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရားဟောတဲ့ ဒေသနာတိုင်းမှာ မိတယ်ဆိုယင် ဒီတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိချည်းပါဘဲ။ ဒီတရား ၂-မျိုးကိုဘဲ ရည်ပြီးတော့ နိဿိတော မှီသည်။ အနိဿိတော-မမှီဘူး၊ နိဿာယ-မှီ၍။ အနိဿာယ-မမှီမူ၍လို့ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်။ အာရုံတခုခုကို နှစ်သက်သာယာနေယင် အဲဒီအာရုံကို မှီတွယ်နေတာဘဲ။ အယူမှား အမြင်မှားပြီး စွဲလမ်းနေယင်လဲ အဲဒီအာရုံကို ဒိဋ္ဌိနဲ့ လက်မလွှတ်ပဲ တွယ်ကပ်ပြီး မှီနေတဲ့ သဘောဘဲ။

အတိတ်အကြောင်းတွေကို ပြန်ပြီးနှစ်သက်နေယင် တဏှာနဲ့မှီနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဥပမာ-နံရံကိုကပ်ပြီး ထိုင်နေယင် နံရံကိုမှီနေတာဘဲ။ နံရံကိုအားပြုပြီး မှီနေတာဘဲ။ တိုင်ကိုကပ်ပြီးထိုင်နေယင် တိုင်ကိုအားပြုပြီး မှီနေတာဘဲ။ မြေကြီးပေါ်မှာ ထိုင်နေယင် မြေကြီးကို မှီနေတာဘဲ။ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ထိုင်နေယင် ကြမ်းပြင်ကို မှီနေတာဘဲ။ အဲဒါလိုပါဘဲ တဏှာကလဲ ရှေးက တွေ့ခဲ့ပြီးအာရုံတွေကို ထပ်တလဲလဲ ဆင်ခြင်ပြီးနှစ်သက်သာယာလျက် မှီတွယ်နေပါတယ်။ ရှေးက မြင်ခဲ့ဘူးတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေ၊ ကြားခဲ့ဘူးတဲ့ နံခဲ့ဘူးတဲ့ စားခဲ့ဘူးတဲ့ တွေ့ထိခဲ့ဘူးတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို စိတ်ကူးစဉ်းစားလိုက် နှစ်သက်သာယာလိုက်နဲ့ ဖြစ်နေတာဟာ တဏှာနဲ့မှီနေတာဘဲ။ ရှေးဘဝဟောင်းက အကြောင်းအရာတွေကို သိနိုင်တဲ့သူတွေအဖို့ဆိုယင် အဲဒီ ရှေးဘဝဟောင်းက အကြောင်းအရာတွေ ပြန်လည် သတိရပြီး သာယာနေတာလဲ တဏှာနဲ့ မှီနေတာပါဘဲ။ လူထဲက ဆိုယင်တော့ ဒီလို ရှေးဘဝအကြောင်း သိတဲ့သူက အလွန်နည်းပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီသုတ်က မဟာသမယ နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးမှာ ဟောတဲ့ သုတ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီတုန်းက နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကတော့ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို သိနိုင်ကြပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ရှေးဘဝ အကြောင်းအရာတွေ သိနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဲဒီ ရှေးဘဝအကြောင်းအရာတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနေယင် တဏှာနဲ့မှီနေတာဘဲ။ လူတွေကတော့ ရှေးဘဝကို မပြောနဲ့ ယခုဘဝတွင်တောင် သုံးလေးနှစ် အရွယ်တွင်းက အကြောင်းအရာဆိုယင် သတိရခဲ့ပါတယ်။ သတိရတောင်မှ အဲဒီလို ခလေးသူငယ်ဘဝက အကြောင်းအရာတွေဟာ သာယာစွဲလမ်းဘွယ် ဖြစ်လှမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ အရေးကြီးတာကတော့ တော်တော်ကြီးရင့်လာတဲ့ အချိန်ကစပြီး အကြောင်းအရာတွေကို ပြန်ပြီးတော့လဲ ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ သာယာစွဲလမ်းဘွယ်တွေလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုယင် အဲဒီ ရှေးကာလက နေထိုင်ခဲ့တာတွေ စားသောက်ခဲ့တာတွေ သုံးဆောင်ခဲ့တာတွေ အပေါင်းအဖော်တွေနဲ့ ပျော်ရွှင်ခဲ့တာတွေ သွားလာလုပ်ကိုင် ကြံစည်ခဲ့တာတွေ အဲဒီလိုဟာတွေပါဘဲ။ အဲဒါတွေကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး သာယာနေတတ်တယ်။ တခါတရံမှာ အဲဒီလို ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေက အထူးမစဉ်းစားရဘဲနဲ့လဲ စိတ်ကူးထဲမှာ အလိုလိုပေါ်နေတတ်သေးတယ်။ အဲဒီလို ရှေးဟောင်းတွေကို ပြန်လည်သတိရပြီး နှစ်သက်သာယာနေတာဟာ ရှေးအဖို့ကို မှီနေတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှေးအဖို့ကို မှီမူမရှိစေရဘူးတဲ့။ ပဌမအပိုဒ်က ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း တဏှာကင်းတယ်ဆိုယင် ဒီ

တဏှာအမှီလဲ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရှေးအဖို့ကို မမှီရဘူးဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်ဟာ ပိုသလိုဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပဌမအပိုဒ်က တဏှာကင်းတယ်ဆိုတာက အကျဉ်းချုပ် စကားဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အကျဉ်းချုပ်လောက်နဲ့ မသိနိုင်သေးတဲ့ သူတွေအတွက် ရှေးအဖို့ကို မမှီရဘူး စသည်ဖြင့် အသေးစိတ် အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောတော်မူထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ တရားအားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ တရားအားထုတ်နေဆဲမှာ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနေလို့ရှိယင် ရှေးကိုမှီနေတာဘဲ။ အဲဒီလို အမှီမရှိစေရဘူး။ ဒီအမှီကလေးပေါ် လာယင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ခဲ့ဘူးတာကိုပြန်ပြီး ဆင်ခြင်မိယင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ကြားခဲ့ဘူးတာ သုံးဆောင်ခံစားခဲ့ဘူးတာ ပျော်ရွှင်ခဲ့ဘူးတာ-ဒီလိုဟာတွေကို ပြန်ပြီးစဉ်းစားမိယင် ချက်ခြင်းရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်ကလေး စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာလျှင်လာချင်း ရှုမှတ်နိုင်ယင်တော့ နှစ်သက်သာယာတယ်ဆိုတဲ့ အမှီကလေးတောင် မဖြစ်ရတော့ဘူး။ အမှီလုံးလုံး ကင်းသွားတယ်။

ဒီနေရာမှာ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် ဆိုပေမယ့်လို့ သိပ်ရှေးမကျတာတွေလဲ ပါဝင်ပါတယ်။ မနေ့က အကြောင်းအရာ တွေလဲပါပါတယ်။ ဒီကနေ့ နံနက်ပိုင်း နေ့လည်ပိုင်းက အကြောင်းအရာတွေလဲ ပါပါတယ်။ မိနစ် စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းက မြင်ပြီးခါစ ကြားပြီးခါစ တွေ့သိပြီးခါစတွေလဲ ပါပါတယ်။ ဒီအနီးကပ် ရှေးအဖို့တွေက ထင်ရှားနေလို့ သာပြီးအရေးကြီးပါ တယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ မနေ့တနေ့က နံနက်ပိုင်း နေ့လည်ပိုင်းက မိနစ်စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းက ဆိုတာတွေကတော့ အထူးမစဉ်း စားရတော့ဘဲ စိတ်ကူးထဲမှာ အလိုလို ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီ အနီးကပ် ရှေးအဖို့တွေကို ပိုပြီးဂရုစိုက်ရမယ်။ အဲဒီ အနီးကပ် အာရုံတွေ ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါဟာ တဏှာဖြင့် မှီနေတာကို ပယ်ပုံပါဘဲ။

ဒိဋ္ဌိဖြင့်မှီနေတာကလဲ ဒီလိုပါဘဲ ရှေးက မြင်ခဲ့ ကြားခဲ့ တွေ့သိခဲ့တာတွေဟာ ငါဘဲ။ မြင်ရ ကြားရ သိရတာကလဲ ဘယ်သူဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဘဲ စသည်ဖြင့် သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ ပြန်ပြီး စဉ်းစားနေတယ်။ အဲဒီလို သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတာက ဒိဋ္ဌိနဲ့မှီတာတဲ့။ အဲဒါက ဘာဒိဋ္ဌိလဲဆိုယင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိနဲ့ ပြန်ပြီး စဉ်းစားနေတာတဲ့။ အဲဒီလို စဉ်းစားနေမိယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင် မမှီ”လို့ ဆိုထား တယ်။ ရှေးတွင် မမှီဆိုရာမှာ ရှေးကို မမှီ-လို့ဆိုယင် မြန်မာသဒ္ဒါနည်းအရ ပိုကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှေးစာပိုဒ်တွေက ခင် စင် တို့နဲ့ ကာရန် ကိုက်အောင် ရှေးတွင်လို့ဘဲ စီလိုက်ရတယ်။ ရှေးတွင်မမှီ-ဆိုတာ လိုရင်းကတော့ ရှေး၌ မမှီ ရှေးကိုမမှီ ရှေးအဖို့ကို မမှီ-လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီမှာ ရှေးအဖို့ဆိုတာက လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့ ရှေးကာလ အတိတ်ကာလက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ တွေ့ကြုံခံတဲ့ အကြောင်းအရာ တွေကိုဆိုတာပါဘဲ။ အဲဒီရှေးကတွေ့ကြုံခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို ပြန်တွေးပြီး တဏှာနဲ့သာယာမနေရဘူး။ ဒီလိုသာယာပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ်ပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်ဆိုတဲ့နည်းဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ တရားအားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလုပ်ငန်းစဉ်က အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့စိတ်ကို မှတ် လိုက်ယင် အဲဒီ စိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီစိတ်ကလေးဟာ အယင်က ရှိနေတာမဟုတ်ဘူး။ ယခုဘဲ ဖြစ်ပြီး ယခုဘဲ ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး။ မမြဲတဲ့ တရားဘဲဆိုတာကိုလဲ ထင်ရှားသိရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားဘဲ ဆိုတာကိုလဲ ထင်ရှားသိရတယ်။ ဒီလိုသိရတဲ့အတွက် သာယာ နှစ်သက်တဲ့ တဏှာလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ငါကောင် သတ္တဝါကောင် ထင်မှတ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီလို ရှုမှတ်တာဟာ ရှေးအဖို့ကို မှီပြီးဖြစ်မည့် တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိကို ပယ်တဲ့နည်းဘဲ။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ရှေးအဖို့နဲ့ စပ်ပြီး ပေါ်လာသမျှ စိတ်ကူးတွေကို ဒီနည်းအတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမယ်။

ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားယင် နောက်ဆုံးကျတော့ အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားမယ်။ အဲဒီလို ရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ရှေးအဖို့ကို မှီတွယ်တတ်တဲ့ ဒီတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဟာ လုံးဝ ကင်းသွားမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို တဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိ လုံးဝ ကင်းဘို့ရန်အတွက် ပုထုဇဉ် အဖြစ်ကစပြီး လေ့ကျင့်ရတာ၊ ဒီလို မလေ့ကျင့်ဘဲနဲ့တော့၊ ဒီ တဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိကို မပယ်နိုင်ဘူး။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကစပြီး လေ့ကျင့်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ တဏှာဆိုတဲ့ အမှီအတွယ် ကင်းသွားတယ်။ သောတာပန်က ဆက်ပြီးလေ့ကျင့်တော့ သကဒါဂါမ် ဖြစ်တယ်။ သကဒါဂါမ်က ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်တော့ အနာဂါမ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အခါမှာ ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်တဲ့ အမှီ အတွယ်တွေ လုံးဝ ကင်းသွားတယ်။ အနာဂါမ်က ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်တော့ ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ အမှီအတွယ်တွေ အကုန်ကင်းသွားတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌိအမှီအတွယ်ဆိုတာကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ကတည်းက ကင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ငါအနေနဲ့ ထောင်လွှားတတ်တဲ့ မာနကတော့ ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီ မာနကလဲ အတ္တ ကောင် ငါကောင် တကယ်ရှိတယ်လို့ မစွဲလမ်းပေမဲ့ သူ့ရဲ့ ဖြစ်ပုံက ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံနဲ့ ခပ်တူတူပါဘဲ။ အတ္တယောင်ယောင် ငါယောင် ယောင်နဲ့ဘဲ သူက ထောင်လွှားပြီး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ဒိဋ္ဌိ ကိုယ်စားလှယ်သဘော ရှိနေတဲ့အတွက် အသို့

မာန ဒိဋ္ဌိမာနလို့ ခေါ်ပါတယ်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်တို့၏ ဝိပဿနာနဲ့ အထက်မဂ် ၃-ပါးက ဒီ ဒိဋ္ဌိမာနဆိုတဲ့ အမှီအတွယ်ကိုလဲ ပယ်သွားပါတယ်။ အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ တဏှာရယ် ဒိဋ္ဌိရယ် မာနရယ် ဒီအမှီအတွယ်တွေ အကုန်လုံးကင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ရှေးအဖို့နဲ့ စပ်ပြီးဖြစ်မည့် အမှီအတွယ်တွေ လုံးဝကင်း သွားအောင် ကျင့်ဘို့ရာရည်ရွယ်ပြီး ပုဗ္ဗ အန္တိ၊ ရှေးအဖို့ ရှေးအစွန်းကို။ အနိဿိတော၊ မမှီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

နောင်ရေးကိုလဲ မမြော်ရ

ရှေးတွင် မမှီ၊ နောက်ဆီ မမြော်-ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ရှေးအဖို့ကို မမှီပုံ ပြောပြီးတော့ နောက် အနာဂတ် မမြော်ပုံကို ပြောကြစို့။ အဲဒါက ဂါထာမှာ စတုတ္ထအပိုဒ် အဖြစ်နဲ့ ဟောထားပါတယ်။ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ-တဲ့။

တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရက္ခတံ နောင်ရေးကို ရှေးရှုပြုခြင်း၊ နောင်ကာလကို မြော်၍ တောင့်တခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပေ။ ဒီနေရာမှာ ရှေးရှုပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ်သွားမည့် လမ်းဆီကို ရှေးရှုဦးတမ်းပြီး မြော်လိုက်တာမျိုးပါ။ ဥပမာ မီးရထားဖြင့် ခရီးသွားမယ်ဆိုယင် ဘူတာရုံကို ဘယ်လိုသွားရမယ်၊ လက်မှတ်ရအောင်ယူရမယ်၊ နေရာရအောင် ဘယ်လိုလုပ် ရမယ်စသည်ဖြင့် အစစအရာရာ ချောချောမောမောဖြစ်အောင် ကြိုတင်ပြီးစဉ်းစားရတယ်။ ကိုယ်သွားလိုရာ အရပ်ရောက်တော့ လဲ ဘယ်သူနဲ့တွေ့ရမယ်၊ ဘယ်သွားရမယ် ဘာလုပ်ရမလဲ စသည်ဖြင့် စောစောကတည်းက အစီအစဉ်တွေ စဉ်းစားထားရ တယ်။ အဲဒါတွေဟာ ခရီးသွားခြင်းနဲ့ စပ်ပြီး ပုရက္ခတံ ရှေးရှု ပြုမှုတွေပါ။ ယခုတရားထဲမှာလဲ ဒီလိုပါ။ သတ္တဝါတွေဟာ သံသရာခရီးသွားတွေ၊ သံသရာခရီးသွားတွေ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီဘဝကသေပြီး နောက်ဘဝကျတော့ ကိုယ် ဖြစ်ချင်တာ ကလေးတွေကို ရှေးရှုဦးတမ်းပြီး မြော်လင့် တောင့်တနေကြတယ်။ လူ့လောကမှာ ဆိုယင် မင်းမျိုး သေဋ္ဌေးမျိုး အထက်တန်း ကျတဲ့အမျိုးတွေမှာ ဖြစ်ဘို့၊ အရပ်အဆင်းလှဘို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများဘို့ အခြွေအရံများဘို့ စသည်ဖြင့် မြော်လင့်တောင့်တကြ တယ်။ နတ်လောကမှာဆိုယင် တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်မျိုးဖြစ်ဘို့ စသည်ဖြင့် မြော်လင့် တောင့်တကြတယ်။ ယခုဘဝတွင်လဲ အသက်ရှည်ဘို့ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းဘို့ စီးပွားဥစ္စာတိုးတက်ဘို့ အခြွေအရံများဘို့ စသည်ဖြင့် မြော်လင့်တောင့်တနေကြ တယ်။ ဒါတွေဟာ ရှေးရှုပြုပြီး တောင့်တတာတွေပါ။

ရှေးရှုပြုတယ်ဆိုတာ နောက်ဖက်ကို ပြန်လှည့် ကြည့်တာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ ရှေ့ခရီးစဉ်မှာ ဖြစ်ရမည့် တွေ့ရမည့် အချိန်ကာလ အရာဝတ္ထုတွေဆီကို မြော်တဲ့သဘော အနာဂတ်ကို တောင့်တတဲ့ သဘောပါ။ အဲဒီ အနာဂတ်ကို နောင်ကာလ နောက်ကာလလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အတိတ်ကာလကို ရည်ပြီး ရှေးတွင် မမှီ-လို့ ဆောင်ပုဒ် တတိယအပိုဒ်မှာ ဆိုခဲ့တဲ့အတွက် ဒီမှာ အနာဂတ်ကို နောက်ဆီမမြော်-လို့ ဆိုထားပါတယ်။ နောက်ဆီဆိုတာ အနာဂတ် နောင်ရေးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောင်ရေးတွေလဲ မြော်တွေးကြံစည်တောင့်တမနေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ နောင်ရေးတွေကို ကြံမိတောင့်တမိယင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရမယ်။

ဒါကလဲ တရားအားထုတ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောတာပါ။ တရားအားမထုတ်ပဲ အိမ်မှာ အလွတ်နေသူတွေ၊ အိမ်ကိစ္စ ဆောင် ရွက်နေတဲ့သူတွေကို ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့သူတွေမှာ ဒီလို ကြံစည်တောင့်တမှုတွေကို ရှုမှတ်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်လဲ လောကီ ကိစ္စတွေ ဘာမှ လုပ်လို့ဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ တရား အားထုတ်နေဆဲမှာသာ အရေးကြီးပါတယ်။ နာရီပိုင်းနဲ့ ဖြစ်စေ၊ နေ့ရော ညပါဖြစ်စေ မပြတ်အားထုတ်နေတဲ့ အခါမှာတော့ ရှုမှတ်မှုဟာ သူ့အလုပ်ပဲ။ ဒါကြောင့် နောင်ရေးကို တွေးမိကြံမိယင် မှတ်ရမယ်။

ရှုမှတ်စရာတွေကတော့ အင်မတန် များပါတယ်။ နောင်ရေးကို စဉ်းစားမိယင် အဲဒီ စဉ်းစားတဲ့ စိတ်ကူးတောင့်တတဲ့ စိတ်ကူးကို မှတ်ရတယ်။ ယခုဘဝတွင် ကိုယ်အလိုရှိတာကလေးတွေကိုရဘို့ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်းဖြစ်ဘို့ ကြံစည်တောင့်တ နေတတ်တယ်။ မိမိပြုကျင့်ထားတဲ့ သီလစသည်ကို အကြောင်းပြုပြီး လူချမ်းသာဖြစ်ဘို့ နတ်ချမ်းသာဖြစ်ဘို့ စသည်ဖြင့်လဲ ကြံစည်တောင့်တနေတတ်တယ်။ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ပဋိပတ္တိသာသနာပြုဘို့လဲ ကြံစည်နေတတ်တယ်။ ဒါက တော့ ကောင်းတဲ့အကြံအစည်ပါ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါကို အကြာကြီးကြံနေယင် ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာအလုပ် ပျက်နေတယ်။ သမာဓိ ဉာဏ်တွေမဖြစ်ပဲ ပျက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဉာဏ်ကမတက်ပဲ ရှိနေတတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီလိုကောင်းတဲ့ ကြံစည်စိတ်ကူး မှုကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ်တိုးတက်ဘို့ရာလဲ ကြံစည်နေတတ်တယ်။ အဲဒါကလဲ လွန်လွန်ကဲကဲ ကြံစည်နေ ယင် ရှုမှတ်မှု ပျက်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ကြံစည်မှုကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

ဒီလို နောင်ရေး ကြံတွေးမိ တောင့်တမိသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားယင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်တွေကို ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကိုရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဒီလို နောင်ရေးနဲ့စပ်ပြီး မြော်လင့်တောင့်တမှုတွေဟာ လုံးလုံးမရှိတော့ပဲ ကင်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ရဟန္တာမှာ နောင်ဘဝ အတွက် တောင့်တမှု တွယ်တာမှု တဏှာလဲ လုံးဝမရှိတော့တဲ့အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိနောင် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဘာမျှ

မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ လုံးဝ ငြိမ်းအေးသွားတယ်။ ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တောင့်တမှု တဏှာက ရှိနေတဲ့အတွက် သေခါနီးမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံတခုခုကို မလွတ်ပဲ တွယ်တာစွဲလမ်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် စုတိ၏အခြားမဲ့မှာ အဲဒီအာရုံကိုဘဲ အာရုံပြုပြီး ပဋိသန္ဓေခန္ဓာတွေ ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီလို ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေခန္ဓာတွေ ဖြစ်ပေါ် သွားတော့ အိုရ နာရ သေရ အစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေကိုရဘို့ လမ်းစပွင့်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို ဒုက္ခတွေ မရောက်ရအောင် “ရှေးတွင်မမှီ၊ နောက်ဆီမမြော်”လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း လွန်ခဲ့ပြီး ရှေးကာလက ဖြစ်တဲ့ တွေ့ခဲ့တာတွေလဲ ပြန်ပြီး စဉ်းစားမနေနဲ့၊ နောက်အခါကျမှ ဖြစ်ရ တွေ့ရမှာတွေလဲ မြော်မနေနဲ့၊ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အလယ်ပိုင်းမှာလဲ စာရင်းမဝင်စေနဲ့

ပြီးတော့-ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ပိုင်း၌။ န ဥပသင်္ခေယျော၊ မခေါ်ဝေါ်အပ်-မရေတွက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ အလယ်ပိုင်းမှာလဲ မခေါ်ဝေါ်ရ မရေတွက်ရတဲ့ အခြေအနေမျိုး ရောက်စေရမယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်-ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တပ်မက် နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ၊ သာယာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ဆိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မောဟဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မသိမလိမ္မာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ် မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မာနကြီးတဲ့ အထင်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယုံမှားတွေးတောနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဝိစိကိစ္ဆာမကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်ဆိုးစိတ်သွမ်းတွေများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘဝဂတိတွေရောက် ဖို့ရာ အသင့်ရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဖြစ်ဦးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ လူဖြစ်ဦးမည့် နတ်ဖြစ်ဦးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲ အခေါ်ဝေါ် မခံရစေရဘူးတဲ့။ အဲဒီလို မခေါ်ထိုက်တဲ့ စာရင်းမဝင်တဲ့ အခြေအနေ ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်တဲ့။

ဒီဂါထာမှာ “ရှေးကိုလဲမမှီနဲ့၊ နောက်ကိုလဲမမြော်နဲ့”ဆိုတာတွေဟာ ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက သုံးခဲ့တဲ့ ဝေါဟာရစကား တွေပါ။ ယခုခေတ်မှာဆိုယင် နားလည်ဘို့ တော်တော် ခဲယဉ်းနေပါပြီ။ ပြီးတော့ ဒီတရားက အဲဒီ ရှေးခေတ်တုန်းကတောင် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ပညာရှိတွေအတွက် ဟောတဲ့တရားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ပညာထူးကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ နားလည်လွယ်မယ်။ နောက်ပြီးတော့ နုပသင်္ခေယျော-အခေါ်ဝေါ် မခံရစေရဘူး-စာရင်းမဝင်စေရဘူးဆိုတာက သာပြီး နက်နဲသေးတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီး ရှင်းပြရဦးမယ်။

ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော-အလယ်ပိုင်း၌ မခေါ်အပ်သူ-မခေါ်ထိုက်သူ-စာရင်းမဝင်သူ ဖြစ်စေရမယ်တဲ့။ အလယ်ပိုင်း ဆိုတာ ယခုမြင်ခိုက် ကြားခိုက် နံခိုက် စားခိုက် တွေထိခိုက် ကြံသိခိုက်မှာ ဒွါရ ဖိ-ပါးက ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သဘောတရားတွေကို ဆိုပါတယ်။ အဲဒီအလယ်ပိုင်း သဘောအာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ တပ်မက်နေတဲ့သူ စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူ စသည်ဖြင့် အခေါ်မခံရ စေရဘူး၊ စာရင်းမဝင်စေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ မြင်ရတဲ့အာရုံကို သာယာတပ်မက်နေလို့ရှိယင် တပ်မက်နေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရ မှာပေါ့၊ ကြားရတဲ့အာရုံ နံရတဲ့အာရုံ စားရတဲ့အာရုံ တွေထိရတဲ့အာရုံ ကြံသိရတဲ့ အာရုံတွေကို သာယာတပ်မက်နေယင် တပ်မက်နေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ ပြီးတော့ မြင်ရတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး ဒေါသဖြစ်နေယင် စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ ကြားရ တွေ့ရ သိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီး ဒေါသဖြစ်နေယင် စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ ပြီးတော့ မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ သိရတဲ့ အာရုံတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိယင် မောဟ ဖြစ်နေတဲ့ တွေဝေနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။

ထို့အတူ မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရ ကြံသိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဂုဏ်ယူနေယင် အထင်ကြီးနေယင် မာနထောင် နေတဲ့သူ အထင်ကြီးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ မြင်တာဟာ ငါကောင်ဘဲ၊ ငါကောင်ကဘဲ မြင်တယ်-စသည်ဖြင့် ထင်မြင်နေ ယင် ဒိဋ္ဌိဖြစ်နေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ မြင်မှု ကြားမှု စသည်နှင့် စပ်ပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေယင်၊ သို့မဟုတ် မရှုမိလို့ အကုသိုလ် ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေယင် အပါယ်ရောက်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေယင်၊ သို့မဟုတ် ကုသိုလ် ဖြစ်ခွင့်ရှိနေယင် လူဖြစ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နတ်ဖြစ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့၊ ဒီလို မခေါ်ရအောင်၊ မခေါ်ထိုက်အောင်၊ စာရင်းမဝင် အောင်လုပ်ရမယ်။ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုယင်-ရှုမှတ်ရမှာဘဲ ဘာတွေကို ရှုမှတ်ရမှာလဲဆိုယင်-မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ဖိ-ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ် တရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုမှတ်ရမည်။ ဒီလို ရှုမှတ်လို့ “ရုပ်နာမ်မျှဘဲ၊ ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်သွားတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲ”ဆိုတာကို အမှန်အတိုင်း သိသွားယင် သာယာစရာ မရှိတော့ဘူး၊ သာယာမှုလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း မသိယင်တော့ မြင်တာ ကြားတာကလေးတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ထားသလိုဘဲ စိတ်ထဲမှာ စွဲကျန်နေတယ်။ အဲဒီ စွဲကျန်နေတဲ့ ရုပ်ပုံကလေးကို ပြန်လည် စဉ်းစားပြီးတော့ နှစ်သက်စရာဆိုယင် နှစ်သက်သာယာမှုတွေ အထပ်ထပ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ စိတ်ဆိုးစရာ အာရုံဆိုယင် လဲ စိတ်ဆိုးမှုတွေ အထပ်ထပ် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီနှစ်သက်မှု စိတ်ဆိုးမှုဖြစ်ပုံကိုတော့ ပြောခဲ့ဘူးလှပါပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ယခု စိတ်ဆိုးမှု ဖြစ်ပုံကလေးကို ပြောရဦးမယ်။ အဲဒါက မဟောသဓာ ဇာတ်တော်မှာ ရှိပါတယ်။

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အကြံ

မဟောသဓာဇာတ်တော်မှာ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးက “အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်းလုပ်ယင် ဇေယျဒိပ် တကျွန်းလုံးမှာ အရှင်မင်းကြီးဟာ ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်” လို့ ညွှန်ကြားတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလဲလို့ဆိုတော့ “အရှင် မင်းကြီး၊ ဒါကတော့ သိပ်မခက်ပါဘူး၊ လွယ်ပါတယ်။ အရှင်မင်းကြီးရဲ့ စစ်တပ်အင်အားကြီးနဲ့ ချီတက်ပြီးတော့ အင်အား နည်းတဲ့ ပြည်နီးချင်း နိုင်ငံကလေးတွေကစပြီး သိမ်းသွင်းရမယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးပြောတာ ဟုတ်တယ်။ အင်အားကြီးတဲ့နိုင်ငံက အင်အားသေးတဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေကို သွားပြီးသိမ်းတယ်ဆိုတာ လွယ်လွယ်ပေါ့။ လွယ်ပုံကတော့ ဒီလိုပါ စစ်တပ်အင်အားပြပြီး ခြိမ်းချောက်ရမယ်တဲ့။ သင်တို့ဟာ ငါတို့လက်အောက်ခံ လုပ်မှာလား၊ မလုပ်ဘူးလား၊ လက် အောက်ခံလုပ်လို့ရှိယင်တော့ နေမြဲအတိုင်း သင်တို့တိုင်းပြည်နဲ့ သင်တို့အားထားမြဲ ထားမယ်။ သင်တို့ဟာ ငါတို့နောက်လိုက် လုပ်ရမယ်လို့ ဒီလို ပြောလိုက်တော့ အားငယ်တဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေက ကြောက်ရွံ့ပြီး လိုက်နာရမှာပဲ။ အဲဒီလို သိမ်းပြီးတော့ အားငယ်တဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေကလိုက်လာလို့ တော်တော်များလာပြီဆိုယင် အားကြီးတဲ့နိုင်ငံတွေကိုလဲ ဒီလိုဘဲ အကြပ်ကိုင်ရ မယ်။ အဲဒီလိုအကြပ်ကိုင်ယင် အဲဒီနိုင်ငံတွေလဲ ဒီလိုလိုက်ကြရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီနည်းဖြင့် အကုန်လုံးလျှောက်ပြီး သိမ်းရ မယ်လို့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးက ညွှန်ကြားသတဲ့။

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးဟာ မညံ့ဘူး၊ အတော် အကြံဉာဏ်ကောင်းတယ်။ အကြံကောင်းဆိုတာ အင်အားရှိယင် ကြံကြတာ ဘဲ။ အင်အားမရှိယင် မကြံနိုင်ဘူးပေါ့။ ယခုခေတ်မှာလဲ နယ်ချဲ့သမားတွေက ဒီလိုလုပ်နေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် စုဠနိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကလဲ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားနည်းနဲ့လိုက်ပြီး နယ်ချဲ့တယ်။ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား ပြောတဲ့အတိုင်းဘဲ အောင်မြင်တယ်၊ နိုင်ငံကြီး တခုက စစ်တပ် အင်အားတွေနဲ့ ချီတက်ပြီးတော့ နိုင်ငံငယ်ကလေးတခုကို ခြိမ်းချောက်လိုက်ယင် သူ့ခမြာမှာ ကြောက်ရွံ့ပြီး ဩဇာခံ-အညံ့ခံရတော့တာပေါ့။ ဩဇာမခံယင် ဒုက္ခရောက်သွားမှာပါဘဲ။ ဗြဟ္မဒတ်မင်းက အဲဒီနည်းနဲ့ ခြိမ်းချောက်ပြီး သိမ်း လိုက်တာ နိုင်ငံငယ်ကလေးတွေရော တော်တော်ကြီးတဲ့ နိုင်ငံတွေရော သူ့နောက်ကိုချည်း လိုက်ကြရတယ်။ ဒီလိုလိုက်ကြလို့ တော်တော် အင်အားစုမိတဲ့အခါကျတော့ နိုင်ငံကြီးတွေလဲ မခံနိုင်တော့ဘူး။ ကြာတော့တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဘယ်ရောက်လာတုန်း ဆိုတော့ မဟောသဓာတ်တော်ဖြစ်တဲ့ ဝိဒေဟတိုင်း ရောက်လာတယ်။ ဒီဝိဒေဟတိုင်းဆိုတာလဲ သိပ်မကြီးပါဘူး။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။ မာဂဓတိုင်းရဲ့ မြောက်ဖက်ကဘဲ။ ပြီးတော့ ဂင်္ဂါမြစ်ရဲ့ မြောက်ဖက်လဲကျတယ်။ ရှေးက ခေါ်ကြတဲ့ တိုင်းကြီး သောဠသတို့ ဘာတို့ ဆိုတာတွေဟာ သိပ်ပြီးမကြီးပါဘူး။ တိုင်းကြီး တခုတခုဟာ မြန်မာပြည်လောက် ကျယ်ချင်မှ ကျယ်မှာပါ။ အချို့ တိုင်းကြီးဆိုတာက တော်ရုံသင့်ရုံပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျမ်းစာတွေထဲမှာတော့ အင်မတန် ကြီးကျယ်နေပါတယ်။ ဝိဒေဟနိုင်ငံကတော့ သိပ်မကြီးပေမဲ့ မဟောသဓာတ်တော်အတွက် ကေဝဋ်ကချန်ထားတယ်။ အခြားနိုင်ငံတွေ အကုန်သိမ်းပြီး တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အင်အားစုကြီးနဲ့ ဝိဒေဟတိုင်းကို ချီတက်လာပါရော။

ဒီလိုချီတက်လာပြီး ဝိဒေဟတိုင်းကလေး ရောက်လာတော့ ကေဝဋ်တို့လူစုက အက္ခောဘိဏီတပ်ကြီး (၁၈)တပ်နဲ့ ဝိုင်းထားတယ်လို့ ကျမ်းစာကဆိုပါတယ်။ စာဆိုအရဆိုယင်တော့ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်တပ်ကြီးတွေပေါ့။ ကြောက်စရာ ကောင်းလောက်အောင် ကြီးကျယ်ပါတယ်။ အဲဒီ ခေတ်တုန်းကတော့ ဓားနဲ့ လှံနဲ့ လေးနဲ့ ဒီလက်နက်မျိုးတွေလောက်နဲ့ဘဲ စစ်တိုက်ကြပါတယ်။ ယခုကာလကို လက်နက်ကောင်းကြီးတွေက မရှိသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူအင်အားများတဲ့ဘက်က နိုင်ဘို့ရာများပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဝိဒေဟတိုင်းရဲ့ မြို့တော်ဖြစ်တဲ့ မိထိလာမြို့ကို အက္ခောဘိဏီကြီး (၁၈)တပ်နဲ့ လေးဘက်လေးတန် က ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းထားလိုက်တာ အကုန်လုံး ဘယ်မှ မထွက်နိုင်ကြဘူး။ ဒီလို ဝိုင်းထားပြီးတော့ ရာဇသံပေးလိုက်တယ်။ ဟေ့...မင်တို့ လက်နက်ချမှာလား မချဘူးလားလို့ ဒီလိုမေးလိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ ဝိဒေဟပြည့်ရှင်မင်းကြီးက “ဘယ်နှယ်လုပ် ကြမလဲ” လို့ မဟောသဓာတ်ကို မေးမြန်းတိုင်ပင်ပါတယ်။

မဟောသဓာ ဉာဏ်ကြီးပုံ

တနေ့ကျယ် ကေဝဋ်တို့လူစုက ဒီလိုလာပြီး ဝိုင်းလိမ့်မယ်ဆိုတာကို မဟောသဓာက စောစောကတည်းကဘဲ သိထားတယ်။ ဒါကြောင့် မြို့အပြင်ဘက်က စစ်တပ်တွေ ဝိုင်းထားယင် အပြင်မထွက်ဘဲနဲ့ မြို့တွင်းမှာပင် စားသောက် သုံးဆောင်ရေးပြည့်စုံအောင်လို့ အကုန်လုံး စီမံထားတယ်။ ရေမြောင်းတွေ ရေကန်တွေ အသင့်စီမံထားတယ်။ မြို့တွင်းမှာပင် လယ်ယာကောက်ပဲတွေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်အောင်လို့ ရေကို လုံလုံလောက်လောက်ရနိုင်အောင် စီမံထားပါတယ်။ ပြီးတော့ ထင်းအစရှိတဲ့ စားနပ်ရိက္ခာ အသုံးအဆောင်တွေကိုလဲ အကုန်လုံးပြည့်စုံအောင် လုပ်ထားတယ်။ သူလျှိုတွေကိုလဲ ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံတွေမှာ အကုန်လုံး လွှတ်ထားတယ်။ ဒီလို လွှတ်ထားတဲ့ မဟောသဓာရဲ့ လူတွေကလဲ ကေဝဋ်တို့အုပ်စုထဲမှာ ကိုယ့်လူ သူ့ဘက်သားအဖြစ်နဲ့ ပါနေတယ်။ အဲဒီလူတွေက အစစအရာရာမှာ လျှို့ဝှက်ချက်သတင်းတွေကို မဟောသဓာထံပို့ပေးတယ်။ ပြီးတော့ အတွင်းမှာ အစားအစာပြည့်စုံကြောင်း သူတို့က ဝါဒဖြန့်ကြတယ်။ အဲဒီလို အပြင်ကလဲ ဝါဒဖြန့် အတွင်းကလဲ စားပင်သောက်ပင် စပါးပင်တွေကို အပြင်လူတွေ မြင်အောင်ထုတ်ပြပြီး ရေပေါကြောင်း သက်သေအဖြစ်နဲ့ ကြာပန်းရိုးတံတွေ နှုတ်ပြီး အပြင်ဘက်ကိုပစ်လိုက်တယ်။ ဒီကြာပန်းကလဲ ဝါးလုံးထဲမှာ ထည့်စိုက်ထားတော့ ဝါးလုံးရှည်သလောက် ရှည်နေ

သတို့၊ ဒီအထဲမှာ အတောင် (၆၀)လောက်ရှိသတဲ့ ကြာပင်ကို ထုတ်ပြုယင် အပြင်သူလျှိုတွေက အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိတယ်လို့ ပိုပြီးတော့လဲ ဝါဒဖြန့်ကြသေးသတဲ့၊ ဒီတော့ ကေဝဋ်တို့က ဒီလို ဝိုင်းထားရုံနဲ့တော့ မဖြစ်သေးဘူး၊ ဒီတော့ တနည်းနည်းနဲ့ လုပ်ဦးမှဘဲ ဆိုပြီး အကြံယူကြတယ်။

သူတို့အကြံကတော့ ဒီလိုတဲ့ ပညာရှိချင်း ပညာစစ် စကားစစ် ထိုးမယ်၊ စကားစစ်ထိုးလို့ နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အညံ့ခံရမယ်လို့ ဒီလိုစကားစစ်ထိုးဘို့ စီမံကြသတဲ့၊ ဒီတော့ မဟောသဓာက အဲဒါကို ကောင်းပြီလို့ လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ နောက်တနေ့နံနက် နေထွက်ချိန်မှာ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့်တကွ ကျွန်ုပ် အနောက်တံခါးကထွက်လာပြီး စကားပြောပါမည်၊ အသင်တို့ စောင့်သာ စောင့်မြော်ကြပါတော့လို့ ပြန်ကြားလိုက်ပါတယ်။ ကေဝဋ်တို့ လူစုက အကြီးအကျယ်တပ်ခင်းပြီး စောင့်နေကြတယ်။ အနောက်တံခါးက စောင့်ရတယ်ဆိုတော့ သူတို့မျက်နှာတွေ နေပူခံရတာပေါ့၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ နေကလဲ အလွန်ပူတယ်။ သူတို့မှာ မဟောသဓာ လာနိုးလာနိုးနဲ့ နေဆီကိုမြော်ကြည့်ရင်း စောင့်နေကြတယ်။ နေက တော်တော်မြင့်လာပြီ၊ ဒါပေမဲ့ မလာသေးဘူး၊ ဘာကြောင့် မလာသေးတာလဲဆိုယင် သူတို့တတွေ နေပူပြီး ပင်ပန်းအောင်လို့ တမင်သက်သက် နေလှန်းထားတာတဲ့၊ ပညာရှိ နှိပ်စက်နည်းပေါ့၊ ဒီလို နေပူလှန်းထားတော့ ကေဝဋ်တို့လူစုမှာ နေနဲ့ရင်ဆိုင်ဖြစ်ပြီး ချွေးတလုံးလုံးနဲ့ ဒုက္ခတွေ့ရောက်လို့ အရှေ့ဘက်ကိုသာ မြော်မြော်ပြီး ကြည့်နေကြရတယ်။ အင်မတန်ကြီး နေမြင့်လှမှ မဟောသဓာတို့က လာကြတယ်။ လာတဲ့အခါကျတော့ ကေဝဋ်က “အဆွေတော် မဟောသဓာသုခမိန်၊ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးဟာ ပညာရှိ သုခမိန်တွေဘဲ၊ ပညာရှိအချင်းချင်းဟာ အလေးပြုသင့်ပါတယ်။ အသင်မဟောသဓာတို့ကို အားကိုးပြီး ကျွန်ုပ်တို့ ဒီမှာ ရောက်နေကြတာဟာ ရက်အတန်ကြာလာခဲ့ပါပြီ။ ယနေ့အထိ အဆွေတော်တို့ထံမှလက်ဆောင် တခါမျှ မပေးခဲ့ဘူးပါကလား”လို့ မိတ်ဆက်စကား သွယ်ဝိုက်ပြီး ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ မဟောသဓာက အဆွေတော်ပြောတဲ့အတိုင်း လက်တောင် မပေးရသေးတာကတော့ အဆွေတို့နဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ပစ္စည်းကို စဉ်းစားနေရတဲ့အတွက် ကြန့်ကြာနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု ဟောဒီမှာ အဖိုး အတိုင်း မသိထိုက်တန်တဲ့ ပတ္တမြားရတနာကို လက်ဆောင်အဖြစ် ယူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို အဆွေတော် လက်ခံယူပါလို့ဆိုပြီး ပတ္တမြားကို ပုဏ္ဏားကြီးဆီ လှမ်းပေးဟန် ပြုလိုက်တယ်။

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အတွေး

ဒီတော့ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဒီလို အတွေးအခေါ်တွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ အင်း-မဟောသဓာက အဖိုးတန် ပတ္တမြားကို လက်ဆောင်ပေးတယ်ဆိုတော့ သူက ငါ့ကို ပူဇော်တဲ့သဘောဘဲ၊ ပူဇော်လျှင် ရှိခိုးရာရောက်တယ်။ အရိုးပေးရာရောက်တယ်။ ငါက အနိုင်ရတဲ့သဘောဘဲ-လို့ ဒီလိုကြံတွေးပြီးတော့ အားရပါးရဝမ်းပန်းတသာနဲ့ အဆောတလျင် လက်ကိုဖြန့်ပြီးခံလိုက်ပါတယ်။ မဟောသဓာက ပတ္တမြားကို နောက်ဖက် လျှောက်သွားအောင် ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လက်ဖျားပေါ်မှာ ချပေးလိုက်တယ်။ ပတ္တမြားကလဲ လေးတဲ့အတွက် ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လက်ဖျားမှ မဟောသဓာရဲ့ ခြေနှစ်ဖက်အကြားကို လျှောက်သွားတယ်။ ဒီတော့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးက အင်မတန် မက်မောနေတဲ့အတွက် လောဘတကြီးနဲ့ အတင်းရှေ့ကိုတိုးပြီး ကောက်ယူဘို့ အားထုတ်လိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာ မဟောသဓာက ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လည်ဂုတ်ကိုကိုင်ပြီး ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့နဖူးကို မြေနှင့်ပွတ်တိုက်ရင်း “အရှင် ပုဏ္ဏားကြီး ကျွန်ုပ်က ငယ်ပါတယ်။ အရှင်ပုဏ္ဏားက အသက်ကြီးပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ကို ရှိမခိုးပါနဲ့၊ အရှင် ပုဏ္ဏားကြီးက ရှိခိုးတာဟာ မသင့်တော်ပါဘူး”လို့ ဒီလို ကျယ်လောင်စွာ ဟစ်အော်ပြီး ပြောဆိုပါတယ်။

အမှန်ကတော့ ပုဏ္ဏားကြီးက ကန်တော့တာ မဟုတ်ရပါဘူး၊ လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ရှေ့တိုးပြီး ပတ္တမြားကို ကောက်လိုက်တာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘေးကအမြင်နဲ့ဆိုတော့ ကန်တော့တာနဲ့တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဟောသဓာက ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လည်ဂုတ်ကို လက်တဖက်ကကိုင် အခြားတဖက်က ခါးပုံကိုကိုင်ပြီး ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ နဖူးနဲ့ မြေကြီးကိုပွတ်တိုက်ရင်း “ဆရာကြီး ထပါ ထပါ၊ ကျွန်ုပ်က အလွန်ငယ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ မြေးလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ကို ရှိမခိုးပါနဲ့”လို့ ကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုပြီး ပုဏ္ဏားကြီးကို ဆွဲရမ်းပြီး ပစ်လိုက်သတဲ့။

ဒီအခါမှာ ကေဝဋ်ရဲ့ အခြွေအရံထဲက မဟောသဓာရဲ့ သူလျှိုရဲဘော်တွေက “ဒို့ ဆရာ ပုဏ္ဏားကြီးက စကားရှုံးလို့ မဟောသဓာကို ရှိခိုးနေပြီ၊ ဒို့ဆရာပုဏ္ဏားကြီးက မဟောသဓာကို ရှိခိုးနေပြီ”လို့ ကြွေးကြော်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကြွေးကြော်တဲ့ အသံတွေကိုကြားရတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးရဲ့ (၁၈) အကွောဘိဏီတပ်ကြီးဟာ ဖရိုဖရဲဖြစ်ပြီး ခြေဦးတည့်ရာ ထွက်ပြေးကုန်ပါရော့တဲ့။ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးလဲ ရုတ်တရက်ဆိုတော့ ကြောက်လန့်ပြီး ထွက်ပြေးတယ်။ ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ်တွေရော ဒီလို ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ထွက်ပြေးကြတယ်ဆိုတော့ အချင်းချင်းတိုက်မိ နင်းမိပြီး သေကျေပျက်စီးတာတွေလဲ အတော်များပါလိမ့်မယ်။ လူတွေဟာ ကြောက်မိပြီဆိုမှဖြင့် ဟန်ဆောင် ချုပ်တည်းမနေနိုင်ကြတော့ဘူး။ အသက်လုပြီး ခြေဦးတည့်ရာ ပြေးတတ်ကြတာဘဲ။ ဘာကြောင့် ဒီလောက် ကြောက်ကြရတာလဲဆိုယင် စစ်ပွဲဆိုတာဟာ ရှုံးပြီဆိုယင် အင်မတန်ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ကမ္ဘာတရားဥပဒေတွေ မထွန်းကားသေးတဲ့ အဲဒီရှေးခေတ်တုန်းကဆိုယင် သာပြီး ကြောက်စရာကောင်းပါသေးတယ်။

စစ်ရှုံးဘေးကို ကြောက်လို့ပြေးကြတယ်

စစ်ရှုံးတဲ့ နိုင်ငံက ပစ္စည်းတွေကို စစ်နိုင်တဲ့သူတွေက သူတို့အလိုရှိတိုင်း လုပ်တတ်ကြတယ်။ သက်ရှိ သက်မဲ့ ပစ္စည်း တွေကို အကုန်လုံး သိမ်းယူတတ်ကြတယ်။ မြို့တွေရွာတွေကိုလဲ မီးရှို့ဖျက်ဆီး ပစ်တတ်ကြတယ်။ လူတွေကိုလဲဖမ်းပြီး သတ်ချင်လဲ သတ်ပစ် တတ်ကြတယ်။ သို့ပန်း အဖြစ်နဲ့ယင်လဲ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး ကျွန် ပြုလုပ်ထားတတ်ကြတယ်။ မူလက ကိုယ့် နိုင်ငံနဲ့ ကိုယ့်လူမျိုးနဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေ အဆင့်အတန်း အလွန်မြင့်နေတဲ့ လူပေမဲ့ စစ်နိုင်တဲ့လူတွေရဲ့ လက်အောက်မှာ ကျွန်သဘောကံတွေဖြစ်ပြီး သူတို့ ကျွေးသမျှကိုစားလို့ သူတို့ထားရာမှာ နေကြရတယ်။ သူတို့ ခိုင်းသမျှကိုလဲ မညည်းမညွတ် လုပ်ကိုင်နေကြရတယ်။ ဒီလိုကျွန်ခံနေကြရတဲ့ အထဲမှာ သူတို့က မယုံကြည်ယင် သတ်ချင်လဲ သတ်ပစ်တတ်ကြသေးတယ်။ အင်မတန်ကိုးကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့်တကွ (၁၈)အက္ခောဘိဏီတပ်က လူတွေဟာ စစ်ရှုံးပြီ လို့ထင်တာနဲ့ စစ်ရှုံးဘေးဒဏ်ကို ကြောက်လို့ လန့်ပြီးပြေးကြတာပါ။

ဒီလိုပြေးကုန်တော့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားက ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး နောက်ကို အမှီလိုက်ပြီးတော့ တားမြစ်တယ်။ အရှင်မင်းကြီး မပြေးပါနဲ့။ စစ် မရှုံးသေးပါဘူး။ ကျွန်ုပ်က ကန်တော့တယ်ဆိုတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ စကားစစ်တောင် မထိုးရသေးပါဘူး။ မဟောသဓာက ပတ္တမြားပြုပြီး ကျွန်ုပ်တို့ကို လှည့်စားညစ်ပတ်တာပါစသည်ဖြင့် အကြောင်းစုံကိုရှင်းပြပြီး ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကို တားမြစ်တယ်။ ဒီတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကလဲ ကေဝဋ်ပြောတဲ့အတိုင်း နားလည်ပြီး စစ်တပ်တွေကို ပြန်လည်စုရုံးပြီး တခါ ပြန်လာကြပြန်တယ်။ အခိုင်အလုံ စစ်တပ်တွေစွဲပြီး မိထိလာမြို့ကို အကြပ်ကိုင် ပိတ်ဆို့နေကြပြန်သတဲ့။

ဘောဒဥပါယ်လှုပ်ရန် စေလွှတ်တယ်

ဒါပေမဲ့ မဟောသဓာပညာရှိက အနုကေဝဋ်ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကို ပြည်နှင့်ဒဏ် ပေးယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ဘောဒဥပါယ် လှုပ်ရန် စေလွှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီ အနုကေဝဋ်က ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား သူ့ပုရောဟိတ် ကေဝဋ်နှင့်တကွ အခြားမင်းတွေအပေါ် မှာရော မိမိရဲ့စစ်တပ်တွေအပေါ်မှာရော မယုံသင်္ကာဖြစ်အောင် စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ပူးကပ်ပြီးဆောင်ရွက်တယ်။ တိုတိုပြောရ မယ်ဆိုယင် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဟာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းကြည့်တဲ့အခါ ကေဝဋ်ထံမှာရော စစ်သူကြီးတွေ စစ်သူရဲတွေထံမှာရော မဟောသဓာရဲ့ အမှတ်အသားနဲ့ လက်နက်တွေ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေကို မျက်မြင်တွေ့ရတဲ့အတွက် ဘယ်သူ့ကိုမှ မယုံ ကြည်တော့ဘူး။ မဟောသဓာရဲ့ ဘက်တော်သားတွေချည်းဘဲလို့ ထင်မြင်ပြီး အလွန်ကြောက်လာတယ်။ ဒါနဲ့ တညသောအခါ မှာ မဟောသဓာရဲ့သူလျှို အနုကေဝဋ်ရဲ့ စီမံညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဟာ မြင်းကိုစီးပြီး အနုကေဝဋ်နှင့်အတူ သန်းခေါင်ယာမ်အချိန်မှာ တိတ်တဆိတ် ထွက်ပြေးပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မဟောသဓာရဲ့ သူလျှိုရဲဘော်တွေက ဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီး တိတ်တဆိတ် ထွက်ပြေးကြောင်း အနံ့အပြား ကြွေးကြော်ကြပါတယ်။ ဒီတော့ (၁၈) အက္ခောဘိဏီတပ်ကြီးဟာ အလန့်တကြား အိပ်ယာက ကတိုက်ကရိုက်ထပြီး ကိုယ်လွတ်လက်လွတ် အကုန်လုံး ထွက်ပြေးကုန်ပါရောတဲ့။ ယခုခေတ်အနေ နဲ့ကြည့်ယင် ဒါကို တချို့က ယုတ္တိမရှိဘူးလို့ ထင်ကောင်း ထင်ကြပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ မဟောသဓာရဲ့ ပညာအစွမ်းနဲ့ ဘုန်းကံကို ထောက်ဆကြည့်မယ်ဆိုယင်တော့ စဉ်းစားဉာဏ် အလွန်မတိုးတက်သေးတဲ့ အဲဒီခေတ်အခါက ဖြစ်ပုံဟာ ယုတ္တိ ရှိပါတယ်။ မြန်မာရာဇဝင်ထဲမှာတောင်မှ ဒီလိုအကြောက်လွန်ပြီး စစ်အရှုံးအနိုင်တွေ ရှိခဲ့ဘူးသေးတာဘဲ။

စစ်ပွဲမှ ကျန်တဲ့ အမွေ

အဲဒီ စစ်ပွဲကြီးမှ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးမှာ အမွေ ကျန်ရစ်တာက ဘာလဲဆိုတော့ သူ့နဖူးမှာ အနာတရ ဖြစ်ပြီးတော့ အမာရွတ်ကြီး ထင်နေတာပါ။ ဒါကြောင့် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးမှာ မှန်ကြည့်တိုင်း ကြည့်တိုင်း အဲဒီ အမာရွတ်ကို မြင်ပြီးတော့ နောက်ကြောင်းတွေက ပြန်ပြန်ပြီးပေါ်လာသတဲ့။ ယခင်က ကြုံတွေ့ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာတွေဟာ စိတ်ထဲအသစ် လိုဖြစ်ပြီး ပြန်ပေါ်လာတဲ့ သဘောပါ။ အင်း-မဟောသဓာဟာ တော်တော်ဆိုးညစ်တဲ့ အကောင်ဘဲ။ ငါ့ကို အများကြီး ဒုက္ခ ပေးခဲ့တယ်။ အရှက်ကွဲအောင်လုပ်ခဲ့တယ်။ ဒီအကောင်တော့ တနေ့ကျယင်သိစေမယ်-လို့ ဒီလိုကြီးဝါးပြီး ဒေါသတွေ အပြင်း အထန် ဖြစ်နေသတဲ့။ ဒါကြောင့် အမာရွတ် မြင်လေလေ မဟောသဓာကို မုန်းလေလေဆိုတဲ့ စကားပုံတောင် တွင်နေတာဘဲ။

အဲဒီလို အမာရွတ်ကိုကြည့်ပြီး ပြန်တွေးမိတိုင်း “အင်း-မဟောသဓာဟာ ငါ့ကို ပတ္တမြားနဲ့ ဖြားယောင်းပြီးတော့ ဒုက္ခ ပေးတယ်။ သူ့ ပတ္တမြားကိုလဲ ငါမရဘူး။ နဖူးအမာရွတ်ထင်တာဘဲ ငါ့မှာ အဖတ်တင်တယ်။ ငါ့ကို တပတ်ရိုက်ပြီး လိမ်တယ်။ နှိပ်စက်တယ်။ တယ်-ဆိုးညစ်တဲ့ အကောင်ဘဲ ဒီအကောင်တော့ သိစေမယ်။ သူ့ကို တနည်းနည်းနဲ့တော့ ငါချေပဦးမယ်။ နှိပ်စက်ဦးမယ်”လို့ ဒီလိုချည်း စဉ်းစားရင်း အကြံထုတ်နေသတဲ့။ အဲဒီလို အကြံထုတ်ပြီးတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းရဲ့ သမီးတော်နဲ့ ဝိဒေဟမင်းကြီးအား လက်ထပ်မင်္ဂလာ ပြုမယ်ဆိုပြီး ဝိဒေဟမင်းကြီးကို ဆက်သွယ်ဘိတ်ကြားပါတယ်။ ယုံကြည်ပြီး အမှတ် တမဲ့လာတဲ့အခါမှာ ဝိဒေဟမင်းကြီးရော မဟောသဓာတို့ လူစုရော အလွယ်တကူနဲ့ ဖမ်းပြီးသတ်ပစ်ဖို့ပါ။ ဒါပေမဲ့

မဟောသဓာက သူတို့ရဲ့ အကြံတွေကို အကုန်သိပြီးတော့ အကာအကွယ် အလုံအလောက်နဲ့ သွားပြီး ချုပ်ကိုင်လိုက်တဲ့အတွက် အဲဒီ အကြံဟာလဲ အကုန်လုံး ပျက်သွားပါတယ်။

ဒီမှာ ပြောလိုရင်းကတော့

ယခုဒီမှာ ပြောလိုရင်းကတော့ နောက်ကြောင်းကလေးတွေကို ပြန်တွေးပြီး ဒေါသဖြစ်ပုံကလေးပါဘဲ။ အမာရွတ်ကို ကြည့်ကြည့်ပြီး ဒေါသထွက်နေပုံပါဘဲ။ အဲဒါဟာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဟိုရှေးတုန်းက မဟောသဓာနဲ့ ပညာစကားစစ်ထိုး ဘို့ ချိန်းဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက မဟောသဓာဟာ ငါ့ကို ပတ္တမြားပေးမည့်အယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ငါ့နဖူးကို မြေကြီးနဲ့ တိုက်ခဲ့တယ်။ နှိပ်စက်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအမာရွတ်ကြီးထင်ရတယ်။ အရှက်တကွဖြစ်ရတယ်စသည်ဖြင့် အဲဒီနောက်ကြောင်း တွေဟာ တရုပြီးတရု ပုဏ္ဏားကြီးမှာ ထပ်တလဲလဲပေါ်နေတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ဓာတ်ပုံရိုက်ထားသလိုဘဲ ထင်ပေါ်နေပါ တယ်။ အကယ်၍သာ ပုဏ္ဏားကြီးမှာ အမာရွတ်ကလဲမရှိလို့ ဟိုတုန်းက အကြောင်းအရာတွေကို အကုန်လုံး မေ့ကုန်မယ်ဆိုယင် မဟောသဓာအပေါ်မှာ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာဘာကြောင့်လဲ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ငါဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ့နဖူးက အမာရွတ်ဆိုတဲ့ပညတ်နဲ့ မဟောသဓာဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ပညတ်တွေရှိနေလို့ပါဘဲ။ တရားသဘောအရဆိုယင်တော့ ငါဆို တာလဲမရှိဘူး။ ငါ့အမာရွတ်ဆိုတာလဲ မရှိဘူး။ မဟောသဓာဆိုတာလဲ မရှိဘူး။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားမျှ သာရှိတယ်။ အဲဒီလိုသာ အမှန်အတိုင်းသိနေမယ်ဆိုယင် ဘာမှစိတ်ဆိုးစရာ မရှိတော့ဘူးပေါ့။ အခုတော့ ကေဝဋ်ဆိုတဲ့ငါကလဲ သူ့မှာရှိနေတယ်။ အမာရွတ်ကလဲ ရှိနေတယ်။ မဟောသဓာဆိုတာကလဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် “သူက ငါ့ကို နှိပ်စက်ခဲ့တယ်။ သူဟာ အခုလဲ မိထိလာမြို့မှာ ရှိနေတယ်” စသည်ဖြင့် စာမြို့ပြန်ပြန်ပြီး ဒေါသတွေ ဖြစ်နေတာပါဘဲ။

အဲဒီ ကေဝဋ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံလိုပါဘဲ စိတ်ထဲမှာ အာရုံတခုခုစွဲကျန်နေယင် အဲဒါကိုဆင်ခြင်ပြီး ပြန်တွေးနေတာဟာ လောဘ ဖြစ်ဘို့ ဒေါသဖြစ်ဘို့ မောဟဖြစ်ဘို့ မာနဖြစ်ဘို့ ကိလေသာဖြစ်ဘို့ အရင်းခံအကြောင်းပါဘဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းစရာ အာရုံတွေ ဟာ ဘယ်ကရလာသလဲဆိုယင် မြင်ရာ ကြားရာ တွေ့သိရာက ရလာတယ်။ အဲဒါတွေကို မြင်စဉ် ကြားစဉ် တွေ့သိစဉ်မှာ မရှု မမှတ်နိုင်ယင် လောဘလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒေါသ မောဟ မာန စသည်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။

စာရင်းဝင်တာ ကြောက်စရာဘဲ

အဲဒါဟာ အိတ်ထဲက ပစ္စည်းကလေးကို ထုတ်ထုတ်ပြီး ကြည့်နေတာနဲ့လဲ တူပါတယ်။ မြင်ခဲ့ ကြားခဲ့တာတွေ သိခဲ့ တာတွေကို ပြန်တွေးပြီး လောဘ ဒေါသ စသည်တွေ ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ခိုက်စသည်မှာ မရှုမမှတ်နိုင် တဲ့သူဟာ အဲဒီ မြင်စဉ် ကြားစဉ် တွေ့သိစဉ် အခါကာလကတည်းက သူ့မှာ လောဘဖြစ်နေတယ်။ လောဘဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် လို့ဆိုရတယ်။ ဒေါသ မောဟ မာန ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ ဆိုရတယ်။ ဒီအထဲမှာ အကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ စာရင်းဝင်နေတဲ့အတွက် ငရဲသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ စာရင်းဝင်နေပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ် ပြိတ္တာဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ စာရင်းဝင်နေပါတယ်။ အင်း ဒီလိုဆိုတော့ ကြောက်စရာဘဲ။

စာရင်းရှင်းအောင် လှုပ်နည်း

ဆိုလိုတာကတော့ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ မရှုမိယင် အဲဒီ မြင်ရာ ကြားရာ တွေ့ထိရာက နေပြီးတော့ လောဘ ဒေါသ စသည် ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီ လောဘ ဒေါသ စသည်က အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ တခုခု ကိုပြုမိတယ်။ ပြုမိတော့ အကုသိုလ်ကံ-အကျိုးပေးယင် အပါယ်ဘုံမှာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့ ငရဲကျဘို့ရာ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ဘို့ရာ ပြိတ္တာဖြစ်ဘို့ရာ စာရင်းဝင်နေပါတယ်။

ပြီးတော့ လောဘ ဒေါသကိုအကြောင်းပြုပြီး ကုသိုလ်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် မြင်ရ ကြားရ တွေ့သိရတဲ့ အာရုံမျိုးကို လိုချင်တဲ့အတွက် ယခုဘဝမှာ မရနိုင်တောင်မှ နောက်ဘဝကျတော့ ရအောင်ဆိုပြီးတော့ ပေးလှူတယ်။ သီလစောင့် တယ်။ ဒါဟာ လောဘအရင်းခံပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်တာပါဘဲ။ ဒေါသနဲ့စိတ်ဆိုးပြီးတော့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းဖြစ်အောင် တောင့်တ ပြီး ကုသိုလ်တွေကို ပြုလုပ်လို့ရှိယင် အဲဒါ ဒေါသအရင်းခံပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်တာပါဘဲ။ ဒီလို ကုသိုလ်ဖြစ်ပြန်လို့ရှိယင်လဲ အဲဒီ ကုသိုလ်ကံ လှူအဖြစ်ကို အကျိုးပေးမယ်။ နတ်အဖြစ်ကို အကျိုးပေးမယ်။ ဈာန်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ယင် ဗြဟ္မာအဖြစ် ကိုလဲ အကျိုးပေးမယ်။ ဒီလို ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးကို ပေးတဲ့ ကံတွေဟာ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ အဲဒါ တွေဟာ ဘယ်ကလာသလဲဆိုယင် မြင်စဉ် ကြားစဉ် တွေ့သိစဉ်ကထဲက စာရင်းဝင်လာခဲ့တာတွေပါဘဲ။ အဲဒီလို စာရင်းမဝင် အောင်လို့ ကျင့်ရမှာ။

ဘယ်လိုလဲဆိုယင် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့သိတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေရုံပါဘဲ။ ဒီလို ရှုပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာကို သိရမယ်။ သိပုံကတော့ မြင်တဲ့အခါ ရှုမှတ်လိုက်ယင် မြင်ပြီးပျောက်သွားတယ်လို့လဲ သိတယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတယ်လို့လဲ သိတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ မမြဲဘူးလို့လဲ ထင်ရှားတယ်။ ကြားတာကိုလဲ ရှုမှတ်လိုက်ယင် ကြားပြီးပျောက်သွားတယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတယ်။ အနိစ္စတရားဘဲလို့ ဒီလိုသိသွားတယ်။ တွေ့တာ သိတာကိုလဲ ရှုမှတ်လိုက်ယင် တွေ့သိပြီးပျောက်သွားတယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတယ်။ အနိစ္စတရားဘဲလို့သိတယ်။ ဒီလိုသိယင် အလယ်ပိုင်းမှာ လောဘရှိသူ ဒေါသရှိသူ မောဟရှိသူဆိုတဲ့ စာရင်းမဝင်တော့ဘူး။ လောဘရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တပ်မက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ မခေါ်ရဘူး။ ဒေါသ မောဟ ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ မခေါ်ရဘူး။ မာနဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ မခေါ်ရဘူး။ ကိလေသာဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲမခေါ်ရဘူး။ အကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ မခေါ်ရဘူး။ ကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ မခေါ်ရဘူး။ အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်က အကျိုးပေးပြီးတော့ ဒုဂ္ဂတိ သုဂ္ဂတိ ဘုံတွေမှာ ဖြစ်ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ စာရင်းမဝင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို ပေါ်လာသမျှ အာရုံတိုင်းမှာ စာရင်းမဝင်အောင်လို့ ကျင့်ရမယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ အာရုံတိုင်းမှာ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် မပြတ်ရှုမှတ် သွားဘို့ပါဘဲ။ လောဘ ဒေါသ မောဟ မဖြစ်ယင် အကုသိုလ်ကံလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘဝ အကျိုးကိုပေးမဲ့ ကုသိုလ်ကံလဲမဖြစ်ဘူး။ ကံမဖြစ်တော့ ကံကပစ်ချမည့် ဘဝအကျိုးလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မှတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း စာရင်းတွေ ရှင်းပြီးသား ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်မှ အကုန်စာရင်းရှင်းတယ်

ဒါပေမဲ့ ဒီစာရင်းတွေက ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှဘဲ အကုန်လုံးရှင်းသွားပါတယ်။ အနာဂါမ်မှာလဲ ကောင်းကောင်းမရှင်းသေးဘူး။ ပုထုဇဉ်တွေမှာတော့ ဒီစာရင်းက အရှုပ်ဆုံးပါဘဲ။ နေရာတိုင်း နေရာတိုင်း သူ့မှာ စာရင်းတွေရှိနေတာဘဲ။ ဘယ်လိုစာရင်းတွေလဲဆိုယင် လူဖြစ်ဖို့ရာ နတ်ဖြစ်ဖို့ရာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဖြစ်ဖို့ရာ စာရင်းတွေပါဘဲ။ ပုထုဇဉ်မှာ ဒီစာရင်းတွေ အကုန်လုံးရှိနေတယ်။ သောတာပန်ကျတော့ ပုထုဇဉ်လောက် စာရင်းမရှုပ်ဘူး။ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အပါယ်မှာဖြစ်ဖို့ ဒီစာရင်းမရှိတော့ဘူး။ လူဖြစ်ဖို့ နတ်ဖြစ်ဖို့ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့ဆိုတဲ့ စာရင်းတွေလောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ ပြီးတော့ သကဒါဂါမ်မှာလဲ သောတာပန်လိုဘဲ စာရင်းရှိတယ်။ အနာဂါမ်ကျတော့ စာရင်းက အတော်ရှင်းနေပါပြီ။ လူဖြစ်ဖို့ နတ်ဖြစ်ဖို့ စာရင်းတောင် မရှိတော့ဘူး။ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့လောက်ပဲ စာရင်းကရှိတော့တယ်။ နောက်ဆုံးရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ဘာစာရင်းမှ မရှိတော့ဘူး။ အကုန်လုံး ရှင်းသွားတယ်။ အဲဒါလို စာရင်းရှင်းသွားအောင် အားထုတ်ရမှာ။ ဒီနေရာမှာ တော်တော်ကို နက်နက်နဲနဲ ဟောထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပညာရှိတွေကတော့ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်မှာ-မခေါ်ဝေါ်ရ လယ်ဌာန-တဲ့။ အလယ်ဌာနမှာ မခေါ်ဝေါ်ရအောင် ကျင့်ရမယ်။ အဲဒါကိုထပ်ပြီး ရှင်းလိုက်ဦးမယ်။ အလယ်ဌာနဆိုတာဘာလဲ။ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် တွေ့သိခိုက်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဘဲ။ ယခု ယောဂီတွေ ရှုနေရတဲ့ဟာတွေပါဘဲ။ ယခု ယောဂီတွေဟာ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက်ကို ရှုနေရတယ်။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်တွေ ရှုနေရတယ်။ စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်တာတွေ ရှုနေရတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲတာ ဒီလိုဝေဒနာတွေကို ရှုနေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အလယ်ဌာနမှာ ကိလေသာမဖြစ်ရအောင်လို့၊ “ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဖြစ်နေတယ်”ဆိုတဲ့ စာရင်းမဝင်ရအောင်လို့၊ သုဂ္ဂတိ ဒုဂ္ဂတိဘုံတွေရောက်မည့် အနေအားဖြင့် စာရင်းမဝင်ရအောင်လို့ သံသရာ ဘဝထဲဖြစ်မည့် အနေအားဖြင့် စာရင်းမဝင်ရအောင်လို့ ဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး နေရတာတဲ့။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ဒီစာရင်းတွေ အကုန်လုံး ရှင်းပြီးဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ပြည့်စုံပြီး စာရင်းရှင်းသွားလို့ရှိယင် သန္တပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ အဲဒါ ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုကြဦးစို့-

မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင်မမှီ၊ နောက်ဆီ မမြော်၊ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ လယ်ဌာန၊ သန္တ
ပုဂ္ဂိုလ်မည်။ ဝီတတဏှော ပုရာဘောဒါ၊ ပုဗ္ဗမန္တ မနိသင်္ဂိတော။ ဝေမဇ္ဈေ နပသဇေယျော၊
တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရာဘောဒါ၊ ခန္ဓာပျက်ကြေသည်မှ ရှေးဦးစွာ-ရှေးအဖို့၌ပင်လျှင်။ ဝါ၊ မသေခင် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ ဝီတတဏှော၊ ကင်းသောတဏှာရှိသည်။ ဝါ၊ တဏှာကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗ အန္တံ၊ ရှေးအဖို့ ရှေးအစွန်းကို။ အနိသင်္ဂိတော စ၊ မမှီသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ပိုင်းဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလတရားအစွဲ။ န ပုသဇေယျော စ၊ တပ်မက်သောပုဂ္ဂိုလ် စသည်ဖြင့် မခေါ်ဝေါ်အပ် မရေတွက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရက္ခတံ၊ ရှေးရှုမြဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ မြော်လင့်တောင့်တမှု တဏှာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသတည်း။

အဲဒါ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတဲ့ ပဌမဆုံးဂါထာဘဲ။ အဲဒီက နောက် အဖြေဂါထာတွေ ရှိပါသေးတယ်။ သို့သော် အချိန်ကလဲ တော်တော်ကြာသွားပြီ။ ဒီကနေတော့ ဒီတွင်ဘဲ တရားသိမ်းကြစို့။ ဒီဂါထာတပုဒ်နဲ့ တရားကတော့ လုံလောက်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ်လို့ ဒီသုတ်တရားကို ဟောစဉ်အခါတုန်းက တရားနာနေတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေထဲမှာ တချို့ကသာ ဒီ ပဌမဂါထာရဲ့

အဓိပ္ပါယ်ကို သဘောပေါက်တယ်။ တချို့က သဘောမပေါက်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သဘောမပေါက်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် သဘောပေါက်ပြီး မဂ်ဖိုလ်တရားနှင့်ပြည့်စုံသွားအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆက်လက်ပြီးတော့ နောက်ထပ် တဆယ့် နှစ်ဂါထာကို ဟောတော်မူပြန်ပါတယ်။ အဲဒီ ဂါထာတွေကိုတော့ လာမည့်သီတင်းကျမှ ဆက်လက်ပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဒီ ကနေတော့ တရားသိမ်းကြဦးစို့။

ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကို ရိုသေစွာနာခံမှတ်သားရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်က စေတနာ၏အစွမ်း အာနုဘော် ကြောင့် တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် မိမိတို့သန္တာန်၌ အနမတဂ္ဂ သံသရာဘဝအဆက်ဆက်က ပါလာ ခဲ့သော တဏှာတည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာတရားကို မသေမီ ယခု မျက်မှောက် ဘဝမှာပင် ကင်းငြိမ်းနိုင်လောက်အောင် ပါရမီ အစွမ်းသတ္တိရှိသမျှ အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ရှေးအဖို့ကိုမှီတဲ့ တဏှာဒိဋ္ဌိလဲ ကင်းအောင်၊ နောင်အဖို့ကို မြော်လင့်တောင့်တတဲ့ တဏှာလဲကင်းအောင်၊ အလယ်ပိုင်းပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်နှင့်စပ်ပြီးတော့လဲ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသည်ကင်းလျက် စာရင်းရှင်း အောင် အားထုတ်ရှုမှတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမြတ်ကြီးကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ဒုတိယပိုင်း

ပြီးခဲ့တဲ့ သီတင်းနေ့က ပုရာဘောဒသုတ်ကို စပြီးတော့ ဟောခဲ့တယ်။ အမေးဂါထာနဲ့ အဖြေဂါထာဘဲ ပြီးသေးတယ်။ ဒီ သုတ်မှာ အမေးဂါထာနဲ့ အဖြေဂါထာဘဲ ပြီးသေးတယ်။ ဒီသုတ်မှာ အမေးဂါထာနဲ့ အဖြေက (၁၃)ဂါထာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ မသေခင်က တဏှာ ကင်းစင်တယ်ဆိုယင် ရဟန္တာ ဖြစ်နေပါပြီ။

ပြီးတော့ အတိတ်လဲ မမှီ၊ အနာဂတ်လဲ မမြော်၊ အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ ကိလေသာရှိသူတို့ မခေါ်ထိုက်ဘူး ဆိုယင်လဲ ရဟန္တာဖြစ်နေပါပြီ။

ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ကျင့်စရာမလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီပဌမဂါထာဖြင့်လဲ တရားကပြည့်စုံနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအခါတုန်းက တချို့နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေက ဒါလောက်နဲ့ နားလည်မှာ မဟုတ်သေးလို့ မြတ်စွာဘုရားက အသေးစိတ်အနေ နဲ့ ဆက်လက်ပြီးတော့ ရှင်းလင်း ဟောပြောတော်မူပြန်ပါတယ်။

အက္ခောဓနော အသန္တာသီ၊ အဝိကတ္ထိ အကုက္ကာစော။
မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဒတော၊ သ ဝေ ဝါစာယတော မုနိ။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အက္ခောဓနော စ၊ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (အမျက်ထွက်ခြင်းလဲ ကင်းရမယ်တဲ့။) အသန္တာသီ စ၊ ပူပန်စိုးရိမ်လေ့မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပူပန်စိုးရိမ်ခြင်းလဲ ကင်းရမယ်တဲ့။ အဝိကတ္ထိ စ၊ ကြားဝါခြင်း မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဒါကတော့ ရှင်းနေပါပြီ။) အကုက္ကာစော စ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်သော မကောင်းသော ကိုယ် နှုတ် စိတ်အမူအရာ မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (မကောင်းတဲ့ မလိုလားအပ်တဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ စိတ်အမူအရာ ကုက္ကာစော ကင်းရမယ်တဲ့။) မန္တဘာဏီ၊ ပညာဖြင့်ချင့်ချိန်၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနုဒ္ဒတော၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သ-သော မုနိ၊ ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းသည်။ ဝါစာယတော၊ နှုတ်စကားကို စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္နောတိ၊ (ဥပသန္န) ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဗြုမိ၊ ငါဟော၏-တဲ့။

ဒါက ဥပသန္န ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေဘဲ။ ကဲ-မှတ်မိအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးက စပြီးဆိုကြရမယ်။ ဒါပေမဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ် အတော်အတန်သိပြီး ဆိုနိုင်အောင် နည်းနည်း ရှင်းပြဦးမယ်။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊ ကုက္ကုတ် ကင်း၍-တဲ့။

ကုက္ကုတ်ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို ဗမာလိုတိုတိုကလေး ပြန်လို့မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုတော့ ပါဠိအတိုင်းဘဲ ကုက္ကုတ်ကင်း၍ လို့ စိထားတယ်။ ပြီးတော့ ဆိုလျှင်း ချိန်ချင့်တဲ့၊ ပြောဆိုယင်ဉာဏ်ဖြင့် ချိန်ချင့်ပြီး ပြောရမယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်ဆိုလျှင်း ချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့် ခြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်တဲ့၊ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ-

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊ ကုက္ကုတ် ကင်း၍၊ ဆိုလျှင်း ချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊
ခြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်။

အဲဒါဟာ သန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေဘဲ။ ဒီလင်္ကာကလေးက ဆိုရတာ နဲ့နဲခက်တယ်။ အပိုဒ်တွေက တပုဒ်နဲ့ တပုဒ် မစပ်တဲ့ ဂုဏ်တွေချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဗမာလို ချောချောကလေးဆိုဘို့ရာ တော်တော်ကို မလွယ်ဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ ပါဠိနဲ့ဆို တော့ နားလည်မှာ မဟုတ်လို့ မြန်မာနှင့် လင်္ကာကလေးကို ဆောင်ထားရအောင်လို့ သင့်တော်သလိုဘဲ စိထားရတယ်။

အမျက် မထွက်ရဘူး

အက္ခောဓနော၊ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိရဘူးတဲ့၊ လောကမှာ အနာဂါမ် ရဟန္တာ မဟုတ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အမျက်ဒေါသဆိုတာ ဖြစ်ကြတာပါ။ အလိုမရှိအပ်တဲ့ မုန်းစရာ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ အမျက်ထွက်တတ်ကြတယ်။ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် တွေမှာတောင် ဒေါသက ရှိသေးတာ။ အနာဂါမ်ကျမှ ဒေါသကင်းတာ။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်တွေမှာလဲ အနိဋ္ဌာရုံနဲ့တွေ့ ယင် ဒီဒေါသက ထွက်လာနိုင်သေးတာ။ အနည်းနဲ့အများလောက်သာ ကွာခြားပါတယ်။

ဒေါသဆိုတာ ကြမ်းတမ်းခြင်း သဘောရှိတယ်။ နူးနူးညံ့ညံ့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မဟုတ်ဘူး။ ဘာနဲ့တူသလဲလို့ ဆိုတော့ မြွေဟောက်နဲ့တူတယ်လို့ ဆိုထားတယ်။ မြွေဟောက်ကို သွားပြီးတော့ တို့လိုက်ယင် တခါထဲ သူကရှူးကနဲမှုတ်ပြီး ပါးပျဉ်းကြီး နဲ့ ထောင်ထလာတယ်။ ဒေါသကလဲ အဲဒီမြွေဟောက်ကြီးလိုပဲ သူ့ကို သွားမတို့လိုက်နဲ့၊ တို့လိုက်ယင် သူက ရှူးကနဲဆို ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရ ထလာတတ်တယ်။ ငါ့မထိနဲ့ မီးပွင့်သွားမယ် ဆိုတာလိုပဲ သူက ဘာမှအထိအတို့မခံဘူး။ တချို့များ စကားကလေး တလုံးတောင်အပြောမခံဘူး။ စကားတလုံးပြောလိုက်ယင်ကို တခါထဲထောင်ပြီး ထလာတော့တာ။ မြွေဟောက်ကြီးလိုပဲ သူက တရှူးရှူး တရဲရဲနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ လောဘနှင့် ဒေါသဆိုတာ အပြိုင်ယှဉ်ဘက် တရားတွေ။ ဒါပေမယ့်လို့ လောဘက နူးနူးညံ့ညံ့ဆိုတော့ သိပ်မထင်ရှားဘူး။ ဒေါသကတော့ ကြမ်းတမ်းလို့ သူကပိုပြီး ထင်ရှားတယ်။ ဒေါသက ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အခြေအနေကို အစီရင်ခံသလိုပါ။ အလိုမရှိအပ်တဲ့ မကြိုက်တဲ့အာရုံကလေးနဲ့ တွေ့လို့ရှိယင်ဖြင့် ဒီ ဒေါသက မြီးကနဲထလာတော့ “ဟာ ဒီလူကြီးက စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ လူကြီးပဲ။ ဒေါသထိန်းသိမ်းမှုမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်” လို့ ဖော်ပြ သလိုပဲ သူက အစီရင်ခံပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါသကို ကြမ်းတမ်းတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အခြေအနေကိုလဲ ထင်ထင် ရှားရှားကြီး ပြတတ်တယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဒေါသ ကင်းအောင် ကျင့်တို့ပါ။

ကြားရာမှာ ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်

ဒီဒေါသက ဘယ်လိုအခါ ဖြစ်တတ်သလဲဆိုယင် မကောင်းတဲ့ အာရုံ မုန်းစရာအာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ဖြစ်တတ်တယ်။ မကောင်းတဲ့အာရုံကိုတွေ့ယင် တွေ့တွေ့ခြင်း သူက ဖြစ်တော့တာ။ ဒီဒေါသက အကြွေးမထားဘူး။ မျက်စိထဲ အမြင်မတော် ဘူးထင်ယင်လဲ မြင်မြင်ခြင်း ဒေါသဖြစ်တာ။ ကြားကြားခြင်းလဲ အကြားမတော်ဘူးထင်ယင် သူက ဖြစ်တော့တာ။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဒေါသက မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာ ပိုပြီးတော့ ဖြစ်တတ်တယ်။ မြင်ရုံနဲ့တော့ အမြင်ကပ်စရာတွေ ဖြစ်ပေမယ့်လို့ သိပ်ပြီးတော့ ဒေါသ မဖြစ်လှဘူး။ မြင်ရာမှာတော့ နံနံ သည်းခံနိုင်ပါသေးတယ်။ ချုပ်တည်းလို့ ရပါသေးတယ်။ ကြားရာမှာတော့ ချုပ်တည်းလို့ တယ်မရဘူး။ တစုံတယောက်က ကဲ့ရဲ့တဲ့ စကားကလေးတလုံးလောက် ပြောလိုက်တယ် ဆိုလို့ရှိယင် တခါထဲ ဒေါသထွက်လာတော့တာ။ စကားတခွန်းလောက် ဆဲဆိုလိုက်ယင်တော့ ဘယ်ပြောစရာရှိတော့မလဲ ဒေါသတွေက အလှိုင်းတကြီး ထွက်လာတတ်တယ်။

ဒါပေမယ့်လို့ ပြောလိုက်တဲ့ စကားကလေးကတော့ အပြောခံရတဲ့သူနဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ ထိခိုက်ပြီး ပွန်းပဲ့သွားစေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ဟာသူပြောပြီး အသံကလေးမြည်လာရုံမျှပါ။ ကိုယ်မှာလာပြီးတော့ တိုက်ခိုက်သွားတာ လဲမဟုတ်ပါဘူး။ နာကျင်သွားစေတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်ထဲမှာ ဘာမှ ဖြစ်မသွားပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီစကားကလေး ကို မခံချိမခံသာ အင်မတန်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ထိအောင် မခံချိမခံသာ ဖြစ်သတုံးဆိုယင် တဦးနှင့်တဦးသတ် ဖြတ်သည်တိုင်အောင်လဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တယောက်နှင့် တယောက် စကားပြော မတည့်ရာကစပြီး လူတွေဟာ ရန်ဖြစ်ကြ ပြီး ရိုက်ကြ သတ်ကြနဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီးလဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒါတွေဟာ ဘယ်က လာသလဲဆိုတော့ ကြားရတဲ့ အသံကလေးကစပြီး ဖြစ်လာတာ။ တနိုင်ငံနဲ့ တနိုင်ငံ စစ်ကြီး တွေဖြစ်ကြတာ ကမ္ဘာစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်ကြတာတွေလဲ ဒီလိုအပြောအဆို နေရာမကျရာက စပြီးဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအသံဟာ တော်တော်ကို ဒုက္ခပေးတတ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ မကောင်းတာကို နံရရာကလဲ စပြီး ဒေါသဖြစ်တတ်သေးတယ်။ သူများအိမ်က ညောင်နဲ့တို့ အမှိုက်မီးရှို့နဲ့တို့ ဒီလိုအနံ့တွေ နံရတဲ့အခါမျိုးမှာ ဖြစ်တတ်တာပါ။ ဒါပေမဲ့ တယ်လဲမများဘူး။ တယ်လဲ မထင်ရှားတတ်ပါဘူး။ စားသောက် ရာကလဲ မကောင်းတာ မကြိုက်တာတွေကို စားရတဲ့အတွက် ဒေါသဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ဒါလဲ တယ်မများလှဘူး။ တယ်လဲ မထင်ရှားလှပါဘူး။ သို့ပေမဲ့ ဇီဝကြောင့်တဲ့လူ ဆိုယင်တော့ သူစားချင်တဲ့အစာကို မစားရတဲ့အတွက် လင်နဲ့မယား စကားများ ပြီး ရန်ဖြစ်ကြတာတွေလဲ ရှိတတ်ပါသေးတယ်။ ဒါလဲ အလွန်နဲ့ပါတယ်။

အတွေ့အထိမှာလဲ သည်းမခံနိုင်တတ်ဘူး

ပြီးတော့ အတွေ့အထိမှာလဲ သည်းမခံနိုင်တတ်ကြဘူး။ မကောင်းတဲ့ အတွေ့အထိနဲ့ တွေ့ထိရလို့ရှိရင် စိတ်ဆိုးတတ်ကြတယ်။ ခြင်တို့ပရွက်ဆိတ်တို့ အစရှိတဲ့ ဒီလိုအကောင်ကလေးတွေက လာကိုက်ယင် စိတ်ဆိုးတတ်ကြတယ်။ သွားရင်း လာရင်း ခလုတ်တိုက်မိတာတောင် တချို့က စိတ်ဆိုးတတ်ကြသေးတာဘဲ။ ခလုတ်က သူနေမြဲနေရာမှာ တည်နေတာကို ကိုယ်ကဝင်တိုက်ပြီး စိတ်ဆိုးတာကတော့ တော်တော်ကို နေရာမကျတာဘဲ။ ဥပမာ-လူတယောက်က လာတိုက်လို့ စိတ်ဆိုးတယ်ဆို ယင်တော်ပါသေးတယ်။ ကိုယ့်ကိုလာပြီး တမင်ရိုက်တယ်ဆိုယင်တော့ ဘယ်ပြောစရာ ရှိတော့မှာလဲ ပိုပြီး စိတ်ဆိုးတော့တာဘဲ။ အဲဒါ ဒေါသတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပုံပါဘဲ။

ဒီဒေါသဟာ မူလဖြစ်ခါစတုန်းကတော့ သိပ်ပြီးမကြီးကျယ်သေးဘဲ စိတ်ထဲတွင်ဘဲ နောက်ကျကျ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့စကားကို လူတယောက်က လာပြီးပြောတယ်ဆိုယင် ကြားခါစမှာ သိပ်ပြီး မထိခိုက်သေးပေမဲ့ ထပ်ပြီး တွေးလိုက်တဲ့အခါမှာ စကားတစ်ခွန်းထဲပေမဲ့ နာကြည်းစရာ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒေါသက တခါတည်း ထလာတတ်တယ်။ နံနဲသည်းခံတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တစ်ခွန်းလောက်တော့ တယ် ကိစ္စမရှိသေးဘူး။ စိတ်ထဲမှာ မကြည်မသာ ဖြစ်ရုံလောက်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခွန်းက နှစ်ခွန်းက သုံးခွန်းက ထပ်ပြီး ကြားယင်တော့ စိတ်ထဲတွင် မကတော့ဘူး။ မျက်နှာ အမူအရာကလေးတွေပါ ပြောင်းလဲသွားတတ်တယ်။ မျက်နှာတမျိုးဖြစ်လာတတ်တယ်။ အောက်သုံးသုံးနဲ့ မျက်စိ မျက်နှာထား မကြည်လင်တဲ့ အနေနဲ့ ကြည့်ရှုတာကို ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်ကတောင် မြင်ယင်သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလူစိတ်ဆိုးနေပြီလို့ ဆိုတာကို အကဲခတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သိသွားပါတယ်။ အဲဒီကနောက် ဒေါသက အားကောင်းလာယင် နှုတ်ခမ်းကလေးတွေက ရွရွ ရွရွနဲ့ ပြောမယ်လို့ ဆိုမယ်လို့ လှုပ်ရှားလာတယ်။ နောက်တော့ တကယ် ပြောဖြစ်လာတယ်။ ဘာတွေပြောသလဲဆိုတော့ မတော်တဲ့စကားတွေ ပြောလာတယ်။ တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ်အမူအရာတွေ လှုပ်ရှားလာတယ်။ ပြောရုံနဲ့အားမရတော့ ရိုက်ဖို့နက်ဖို့ရာ အားထုတ် ပြုပြင်လာတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ရိုက်နှက်ခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းတွေထိအောင် ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဘယ်ကျအောင် ပြုလုပ်တတ်သလဲဆိုယင် သူတပါးကို သတ်ဖြတ်ပြီးတော့ ကိုယ့်ကိုယ်လဲ သတ်သည် အထိတောင် ဖြစ်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ အလွန်ကြီးတဲ့ဒေါသ အကြီးဆုံး ဒေါသလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒေါသဟာ မစောင့်ထိန်းနိုင်ယင် ဒီလို တဆင့်ထက်တဆင့် တိုးတက်ပြီးတော့ ကြီးပွားလာပါတယ်။

ဖားနှင့် တူတယ်

ဝမ္ဗိက သုတ်မှာတော့ ဒီဒေါသကို ဥဒ္ဓါမာယိက ဖားနှင့်တူတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီဖားက လက်နဲ့ ဒုတ်နဲ့တို့ ပေးယင် တို့တိုင်းတို့တိုင်း ကြီးကြီးလာတယ်။ ရွှေဘိုနယ်မှာတော့ အဲဒီဖားကို ဖားအုံးလို့ခေါ်တယ်။ တချို့ကလဲ ဖားဂုံညှင်းလို့ လဲခေါ်ကြတယ်။ တချို့အရပ်က ဖားပြုတ်လို့ခေါ်သတဲ့။ ဖားပြုတ်ဆိုတာက အဆိပ်ရှိတယ်။ ဒီဖားကတော့ အဆိပ်ရှိတဲ့ ဖားမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ တို့တိုင်းကြီးတဲ့ ဖားလို့ခေါ်ယင် အားလုံးဘဲ နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒီဖားက အမှိုက်တွေအကြား သစ်ပင်ခြေရင်း သစ်ရွက်ဟောင်းတွေအကြား စသည်မှာနေတတ်ပါတယ်။ မြေကြီးထဲမှာလဲ ဝင်နေတတ်တယ်။ ဒီဖားက သူ့ကို တို့ပေးလိုက်ယင် ကြီးကြီးလာတယ်။ တဖြည်းဖြည်း တို့ရင်း ကြီးရင်း တိုးရင်း ကြီးရင်းနဲ့ ကြာတော့ မသွားနိုင်တော့ဘူး။ ပက်လက် လန်နေလို့ရှိရင် ပြန်ပြီး မှောက်တောင် မမှောက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို မပြေးနိုင် မသွားနိုင်တော့ ကျီးတွေ ငှက်တွေ ရန်သူတွေ လာပေးမယ်လို့ မပြေးနိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ကျီးစာ ငှက်စာ ဖြစ်သွားတာပေါ့။

ဒေါသကလဲ အဲဒီဖားလိုပါဘဲတဲ့။ မကောင်းတဲ့အာရုံတွေကို တွေ့ယင် မကြားချင်တဲ့ စကားတွေ ကြားရယင် ဒီဒေါသက ထလာတယ်။ ထပ်ခါထပ်ခါ တိုက်ခိုက်မိယင် တဆင့်ထက်တဆင့်ကြီးကြီးလာတယ်။ ဒါကြောင့် မပြောသင့်တဲ့စကားကိုလဲ ပြောမိတတ်တယ်။ မပြုသင့်တဲ့အမှုကိုလဲ ပြုမိတတ်တယ်။ အလွန်အကျွံ ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ သူတပါးကိုလဲသတ်ပြီး မိမိကိုယ်ကို တောင် သတ်သေသည်အထိ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။

ဆေးမရှိယင် ခံရတယ်၊ ဆေးရှိယင် သက်သာတယ်

ဒါကြောင့် ဒီဒေါသ ဖြစ်ပေါ်လာယင် ဖြစ်လာစကထဲက သူ့ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ ပယ်ဘို့ရာ ရှုမှတ်နည်း မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဘယ့်နယ်မှ မတတ်နိုင်ဘူး၊ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် ဒီအတိုင်း ခံနေရတာဘဲ၊ ဆေးမရှိတဲ့လူမှာ အဖျား တက်လာယင် ကြိတ်မှိတ်ပြီး ခံနေရသလိုပေါ့၊ ဆေးရှိတဲ့လူဆိုယင်တော့ ရောဂါဖြစ်လာယင် သင့်တော်တဲ့ဆေးကို ချက်ခြင်းဘဲ သုံးဆောင်ပြီး သက်သာခွင့် ရသွားတယ်၊ ရောဂါပျောက်ငြိမ်းပြီးတော့ ကျန်းမာချမ်းသာသွားနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလိုဘဲ တရား လက်ကိုင်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီဒေါသဖြစ်လာယင် ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး၊ ဒေါသဖြစ်တာ မကောင်းမှန်းသိပေမဲ့ မပယ်ဖျောက် နိုင်ဘူး၊ ဒေါသကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲတာကို ခံနေရတာဘဲ။ တချို့ကတော့ သူများမှာ ဒေါသဖြစ်နေလို့ ဒေါသအလျောက် ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတာကို မြင်ရယင် မကောင်းဘူးဆိုတာ သိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မိမိကိုယ်တိုင်မှာ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ မကောင်းဘူးလို့ မသိဘဲ ရှိနေတတ်သေးတယ်၊ ဒေါသဖြစ်ပြီး နေရတာကိုက အရသာရှိသလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ “သူက တခွန်းပြောယင်၊ ငါက နှစ်ခွန်းပြောမယ်”စသည်ဖြင့် အဲဒီဒေါသကို သာယာပြီးနေတတ်တယ်၊ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေက “တော်ပါ တန်ပါ သည်းခံပါ”စသည်ဖြင့် စိတ်မဆိုးဘို့ ပြောဆိုလို့ရှိယင်လဲ အဲဒီ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတောင် စိတ်ဆိုးတတ် သေးတယ်၊ သူက ဒေါသငြိမ်းတာကို တယ်မကြိုက်ချင်ဘူး၊ ဒေါသဆိုတဲ့တရားဟာ ဒီလိုဘဲဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ တရားလက်ကိုင် ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆိုယင်တော့ ဒီ ဒေါသကလေး ဖြစ်လာလို့ ရှိယင် ရှုမှတ်လိုက်ရုံပါဘဲ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖျောက်ပစ်ရမယ်။

အာဃာတဝတ္ထု ၉-ပါး

အဲဒီဒေါသက အားကြီးလာလို့ရှိယင် အာဃာတဆိုတဲ့ ရန်ငြိုးတွေဖြစ်တတ်တယ်၊ အာဃာတဆိုတဲ့ ရန်ငြိုးတွေဖြစ်ပုံ က ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကိုးမျိုးရှိတယ်၊ အဲဒါကို အာဃာတ ဝတ္ထု ၉-ပါးလို့ ခေါ်တယ်။

လူတယောက်က လူတယောက်အပေါ်မှာ မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ ဘယ်လိုဖွဲ့သလဲဆိုယင် ဒီလူဟာ ငါ့ အကျိုးမဲ့တွေကို ပြုခဲ့လှပြီဆိုပြီး ရှေးက အကျိုးမဲ့ ပြုခဲ့တာတွေကို ပြန်လည်စဉ်းစား တွေးတောပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ တနေ့ ကျယ်င် သူ့ကိုတော့ ငါတနည်းနည်းနဲ့ လက်စားချေမယ်လို့ ဒီလိုငြိုးထားတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ ပြီးတော့ နောက်တခုက ယခု လောလောဆယ်ဆယ်မှာလဲ ဒီလူဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ ပြုနေတယ်ဆိုပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်မှာ အကျိုးမဲ့ပြုတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ ပြီးတော့ ရှေ့လျှောက်ပြီးတော့လဲ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို ပြုသွားမှာဘဲလို့ တွေးပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ ဒါက ကာလသုံးပါးနှင့်စပ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ပုံ သုံးပါး တဲ့။

ဒါဟာ လူအချင်းချင်းသာ မဟုတ်ဘူး၊ အခြား သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာလဲ ရန်ငြိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ခြင်တို့ ကြမ်းပိုးတို့ ပရွက်ဆိတ်တို့ကစပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဒီအကောင်တွေဟာ အယင်ကလဲ ငါ့ကို ဒုက္ခပေးခဲ့ပြီ၊ ယခုလဲ ဒုက္ခပေး တုန်းဘဲ နောင်လဲဒုက္ခပေးဦးမှာဆိုပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး တရားသာ မစောင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ ဒီသတ္တဝါ ကလေးတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီး ပစ်ကုန်မှာဘဲ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားပြီ ဆိုမှဖြင့် တဦးတယောက် တကောင် တလေသာ မဟုတ်ဘူး တပြုလုံးကိုလဲ သတ်တတ်တယ်၊ ခွေးအပေါ်မှာသာပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သေးတယ်၊ ဒီခွေးဟာ အယင်ကလဲ ငါ့ကို ကိုက်ဘူး တယ်၊ ဟောင်ဘူးတယ်၊ အခုလဲ ငါ့ကို ကိုက်ပြန်ပြီ ဟောင်ပြန်ပြီ နောင်လဲ ငါ့ကို ကိုက်ဦးမှာဘဲလို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ ပြီး နင်တော့တနေ့ကျယ်င် သိရောပေါ့ဆိုပြီး ကြိမ်းဝါးတတ်တယ်၊ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့တာတွေဟာ နေရာတကာမှာ ရှိတတ်ပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို အယင်ကလဲ သူပြုခဲ့တယ်၊ ယခုလဲ ပြုနေတယ်၊ နောင်လဲ ပြုဦးမှာဘဲလို့ ကာလ သုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ပုံ သုံးပါးတဲ့၊ အဲဒါကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။

ပြီးတော့ ကိုယ်ချစ်ခင် ကိုယ်ကြည်ညိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာက သုံးပါးရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ငါချစ်တဲ့သူရဲ့ အကျိုးမဲ့ကို အယင်ကလဲ သူပြုခဲ့တယ်၊ အခုလဲပြုတယ်၊ နောင်လဲ ပြုဦးမယ်ဆိုပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တာ သုံးပါးဘဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ်မုန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ ငါမုန်းနေတဲ့လူကို ဒီလူက အကျိုးပြု အကူအညီပေးခဲ့တယ်၊ အကူအညီပေးနေ တယ်၊ အကူအညီ ပေးဦးမယ်လို့ ဒီလို ရန်ငြိုးဖွဲ့တာက သုံးပါး၊ ပေါင်းလိုက်ယင် အာဃာတဝတ္ထု ၉-ပါး ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်တဲ့ ခလုတ်ဆူးငြောင့် နေပူမိုးရွာမှစပြီး စိတ်မဆိုးသင့်တဲ့ အရာမှာ စိတ်ဆိုးတာကလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါကိုတော့ အဋ္ဌာနကောပ-လို့ ခေါ်တယ်။

စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်မဆိုးခြင်း

ဒီအဋ္ဌာနကောပဆိုတဲ့ အာဃာတဝတ္ထုပါဆိုယင် အာဃာတဝတ္ထု ၁၀-ပါး ဖြစ်တယ်။ ဒီအဋ္ဌာနကောပ ဖြစ်ပုံကိုနည်းနည်းချဲ့ပြီး ပြောဦးမယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် လူကအေးစေချင်တဲ့ အခါမှာ နေက ပူနေလို့ရှိယင် နေက ပူနေရမလားဆိုပြီး နေပူတာကိုလဲ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မိုးမရွာစေချင်တဲ့ အခါမှာ ရွာယင် အဲဒါကိုလဲ စိတ်ဆိုးတတ်တာ။ လေမတိုက်စေချင်တဲ့ အခါမှာ တိုက်ယင်လဲ စိတ်ဆိုးတတ်တာ။ ပြီးတော့ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါဝေဒနာတွေ ဆိုတာလဲရှိတယ်။ ဒီရောဂါဝေဒနာတွေကိုလဲ စိတ်ဆိုးနေတတ်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာတွေ မပျောက်နိုင်ယင် ပျောက်ခဲတယ်ဆိုပြီးတော့လဲ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ ဒီလိုဟာတွေပေါ့လေ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်တဲ့ သဘာဝ ဓမ္မတွေ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ၊ အဲဒါတွေကို သည်းမခံနိုင်လို့ စိတ်ဆိုးနေတာလဲရှိတယ်။ ဒါတွေကို အဋ္ဌာနကောပ-လို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ဆိုးသင့်တဲ့အရာ မဟုတ်တာကို စိတ်ဆိုးနေတာပေါ့။ တချို့ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လမ်းသွားရင်း လာရင်းနဲ့တောင် ခလုတ်တိုက်မိလို့ရှိယင်အဲဒီခလုတ်နဲ့ စိတ်ဆိုးပြီး ရန်ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ဒီငုတ်ဟာ ငါ့ကို နင်တိုက်ရမလားဆိုပြီး တချို့က ထပ်ပြီးတော့တောင် တိုက်လိုက်သေးတယ်။ တချို့ကလဲ တခုခုကို ကိုင်ထားရာမှာ အဆင်မသင့်လို့ လွတ်ကျသွားပြီဆိုယင်ဖြင့် စိတ်ဆိုးပြီးတော့ ထပ်ပြီး ထုလိုက် ရိုက်လိုက်နဲ့ လုပ်တတ်သေးတယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဆင်မသင့်လို့ မတော်တဆ ဖြစ်သွားတဲ့ ကိစ္စ ကလေးတွေကိုလဲ လိုက်ပြီး စိတ်ဆိုးနေတာ။ တွေ့ကရ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ထစ်ကနဲရှိယင် စိတ်ဆိုးတော့တာ။ အမျက်တွေ ပွားတော့တာ။ တချို့က ရှုမှတ်လို့ မကောင်းတာတောင် စိတ်ဆိုးနေတတ်သေးတယ်။ အဲဒီလို အမျက်ဒေါသကလေးတွေကို မဖြစ်ရအောင် သည်းခံရမယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ မပွားရအောင်လို့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

မမြင်ချင်တာတွေ မြင်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်ရမယ်။ မရှုမှတ်မိလို့ ဒေါသတွေ ဖြစ်ပွားလာယင်လဲ ဒီဒေါသကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရမယ်။ မကြားချင်တာတွေ မနံ့ချင်တာတွေ မစားချင်တာတွေ မတွေ့ထိချင်တာတွေ အဲဒီလို အလိုမရှိအပ်တဲ့ အာရုံတွေ ဒွါရခြောက်ပါးက အသိစိတ်ထဲမှာ ကျရောက်လာလို့ရှိယင် အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ မရှုမှတ်မိလို့ ဒေါသဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီဒေါသကို ဖြစ်စကထဲကစပြီးတော့ စိတ်ထဲတွင် ငြိမ်းသွားအောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတွေ မရောက်ရအောင်လို့ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်သွားရမယ်။ အဲဒီလိုပယ်သွားနိုင်လို့ရှိယင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ် ရောက်သွားနိုင်တယ်။ အရိယမဂ်ဉာဏ် လေးပါးထဲက သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ရောက်ရုံနဲ့တော့ ဒီဒေါသက အကုန်လုံးတော့ မကင်းသေးဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ ဒေါသတွေတော့ ကင်းသွားပါတယ်။ ဒေါသအရင်းခံပြီးတော့ သူတပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်တယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုမျိုးကိုတော့ မပြုတော့ဘူး။ သူ့အသက် သတ်နိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ ဒေါသ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒေါသကို လွန်လွန်ကျူးကျူး မကြီးပွားရအောင် ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်တယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ စိတ်တော့ ဆိုးဦးမှာ။ ဒါပေမယ်လို့ သတ်နိုင် ဖြတ်နိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသမကြီးတော့ဘူး။ သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုးယူဖျက်ဆီးနိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသ မဖြစ်တော့ဘူး။ သူတပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေဖို့ လိမ်ပြောနိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီလို မဖြစ်ယင် သက်သာသွားတယ်လို့ ဆိုရတာပေါ့။ အနာဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့ အခါကာလကျတော့ ဒီဒေါသတွေဟာ အကုန်လုံးကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်ပြောစရာရှိတော့မှာလဲ။ အဲဒီအခါကျတော့ ဒေါသတွင်တောင်မကဘူး။ တခြားကိလေသာတွေပါ အကုန်လုံးငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အက္ကောဓနော၊ အမျက်ထွက်လေ့မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏တဲ့။ အဲဒီအမျက်ထွက်လေ့မရှိတဲ့ အနာဂါမိ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒေါသကိလေသာနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ-တဲ့။

စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန် မစိုးရိမ်ရ

ပြီးတော့ အသန္တာသီ စ၊ ပူပန်စိုးရိမ်လေ့ မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကမှာ အများအားဖြင့် မိမိအလိုရှိတဲ့ အတိုင်း မပြည့်စုံယင် အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိုးရိမ် ပူပန်ပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်အားငယ်နေတာကိုပင် ဒီဂါထာမှာ သန္တာသ-လို့ဆိုပါတယ်။ ရဟန်းတော်များဆိုလို့ရှိလျှင် မိမိအား ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် တဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ နည်းပါးယင် အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်ကြတယ်။ စိတ်အား ငယ်ပုံကတော့ ငါ့မှာ လူဒါန်းထောက်ပံ့မည့်သူနည်းတယ်။ နီးနီးကပ်ကပ် ပြုစုစောင့်ရှောက်မည့်သူမရှိဘူး စသည်ဖြင့် ကြံတွေး ပြီး စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ ဂိုဏ်းဂဏ အပေါင်းအဖော်တွေကို မရလိုရှိယင် အားကိုးစရာကင်းမဲ့ နေလိုရှိယင်လဲ စိတ်အား ငယ်တတ်တယ်။

အချုပ်အားဖြင့်တော့ လောကခံရှစ်ပါးထဲက အနိဋ္ဌဖြစ်တဲ့ လောကခံတွေနဲ့တွေ့ယင် စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ လာဘ် လာဘာတွေကိုမရယင် ငါ့မှာလို့ချင်တာကိုမရဘူး၊ မပြည့်စုံဘူးလို့ တွေးတောပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ အခြေ အရံမရှိယင် ငါ့မှာသူများလို အခြေအရံလဲမပြည့်စုံဘူး၊ ရှိတဲ့အခြေအရံတွေလဲ ပျက်စီးကုန်တယ်။ နေမကောင်း ထိုင်မသာရှိယင် အရေးအကြောင်း ကိစ္စတခုခုဖြစ်လာယင် အားကိုးစရာမရှိဘူးလို့ တွေးပြီး စိတ်အား ငယ်နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ လူဆိုတာ အချိုးမွမ်းသာ ခံချင်တယ်။ အကဲ့ရဲ့တော့ မခံချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အချိုးမွမ်းမခံရဘဲ သူများ အကဲ့ရဲ့ခံရလိုရှိယင် စိတ်အားငယ် နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ ဆင်းရဲနဲ့ချမ်းသာ နှစ်မျိုးထဲမှာလဲ ချမ်းသာကိုသာ တွေ့ချင်ကြတယ်။ ဆင်းရဲကိုတော့ မတွေ့ချင်ကြ ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်း ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနဲ့ မပြည့်စုံဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကိုသာ တွေ့နေရလိုရှိယင် ငါ့မှာ ကံမကောင်းဘူး၊ အကျိုးပေးည့်တယ် စသည်ဖြင့် တွေးပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်တယ်။

ဒါတွေဟာ မိမိအလိုရှိတိုင်း မပြည့်စုံတာ မဖြစ်တာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားငယ်တာပါဘဲ။ အဲဒီစိတ်အား ငယ်မှုတွေလဲ မရှိစေရဘူး၊ ကင်းစေရမယ်တဲ့။ ဆိုလိုရင်းကတော့ ကိုယ်အလိုရှိအပ်တဲ့ အသုံးအဆောင် အခြေအရံ အာရုံဝတ္ထု တွေမပြည့်စုံခြင်း အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားငယ်မနေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ တွေးတောဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီစိတ်အားငယ်မှု ကလေးများ ပေါ်လာလို့ရှိယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီလို မရှုမှတ်နိုင်ဘဲ စိတ်အားငယ်နေရုံမျှနှင့် အဲဒါတွေက ရလာမှာ ပြည့်စုံလာမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာမှ စိတ်အားငယ်နေစရာ မဟုတ်ဘူး၊ တချို့များလေ သိပ်ပြီး စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ အဲဒီ စိတ်အားငယ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘေးကနေပြီးတော့ စိတ်အား တက်ကြွလာအောင် အားပေးရမယ်။ တချို့က နေမကောင်း ထိုင်မကောင်းဖြစ်တဲ့ အခါတွေမှာ သိပ်ပြီး စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ တချို့ကတော့လဲ စိတ်အားမငယ်တတ်ပါဘူး၊ ဟယ်- ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်သလိုဘဲနေရမှာဘဲ။ သေချင်လဲ သေသွားပါစေဆိုပြီး စိတ်အားကိုမလျှော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲရှိတယ်။ အမှန်က တော့ ဘာဘဲ မပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ၊ ရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်ပေစေတော့လို့ စိတ်အားမငယ်ဘဲနဲ့ နေနိုင်ရမယ်တဲ့။ အကယ်၍ စိတ်အားငယ်နေတာတွေ ပေါ်လာလို့ရှိယင် အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်သွားဘို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ကလေးက “အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်”တဲ့။ အမျက်ဒေါသ မထွက်စေရဘူး၊ ထွက်လာလို့ ရှိယင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ မပူငြားတဲ့။ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတွေ အသုံးအဆောင်တွေ အခြေအရံတွေ မရခြင်းကြောင့် စိတ်အားငယ်ပြီးနေခြင်းမျိုးကို မဖြစ်စေရဘူးတဲ့။ ဖြစ်လာလို့ရှိယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမယ်။ ရဟန္တာဖြစ် တဲ့အခါကျတော့ ဒါတွေမရှိတော့ပါဘူး၊ ငြိမ်းသွားပါပြီ၊ အေးသွားပါပြီ၊ ဘယ်အချိန်ကစပြီး မရှိတာလဲဆိုတော့ အနာဂါမ် ဖြစ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး မရှိဘဲ ကင်းလာခဲ့တယ်။

ကြွားဝါခြင်းလဲ မရှိစေရ

အမျက်ထွက်တာ ထိတ်လန့်တာတွေ မရှိရုံတွင် မကဘူး၊ အဝိကတ္ထ-ကြွားဝါခြင်းလဲ မရှိစေရဘူး တဲ့။

ယခု ဟောထားတဲ့ ဒီဒေသနာတော်ဟာ အထူးအားဖြင့်တော့ ရဟန်းတော်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီး ဟောတော်မူထားတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝတွေကို အဋ္ဌကထာဆရာက ဖွင့်ပြပြီးထားပါတယ်။ ရဟန်းတော်များမှာ ကြွားခြင်းဝါခြင်းဆိုတာ မရှိစေရဘူး၊ ရှောင်ကြဉ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့က အဆွေအမျိုးနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဆွေကြီးမျိုးကြီးထဲက ဖြစ်လေယောင် ဟန်ဆောင် ဝါကြွားပြီး မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပြောတတ်တယ်။ အခြေအနေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ မိမိက သီလ မပြည့်စုံပါဘဲနဲ့ ပြည့်စုံလေဟန် ဝါကြွားပြောတတ်တယ်။ ပြီးတော့ မိမိက ပရိယတ်ကျမ်းဂန်တွေ မကျွမ်းကျင် မတတ်မြောက်ပါဘဲနဲ့ မသိပါဘဲနဲ့ တတ်ယောင် သိယောင် ဝါကြွားပြီးတော့ ပြောတတ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပဋိပတ်ဘက် ကလဲ ဓုတင်အစရှိတဲ့ ကျင့်ဝတ်တွေ မကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်လေယောင် ဟန်ဆောင် ဝါကြွားပြီးတော့ ပြောတတ်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့်

ဈာန်သမာပတ်တွေတိုင်အောင် ဝါကြွားပြီးပြောတတ်တယ်။ လောကုတ္တရာ တရားတွေတော့ ဒီဒေသနာမှာ မပါဘူး။ ဒါကြောင့် လောကီတရားတွေ မိမိမှာ မပြည့်စုံဘဲနဲ့ ပြည့်စုံလေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ဝါကြွား ပြောဆိုခြင်းမျိုးလဲ မရှိဘူးတဲ့။

လူဆိုယင်လဲ လောကရေးရာတွေနဲ့ စီးပွားရေး အခြေအနေတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဝါကြွားခြင်းမျိုးမရှိဘူးတဲ့။ ပြီးတော့ ဆွေမျိုးအခြံအရံ ပရိသတ်တွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဝါကြွားခြင်းလဲမရှိဘူးတဲ့။ ဒီလို ဝါကြွားခြင်းဆိုတာဟာ တချို့ကတော့ ဝါသနာ ရှိတယ်။ ဝါကြွားတတ်တယ်။ တချို့ကတော့ ပုထုဇဉ်ပေမဲ့ မကြွားမဝါတတ်ပါဘူး။ ရိုးသားပါတယ်။ အဲဒီလို ရိုးသားသူကတော့ တဲ့တဲ့ဘဲ။ မရှိယင် မရှိဘူး။ မဟုတ်ယင် မဟုတ်ဘူးဘဲ။ မတတ်ယင် မတတ်ဘူးဘဲ။ ဒီလို ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်ပဲ ပြောတတ် တယ်။ ယခုပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သူတော်ကောင်းတရားပွားများနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် အကယ်၍ ကြွားဝါချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာယင်တောင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမှာဘဲ။ ဒီလို ကြွားဝါချင်တဲ့ စိတ် မရှိဘဲနဲ့ ကင်းအောင်ကျင့်နေရမှာတဲ့။ ဒီလို ကြွားဝါ ချင်မှုကတော့ သောတာပန်ဆိုယင်ကို ကင်းနေရမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီကြွားဝါမှုတွေ ကင်းအောင် အားထုတ်ရမယ်။ ရှုမှတ်ပြီး တော့ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးဆိုရမယ်။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊
ကုက္ကုစ္စကင်း၍၊ ဆိုလျှင်ချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊
ခြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်။

အဲဒါ ခြောက်ခုရှိတယ်။

- (၁) အမျက်မထွက်ခြင်း၊
- (၂) အလိုရှိတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ မပြည့်စုံလို့ စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန် မစိုးရိမ်ခြင်း။
- (၃) ပြောဆိုတဲ့အခါ မကြွားဝါခြင်း။
- (၄) ကုက္ကုစ္စ ကင်းခြင်း။
- (၅) ပြောစရာရှိတဲ့အခါ ချိန်ချင့်ပြီးတော့ ပြောသင့်ပြောထိုက်တဲ့စကားကိုသာ ပြောခြင်း၊
ပြီးတော့--
- (၆) မပျံ့လွင့်ဘဲ သမာဓိရပြီး စိတ်တည်ငြိမ်စွာနေခြင်း။ အားလုံးပေါင်း ဂုဏ်ခြောက်ခု။

ကုက္ကုစ္စ ကင်းရမယ်

အဲဒီဂုဏ်ခြောက်ခုထဲက ယခုကုက္ကုစ္စကို ပြောဘို့ရာရောက်လာပါပြီ။ ဒီကုက္ကုစ္စကတော့ တော်တော်ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ပြောရမယ်။ မှတ်စရာလဲ ကောင်းပါတယ်။ လွယ်လွယ် ပြောရမယ်ဆိုယင်တော့ ကုက္ကုစ္စဆိုတာ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

- ၁။ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စနဲ့ ပါဒကုက္ကုစ္စက တမျိုး။
- ၂။ ဝိနယကုက္ကုစ္စက တမျိုး။
- ၃။ ဝိပဋိသာရ ကုက္ကုစ္စက တမျိုး။

အဲဒီလို သုံးမျိုး ရှိပါတယ်။ ကုက္ကုစ္စ ဆိုတာ မကောင်းသော ပြုမှု စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းတဲ့ ပြုမှုတဲ့။ မကောင်းသော အမူအရာ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းသော အမူအရာတဲ့။ ဘာကြောင့်တုံးဆိုလို့ရှိယင် အဲဒီ အမူအရာကို ပြုတဲ့အတွက် ဘာအကျိုးမှ မရှိဘူး။ အကျိုးမရှိတဲ့အတွက် ဒီလိုအမူအရာမျိုးဟာ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမူအရာ မကောင်းတဲ့ အမူအရာသာဖြစ်တဲ့ အမူလို့ဆိုရ တယ်။

၁-လက်ခြေ မငြိမ်တဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ

ရှေးဦးစွာ ပြောရမှာက ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆနဲ့ ပါဒကုက္ကုစ္ဆတဲ့။ အဲဒါကတော့ လက်ခြေ မငြိမ်တာပါ။ လက်မငြိမ်တာက ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆတဲ့။ ခြေမငြိမ်တာက ပါဒ ကုက္ကုစ္ဆတဲ့။ သတိ သမာဓိမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လက်ခြေက မငြိမ်ဘူး။ ပါးစပ်ကလဲ ပြောချင်ရာပြောပြီး လက်တွေ ခြေတွေကလဲ လှုပ်ချင်တိုင်း လှုပ်နေတတ်တယ်။ တချို့က တရားဟောနေရင်းလဲ သူ့လက်ခြေ တွေကမငြိမ်ဘူး။ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ လှုပ်ရှားနေတတ်တယ်။ ကိုယ့်လက်ကိုယ့်ခြေတွေထဲမှာ သတိကင်းလွတ်နေတဲ့ သဘော ပါ။ အဲဒီဟာကို ဟတ္ထကုက္ကုစ္ဆ ပါဒကုက္ကုစ္ဆလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဗမာလိုတော့ လက်မငြိမ်ခြင်း ခြေမငြိမ်ခြင်းလို့ ပြန်ရမှာ။ လက်ခြေသာမဟုတ်ဘူး။ ခေါင်းအမူအရာ ကိုယ်အမူအရာတွေ မငြိမ်တာလဲ ဒီကုက္ကုစ္ဆဘဲလို့ မှတ်ရမယ်။ အဲဒါတွေကို ကင်းစေ ရမယ်။ ဒါကတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကျမှ လုံးဝကင်းမှာ။ သို့သော်လဲ ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီကုက္ကုစ္ဆတွေ ကင်းအောင်လို့လဲ ကျင့်နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကင်းတန်သမျှကင်းအောင် သတိပြုတို့လိုပါတယ်။ သတိရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိမရှိသူတွေ ထက်တော့ ငြိမ်သက်မှု ရှိမှာပေါ့။ အဲဒါ ကန္တရကသုတ်အရဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

ကန္တရက ကြည်ညိုပုံ

တချိန်တုန်းက ပေဿဆိုတဲ့ လူတယောက်နဲ့ ကန္တရကဆိုတဲ့ ပရိပိုဇိတယောက် (သာသနာပ ရသေ့ရဟန်းပေါ့လေ)။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအပါးမှာ ဆည်းကပ် ပြီးနေတဲ့ ရဟန်း သံဃာတွေလဲ ရှိနေပါတယ်။ ကန္တရက ပရိပိုဇိတ အဲဒီ ရဟန်း သံဃာတော်တွေကို လျှောက်ပြီး ကြည့်တယ်။ အဲဒီမှာ ရဟန်း သံဃာတော်တွေ အမြောက်အမြား ငြိမ်ပြီး ထိုင်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဘယ်ကိုယ်တော်မှ လက်လှုပ်ခြင်း ခြေလှုပ်ခြင်း ခေါင်းလှုပ်ခြင်းမရှိဘူး။ စကားပြောခြင်း ချောင်းဟန်ခြင်းလဲ မရှိဘူး။ ငြိမ်ဝပ်တိတ်ဆိတ်ပြီးတော့ သိမ်မွေ့နေတာ ကို တွေ့ရတယ်။

တုဏှိဘူတံ တုဏှိဘူတံ-လို့ ပါဠိမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ သံဃာတော်တွေက အများကြီးပေမယ်လို့ ဟိုဘက်ကို ကြည့်လိုက်လဲ တိတ်ဆိတ်လို့၊ ဒီဘက်ကိုကြည့်လိုက်လဲ တိတ်ဆိတ်လို့ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့ နေတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ တိတ်ဆိတ်နေတာကို မြင်ရတော့ သာသနာပ ပရိပိုဇိတပေမဲ့ ကြည့်ညိုလာတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီတပည့် ရဟန်းတွေကို ဒီလို သိမ်မွေ့နေအောင်လို့ သွန်သင်ဆုံးမထားတာဟာ သိပ်ပြီး အံ့ဩစရာ ကောင်းတာ။ တယ် ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းတာဘဲလို့ သူ့စိတ်ထဲမှာ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်လာတယ်။ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီးတော့ သူက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရား-တဲ့။ ရှေးရှေးက ပွင့်ခဲ့တဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတွေဟာလဲ တပည့်သားတွေကို ဆိတ်ငြိမ်အောင် သိမ်မွေ့အောင်လို့ ဆုံးမတာဟာ ယခု အရှင်ဘုရား သွန်သင် ဆုံးမသလိုရှိမှာဘဲ-တဲ့။ ရှေးဘုရားတွေရဲ့ ပရိသတ်ဟာလဲ ယခုတွေ့ရတဲ့ ဒီပရိသတ်မျိုး ဖြစ်မှာပါဘဲ- တဲ့။ နောင်အခါ ကာလမှာ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်မည့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားတွေဟာလဲ တပည့်သားတွေကို သွန်သင် ဆုံးမတာဟာ ယခု အရှင်ဘုရား သွန်သင် ဆုံးမသလို ရှိမှာပါ။ နောင် ဘုရားတွေရဲ့ ပရိသတ်ဟာလဲ ယခု တွေ့ရတဲ့ ပရိသတ်လို ရှိမှာပါဘဲ-တဲ့။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ တယ်ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်လို့ သူက လျှောက်တာကိုး။

ဒီလိုလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ကန္တရက သင်သိတာက ဒီပရိသတ်တွေ ငြိမ်နေတာကိုသာသိတယ်။ ဘာကြောင့် ငြိမ်နေသလဲ ဆိုတာကို ငါပြောပြမယ်။ ဒီပရိသတ်ထဲမှာ တရားကျင့်သုံးပြီး ကိလေသာ အာသဝေါ ကုန်ခန်းလို့ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိနဲ့ အကုန်လုံး ပြည့်စုံနေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်လို့လဲ မိန့်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဆိုယင်တော့ ဘာမှ ပြောစရာမလိုဘူး။ ရဟန္တာတွေ ဆိုတော့ ဒွါရ ၆-ပါးကို အကုန်လုံးလိုက်ပြီး တော့ သတိက ထင်နေတယ်။ ဘယ်မှာ မကြည့်ညိုဘွယ်အမူအရာ ဖြစ်နိုင်တော့မှာလဲ။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ချည်း ဖြစ်နေတာပေါ့။ ပြီးတော့ သေက္ခခေါ်တဲ့ ကျင့်တုန်း ကျင့်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိတယ်လို့လဲ မိန့်တော်မူပါတယ်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အနာဂါမ် သကဒါဂါမ် သောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သေက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ ကျင့်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ ဘာ တွေ ကျင့်နေသလဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးကို ကျင့်နေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် “စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပုတိဋ္ဌိတစိတ္တာ”လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပုတိဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ ကောင်းစွာတည်တံ့သော စိတ်ရှိကုန် သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏-တဲ့။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးမှာ စိတ်တည်တံ့ပြီးတော့ နေကြပါတယ်တဲ့။

သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးဆိုတာ ဒီက ယောဂီတွေ သိကြပြီးသားပါ။ ဒါပေမဲ့ ရှင်းသည်ထက် ရှင်းအောင် ပြောဦးမယ်။ အဲဒီသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးထဲက တချို့က ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို အရင်းခံပြုပြီး နှလုံးသွင်းနေကြတယ်။ တချို့က ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ တချို့က စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ တချို့က ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဒီတရားတွေကို အရင်းခံပြုပြီး နှလုံးသွင်းနေကြတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်တရား နှလုံးသွင်းနေလို့ရှိယင် ငြိမ်သက်နေတော့တာ။

သတိ မရှိဘဲ ပြုပြင်တာမှ သူ့မှာ မရှိဘဲဟာကိုး၊ ဒါကြောင့် ပြုပြင်တဲ့ အခါလဲ သတိနဲ့ပြုပြင်တော့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ဘဲ ဖြစ်နေ တယ်။ ကိုးယိုးကားယား မဟုတ်ဘူး၊ အမြင်မတော်အောင်မရှိဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အမြဲတမ်း သတိကလိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီပရိသတ်ဟာ လွန်စွာငြိမ်သက်နေတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူတယ်။

ကောသလမင်း လျှောက်ပုံ

ပဿနဒီ ကောသလမင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတာ တခုလဲ ရှိတယ်။ ဘယ်လို လျှောက်ထားသလဲ ဆိုတော့ တပည့်တော်တို့ဟာ အာဏာပိုင် မင်းတွေပါ ဘုရား၊ လူတို့ရဲ့ ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေကိုလဲ သိမ်းပြီးတော့ ဒဏ်ထားနိုင်ပါ တယ်။ သတ်ပစ်မယ်ဆိုယင်လဲ သတ်ပစ်နိုင်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံမှလဲ နှင်ထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလို အာဏာတွေ ရှိပါတယ် ဘုရား၊ အဲဒီလို လျှောက်ထားတယ်။ ဟုတ်တယ်။ အာဏာပိုင် မင်းတွေ ဆိုတာ သူတို့လုပ်ချင်တာကို လုပ်နိုင်တယ်။ ယခုခေတ် ကာလလို ဥပဒေတွေနဲ့ရုံးတင်ပြီး အမှုကိုစစ်ဆေး၊ ရှေ့နေတွေနဲ့ လျှောက်လဲ ပြောဆိုပြီး ပြစ်မှုထင်ရှားယင် အပြစ်ပေး၊ မထင် ရှားယင်လွှတ်ပစ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ယခုကာလမှာ ဥပဒေအရဆိုတော့ မသေချာယင်လဲ လွှတ်ပစ်တယ်။ ဟိုတုန်းက အာဏာပိုင် ဘုရင်တွေကတော့ ယခုလို မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ရဲ့ နှုတ်ထဲမှာ အာဏာက ရှိနေတယ်။ သတ်လိုက် ဆိုလို့ရှိယင်လဲ သတ်လိုက်ရ တော့တာဘဲ။ ဘာမှလျှောက်လဲလို့ မရဘူး၊ ကိစ္စပြီးတော့တာဘဲ။ ဒီလူကိုတိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုက်ဆိုလို့ရှိယင်လဲ နှင်ထုတ် လိုက်ရတော့တာဘဲ။ ဘာမှမကန့်ကွက်နိုင်ဘူး၊ အမိန့် အာဏာ အတိုင်းဘဲ တည်ရတယ်။ ဒီလောက် အာဏာရှိနေပါတယ်တဲ့။ ဒီလိုအာဏာရှိပြီး သက်ဦးဆံပိုင် ဖြစ်နေပေမယ်လို့ တခါတရံမှာ မင်းကြီး စကားပြောနေတုန်း မှူးကြီးမတ်ကြီးတွေက ထထပြီး စကားပြောလို့ တော်တော်ကို တောင်းပန် ယူရပါတယ်တဲ့။ ဒါလဲ အခါ ခပ်သိမ်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တခါတရံ ဖြစ်မှာပေါ့။ တခါတရံမှာ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အားမရတာနှင့် ဝင်ပြီးပြောတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မရှိမသေနဲ့ ဝင်ဝင်ပြီး ပြောတာ လဲ ရှိပါတယ်တဲ့။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ပရိသတ်တွေဟာ အလွန်ဘဲ သိမ်မွေ့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ တပည့်ပရိသတ်တွေ အပေါ်မှာ မင်းများလို အာဏာနဲ့ ဆုံးမတာလဲမဟုတ်ဘူး၊ ဒုတ်နဲ့ဒါးနဲ့ လက်နက်နဲ့ ဆုံးမတာလဲမဟုတ်ဘူး၊ ဘာမှခြိမ်းချောက် ခြင်းမရှိဘဲနဲ့ သက်သက် အဆုံးအမပေးထားရုံမျှ ဖြစ်ပေမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်ပရိသတ်တွေဟာ အလွန်သိမ်မွေ့ပါ တယ်တဲ့။ တခါက မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေစဉ်မှာ တရားနာနေတဲ့ ပရိသတ်ဟာ ဆိတ်ငြိမ်ပြီးတော့ အားလုံး ရိုရိုသေသေ နဲ့ တရားနာနေကြတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ရဟန်းတပါးက ချောင်းဟန့်လိုက်တယ်တဲ့။ ဒါလဲဘဲ သူ့မှာ အလွန်မနေသာလို့ ဖြစ်မှာပေါ့။ အောင့်တော့ အောင့်ထားရှာမှာပါဘဲ။ နေမဖြစ်လို့ အဲဒီလို ချောင်းဟန့်လိုက်တော့ အနီးအပါးရှိ ရဟန်းတော်တပါး က ခူးနဲ့အသာကလေးတော့ပြီးတော့ အရှင်ဘုရားတိတ်တိတ်ကလေးတရားနာပါ။ အသံပြုယင် အန္တရာယ်တွေဖြစ်ကုန်ပါလိမ့် မယ်။ ယခု မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောနေတယ်။ တရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အန္တရာယ်ဖြစ်ကုန်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်က သတိပေးပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုလဲ တွေ့ကြုံရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားပရိသတ်တွေဟာ ဟတ္ထကုက္ကစ္စ- လက်၏ လှုပ်ရှားခြင်း၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၊ ပါဒကုက္ကစ္စ-ခြေ၏ လှုပ်ရှားခြင်း၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၊ ပါးစပ်က တောင်တောင် မြောက်မြောက်တွေ ပြောဆိုနေခြင်း၊ ချောင်းဟန့်နေခြင်း စသည်ဖြင့် ဒီလိုဟာတွေ မသိမ်မွေ့တဲ့ အမူအရာတွေ ကင်းနေကြပါ ပေတယ်လို့ ပဿနဒီကောသလ မင်းကြီးက လျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီလိုဘဲ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ သတိသမ္ပဇဉ်တရားတွေနဲ့ ကျင့်နေလို့ရှိယင် ဒီလို သိမ်မွေ့ရမှာဘဲ။ ဒီလို သိမ်မွေ့အောင် ကျင့်ရမယ်။ အားထုတ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဲဒီလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မနေနိုင်တော့ တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ နေထိုင်တာကို ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုတတ်ကြသေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဟောဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာတရား ဟောတဲ့အခါကျယင် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီးဟောနေတယ်။ ငါတို့ကတော့ ဟန်ဆောင်ပါဘူးဆိုပြီးတော့ ခူးထောင် ပြီး ဟောလိုဟော ပြောလိုပြော ကိုးယိုးကားယားလုပ်ပြီး ဟောလိုဟော ပြောလိုပြောလုပ်နေတယ်။ ဒီလိုလုပ်ပြီး ဟောတာကို လဲ တချို့ပရိသတ်က ကြိုက်နေတာလဲ ရှိတယ်။ လောကမှာ လူတွေဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီဟတ္ထကုက္ကစ္စ- ပါဒကုက္ကစ္စတွေဆိုတဲ့ လက်မငြိမ်ခြေမငြိမ် ခေါင်းမငြိမ်ကိုယ်မငြိမ် နှုတ်ကလဲ တောင်တောင်မြောက်မြောက်တွေ လျှောက်ပြီး တော့ ပြောတယ်ဆိုတာတွေဟာ သတိသမ္ပဇဉ်မရှိတဲ့ သဘောတွေဘဲ။ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိယင် ဒါမျိုးတွေဟာ ကင်းရမှာဘဲ။ လုံးလုံး မကင်းတောင် နည်းရမယ်။ နည်းအောင်လို့လဲ ကျင့်ရမယ်။ ဒါကြောင့် အကုက္ကစ္စာ-ဟတ္ထ ကုက္ကစ္စ ပါဒကုက္ကစ္စတွေ ကင်းပါ စေတဲ့။

၂-ဝိနယ ကုက္ကုစ္စ

နောက်ကုက္ကုစ္စတခုကတော့ ဝိနယကုက္ကုစ္စတဲ့၊ ဝိနည်းနဲ့စပ်ပြီးတော့ အပ်စပ်တဲ့ အရာဝတ္ထုကို အပ်စပ်တာမှ ဟုတ်ရဲ့ လားလို့ ယုံမှားဖြစ်တယ်၊ မအပ်စပ်တာကို အပ်စပ်တာ လေးလားလို့ ယုံမှားဖြစ်တယ်၊ အချိန်ကာလ ဟုတ်လျက်သားနဲ့ အချိန် ကာလ ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လေးလားလို့ ယုံမှားဖြစ်တယ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ၊ အပ်လေသလား၊ မအပ်လေသလား၊ လုပ် ကောင်းလေသလား၊ မလုပ်ကောင်းလေသလား၊ သုံးဆောင်ကောင်းလေသလား၊ မသုံးဆောင်ကောင်းလေသလားလို့ ဒီလိုယုံမှား မှုကုက္ကုစ္စ ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါလောက် ကုက္ကုစ္စဖြစ်ရုံတော့ အပြစ်မရှိသေးဘူး၊ ဒါမျိုးကတော့ ဝိနည်းနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ရမှာဘဲ။ ဒီလို ကုက္ကုစ္စဖြစ်တာဟာ ရဟန်းတော်များရဲ့ ဂုဏ်တခုဘဲ၊ တချို့ကတော့ ဘာမှ မဆင်ခြင်ဘူး၊ ကုက္ကုစ္စ မဖြစ်ဘူး၊ ဒီလို သံသယ ကုက္ကုစ္စ မဖြစ်တော့ လုပ်ချင်ရာတွေ လုပ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှလဲ မစင်ကြယ်ဘူး၊ သုံးဆောင် ကောင်း မသုံးဆောင်ကောင်းလဲ မဆင်ခြင်ဘူး၊ အကုန်လုံး တွေ့ကရ၊ လျှောက်ပြီးတော့ သုံးဆောင်နေတာဘဲ၊ ဝိနည်းကို ဂရုမစိုက်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့၊ ဒီလိုဂရုမစိုက်ပြန်တော့လဲ ကဲ့ရဲ့စရာ တမျိုးဘဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝိနယ ကုက္ကုစ္စကတော့ ကင်းရမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီ ကုက္ကုစ္စကတော့ ဖြစ်သင့်တဲ့ နေရာမှာ ဖြစ်ရမှာဘဲ၊ အပ်သလား၊ မအပ်သလားဆိုတာတော့ ဆင်ခြင်ရမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ စိတ်ထဲမှာ ယုံမှားသံသယ ရှိလျက်သားနဲ့ အဲဒီယုံမှားရှိတဲ့ ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ယင်တော့ အာပတ်သင့်တယ်၊ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စကြောင့် အာပတ်သင့်မှုမျိုးကတော့ ကင်းရမယ်၊ ယုံမှားကုက္ကုစ္စရှိနေတာကို မသုံးဆောင်ဘဲ မပြုဘဲရှောင်ရမယ်၊ ဒါပါ ဘဲ။

၃-နောင်တတပန် ပူပန်တဲ့ ကုက္ကုစ္စ

နောက် ကုက္ကုစ္စတခုကတော့ ဝိပဋိသာရ ကုက္ကုစ္စတဲ့၊ နှလုံးမသာယာမှုဖြစ်တဲ့ ကုက္ကုစ္စပေါ့၊ ဒီလို နှလုံး မသာယာမှု ကုက္ကုစ္စကလဲ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ပြုမှားမိတာကြောင့်လဲဖြစ်တယ်၊ မပြုမိတာကြောင့်လဲဖြစ်တယ်၊ ပြုမှားမိတယ်ဆိုတာကတော့ ဒုစရိုက်အမှုတွေပေါ့၊ မတော်တဲ့ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက် အဲဒီ ဒုစရိုက်မှုတွေကို ပြုမှားမိလို့ရှိရင် ဒီပြုမှားမိ တာကို ပြန်လည် စဉ်းစားပြီးတော့ “ဪ-ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း ပြုမှပြုမိလေခြင်း”လို့ ပြန်ပြီးတော့ စိတ်နှလုံး မသာမယာ ပူပန်နေတတ်တယ်၊ ငါဟာ ဒီလိုအမှုတွေကို ပြုမိတယ်၊ ဒီလိုအပြောမျိုးတွေကို ပြောမိတယ်လို့ ကြံတွေးပြီး မိမိပြုခဲ့တဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆိုတွေ ပြန်လည် စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ တအိုနွေးနွေးနဲ့ နှလုံးမသာယာ ပူပန်ပြီးနေတတ်တယ်၊ အဲဒါက ဝိပဋိသာရ ကုက္ကုစ္စခေါ်တယ်၊ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စကတော့ ကင်းရမှာပေါ့၊ ဒါကတော့ မတော်မသင့်တဲ့ အမှုတွေ ပြုမိတာမရှိတဲ့ အတွက် ကင်းနေတာလဲရှိတယ်၊ ဒီလို ကင်းနေယင်လဲ ကောင်းတာပါဘဲ၊ ဒါပေမယ်လို့ အဲဒီနည်းနဲ့တော့ လုံးလုံးကင်းဘို့ရာ ခဲယဉ်းပါတယ်၊ အမေမွေးလာကထဲက ယခုရောက်နေတဲ့ အသက်အရွယ်ထိအောင် ဘာမှ အမှားအယွင်းမပြုခဲ့ဘူး၊ စင်းလုံးချော စင်ကြယ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အင်မတန်ကို ရှားပါလိမ့်မယ်၊ ဒီ ပူပန်မှုကလေးတွေကသာ ဖြစ်၊ မဖြစ်ထူးခြားကြမယ်၊ အနံ့အများ မှားမှုကတော့ ရှိကြမှာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီပူပန်မှုကလေးတွေက ပေါ်ချင်လဲ ပေါ်လာမယ်၊ ဒီလိုပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ ဒီပြုမှားမှုတွေဟာ ရှေးကဖြစ်ပြီးသားတွေဘဲ၊ ယခုမှ ပြန်ပြီးတွေးပူနေလို့ အကျိုးမရှိတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် နောင်အခါမှာ ဒါမျိုးတွေကို မလုပ်တော့ဘူးလို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီးတော့ ယင်လဲ ပယ်ရမယ်၊ ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ပြီး တော့ယင်လဲ ပယ်ရမယ်၊ အဲဒီလို ပယ်နိုင်ယင်တော့ အကောင်းဆုံးဘဲ။

ပြုသင့်တဲ့ အမှုတွေကတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေဘဲ၊ ဒါန သီလစသော ကောင်းတဲ့ အမှုအကျင့်တွေပါဘဲ၊ ပြုသင့်ပြု ထိုက်တဲ့ အဲဒီ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို မပြုမိတဲ့အတွက်လဲ ပူပန်တတ်တယ်၊ ငါ့မှာ ဒါနမှုလဲ မပြုရဘူး၊ သီလမှုလဲ မပြုရဘူး စသည်ဖြင့် အဲဒီလို ပူပန်တတ်တယ်၊ ဒီလို ပူပန်မှုတွေလဲ ကင်းရမယ်၊ ပြုသင့်တဲ့ ဒါနမှု သီလမှုတွေကို ကိုယ့်အင်အားနဲ့ကိုယ် တတ်နိုင်သလောက် ပြုရမယ်၊ ဘုရားရှိခိုးချိန်တန်ယင် ရှိခိုးလို့၊ ဆရာသမားတွေအရိုအသေ ပြုချိန်တန်ယင် အရိုအသေပြုလို့၊ အဲဒီလို ပြုသင့်ပြုထိုက်တာတွေကို မိမိစွမ်းအားရှိသလောက်ပြုထားလို့ရှိရင် ပူပန်စရာမရှိပါဘူး၊ ဒီလို မပူပန်ရအောင်လို့ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာတွေကို အကုန်လုံး ပြုသွားရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အကယ်၍ မပြုမိဘဲ လိုနေတာလစ်လပ်နေတာရှိရင် နောက်ကြောင်းပြန်တွေးပြီး စိတ်မအေးပဲ စိတ်ပူပန်မှုတွေ တရံတခါ ဝင်လာလိမ့်မယ်၊ “ငါဟာ ဟိုတုန်းက ဒီကုသိုလ်ကလေး ပြုမယ်လို့ ကြံစည်ထားတာဘဲ မပြုလိုက်မိဘူး၊ ငါ့ဆရာကြီးနဲ့တွေ့တုန်းက အရိုအသေပေးရမည့် ကိစ္စကို မပေးလိုက်မိဘူး” စသည်ဖြင့် ပူပန်မှုကလေးတွေက ဝင်လာတတ်တယ်၊ ဒီလို ဝင်လာလို့ရှိရင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ နောင်အခါမှာဆိုယင် ဒီလိုမချွတ်ယွင်းစေရဘူး၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာကို အပြည့်အစုံ ပြုမယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့လဲ ပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အရေးကြီးတဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ

ဒီကုက္ကုစ္ဆတွေထဲမှာ အထူးအားဖြင့် အရေးကြီးတာကတော့ ငါဟာ သီလတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မကျင့်ရသေးဘူးဆိုပြီး တော့ ပူပန်တတ်တယ်၊ သမာဓိလုပ်ငန်းတွေကို မကျင့်ရသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လဲ ပူပန်တတ်တယ်၊ ပညာလုပ်ငန်းတွေကို မကျင့်ရသေးဘူးဆိုပြီးတော့လဲ ပူပန်တတ်တယ်၊ အရိယ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို မရသေးဘူး၊ မရောက်သေးဘူး၊ မပြည့်စုံသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လဲ ပူပန်တတ်တယ်၊ ငါ့မှာ ဘဝသံသရာထဲ ထောက်ရာ တည်ရာ မပြည့်စုံသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လဲ ပူပန်တတ်တယ်၊ အေး ဒီပူပန်မှုတွေက အရေးကြီးတယ်၊ ဒီပူပန်မှုတွေ မဖြစ်ရအောင်လို့ဘဲ ယခုကျင့်နေရတာ မဟုတ်လား၊ ယခုတရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီပူပန်မှုတွေ ငြိမ်းအောင်လို့ အားထုတ်နေကြရတာဘဲ၊ ကိုယ်က ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားတွေ အားထုတ်ထားယင်တော့ ပူပန်စရာ ဘယ်ရှိတော့မလဲ၊ မပူပန်ရတော့ဘူးပေါ့၊ စိတ်အေးလက်အေးဖြစ်ပြီး ဝမ်းသာအားရဘို့ဘဲ ရှိနေပါတယ်၊ အရေးကြီးတာက တခြားအခါထက် သေခါနီးမှာ သာပြီး အရေးကြီးတယ်၊ သေခါနီးကျလို့ရှိယင် ပြန်စဉ်းစားလိမ့်မယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ငါ့မှာ ဘဝ၏ ထောက်ရာတည်ရာ ကလေးများ ပြည့်စုံပြီလားလို့ ပြန်လှည့် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မပြည့်စုံသေးလို့ရှိယင်ဖြင့် ပူပန်တော့မှာဘဲ၊ အဲဒီလို မပူပန်ရအောင်လို့ စောစောကထဲက အားထုတ်ထားရတာပါဘဲ။

ဂိလာနရဟန်းငယ် ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက ဂိလာနရဟန်းတော်တပါး ရှိတယ်တဲ့၊ ဒီလို ရဟန်းတော်တွေ တပါးတော့မကပါဘူး၊ တော်တော်များများဘဲ ရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အမှတ်ရလွယ်အောင်လို့ တပါးဘဲပြောရတယ်၊ ဒီရဟန်းတော်တပါးဟာ မကျန်းမမာ ဖြစ်တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီးတော့ အလျှောက်ခိုင်းတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ရဟန်းငယ်တပါး မကျန်းမမာ အသံအသန် ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား၊ အညတရ မထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကလေးထံ ကြွရောက်ပြီးတော့ တရား ချီးမြှင့်တော်မူပါလို့ အလျှောက်ခိုင်းလိုက်တယ်။

ခိုင်းလိုက်တဲ့အတိုင်း ရဟန်းတပါးက သွားပြီးလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းငယ်တပါး မကျန်းမမာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ကြားရတာနဲ့ သနားတာက တကြောင်း၊ ပြီးတော့ မထင်မရှား အညတရဆိုတော့ ပြုစုမည့်သူ မရှိပေဘူးလို့ နှလုံးသွင်းပြီး ချီးမြှောက်လိုတာကတကြောင်း၊ ဒီအကြောင်း နှစ်ပါးကြောင်း ချီးမြှောက်မယ်ဆိုပြီး ဘုရားကိုယ်တိုင် ကြွတော်မူတယ်။

ကြွလာလို့ ရောက်တဲ့အခါမှာ မေးတော်မူတယ်၊ ချစ်သားသင့်ရောဂါ ဝေဒနာ ဘယ့်နှယ်နေသလဲ၊ ယခု ငါဘုရားကြွလာတုန်း ဆုတ်ယုတ်ရဲ့လား၊ သက်သာရဲ့လား ဘယ့်နှယ်နေသတုန်းလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ ဒီတော့ ရဟန်းတော်ကလေးမှာ အားကိုးထားတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်ကြွပြီး ဒီလိုမေးတော်မူတယ်ဆိုတော့ အားတက်ရှာမှာပေါ့လေ၊ ဒါပေမယ်လို့ ရောဂါက မသက်သာဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်ရဲ့ ရောဂါဟာ မဆုတ်ယုတ်ပါဘူး၊ တိုးတက် နေပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဒီလို ရောဂါတိုးနေတာကို သိပြီးဖြစ်ပေမဲ့ မကျန်းမမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စပြီးမေးလို့ရှိယင် ဒီလိုမေးရမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ လိုရင်းကတော့ မြတ်စွာဘုရားကြွလာတာဟာ တရားဟောဘို့ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဆက်လက်ပြီး မေးတော်မူပြန်တယ်၊ ချစ်သား ဘယ့်နှယ်လဲ သင့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ စိတ်နှလုံးပူပန်မှု ကုက္ကုစ္ဆများ ရှိသေးသလားလို့ မေးတော်မူတော့ “မှန်လှပါ မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်မှာ စိတ်နှလုံး ပူပန်မှုတွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်ဘုရား”လို့ ဒီလိုလျှောက်တယ်။

အနုပွက် ကုက္ကုစ္ဆ အနုပွကော ဝိပဠိသာရော-စိတ်နှလုံး ပူပန်မှုတွေ အများကြီး ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သား သင့်မှာ သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ စိတ်ပူပန်ရသလားလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ ဘာမှစွဲလန်းစရာ ပူပန်စရာမရှိပါဘုရားလို့ လျှောက်တယ်။ ရဟန်းတော်များမှာ အရေးကြီးတာက သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ ပူပန်မှုဖြစ်တတ်တယ်၊ ငါသီလ မစင်ကြယ်ဘူး၊ ဘယ်အာပတ်က သင့်နေတယ် စသည်ဖြင့် စိတ်ပူပန်မှုဖြစ်တတ်တယ်၊ ရဟန်းမှာ အဲဒါက အရေးကြီးပါတယ်၊ လူမှာတော့ အလွယ်သားဘဲ၊ လူမှာ ငါးပါးသီလ ပျက်နေတယ်ဆိုဆိုယင် ဒီငါးပါးသီလ ဆောက်တည်လိုက်ရုံနဲ့ စင်ကြယ်သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် လူမှာတော့ ဘာမှမခက်ပါဘူး၊ ရဟန်းမှာတော့ နဲနဲခက်တယ်၊ တချို့အာပတ်တွေက ဒေသနာကြားရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး၊ ပစ္စည်းတွေစွန့်ရ၊ ပရိဝတ်မာနတ်ကို ဆောက်တည်ရနဲ့ တော်တော်ကို ကြပ်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ ပူပန်တတ်တယ်၊ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သီလနှင့်များစပ်ပြီး ပူပန်မှု ရှိသလားလို့ မေးတော့ ရဟန်းငယ်က သီလနှင့်စပ်ပြီး ပူပန်မှုမရှိပါဘူးတဲ့။

မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ရည်မှန်းချက်

ဒီတော့ သီလစင်ကြယ်နေလို့ရှိယင် သင်ရဟန်းမှာ ဘာပူစရာရှိသေးသလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ထပ်ပြီး မေးတော်မူ ပြန်တယ်။ သူ့အမှုကလေး ပေါ်လာအောင်လို့ မေးတာပါ။ ဒီတော့ ရဟန်းငယ်က လျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော် သိနားလည်ထားတာကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ တရားဟာ သီလ စင်ကြယ်ဘို့ရာလောက် ကျင့်ရတဲ့ တရားမဟုတ်ဘူးလို့ နားလည်ထားပါတယ်။ ဘုရားသာသနာဟာ သီလစင်ကြယ်ဘို့လောက် အတွက် ကျင့်ရတာမဟုတ်ဘူးလို့ တပည့်တော် နည်းလည်ထားပါတယ်လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

ချစ်သား သီလစင်ကြယ်ဘို့ရာလောက် မဟုတ်ယင် ဘယ်အတွက်လို့ သင်နားလည်ထားသလဲလို့ မေးတော်မူတော့ “ရာဂ ဝိရာဂတ္ထံ-တပ်မက်သော ရာဂကင်းရန်အလိုငှာ တပ်မက်သော ရာဂကင်းသော နိဗ္ဗာန်အလိုငှာ။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ- အစွဲအလမ်းမရှိ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရန်အလိုငှာ ကျင့်ရမယ်လို့ ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားထားပါတယ်။ ဒီအတိုင်း တပည့် တော်နားလည်ထားပါတယ်။ နားလည်သည့်အတိုင်း ရာဂ-တပ်မက်ခြင်းကင်းအောင်၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက် အောင်၊ စွဲလမ်းမှု ကိလေသာတွေ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းပြီးတော့ ဆင်းရဲတွေ အကုန်လုံး ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင်လို့ တပည့်တော် အားထုတ်နေပါတယ်။ သို့သော်လဲ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို တပည့်တော်မရောက်သေးပါဘူးဘုရား၊ ဒါကြောင့် တပည့် တော်မှာ စိတ်ပူပန်ခြင်းတွေ အများကြီး ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားတယ်။

သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိဘို့ အရေးကြီးတယ်

ဟုတ်တယ် ရဟန်းတော်ကလေး လျှောက်တာ တော်တော် သဘာဝကျတယ်။ အဲဒါကြောင့် စုတေခါနီး သေခါနီးကျ လို့ရှိယင် အရေးအကြောင်းက ရှိလာတော့ ထောက်တည်ရာရှိဘို့ရာက အရေးကြီးတယ်။ တခြားအရေးကြီးတာထက် ဒီထောက် တည်ရာရဘို့က သေခါနီးမှာ ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်။ ထောက်တည်ရာမရှိသေးယင် စိတ်နှလုံး ပူပန်စရာတွေ ဖြစ်လာတတ် တယ်။ “ငါ့သီလ စင်ကြယ်နေတာဘဲ၊ ငါဟာ ဒီဘဝက သေပြီးယင် နောက်ဘဝ နတ်ပြည်ရောက်မှာဘဲ” လို့ နတ်ပြည်လောက် အာရုံပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ သီလစင်ကြယ်ယင် ပူပန်စရာမရှိဘူးပေါ့။ နောက်ဘဝမှာ ကောင်းစားမှာဘဲဆိုပြီး စိတ်ချနေမှာ ပေါ့။ ဒီရဟန်းတော်ကလေးမှာတော့ သူက နတ်ပြည်လောက်ရည်ရွယ်တာ မဟုတ်ဘဲကိုး၊ နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ကို ရည်ရွယ်ပြီးထား တော့ သူရည်ရွယ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို မရသေးလို့ သူ့မှာ စိတ်ပူပန်မှုတွေ ဖြစ်နေရတယ်။ အဲဒါဟာ ကုက္ကုစ္ဆာဘဲ၊ ဒီကုက္ကုစ္ဆ မျိုးတွေကင်းသွားအောင် ကျင့်ရမှာဘဲ။ အဲဒီလို ရဟန်းငယ်က လျှောက်တော့ ကုက္ကုစ္ဆာတွေ ကင်းသွားအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရား က တရားဟောတော်မူတယ်။ ချစ်သားရဟန်း သင်ကောင်းစွာနားထောင်-တဲ့။

စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ၊ မျက်စိဆိုတာ မြဲသလား မမြဲဘူးလား စသည်ဖြင့် ဒီကစပြီးတော့ ဟောတော်မူပါတယ်။ မျက်စိရုပ်ဟာ မြဲသလား မမြဲဘူးလားလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေတယ်။ ဒီလိုမေးခွန်းဟာ မေးသူရဲ့ အဘော် ကိုလိုက်ပြီးတော့ သင့်တော်သလို ဖြေမယ်ဆိုယင်တော့ လွယ်လွယ်ပါ။ မေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာအလိုရှိလို့ မေးတယ်ဆိုတာ သိနေတော့ ယခုကာလ တရားပွဲတွေမှာ တရားနာပရိသတ်က တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရိပ်အခြေကြည့်ပြီးတော့ ဒီအမေး မျိုးကိုဖြေနေကြတယ်။ ယခုမြတ်စွာဘုရား မေးတာကတော့ သေသေချာချာ သိပြီးမှ ဖြေဘို့မေးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအမေးကို ဖြေဘို့မလွယ်လှဘူး။ မျက်စိဟာ မြဲသလား မမြဲဘူးလားဆိုတော့ သူ့ဉာဏ်ထဲမှာကို မမြဲတာတွေနေမှ ဖြေလို့ဖြစ်မှာ။ အကြမ်း အားဖြင့်တော့ သေတဲ့အခါကာလကျယင် ဒီမျက်စိရုပ်ဟာ ပျက်စီးသွားတယ်။ ဒီလိုသဘောကျပြီး မမြဲဘူးလို့ ဖြေမယ်ဆိုလို့ ရှိယင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီမျက်စိဟာ တစုံတရာနဲ့ ထိခိုက်မိလို့ရှိယင် ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာဖြစ်လို့ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်ရာရလို့ဖြစ်စေ ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မျက်စိဟာ မမြဲဘူးလို့ ဒီလို ဖြေမယ်ဆိုယင်လဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုဖြေတာက အကြမ်းဖျင်းဘဲ၊ ဒီလောက်နဲ့တော့ ဘာဝနာဉာဏ် ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။

ဘာဝနာဉာဏ်ဖြစ်ဘို့ ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုပြီး နေမှဖြစ်တယ်။ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို ရှုရာမှာ မျက်စိက မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မြင်တယ် မြင်တယ်စသည်ဖြင့်ရှုတော့ အဲဒီမြင်ခိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ မျက်စိရုပ်ရော မြင်ရ တဲ့ အဆင်းရုပ်ရော မြင်သိတဲ့စိတ် ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ရော ဒါကလေးတွေဟာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေကို သိထားမှ ဒီအမေးကို သေသေချာချာ ဖြေနိုင်မှာ။ ဒီရဟန်းတော် ကတော့ တရား အားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတော်မို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အမေးကို ဖြေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မျက်စိဟာ မြဲသလား မမြဲဘူးလားလို့ မေးတော့ မမြဲပါဘုရားတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့ မမြဲတာလဲဆိုတော့ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ဒီလို သူကတွေ့နေလို့ပါ။ အဆင်းကတော့ မြဲသလား မမြဲဘူးလားလို့မေးတော့ အဆင်းကလဲ မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းမို့ မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေတယ်။ မြင်သိတာကလေးကောလို့ဆိုတော့ စက္ခုဉာဏ်ဆိုတဲ့ မြင်သိတာကလေးကလဲ မြင်ပြီးယင် ပျောက်သွားလို့ မမြဲပါဘုရားလို့ ဖြေတယ်။ မြင်တွေ့တာကလေး ကကောလို့ဆိုတော့ ဒီမြင်တွေ့တာကလေးကလဲ တွေ့ပြီးယင်ပျောက်သွားလို့ မမြဲပါဘုရားလို့ဖြေတယ်။ မြင်တွေ့ပြီး ကောင်း

တာ မကောင်းတာကောလို့မေးတော့ အဲဒါလဲ ကောင်းပြီး၊ မကောင်းပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲပါဘုရားလို့ဖြေတယ်။ ဒီတရား တွေဟာ အကုန်လုံး မမြဲတဲ့တရားတွေချည်းဘဲ။ အဲဒါဟာ မြင်ရာတစ်ခုထဲက မမြဲတာတွေကို ပြောနေတာဘဲ။

ကြားရာကနေပြီးတော့လဲ နားရယ်၊ ကြားတဲ့ အသံရယ် ကြားသိတဲ့ စိတ်ရယ် နားထဲမှာ အသံကို တွေ့တာရယ် ကောင်းမကောင်းတဲ့ အသံကလေးတွေ ကြားပြီးတော့ အဲဒီ ကောင်းမကောင်းတဲ့ အာရုံကို ခံစားမှုကလေးတွေရယ် ဒါကလေး တွေလဲ ကြားပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ကြားပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းမို့ မမြဲတဲ့ တရားတွေချည်းဘဲ။

ထို့အတူ နံ့ခိုက်မှာရော စားခိုက်မှာရော တွေ့ထိခိုက်မှာရော မမြဲတာချည်းဘဲ။ အင်း-တွေ့ထိခိုက်မှာတော့ ရှုရတာက အများဆုံးဘဲ။ တွေ့ထိခိုက်မှာ ကိုယ်ထဲမှာ ကာယပဿာဒလို့ ခေါ်တဲ့တွေ့ထိရာဌာန ကိုယ်ရုပ်ရော၊ တွေ့ထိရတဲ့ အကောင်း အဆိုး အတွေ့အထိရော၊ တွေ့ပြီးတော့ သိနေတာကလေးတွေရော၊ အဲဒီတွေ့ထိရာမှာ ကောင်းတဲ့ဝေဒနာ၊ ဆိုးတဲ့ဝေဒနာတွေ ရော ဒါတွေ အကုန်လုံး ထိပြီး ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ထိတာလေးတွေဟာ ထိပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ထိပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။

ကွေးတယ် ဆန့်တယ်ဆိုတာလဲ အတွေ့အထိတွေပါဘဲ။ ကွေးတယ်လို့မှတ်လိုက်ရင်း ပျောက်သွားရင်း ဆန့်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေချည်းဘဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကိုက်တာ ခဲတာ ဒါကလေးတွေကလဲ မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာချည်းဘဲ။ ညောင်းတယ်မှတ် လိုက်ယင် ပျောက်သွားတာဘဲ။ ပူတယ် နာတယ် ကျင်တယ် ကိုက်တယ် ခဲတယ်-ဒါကလေးတွေလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ ဒီတရားတွေဟာ ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိတဲ့အခါကာလမှာ ထင်ရှားတဲ့ တရားတွေ ဘဲ။ တွေ့ထိပြီးတော့ ပျောက်သွားလိုက် တွေ့ထိပြီးတော့ ပျောက်သွားလိုက် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါတွေကို ယောဂီက ကိုယ်တိုင်တွေ့ ရတယ်။

စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်တဲ့ အခါမှာလဲ စိတ်ရော၊ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံရော၊ အာရုံကိုသိတဲ့ စိတ်ရော၊ တွေ့ထိတဲ့ ဖဿရော အကုန်လုံး ပျောက်ပျောက် သွားကြတယ်။ စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်ပြီးတော့ ဝမ်းသာနေတာလဲ ရှိတယ်။ နှလုံးမသာယာ ဖြစ်နေတာလဲ ရှိတယ်။ သာမန် လျစ်လျူ ခံစားမှုကလဲရှိတယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာတွေဟာလဲ မြဲသလားဆိုတော့ မမြဲဘူးတဲ့။ ဘာကြောင့်တုန်းဆိုတော့ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ပါဘဲ။

ယခု တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းကိုမှတ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပေါ်ပြီးယင် ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ ဘာမှ တည်တံ့နေတာ မရှိဘူး။ ဒါတွေကို ယောဂီက ကိုယ်တိုင်တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ တရားတွေတဲ့။ မမြဲတဲ့အတွက် ဒါတွေဟာ ဆင်းရဲတရားတွေဘဲတဲ့။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေ ချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီတရားတွေကို အနိစ္စ-မမြဲတဲ့ တရား၊ ဒုက္ခ ဆင်းရဲတဲ့တရား၊ အနတ္တ အစိုးမရတဲ့ တရားတွေလို့ ရှုရမယ်တဲ့။

ဒုက္ခဆင်းရဲ ဆိုပေမယ့်လို့ အခံခက်နေတာ ရယ်လို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်သက်သာယာဘွယ် အားကိုးဘွယ် မဟုတ်တဲ့တရားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတရားတွေက ဖြစ်ပြီးတော့ ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားကြတယ်။ ဘယ်မှာ အားကိုး ရာရမလဲ။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့ပျက်သွားတိုင်း သေနိုင်တဲ့အချိန်ချည်းဘဲ။ ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်ပေါ်လာယင် သေဘို့ချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ကြောက်စရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့အတွက် ဒုက္ခ ဆင်းရဲလို့ ဆိုပါတယ်။

ပြီးတော့သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့တရားတဲ့။ အစိုးမရတဲ့အရာဟာ ကိုယ်ပိုင်အတ္တ ဘယ်ဟုတ်နိုင် မလဲ။ အနတ္တသာ ဟုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုဘို့ရာ ရဟန်းငယ်အား ဟောပါတယ်။

ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမြင်တော့ အဲဒီ တရားတွေရဲ့ အပေါ်မှာ **နိဗ္ဗိန္ဒတိ**--ငြီးငွေ့တယ်။

ငြီးငွေ့တော့ **နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ** ငြီးငွေ့တဲ့ တရားတွေအပေါ်မှာ တပ်မက် တွယ်တာခြင်း ကင်းသွားတယ်။

အဲဒီတော့ **ဝိရာဂါ ဝိမုစ္ဆတိ**-တဲ့-တပ်မက် တွယ်တာခြင်း ကင်းသွားလို့ရှိယင် လွတ်မြောက်သွားတယ်။

အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွားယင် **ဒိဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မ စရိယံ** စသည်နှင့်အညီ ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်း ကုန်သွားပြီ။ အကျင့်လမ်းဆုံးပြီ ဆိုတာကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်တိုင်အောင် အဲဒီ ရဟန်းငယ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒီတရားတော်ကို နာနေရင်း ဂိလာန ရဟန်းတော်ကလေးလဲ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒီတော့ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ဝိပဋ္ဌိသာရ ကုက္ကုစ္စဆိုတဲ့ နှလုံးမသာမှုတွေလဲ အကုန်လုံး ကင်းသွားတာပေါ့။ ဒီလို အကုန်လုံး ကင်းသွားဘို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စောစောပိုင်းက တရားမပြည့်စုံသေးပေမယ့်လို့ အားတော့ မငယ်ကြနဲ့။ ဒီဂိလာန ရဟန်းငယ်ကလေးလို သေခါနီးမှာ မိမိအားထုတ်နေကျအတိုင်း နှလုံးသွင်း အားထုတ်ပြီးတော့ တရားထူးတွေကို ရသွားနိုင်ပါတယ်။ အခုဒီရဟန်းငယ်မှာ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်လောက် မဟုတ်ဘဲ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ရောက်သွားတယ်။ ဒါလဲ အားတက်စရာ တခုဘဲ။ ပြီးတော့ သေခါနီး ကာလမှာ ဝိပဋ္ဌိသာရ ကုက္ကုစ္စဆိုတဲ့ နှလုံးမသာမှု စိတ်ပူပန်မှုတွေ မဖြစ်ရအောင်လို့ မအို မနာ မသေမီ စောစောကတည်းက တရားအားထုတ်ထားဘို့လဲ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကုက္ကုစ္စဆိုတာ အနာဂါမ် ဖြစ်ကတည်းက ကင်းသွားပါတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အထူးပြောစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စ ကင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တပုဂ္ဂိုလ် မည်ပါတယ်တဲ့။

စကားကိုလဲ ချင့်ချိန်ပြောရမယ်

ပြီးတော့ ဆိုလျှင်း ချိန်ချင့်-တဲ့၊ ပြောဆိုယင်လဲ ချင့်ချိန်ပြီး ပြောသင့်တဲ့ စကားကိုသာ ပြောရမယ်။ ဒါကြောင့် မန္တဘာဏီ-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ မန္တယ-ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်ပြီးတော့၊ ဘာဏီ-ပြောလေ့ ရှိရမယ်တဲ့။

ပြောသင့်တဲ့ စကား မပြောသင့်တဲ့ စကားကို ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး ပြောသင့်တဲ့ စကားကိုသာ ပြောရမယ်။ ဒါကလဲ အကြာကြီး ဆင်ခြင်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောရင်း နားထောင်ရင်းဘဲ ဘာပြောသင့်တယ် ဆိုတာ ပေါ်နေပါတယ်။ ဒီလို ပေါ်နေတော့ မပြောသင့်တာကို မပြောဘဲ ပြောသင့်တာကို ပြောသွားရုံပါဘဲ။ အဲဒီလိုပြောယင် ချင့်ချိန်ပြီး ပြောယင် ဒုစရိုက် စကားတွေဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မုသာဝါဒဆိုတဲ့ လိမ်လည်ပြောမှုလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပိသုဏဝါစာဆိုတဲ့ ဂုံးတိုက် ပြောမှုလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဖရသဝါစာ ဆိုတဲ့ ကြမ်းတမ်းသော ဆဲဆိုမှုလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အင်း-ဒီ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ပြောဆိုမှုကတော့ သတိပြုဘို့အရေးကြီးတာဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့စကားကို ကြားရလို့ရှိယင် ရုတ်တရက် ဒေါသကဖြစ်ပေါ်လာပြီး လွှတ်ကန်စကားကြမ်းတွေက ထွက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို လွှတ်ကန်ထွက်မသွားရအောင် စောင့်စည်းဘို့ရာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

ပြီးတော့ ချင့်ချိန်ဆင်ခြင်ပြီး ပြောတဲ့သူမှာ သမ္မပ္ပလာပဆိုတဲ့ အပြန်အဖျင်း အကျိုးမဲ့စကားတွေလဲ မပြောဖြစ်ပဲ ကင်းနေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို အပြောမျိုးမှာ ဝါသနာပါနေတဲ့သူမှာတော့ ဒီအကျိုးမဲ့ စကားတွေကို ရှောင်ဘို့ရာ တယ် မလွယ်ဘဲ ရှိကောင်း ရှိလိမ့်မယ်။ ဝါသနာ မပါတဲ့သူတွေမှာတော့ ဒီစကားမျိုးကို ပြောဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ မပြောသင့်တဲ့ စကားတွေကို မပြောဘဲနဲ့ ပြောသင့်တဲ့ စကားကိုသာ ပြောရမယ်တဲ့။ ဘယ်လိုစကားတွေလဲဆိုယင် ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးထဲက တရားစကားတွေပါဘဲ။

- (၁) အလိုနည်းခြင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။
- (၂) ရောင့်ရဲ လွယ်ခြင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။
- (၃) တဦးတည်း ဆိတ်ဆိတ် ငြိမ်ငြိမ် နေခြင်း၊ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်အောင်တရားအားထုတ် နေခြင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။
- (၄) တပည့် ဒကာ ဒကာမတို့နှင့် အတွယ်အတာမရှိဘဲ ကင်းရှင်းစွာ နေထိုင်မှုနှင့်စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။
- (၅) မနစ်မဆုတ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်မှုနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။

(၆-မှ ၁၀) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿနဆိုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါငါးပါးနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့ စကားငါးပါး၊ ဒီကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးထဲက တရားစကားတွေကို ပြောရမယ်တဲ့။ အဲဒါက ရဟန်းတော်များအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။

လူများအတွက် ဆိုယင်တော့ စီးပွားရေးတွေနှင့်လဲ မလွဲမကင်းသာတော့ အဲဒီစီးပွားရေးလဲ ပြောသင့်တဲ့အခါ ပြောရမှာဘဲ။ ဒီလို ပြောတဲ့အခါမှာ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သူတပါးရဲ့ အကျိုးမဲ့ မဟုတ်တဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောရမှာပေါ့။

စိတ်မပျံ့လွင့်စေရ

ပြီးတော့ စိတ်မပျံ့လွင့်စေရဘူးတဲ့။ အဲဒါကတော့ သမာဓိရှိနေမှဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိရှိအောင် တရားအားထုတ်ရမယ်။ တရားအားထုတ်နေမှဘဲ မပျံ့လွင့်ဘဲ စိတ်တည်ကြည်မှု ဖြစ်မယ်။ တရားအားမထုတ်ဘဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါမှာ စိတ်မပျံ့လွင့်အောင် သတိနဲ့ဆင်ခြင်ပြီး နေရလိမ့်မယ်။ တောင်တောင်မြောက်မြောက် စိတ်တွေ မရောက်အောင် သတိကလေးနဲ့ ထိန်းသိမ်းရမှာဘဲ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဘယ်ကိုမှ မပျံ့လွင့်တော့ဘူး။ အမြဲတမ်း သမာဓိရပြီးတော့ နေတယ်။ အဲဒီလို သမာဓိရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အခု ပြောခဲ့တာတွေဟာ ငြိမ်းအေးသော ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တွေပါဘဲ။ ကဲ ခုတင်ကဆိုခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ထပ်ပြီးဆိုကြဦးစို့။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနဲ့၊ မကြွားဝါခြင်း၊
ကုက္ကုတ်ကင်း၍၊ ဆိုလျှင်းချိန်ချင့် မပျံ့လွင့်၊
ခြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်တဲ့။

ဒီဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ နောက်ဂါထာတခုနဲ့လဲ ငြိမ်းအေးသော-ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေကို ထပ်ပြီးတော့ ဟောပြန်တယ်။

နိရာသတ္တိ အနာဂတေ၊ အတိတံ နာနုသောစတိ။
ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသု၊ ဒိဋ္ဌိသု စ န နိယတိ။

ဒီဂါထာကတော့ “ဝိတတဏှော ပုရာဘောဒါ” အစချီတဲ့ဂါထာနဲ့ အဓိပ္ပါယ် ခပ်တူတူ ဖြစ်နေလို့ ပဌမဟောစဉ်တုန်းက ချန်ထားခဲ့ပါတယ်။ ယခုစာစောင် စာအုပ်ထဲမှာတော့ ချန်ထားယင် လိုနေတယ်လို့ အပြစ်တင်ဖွယ် ဖြစ်နေမှာကြောင့် ထပ်ပြီး အကျဉ်းချုပ် ဖြည့်စွက်ဖော်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂတေ၊ မလာရောက်သေး မတွေ့သေး မဖြစ်သေးတာ အနာဂတ်၌။ နိရာသတ္တိ၊ မည်သို့ ဖြစ်ပါစေဟု ကပ်ငြိတွယ်တာ သာယာ မြော်လင့်ခြင်း မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (အနာဂတ် နောင်ရေးနဲ့ စပ်ပြီး မြော်တွေး တောင့်တခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ မြော်တွေး တောင့်တလျှင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။)

အတိတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်တရားကို။ နာနုသောစတိ၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေး မတမ်းတ။ (ကိုယ်တွင်းသန္တာန်က မျက်စိ နားအစရှိတဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ အစိတ်အပိုင်းဘဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ပက ပစ္စည်းဥစ္စာ အသုံးအဆောင်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ချစ်ခင်တဲ့ ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ အပေါင်းအဖော်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားယင် အဲဒါနဲ့ စပ်ပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူဆွေး လွမ်းဆွတ်တမ်းတပြီး နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်ပူဆွေး တမ်းတမှုလဲ မရှိစေရဘူးတဲ့။ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လဲ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။)

ဖဿေသု၊ အတွေ့ဟူသမျှတို့၌။ ဝိဝေကဒဿီ၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ အချင်းချင်းမှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ရှုမြင်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (မြင်ပြီးတွေ့တာ၊ ကြားပြီးတွေ့တာ၊ နံ စား ထိပြီး တွေ့တာ၊ ကြံစည်ပြီး တွေ့တာအဲဒီလို အထင်အရှားစိတ်နဲ့ တွေ့သိတာတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ “ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး”ဆိုတာကို သိရမယ်။ “ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းက မပြတ်နိုင်စက်နေလို့ နှစ်သက်ဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိဘူး။ ဆင်းရဲဘဲ”ဆိုတာလဲသိရမယ်။ “သူ့ သဘော အတိုင်းဖြစ်ပြီး ပျက်သွားလို့ အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှဘဲ”ဆိုတာလဲ သိရမယ်။ ဒီလို သိပြီးတော့ ဖဿလို့ခေါ်တဲ့ တွေ့ထိမှုတွေဟာ မြဲတဲ့သဘောတွေနဲ့လဲ မရောဘူး မစပ်ဆိုင်ဘူး။ ချမ်းသာတဲ့ သဘော၊ အတ္တကောင်အဖြစ် ဆိုတာတွေနဲ့လဲ မရောဘူး။ အဲဒါတွေနဲ့လဲ ဘာမျှ မစပ်ဆိုင်ဘူးဆိုတာကိုလဲ သိရမယ်တဲ့။ ပြီးတော့ အရင်က မြင် ကြား နံ စား ထိသိပြီး တွေ့ခဲ့တာတွေနဲ့ ယခု လောလောဆယ်ဆယ် ထင်ရှားတွေ့သိတာတွေဟာလဲ တခြားစီဘဲ။ နောက်မှ တွေ့သိမည့် ဖဿတွေလဲ တခြားစီဘဲလို့ ဒီလိုသိမြင် သဘောကျရမယ်တဲ့။ ဒါကတော့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီ မှာ မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ မပြတ်တွေ့နေရတဲ့အတွက် အင်မတန်ဘဲ ထင်ရှားနေပါတယ်။)

ဒိဋ္ဌိသု စ၊ မှားသောအယူတို့၌လည်း။ န နိယတိ၊ မဆွဲဆောင်အပ်၊ ဝါ၊ အဆွဲအဆောင်မခံရ။ (ဒါကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူ သမျှတွေ ကင်းအောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။) တံ၊ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဗြူမိ၊ ငါဘုရား ဟောဆို၏တဲ့။

အနာဂတ်ကို မမြော်ခြင်း အတိတ်ကို မပူဆွေး မတမ်းတခြင်း၊ မြင်တွေ့မှုစသော ဖဿတို့ကို ခွဲခြမ်း၍သိခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ခွဲဆွဲဆောင်မခံရခြင်းဆိုတဲ့ ဒီဂုဏ်အင်္ဂါ လေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက

ပညတ်ဟောကြားတယ်၊ အသိအမှတ်ပြုတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ (ဒီ ဂါထာရဲ့ အနက် အဓိပ္ပါယ်က မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် နောက်ထပ် ဖြည့်စွက်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။)

ဒီဂါထာကို ဟောပြီးတဲ့နောက် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုလဲ ထပ်ပြီး ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။

ပတိလီနော အကုဟကော၊ အပ္ပိဟာလု အမစ္ဆရီ။ အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုဇ္ဈော၊ ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတောတဲ့။

ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပတိလီနော စ၊ တွန့်ဆုတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (တွန့်ဆုတ်တယ်တဲ့၊ တွန့်ဆုတ်တယ်ဆိုတာ ကောင်းတာလဲရှိတယ်၊ မကောင်းတာလဲရှိတယ်၊ ယခု ဒီနေရာမှာတော့ ကောင်းတဲ့ တွန့်ဆုတ်ခြင်းဘဲ။) အကုဟကော စ၊ ဟန်ဆောင်မပြုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အပ္ပိဟာလု စ၊ မတောင့်တ မသာယာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အမစ္ဆရီ စ၊ ဝန်တိုခြင်းမရှိသည်လည်း ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အပ္ပဂဗ္ဘော စ၊ မကြမ်းကြုတ်သည်၎င်း။ အဇေဂုဇ္ဈော စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပေသုဏေယျေ၊ ဂုံးတိုက် စကား၌။ နော ယုတော စ၊ မယှဉ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဗြူမိ၊ ဟောဆို၏။

ကိလေသာဖြစ်ရေးမှာ တွန့်ဆုတ်ရမယ်

အဲဒါက (ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေဘဲ၊ တွန့်ဆုတ်ရမယ်တဲ့၊ တွန့်ဆုတ်တယ်ဆိုတာကလဲ သူတော်ကောင်းတရားတွေနဲ့စပ်ပြီး တွန့်ဆုတ်နေတယ်ဆိုယင်တော့ မကောင်းဘူး၊ ဒီလိုတွန့်ဆုတ်တာမျိုးကို ထိန်မိဒွလို့ခေါ်ပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ တွန့်ဆုတ်တာကတော့ အဲဒီလို ထိန်မိဒွ ကိလေသာတွေနဲ့ တွန့်ဆုတ်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရာဂစသည် ဖြစ်စရာကောင်းတဲ့ နေရာတွေမှာ ရာဂစသည် မဖြစ်ဘဲနဲ့ တွန့်ဆုတ်နေတယ်၊ အဲဒါမျိုးကို ပြောတာပါ။ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တော့ ရာဂဖြစ်စရာရှိတဲ့ အခါကျယ်စဉ် ဝိစိယုပျိုနဲ့ ထက်ထက်သန်သန်ကြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ တရားနုလုံးသွင်း အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တရားအဆင့်အတန်း တိုးတက်ယင် တိုးတက်သလောက် အဲဒီလို ရာဂဖြစ်ဖွယ်နေရာမှာ ညှိုးသွားတယ်၊ ရာဂဖြစ်ပေမယ်လို့ သန်သန်စွမ်းစွမ်းကြီး ထက်ထက်မြက်မြက်ကြီး မဖြစ်တော့ဘူး၊ ခပ်လျော့လျော့ဘဲ ဖြစ်တော့တယ်။ ဥပမာ အားဖြင့် ကလေးသူငယ်တွေကို မိဘများက သွန်သင်ဆုံးမ မထားလို့ရှိယင် အဲဒီသူငယ်တွေမှာ စောင့်စည်းမှု ဘာမှရှိမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ပြောချင်တာတွေပြော လုပ်ချင်တာတွေ လုပ်နေကြမှာဘဲ၊ မိဘတွေက ဒီစကားမျိုး မပြောရဘူး၊ ဒီလိုဟာမျိုး မလုပ်ရဘူးလို့ ဆုံးမထားလို့ရှိယင် အဲဒါကို သိထားတဲ့ အချိန်ကစပြီးတော့ ထိန်းသိမ်းမှုကလေး ရှိလာတယ်၊ မဆုံးမခင် ကလေးကတော့ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းတွေ မပြောတော့ဘူး၊ တမျိုးပြောင်းလာတယ်၊ အဲယခု သူတော်ကောင်းတရားတွေ အရာမှာလဲ ဒီလိုပါဘဲ။

သူတော်ကောင်းတရားကို မပွားများ အားမထုတ်ဘဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရာဂဒေါသမောဟတွေဆိုတာက သူတို့ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေကြတာဘဲ၊ ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ အားကောင်းကောင်းကြီး ဖြစ်နေကြတယ်၊ ဘာမှ အထိန်းအသိမ်းမရှိဘူး၊ သူတော်ကောင်းတရားတွေ ပွားများအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အထိန်းအသိမ်းတွေက ရှိလာကြတယ်၊ အထိန်းအသိမ်းက ရှိလာတော့ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေဟာ ပြည့်ပြည့်ဝဝကြီး မဟုတ်တော့ဘူး၊ ပြင်းပြင်းပြပြကြီး မဟုတ်တော့ဘူး၊ ဟိရိဩတ္တပ္ပဆိုတဲ့ အရှက်အကြောက်တရားက ကပ်လာတယ်၊ အဲဒီလို ရာဂ ဒေါသ မောဟဖြစ်စရာတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ သန်သန်စွမ်းစွမ်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ တွန့်ဆုတ်နေရမယ်တဲ့၊ ဘယ်လောက် တွန့်ဆုတ်နေရမှာလဲ ဆိုလို့ရှိယင် စွမ်းနိုင်ယင်တော့ အကုန်လုံး တွန့်ဆုတ်ရမှာဘဲ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေဟာ လုံးလုံး မလှုပ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေထိအောင် တွန့်ဆုတ်ပြီးတော့ သွားရမှာဘဲ၊ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီရာဂဒေါသမောဟတွေ မတွန့်ဆုတ်ဘဲနဲ့ အင်အားကောင်းပြီးသာသာယာယာ လန်းလန်းဆန်းဆန်း သန်သန် စွမ်းစွမ်းကြီးဖြစ်ပြီး နေလို့ရှိယင် ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဘယ်မှာ ဆိုနိုင်မှာလဲ။

လောကမှာ ဒီ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေကြောင့် လူစွမ်းကောင်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာကြတယ်၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေ အားကြီးပြီးတော့ လောကဘက်မှာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူစွမ်းကောင်းတွေလို့ ခေါ်ရတာဘဲ။ သူတို့ကို စွမ်းပါပေတယ်၊ တော်ပါပေတယ်လို့ ချီးမွမ်းရတာဘဲ၊ တရားဘက်ကတော့ အဲဒီလို လူစွမ်းကောင်းတွေကို မချီးမွမ်း ပြန်ဘူး၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေနဲ့စပ်ရာမှာ မလုပ်ဝံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ လူစွမ်းကောင်းလို့ ခေါ်ပြန်တယ်၊ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လောကဘက်ကနေ ကြည့်ယင်တော့ဖြင့် လူညံ့တွေလို့ မြင်မှာပေါ့၊ ဒါကြောင့် လောကဘက်က ကြည့်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ မြင်ပုံကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပတိလီနော၊ တွန့်ဆုတ်နေတယ်-တဲ့။ ယခု အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆိုလို့ရှိယင် တရားအားမထုတ် ခင်ကတော့ လောကရေးရာတွေမှာ အလုပ်လုပ်ရတာ စိတ်ထဲကကို ထက်ထက်သန် ပျော်ပျော်ပါးပါး ရွှင်ရွှင်ပျပျနှင့် အင်မတန် ကို အားတက်သရော ရှိကြတယ်၊ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒါတွေကို တယ်ပြီး မလုပ်ချင်တော့ဘူး၊ တချို့များ ကျတော့ လုံးလုံးတောင် မလုပ်ချင်တော့ဘူး၊ လျော့သွားတယ်၊ အင်း-အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်လို့ရှိယင်တော့ ဒီလောကဘက်က ကိလေသာတွေနဲ့ ပြုလုပ်တဲ့ အမှုတွေဟာ အကုန်လုံး ကင်းသွားမယ်၊ တွန့်ဆုတ်ပြီး တခါထဲ ငြိမ်းသွားမယ်။

အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပတိလီနော၊ တွန့်ဆုတ်နေတယ်တဲ့၊ ဒီလို လောကဘက်က တွန့်ဆုတ်နေတာလဲ သန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တခုဘဲ။

ဒါကြောင့် ယခုတရားနာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရ မယ်၊ ငါ့မှာ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကိလေသာဘက်ကနေပြီး ဘယ်လောက်များ တွန့်ဆုတ်မှု ရှိနေပြီလဲ၊ အရင်ကလိုဘဲလား၊ လျော့ကျနေသလား၊ ဘယ်နှယ်နေတုံးလို့ အဲဒါကို စဉ်းစားကြည့်ရမယ်၊ အင်း-မလျော့သေးဘူး၊ အရင်ကလိုဘဲ ဆိုယင်ဖြင့် နေရာမကျသေးဘူး၊ မပြည့်စုံသေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့၊ ထပ်ပြီးတော့ တရားအားထုတ်အုံးမှ ဖြစ်မယ်။ တရား အဆင့်အတန်း တွေ မြင့်လာလို့ရှိယင်တော့ မြင့်လာသလောက်ဘဲ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေက နံနဲပြီး နိမ့်ကျသွားပါတယ်၊ အဲဒါကို တွန့်ဆုတ်ပြီး နေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ “တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ”လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အံ့ဩဘွယ်ဖြစ်အောင် ဟန်မဆောင်ရ

ပြီးတော့ အကုဟကော-တဲ့၊ အံ့ဩဘွယ် ဟန်ဆောင်ပြခြင်းလဲ မရှိရဘူးတဲ့၊ ဒီနေရာမှာတော့ ရဟန်းတွေကို ရည်ရွယ် ပြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဟန်ဆောင်တယ်ဆိုတာ သူများတွေက အထင်ကြီးအောင် ကြည့်ညိုဘွယ် ဖြစ်အောင်လို့ တကယ် မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဟုတ်သလိုထင်အောင် သရုပ်ဆောင် ပြတာဘဲ၊ ဒီလို ဟန်ဆောင်မှုကလဲ သုံးမျိုးရှိတယ်။

- ၁။ ပစ္စည်း သုံးဆောင်မှုနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်ပြတာက တမျိုး။
- ၂။ တရားထူး ဂုဏ်ထူးနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်ပြတာက တမျိုး။
- ၃။ ဣရိယာပုထ်နှင့် စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင် ပြောပြတာက တမျိုး။

အဲဒီလို သုံးမျိုးရှိတယ်။

၁-ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှု၌ ဟန်ဆောင်ခြင်း

ပစ္စည်း သုံးဆောင်မှုနှင့် စပ်ပြီး ဟန်ဆောင်တာကတော့ ဒကာ ဒကာမတွေက လှူဒါန်းတဲ့အခါ ဟန်ဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် က ဘယ်နှယ်ပြောသတုံးဆိုတော့ “ဒကာကြီး ဒကာမကြီး ဒီလောက် ကောင်းမွန်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို မလှူပါနဲ့၊ ငါတို့မှာ သင်္ကန်းဆိုယင် ပုံသကူသင်္ကန်းနဲ့တော်တာဘဲ၊ ကျောင်းဆိုလို့ရှိယင်လဲ သစ်ပင်အောက်နေတာက ကောင်းတာဘဲ၊ ဆွမ်းဆိုလို့ရှိ ယင်လဲ ဆွမ်းခံပြီး စားတာက အကောင်းဆုံးဘဲ။ ဆေးပစ္စည်းဆိုလို့ ရှိယင်လဲ နွားကျင်ငယ်ရေ သောက်ယင် ရောဂါတော့ ပျောက်နိုင်တာဘဲ၊ ဒီလိုအကောင်းကြီးတွေ မလိုပါဘူး၊ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေ မလိုပါဘူး ဆိုပြီးတော့ လှူတဲ့ပစ္စည်းကို လက်မခံ ဘဲနေသတဲ့၊ အဲဒါဟန်ဆောင်ပြီးတော့ ပြောတာဘဲ၊ ပစ္စည်းတွေကိုတော့ သူကသဘောကျ နှစ်သက်နေလျက်ပါဘဲ၊ လိုချင် လျက်ပါဘဲ၊ အဟုတ်တကယ်ကို မလိုချင်လို့ ပြောတာကတော့ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ အခု ပြောနေတာမျိုးကတော့ လိုချင်လျက် သားနဲ့ မလိုချင်ယောင်ဟန်ဆောင်ပြီး ပြောတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလို ဟန်ဆောင်ပြောတော့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ တယ် လောဘနဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ထင်ပြီး ကြည့်ညိုမှု သဒ္ဓါတရားတွေ တိုးတက်လာတယ်၊ သဒ္ဓါတရား တိုးတက်လာတော့ ပိုပြီးတော့ အများကြီး လှူကြတယ်၊ အဲဒီလို အများကြီး ပိုလှူတော့ ဟန်ဆောင်တဲ့ရဟန်းက မလွဲမကင်းသာတဲ့ အနေနဲ့ ညည်းညူပြီး လက်ခံသတဲ့။ “အင်း ဒါလောက် လှူတာတွေကို လက်မခံလို့ရှိယင်တော့ ဒီဒကာ ဒကာမတွေမှာ ကုသိုလ်ရရှာကြ မှာ မဟုတ်တော့ဘူး” ဆိုပြီးတော့ အားနာလို့ သနားလို့ လက်ခံတဲ့ အနေမျိုးပေါ့လေ၊ လှူတိုင်း လှူတိုင်း အကုန်လုံး လက်ခံပြီး နေတော့တာဘဲတဲ့၊ အဲဒီလို ဟန်ဆောင်တဲ့ ဟန်ဆောင်နည်းက တမျိုး၊ ဒါကတော့ ရဟန်းတွေနဲ့သာဆိုင်တယ်၊ ဒီလို ဟန်ဆောင်မှုတွေ သူတပါး အထင်အမြင်ကြီးအောင် လုပ်မှုတွေ မရှိရဘူးတဲ့၊ အဲဒါတွေ ကင်းရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၂-တရားထူး ဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း

တရားထူး ဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်ပြီး ဟန်ဆောင် ပြောပြပုံကတော့ ဒီလိုတဲ့-ကိုယ်က သူများနဲ့မတူတဲ့ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ကျောင်းအစရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ပြီးတော့ ဒီလိုသင်္ကန်းမျိုးကို သုံးဆောင်နိုင်တဲ့ ရဟန်းဟာ ရဟန္တာဘဝ၊ အရိယာဘဝ၊ ဒီလို သပိတ်၊ ဒီလို ကျောင်း၊ ဒီလို အသုံးအဆောင်ကို သုံးဆောင်တဲ့ ရဟန်းဟာ ရဟန္တာဘဝ၊ အရိယာဘဝ စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အရိယာဘဝ ရဟန္တာဘဝလို့ ဒကာ ဒကာမတွေ ထင်မြင်လာအောင် သွယ်ဝိုက်ပြီး ပြောသတဲ့။ ဒီလို အပြောမျိုး လဲမပြောရဘူးတဲ့။ ဒါကတော့ အများအားဖြင့် ရဟန်းတော်တွေနဲ့သာ ဆိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ယခုကာလမှာတော့ လူဝတ်ကြောင်ထဲကလဲ အနာဂါမ်လို့ ဝန်ခံတာလဲရှိတယ်။ ရဟန္တာလို့ ဝန်ခံနေတာလဲ ရှိတယ်။ တချို့က ဘုရားလို့တောင် ဝန်ခံလိုက်သေးတယ်။ အနာဂါမ်ရဟန္တာလို့ ဝန်ခံပြီးတော့ သူတို့မှာ သားမယားတွေကလဲ ရှိနေတဲ့အတွက် မယုံကြည်တဲ့ သူတွေက ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့ မကင်းပါဘဲ ကလားလို့ စောဒနာကြတော့ မသာယာယင် ပြီးတာပါဘဲလို့ ဖြေရှင်းပြန်သတဲ့။ အံ့ဩစရာပါဘဲ။ အဲဒါထက် အဲဒီလူတွေကို ဘုရား ရဟန္တာ အနေနဲ့ ယုံကြည်ပြီး ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ လူတွေက သာပြီး အံ့ဩစရာကောင်းတယ်။ ဒါတွေကတော့ သတိပြုပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်တို့ပါဘဲ။

၃-ဣရိယာပုထ်နှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း

ဣရိယာပုထ်နဲ့စပ်ပြီး ဟန်ဆောင်ပုံကတော့ ကိုယ်က တရားအားမထုတ်ပါဘဲနဲ့ အားထုတ်နေလေယောင်၊ သမာဓိမရှိဘဲနဲ့ သမာဓိရှိလေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နေထိုင်သွားလာနေတာပါဘဲ။ ရိုးရိုးထိုင်နေရင်းထဲက သူများမြင်တဲ့အခါ တရားအားထုတ်နေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ထိုင်နေတယ်။ ရိုးရိုးကလေး လမ်းလျှောက်နေရင်းက သူများမြင်တဲ့အခါ တရားနဲ့ လျှောက်နေသလို ဟန်ဆောင်ပြီး ဖြေးဖြေးကလေးသွားနေတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာတွေကို ပြုပြင်ရာမှာ သူများ အထင်ကြီးအောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ဣရိယာပုထ်တွေကို ပြုပြင်နေတယ်။ ဒီလို ဟန်ဆောင်မှုမျိုးလဲ မရှိစေရဘူး။ ကင်းရမယ်တဲ့။ ကျမ်းဂန်ထဲမှာတော့ ဒီဟန်ဆောင်မှု သုံးမျိုးနဲ့စပ်ပြီး အကျယ်ကြီး ပြထားပါတယ်။ ယခု ဟောနေတဲ့ တရားထဲမှာတော့ အတော်အတန် နားလည်ရုံ အကျဉ်းလောက်သာ ပြောနိုင်ပါတယ်။

အားကျပြီး မတောင့်တရ

ပြီးတော့ အပိဟာလု-မတောင့်တရဘူးတဲ့။ တောင့်တတယ်ဆိုတာ သူများတွေမှာ အဝတ်အစား အဆင်တန်းဆာ အစရှိတဲ့ ပစ္စည်းကောင်းတွေ ရှိတယ်ဆိုယင် မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ အဲဒါမျိုးတွေကို လိုချင်လာတယ်။ အဲဒါ တောင့်တတာဘဲ။ ဒီတောင့်တတာက အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ မြင်ရာကနေပြီး မြင်တဲ့အာရုံဝတ္ထုတွေကို လိုချင်နေတယ်။ ပြည့်စုံချင်နေတယ်။ ဒါ-တောင့်တတာဘဲ။ ထို့အတူ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ စိတ်ကူး ကြံစည်ရာ၊ စဉ်းစားရာကနေပြီး သူများပြည့်စုံသလို ပြည့်စုံဘို့ရာ လိုလားတယ်။ ဒါလဲ တောင့်တတာဘဲ။ အဲဒီလို တောင့်တမှုမျိုးတွေ ကင်းရမယ်တဲ့။

နတ်ပြည်နဲ့ စပ်တဲ့ စာအုပ်ကို ဖတ်ရလို့ ဖြစ်စေ၊ သူများက ပြောလို့ဖြစ်စေ၊ နတ်ပြည် လောကတွေမှာ ချမ်းသာပုံတွေ ကြားသိရတဲ့အတွက် နတ်စည်းစိမ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံချင် ပြီးတော့ နတ်ပြည်ကို ရောက်ချင်တာလဲ တောင့်တတာဘဲ။ ဒီ တောင့်တမှုမျိုးလဲ မရှိရဘူးတဲ့။ ဒီလို တောင့်တမှုမျိုး ရှိလာယင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

ကောင်းတဲ့ တောင့်တမှု

ဒီတောင့်တမှုတွေထဲမှာ ကောင်းတာလဲရှိသေးတယ်။ ဘယ်လိုဟာတုံးဆိုတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားတွေကို တောင့်တတာပါဘဲ။ အဲဒါကတော့ အလွန်ကောင်းတဲ့ တောင့်တခြင်းဘဲ။ အဲဒီတောင့်တမှုမျိုးကတော့ ရှိရမှာပါဘဲ။ တရားအားထုတ်ကျင့်ကြံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိမိသန္တာန်မှာ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ထူးတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်။ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေ ရောက်ချင်တယ်ရချင်တယ်။ ဒီလို တောင့်တတာကတော့ အလွန်ကောင်းတဲ့ တောင့်တခြင်းမျိုးဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီတောင့်တခြင်းမျိုးကလဲ လွန်လွန်ကဲကဲကြီး ဖြစ်လို့ရှိယင်တော့ နေရာမကျဘူး။ ဒါကြောင့် လွန်လွန်ကဲကဲကြီးဖြစ်လာယင်တော့ သူ့ကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ မပယ်နိုင်ဘဲနဲ့ အဲဒါကိုချည်းသာ မပြတ်တောင့်တနေယင်တော့ သမာဓိ ဉာဏ်တွေက မတိုးတက်ဘဲ ရပ်တန့်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဘို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အချို့ ယောဂီတွေမှာ သမာဓိဉာဏ်တွေ ကောင်းလျက်သားနဲ့ အဲဒီတောင့်တမှုတွေက များပြီး ဖြစ်ချင်လွန်းအားကြီးနေတာနဲ့ တရားက မတက်ဘူး။ တရားအားထုတ်ရာမှာ လိုချင်လွန်းအားကြီးပြီး သိပ်တောင့်တနေယင်လဲ အားထုတ်လို့ အဆင်မပြေဘူး။ လုံးလုံးမလိုချင်ယင်လဲ နေရာမကျဘူး။ အခက်သားဘဲ။ စိတ်ထားတတ်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အဘိနတံ စိတ္တံ ရာဂါနုပတိတံ-လို့ ဟောတော်မူတယ်။ အဘိနတံ၊ အလွန်ညွတ်သော။ ဝါ၊ ညွတ်လွန်းသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ရာဂါနုပတိတံ၊ ရာဂအစဉ်လိုက် နေပါတယ်တဲ့။ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးတွေကို လိုချင်လွန်းအားကြီးနေလို့ရှိရင် အဲဒါဟာ နောက်က ရာဂ ပါနေတာဘဲတဲ့။ အဲဒါကို ကုသိုလ် ဆန္ဒလို့ ထင်စရာကြီးပေါ့လေ။ ငါတောင့်တတာဟာ ကောင်းတဲ့ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို မျှော်လင့်တောင့်တတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်ဆန္ဒဘဲလို့ ထင်စရာကြီးပေါ့။ အေး- ဒါပေမယ်လို့ အဲဒါဟာ ရာဂါနုပတိတံ၊ ရာဂက နောက်လိုက် ပါနေတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ အဲဒီ အလွန်အက် တောင့်တမှုဟာ သမာဓိဿ ပရိပစ္ဆေ၊ သမာဓိ၏ ဘေးရန်ပါဘဲတဲ့။

တံ သမ္မဇာနော ဟုတွာ ရာဂံ ပဇဟတိ။ တံ၊ ထို တောင့်တလွန်းအားကြီးသော စိတ်ကို။ သမ္မဇာနော၊ တောင့်တတယ် ဟု သိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ မှတ်သိပြီး ပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အဲဒီလို တောင့်တလွန်း အားကြီးနေလို့ရှိရင်တော့ သမာဓိဉာဏ်တရားက မတက်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်တဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ပြုပြင်ပေးတယ်ဆိုတာ ဒီလိုဟာတွေကို ပြုပြင်ပေးရတာပါ။ တရားအမှတ်ကလေး တော်တော် ကောင်းလာလို့ရှိရင် ဒီတောင်တမှုတွေက ပေါ်လာတာဘဲ။ အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကို မြန်မြန်ကြီး ပြည့်စုံ စေချင်တယ်။ ဒီလိုပြည့်စုံချင်အားကြီးတော့ တောင့်တမှုတွေ စိတ်ညစ်မှုတွေ လွန်ကဲနေတယ်။ အဲဒါကြောင့် သမာဓိဉာဏ်တရား က မတိုးတက်ဘဲနဲ့ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ပါ

ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် ထားပြီးတော့ “သမာဓိဉာဏ်တရားတွေ ဖြစ်ချင်လဲဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်လဲနေ ပါစေ၊ သူ့သဘောနဲ့သူဘဲ၊ သမာဓိဉာဏ် တရားထူးတွေ ဖြစ်အောင် တိုးတက်အောင် ငါလုပ်လို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူ မှလဲလုပ်လို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာသူ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါကျတော့ဖြစ်မှာဘဲ။ ကိုယ့်အလုပ်ကတော့ ဒွါရခြောက်ပါး မှာ ကျရောက်လာတဲ့ အာရုံတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေဘို့ဟာ ကိုယ့်အလုပ်ဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီအာရုံကလေးတွေကိုသာ မပြတ်ရှုမှတ်သွားမယ်”လို့ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုအေးအေးဆေးဆေးထားပြီး မှတ်သွားရတယ်။ ဒီလိုမှတ်သွားလို့ရှိရင် မကြာခင်မှာ ပင်တရားတွေ တိုးတက်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ စိတ်ပျက်တဲ့ အနေမျိုးနဲ့ လုံးလုံးလျားလျား မတောင့်တဘဲ နေလို့ တော့လဲ မဖြစ်ဘူး။

အဲဒီလို စိတ်ပျက်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ မြော်လင့် တောင့်တခြင်းလုံးဝ မရှိပြန်တော့ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုယင် အပနတံ စိတ္တံ ဗျာပါဒါနုပတိတံ-တဲ့။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ဖဲလွန်းတဲ့စိတ်ဆိုတာတရားနဲ့ လူနဲ့ မကပ်ဘဲနဲ့ ကွဲကွာနေတဲ့ စိတ်ဖြစ်တယ်။ ဒီလို ဖဲခွါလွန်းတဲ့အခါကျတော့ တရားကို ကျောပေးထားလိုက်တာလိုဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ စိတ်ပျက်မှုတွေ ပါဝင်နေတယ်တဲ့။ ဒါတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် တရားနဲ့စပ်ပြီးတော့ တောင့်တမှု အတော်အသင့်တော့ ရှိရမှာဘဲ။ သို့ပေမဲ့ များများကြီး တောင့်တနေယင် ဒီတောင့်တမှုကလေးကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ ဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တောင့်တမှု ကလေးတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားမယ်ဆိုယင် တရားတွေက တိုးတက်ပြီး လာတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ၊ မတောင့်တလျှင်၊ ဝန်တိုကင်း၍”တဲ့။

ဝန်တိုခြင်းလဲ ကင်းရမယ်။ ဝန်တိုခြင်းဆိုတာ မစ္ဆရိယဘဲ။ မစ္ဆရိယဆိုတာ ကိုယ့်မှာပြည့်စုံတဲ့ ဥစ္စာတွေ ကိုယ့်မှာရှိနေ တာတွေကို သူများနှင့် မဆက်ဆံစေချင်တာရယ်။ ကိုယ်ကောင်းစားတာလို သူများ မကောင်းစားစေချင်တာရယ်။ ကိုယ်ပြည့်စုံ တာလို သူများမပြည့်စုံစေချင်တာရယ်။ အဲဒါတွေကို မစ္ဆရိယလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီမစ္ဆရိယတရားကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက် လို့ရှိရင် ကင်းသွားတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီသောတာပတ္တိမဂ် ရောက်အောင် အားထုတ်သွား ဘို့ပါဘဲ။

ကြမ်းတမ်းတာတွေကို ပယ်ရမယ်

ဆောင်ပုဒ်က “ဝန်တိုကင်း၍၊ ကြမ်းခြင်းရွံ့ဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်”တဲ့။ အပွဂဗ္ဗော၊ ကြမ်းတမ်းခြင်းလဲ မရှိဘူးတဲ့။ ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာ တနေ့တုန်းက တရားထဲလဲ ပါသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီအထဲမှာလဲ ပါလာပြန်တယ်။ ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာ ကိုယ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ နှုတ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ စိတ်၏ကြမ်းတမ်းခြင်းလို့ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

ကိုယ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာကို ရဟန်းတော်များနှင့်စပ်ပြီးတော့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ သံဃာတော်အများ၊ ရဟန်းတော်အများနဲ့ တွေ့ဆုံ ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ အရှိအသေ ကင်းမဲ့တာတွေကို ကိုယ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေလို့ ပြထားပါတယ်။ အရှိအသေ ကင်းမဲ့ပြီးတော့ ရိုသေရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မရှိသောဘဲနဲ့ တိုက်ခိုက်သွားတယ်။ ရှေ့တဲ့တဲ့က ရပ်ပြီးတော့နေတယ်။ ထိုင်နေတယ်။ ကျော်တက်ပြီး သွားတယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။

အဲဒီလို ကိုယ်အမူအရာအားဖြင့် မရှိမသေပြုတာတွေကို ကိုယ်ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေတဲ့။ မထေရ်ကြီးနေမည့် နေရာတွေမှာ ကိုယ်ကတက်ပြီးနေတယ်။ ရဟန်းငယ်တွေကိုလဲ အနေအထိုင် ကြပ်အောင်လို့ ကိုယ်က တိုးတိုးပြီး ထိုင်နေတယ်။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်ဖြင့်ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေဘဲတဲ့။ ကိုယ်အမူအရာတွေမှာ ကြည့်ညှိဖွယ် မရှိတာတွေပေါ့။ စားရာ သောက်ရာတွေမှာ သူများတွေ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေဆိုတာလဲရှိတယ်။ တံတွေးထွေးလိုက် နှပ်ညှစ်လိုက် ချွဲသလိပ်ဟတ်လိုက်နဲ့ ဒီလိုဟာတွေဟာ စက်ဆုပ်စရာတွေဘဲ။ ဗမာပြည်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဒါမျိုးတွေက အလေ့အထလို ဖြစ်နေတော့ ရိုးနေပါတယ်။ ကိစ္စမရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံခြားက ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အဲဒါတွေက အလွန်ရွံ့စရာကောင်းသတဲ့။ ရွံ့လဲရွံ့စရာတွေပါဘဲ။ စားရာသောက်ရာတွေမှာ မဆင်မခြင်ဘဲပြုလုပ်တဲ့ ဒီလိုရွံ့ဖွယ်အမူအရာတွေဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေလို့ ဆိုရမှာဘဲ။

နှုတ်ကြမ်းတမ်းတာတွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ။ ရိုသေရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရှိမသေနဲ့ ပြောဆိုတာတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုမဖြစ်တာ ကြမ်းတမ်းတာတွေဘဲ။ သံဃာတွေ စုဝေးပြီးနေတဲ့ နေရာဆိုလို့ရှိယင် မထေရ်ကြီးက ခွင့်ပြုမှ ပြောရ ဟောရတယ်။ အခွင့်မပြုဘဲ ဝင်ပြီး ပြောဆိုယင် ဒါလဲ မယဉ်ကျေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒီလို အခွင့်မရဘဲ ပြောဆိုတာတွေဟာ မရှိမသေရာ ရောက်တယ်။ ယဉ်ကျေးမှု နည်းပါးတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ အေးဒါတွေကလဲ ကင်းရမယ်။ ပြီးတော့ မပြောသင့်တာတွေကို ပရိသတ်ထဲမှာ ပြောဆိုမှုတွေကလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီလို မသင့်မတော်တဲ့ အပြောအဆိုမျိုးတွေကလဲ ကင်းရမယ်တဲ့။

စိတ်ဖြင့် ကြမ်းတမ်းမှုတွေကတော့ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင်စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းမှုမရှိယင် မတော်ရာတွေကို လျှောက်ပြီး ကြံစည်နေတာပါဘဲ။ ကိုယ်နဲ့သူများနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်ယင် မတန်မရာတွေ လျှောက်ပြီး ကြံတာမျိုးပါဘဲ။ ကိုယ်က အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ စည်းစိမ်အခြေအနေအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆင့်အတန်းမမြင့်ပါဘဲနဲ့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တန်းတူထားပြီး တော့ စဉ်းစား ကြံစည် နေတတ်တယ်။ ဒါကတော့ လောက ဇာတိဘက်က ပြောတာပါ။ တရားရေးရာ ဘက်က ဆိုယင်လဲ ကိုယ့်သီလက မစင်ကြယ်ပါဘဲနဲ့ သီလ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တန်းတူထားပြီး စိတ်ကူးနေတယ်။ သူနဲ့ ကိုယ်ဟာ အတူတူဘဲလို့ အောက်မေ့နေတယ်။ ကိုယ်က ခုတင်၊ ကျင့်ဝတ်တွေကို မကျင့်နိုင်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတူဘဲလို့ ထင်တယ်။ ကိုယ်က ပရိယတ် ကျမ်းဂန်တွေကို မတတ်ပါဘဲနဲ့ တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတူဘဲလို့ စိတ်က ထင်ထားတယ်။ တချို့က အဋ္ဌကထာ ဋီကာတွေကို မကြည့်နိုင်ဘဲနဲ့တောင် အဲဒီကျမ်းဆရာတွေကို သူတို့နဲ့တန်းတူ အောက်မေ့တယ်။ မရှိမသေလဲ ပြောတတ်သေးတယ်။ ကိုယ်က ပဋိပတ်အကျင့်ကို ကောင်းကောင်းမကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကောင်းကောင်း ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အတူတူဘဲလို့ ထင်ထားတယ်။ ဒါမျိုးတွေကတော့ ယခုနေ အခါမှာ တော်တော် အဖြစ်များနေကြပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်နဲ့လုံး ကြမ်းတမ်းမှုတွေပါဘဲ။

တရား အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒီလို စိတ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တွေကို အချိုးကျကျ ကျင့်ထားယင်တော့ ဒီလို စိတ်ကြမ်းတွေက ဖြစ်စရာ မရှိပါဘူး။ ကိုယ်က သီလ စသည်နှင့် တကယ်ပြည့်စုံနေလို့ရှိယင် ပြီးတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုတကယ်ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်ကင်းနေတတ်ပါတယ်။ တော်တော်ကို နေရာကျပါတယ်။ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ကျင့်နေတာနဲ့ ဒီလိုမတော်တဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေဖြစ်ဖို့ ဝေးကွာနေပါတယ်။ တရံတခါ မတော်တဆ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒီလို စိတ်ကြမ်းတွေ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရပါဘဲ။

စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေလဲ ပယ်ရမယ်

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ကြမ်းတမ်းရွံ့ဘွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်”လို့ ဆိုထားတယ်။ ကြမ်းတမ်း ခြင်းရယ် စက်ဆုပ် ရွံ့ရှာဘွယ်ရယ် ဒါတွေကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ် ဆိုတာက ဘာတုံးလို့ဆိုယင် သီလ မစင်ကြယ်မှုတွေ ပါဘဲ။ သီလ မစင်ကြယ်တဲ့ သူဟာ သီလကို ရိုသေလေးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ် ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် လူတယောက်မှာ အညစ်အကြေးတွေ လူးပေနေလို့ရှိယင် အဲဒီလူကို အခြားလူတွေက ရွံ့ကြ စက်ဆုပ်ကြတယ်။ အဲဒီလူနဲ့ ရောနှောပြီး မနေချင်ကြဘူး။ အဲဒီလိုပါဘဲ သီလ မစင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သီလစင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မပေါင်းချင်ကြဘူး။ ရွံ့ကြစက်ဆုပ်ကြတယ်။ အတူတူ မနေချင်ကြဘူး။ နေချင်စရာလဲ မကောင်းဘူး။ သီလ မစင်ကြယ်တဲ့သူနဲ့ ရောနှောနေယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်လို အတူတူပါဘဲလို့ အများကထင်ကြလိမ့်မယ်။ ပြောဆိုကြလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် သီလ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မစင်ကြယ်တဲ့ သူနဲ့ရောနှောပြီး မနေချင်ကြဘူး။ အဲဒါ သီလ မစင်ကြယ်တာကို စက်ဆုပ်လို့ပါဘဲ။ လူကို မုန်းလို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်တဲ့ သီလ မစင်ကြယ်မှုတွေ ကင်းစေရမယ် တဲ့။

သီလဆိုတာ မတော်မသင့်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေ နှုတ် အမူအရာတွေကို မပြုမိအောင် မပြောမိအောင် စောင့်ရှောက် ကြည့်ရှောင်ရတာပါ။ ဒါကြောင့် မတော်မသင့်တဲ့ ပြုမှု ပြောမှုတွေ ကင်းအောင် ကျင့်သွားရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟာ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ နေရာဌာန ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုလဲ နှလုံး သွင်း သင့်ပါတယ်။ ဒီသာသနာတော်ဟာ အရှင်သာရိပုတြာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော စင်ကြယ် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ နေရာဌာနဘဲ။ ဒီလိုနေရာဌာနမှာ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလိုဘဲ စင်ကြယ်အောင် ကျင့်သင့်တယ်။ ငါလဲ စင်ကြယ်အောင် ကျင့်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ စင်ကြယ်အောင် ကျင့်သွားရမယ်။ သီလအကျင့်တွေ ကို စင်ကြယ်အောင် ကျင့်သွားယင်တော့ စက်ဆုပ် ရွံ့ရှာဘွယ်တွေ ကင်းသွားမှာပါ။ ဒါကတော့ ဘာဝနာအလုပ် မဟုတ် သေးပါဘူး။ ဘာဝနာရဲ့အခြေခံ သီလအကျင့်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ယခု ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမျိုးမှာ ရောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုယင်တော့ သီလတွင်တောင် မကသေးဘူး။ သမာဓိ ပညာတွေပါတောင် ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်နေရပါတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတွေမှာ မကြည့်ညိုဘွယ်ဆိုတာ မရှိနိုင်တော့ဘူး။ ကြည့်ညိုဘွယ်တွေချည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီလို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေ လုံးဝကင်းပြီး ကြည့်ညိုဘွယ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သွားဘို့ လိုပါ တယ်။ အဲဒီလို ကျင့်ပြီး စက်ဆုပ်ဖွယ် ကင်းနေလို့ရှိယင် ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တဲ့ ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ကြမ်းခြင်းရွံ့ဘွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်၊ ချစ်ပြယ်စကား၊ မပြော ကြား” တဲ့။

ပါဠိ ဂါထာမှာ ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော-တဲ့။ ပေသုဏေယျေ စ၊ ဂုံးတိုက်စကား၌လဲ။ နော ယုတော၊ မယှဉ် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏တဲ့။ ဂုံးတိုက်စကားဆိုတာ ပိယသုည-ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင် ပြောတဲ့စကားဘဲ။ ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးဟာ မူလက တဦးနှင့်တဦး သင့်မျှနေကြတယ်။ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည့်ညိုလေးစားမှု ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလို ချစ်ခင် ကြည့်ညိုနေကြရာမှာ တဦးနှင့်တဦး ချစ်ခင်မှု ပျက်အောင် ကြည့်ညိုလေးစားမှု ပျက်အောင် ကြားဝင်ပြီး မပြောရဘူး။ အဲဒီလို ပြောချင်တဲ့စိတ်များ ပေါ်လာခဲ့လို့ရှိယင် မသင့်တော်ဘူးလို့ ဆင့်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ ရှုမှတ်ပြီးတော့ယင်လဲ ပယ်ရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်

တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ၊ မတောင့်တလျှင်း၊ ဝန်တိုကင်း၍၊
ကြမ်းခြင်းရွံ့ဘွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်၊ ချစ်ပြယ်စကား၊ မပြောကြား၊ ခုနစ်ပါး
သူ့ဂုဏ်ရည်။

ဒီဆောင်ပုဒ်အရ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ နည်းနည်း ထပ်ပြီး ပြောဦးမယ်။ တွန့်ဆုတ်သယောင်ဆိုတာ လောကရေးရာတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်သန်သန်မရှိဘဲ တွန့်ဆုတ်နေသလို အားလျော့နေသလို ဖြစ်နေရမယ်။ ရာဂဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ ရာဂစိတ်မဖြစ်ဘဲ တွန့်ဆုတ်နေသလို၊ အစွမ်းသတ္တိညံ့နေသလို ဖြစ်နေရမယ်။ ဒေါသဖြစ်စရာ အာရုံ တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ စိတ်မဆိုးဘဲ အစွမ်းအစမရှိသလို တွန့်ဆုတ်နေရမယ်။ မာနဖြစ်စရာအာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ တက် ကြွထောင်လွှားခြင်းမရှိဘဲ တွန့်ဆုတ်နေရမယ်။ အဲဒီလိုဘဲ နေရာတကာမှာ ကိလေသာ ဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး ကိလေသာ မဖြစ်ဘဲ ကိလေသာဖြင့် စိတ်တက်ကြွခြင်း၊ ထက်သန်ခြင်းမရှိဘဲ စိတ်ကလေး ငြိမ်ဝပ်နေအောင် ကျင့်ရမယ်။ ဒါပါဘဲ။

ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်မပြု-ဆိုတာက ကိုယ့်မှာမရှိတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ဟန်ဆောင်မပြုရဘူး။ ရှိတဲ့ဂုဏ်ထက် ပိုလွန်ပြီးတော့လဲ ဟန်ဆောင်ရဘူး။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဒီအပိုဒ်က ရဟန်းသူမြတ်အနေနဲ့ အကြည်ညိုခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော်များမှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကိုယ့်မှာ ရှိတာထက် ပိုပြီး သူများအထင်ကြီးအောင် ကြည်ညိုအောင် ဟန်ဆောင် ကြွားပါပြီးပြခြင်း၊ ပြောခြင်းမရှိစေရဘူး။ ဒကာဒကာမတွေ ကြည်ညိုအောင် ဟန်ဆောင် ပန်ဆောင်အလုပ်ကို မလုပ်ရဘူး။ ဒါကြောင့် တကယ် အလိုနည်းတဲ့ ရဟန်းတော်ကောင်းတွေဟာ ပဋိပတ်ဘက်ကဆိုလျှင် မိမိမှာ ရှိနေတဲ့ ဂုဏ်တွေတောင် သူတပါး မသိအောင် လျှို့ဝှက်ထားလေ့ရှိပါတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်နေပေမယ်လို့ စောစောပိုင်းက ပြောကြားခြင်းမရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကျမှ သီတင်းသုံးဘော်များအား ပြောသွားတတ်ကြပါတယ်။

ပြီးတော့ မတောင့်တလျှင်း-ဆိုတာက လောကီအာရုံကမဂုဏ် စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေနဲ့စပ်ပြီး သူများမှာ ပြည့်စုံသလို မိမိမှာလဲ ပြည့်စုံရအောင် ကောင်းစွာ ချမ်းသာရအောင်လို့သူများကို အားကျပြီး တောင့်တမှု မရှိစေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားထူးကို ရဘို့ရာ လွန်လွန်ကဲကဲ လိုချင်တောင့်တခြင်းမျိုးလဲ မရှိစေရဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် တရားအားထုတ်နေဆဲမှာ တရားထူးရဘို့ လွန်လွန်ကဲကဲ တောင့်တနေလျှင် သမာဓိပညာတွေ မတိုးတက်ဘဲ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ဝန်တိုခြင်း ကင်းတယ်ဆိုတာကတော့ ထင်ရှား နေပါပြီ။

“ကြမ်းတမ်းရှဲ့ဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်” ဆိုတာကတော့ ကိုယ်နှုတ် စိတ်ကြမ်းတွေကိုလဲ ပယ်ရမယ်။ သီလမစင် ကြယ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရှံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်လဲ ကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ချစ်ပြယ်စကား မပြောကြား-တဲ့၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော သူတို့အား အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညို လေးစားမှု ယုံကြည်မှု ပျက်ပြားအောင် ပြောဆိုတဲ့ ဂုံးတိုက်စကား ကို မပြောကြားရဘူးတဲ့၊ ဒါတွေက ရှေ့ပိုင်းက အကျယ်ရှင်းပြခဲ့လို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ အဲဒါတွေဟာ ခုနစ်ပါးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ “ခုနစ်ပါး သူ့ဂုဏ်ရည်”လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ငြိမ်းအေးတဲ့ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ခုနစ်ပါး လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်လဲ အဖြေဂါထာတွေက ဇု-ပုဒ်တောင် ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါတွေကိုတော့ နောက်သီတင်းနေ့ကျမှ ဆက်ပြီးဟောရမယ်။ ဒီကနေ့တော့ ၄-နာရီလဲ တီးသွားပြီ။ ဒီတွင်ဘဲ ရပ်ပြီး တရားပွဲ သိမ်းကြဦးစို့။

ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို ရိသေ့စွာနာခံမှတ်သားကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ဘေးအန္တရာယ် ခပ်သိမ်းတို့မှ ကင်းငြိမ်းလွတ်မြောက်ကြ၍ ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ပြဆိုထားသော (မသေပျက်ခင် တဏှာစင်ခြင်း အစရှိသော) ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်လဲ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။
နုတိယမိုင်း ပြီးပြီ။

တတိယပိုင်း

မဟာသမယသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူစဉ်အခါတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တွေကို မဂ်ဖိုလ်တရားတွေရ ဘို့ ဟောထားတဲ့သုတ် တရားတော် (၆) ပုဒ်ထဲက ပုရာဘောဒသုတ်ကို ထုတ်ပြီး ဟောလာတာဟာ နှစ်သီတင်း ရှိသွားပြီ၊ ဒီ ကနေတော့ အဲဒီသုတ်ကို အပြီးတိုင်ဟောပြီး အဆုံးသတ်ရမယ်၊ အယင် ၂-သီတင်းက ဟောခဲ့တာဟာ အဖြေဂါထာ နံပါတ် (၄)အထိ ပြီးခဲ့ပါပြီ၊ ဒီကနေ့ အဖြေနံပါတ် (၅) ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

သာတိယေသု အနုဿာဝီ၊ အတိမာနေ စ နော ယုတော။
သဏော စ ပဋိဘာနဝါ၊ န သဒ္ဓေါ န ဝိရဇ္ဇတိ။

ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာတိယေသု၊ သာယာဘွယ်အာရုံကာမဂုဏ် ဝတ္ထုတို့၌။ အနုဿာဝီ၊ ယိုထွက်စီးသွား ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (သာယာဘွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အဲဒီအာရုံတွေဆီကို ယိုထွက်ခြင်း စီးဆင်းသွားခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့၊ ဒါက ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) အတိမာနေ စ၊ အလွန်မာန်ထောင်လွှားလျက် သူတပါးကို အထင်သေးခြင်း မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်း၌လဲ။ နော ယုတော၊ မယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ်အထင်ကြီးပြီး သူတပါးကို အထင်အမြင်သေးခြင်း၊ မရှိမသေပြုခြင်းလဲ မရှိစေရဘူးတဲ့၊ ဒါကလဲ ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) သဏော စ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့ရမယ်-တဲ့၊ ဒါကလဲ ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) ပဋိဘာနဝါ စ၊ ထင်မြင်သော ဉာဏ်ပညာရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ပရိယတ် ပဋိပတ်နှင့် ပြဿနာအရာမှာ ထင်မြင်သဘော ပေါက်လွယ်တဲ့ဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) သဒ္ဓေါ စ၊ သူတပါးကိုပုံ၍ ယုံကြည်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (သူတပါးကိုချည်းပုံပြီး ယုံကြည်သူလဲ မဖြစ်စေရဘူးတဲ့၊ ဒါကလဲ ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) ဒီသုတ်က ဗုဒ္ဓိစရိုက် ပညာအားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောထားတဲ့ သုတ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီသုတ်ထဲမှာ နက်နဲပြီး အသိခက်တဲ့ အသုံးအနှုန်း စကားလုံး အထူးအဆန်းကလေးတွေကလဲ ပါဝင်နေတယ်။ န သဒ္ဓေါ-မယုံကြည်ရဘူးလို့ဆိုတော့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ပယ်မြစ်တာလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်၊ ဒီစကားက ပဟေဋ္ဌသဘောရှိတဲ့အတွက် လိမ်တိမ်တိမ်ဖြစ်နေပါတယ်၊ အဲဒါကို တော်တော် ကြာမှဘဲ အကျယ်ရှင်းပြီး ပြောရမယ်။ န ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ကင်းဆဲလဲမဟုတ်။ (ဒီစကားကလဲ ခုတင်က တလိမ်ပေါ် နှစ်လိမ် ထပ်လာသလိုဘဲ တပ်မက်မှုမကင်းဘူးဆိုယင် တပ်မက်နေတယ်လို့ ယူရမလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုတော့ ဆိုလို တာမဟုတ်ပါဘူး၊ တပ်မက်မှုကင်းဆဲ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တပ်မက်မှု ကင်းပြီး ဖြစ်နေပြီ၊ ဒီလိုတပ်မက်မှု လုံးဝကင်းပြီးဖြစ် သဖြင့် တပ်မက်မှုကင်းအောင် ကျင့်စရာမရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကလဲ ဂုဏ်ပုဒ်တခုဘဲ။) တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဗြူမိ၊ ဟောဆို၏-တဲ့။

အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူကို ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ဆိုပါတယ်၊ အသိအမှတ်ပြုပါတယ်-တဲ့။ အလွန်မှတ်သားစရာ ကောင်းပါတယ်၊ ဒီဂါထာထဲမှာ ဘာဝနာ လုပ်ငန်းတွေလဲ ပါသွားတယ်၊ အဲဒါတွေကို အလွယ်တကူနဲ့ အများနည်းလည်အောင် လို့ ဗမာလို ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်၊ ဆောင်ပုဒ်က အဟောင်းနဲ့အသစ် နှစ်မျိုးတောင်ဖြစ်နေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်အဟောင်းက သာယာဘွယ်တွင်း၊ မစီးဝင်တည့်၊ အထင်မသေး၊ သိမ်မွေ့ရေးနှင့်၊ ကြံတွေးရှုငြား၊ ထင်ဉာဏ် သွား၍၊ သူတပါးမယုံ၊ တပ်မက်ကုန်၊ သူ့ဂုဏ်ပင်ဖြစ်သည်-တဲ့။ ဒါက အဟောင်း။

အသစ်ကတော့- သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊ ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်-တဲ့။

ဒါက အသစ်၊ ယခု အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်။ ယုံလေ့ ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်။

အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို တပိုဒ်ချင်း ရှင်းပြသွားမယ်၊ (သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်-တဲ့) သာတိယေသု အနုဿာဝီ-သာယာဘွယ် အာရုံတွေထဲ စီးဆင်းသွားခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့၊ စီးဆင်းသွားတယ်ဆိုတာ အဲဒီ သာယာဘွယ် အာရုံ တွေကို သာယာတပ်မက်ပြီး စွဲလမ်းညွတ်ကိုင်း နေတာကို ဆိုလိုပါတယ်။

(မာန်ကင်း သိမ်မွေ့-တဲ့) မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးတဲ့ မာန်မာနနဲ့ သူတပါးကို အောက်တန်းစားထားပြီး အထင်သေး တဲ့ မာန်မာနမျိုး မရှိစေရဘူးတဲ့၊ ပြီးတော့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတွေကို ပယ်ရှားပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့

ကိုယ်နှုတ် စိတ်အမှုအရာတွေနှင့် ပြည့်စုံရမယ်၊ အစစအရာရာမှာ တည်ငြိမ်တဲ့ကုန္ဒိန္နဲ့ နူးနူးညံ့ညံ့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ရှိနေရမယ် တဲ့။

(ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက် ယုံလေ့ကင်းကာ တပ်မက်ကွာ-တဲ့)၊ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အရာ၊ အမေးပြဿနာ အရာတွေမှာ ဉာဏ်ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တာရယ်၊ သူတပါးကိုချည်းပုံပြီးမယုံဘဲ ကိုယ်တိုင်သိတာရယ်၊ တပ်မက်မှုက ကင်းပြီး ဖြစ်နေတာရယ်၊ ဒီက ဂုဏ်သုံးပုဒ်၊ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ဂုဏ်က သုံးပုဒ်ပေါင်း ဒီဂါထာမှာ ဂုဏ်ခြောက်ပုဒ် ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခြောက်ဖြာ သူ့ဂုဏ်ရည်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

သာယာဘွယ်အတွင်း စီးဆင်းပုံ

အခု အကျယ်ရှင်းပြမယ်၊ သာယာဘွယ်အတွင်း မစီးဆင်းစေရဘူးဆိုရာမှာ သာယာဘွယ်ဆိုတာ ယခုလူတွေ အများ အလိုရှိ နှစ်သက်သဘောကျနေတဲ့ ဥစ္စာတွေပါဘဲ၊ မျက်စိနဲ့ကြည့်လို့ မြင်လို့ ကောင်းတာတွေ၊ နားနဲ့ နားထောင်လို့ ကြားလို့ ကောင်းတာတွေ၊ နှာခေါင်းနဲ့ နှမ်းရှူရလို့ ကောင်းတာတွေ၊ လျှာနဲ့ စားသောက်ရလို့ အရသာခံလို့ ကောင်းတာတွေ၊ ကိုယ်နဲ့ တွေ့ထိလို့ ကောင်းတာတွေ၊ စိတ်ကူးနဲ့ ကြံစည်စဉ်းစားပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြီး ကောင်းနေတာတွေ ဒီလိုကောင်း တယ်လို့ ထင်ရတဲ့ ဥစ္စာတွေဟာ သာယာဘွယ်တွေပါဘဲ၊ ဒီသာယာဘွယ် အာရုံတွေဟာ နှစ်သက်သာယာပြီး ကိလေသာ ရေယဉ်တွေ စီးဆင်းသွားစရာတွေပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့ သူတွေက ဒါတွေကို သာယာနှစ်သက် စွဲမက် ပြီးနေကြတာဘဲ၊ အဲဒီ သာယာဘွယ် အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေဆီကို စိတ်ကလေးမသွားစေနဲ့တဲ့၊ သွားလျှင် သွားတိုင်း သွားတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

စိတ်ကို မနိုင်နင်းသေးတဲ့ သူတွေမှာ မျက်စိကနေပြီးတော့လဲ မြင်ရတဲ့ အဆင်းအာရုံဆီကို ကိလေသာ ရေအယဉ်တွေ ကဒလဟော စီးဆင်းပြီးသွားနေတယ်၊ နားကလဲ ကြားရတဲ့အသံ အာရုံဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်၊ နှာခေါင်းကလဲ အနံ့ဆီဆီ စီးဆင်းသွားတယ်၊ လျှာကလဲ အရသာဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်၊ ကိုယ်ကလဲ အတွေ့အထိဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်၊ စိတ်နှလုံး ကလဲ စိတ်ကူးထဲပေါ်လာတဲ့ အာရုံဆီကို ဒလဟော စီးဆင်းသွားတယ်၊ ဥပမာ- မိုးရွာတဲ့အခါမှာ မြင့်မောက်ရာ တောင်ကုန်း ပေါ်က ရေတွေဟာ နိမ့်ရာအရပ်ကို ဒလဟော စီးဆင်းသွားကြသလိုပါဘဲ၊ ဒီလို စီးသွားတတ်တဲ့ သဘောတွေကို အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်မှာ အာသဝတရားလို့ ဟောထားပါတယ်၊ အဲဒီအာသဝတရားက ကာမာသဝ ဘဝါသဝ ဒိဋ္ဌာသဝ အဝိဇ္ဇာသဝလို့ လေးပါးရှိပါတယ်၊ အဲဒီလေးပါးထဲက ဒီဂါထာမှာတော့ သာယာဘွယ် အာရုံဆီကို စီးသွားတတ်တဲ့ ကာမာသဝနဲ့ ဘဝါသဝကို သာ ဆိုလိုပါတယ်၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်တော့ တဏှာရာဂဆိုတဲ့ လောဘတရားပါဘဲ။

ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ

ဒီတဏှာရာဂဆိုတဲ့ အာသဝတရားက ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ ဓမ္မ-တရား သဘောအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင် အောင် စီးသွားတတ်တယ်။

ဘဝဂ်ဆိုတာ ဘဝဂ္ဂဆိုတဲ့ ပါဠိမှ ဣ-ငယ်တလုံး ဖြုတ်ပယ်ပြီး မြန်မာစကား လုပ်ထားတဲ့ ပါဠိပျက်စကားဘဲ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်တော့ ဘဝဂ္ဂ-ဘဝဂ်ဆိုတာ ဘုံဘဝထဲမှာ အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ဘုံဘဝလို့ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီ အမြင့် အမြတ်ဆုံး ဘုံဘဝကို သဘောပေါက်အောင် အလတ်စားနဲ့ အနိမ့်ဆုံး ဘုံဘဝတွေကိုလဲ သိထားဘို့လိုပါတယ်။ ဘုံ (၃၁)မှာ အနိမ့်ဆုံးဘုံတွေက ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံဘဲ၊ ဒီအထဲမှာ အနိမ့်တကွ အနိမ့်ဆုံးကတော့ ငရဲဘုံဘဲ၊ အဲဒီငရဲဘုံတွေထဲမှာလဲ အဝီစိဆိုတာဟာ အောက်အကျဆုံးဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုအဖို့ကို အမျှဝေတဲ့အခါ မှာ အထက်ဘဝဂ် အောက်အဝီစိလို့ ဆိုကြတာဘဲ။

အဲဒီ အပါယ်လေးဘုံက အထက်တက်လာတော့ လူ့ဘုံဘဲ၊ လူ့ဘုံအထက်မှာ စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာ ယာမာ တုသိတာ နိမ္မာနရတိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ-ဆိုတဲ့ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် အစဉ်အတိုင်း တည်ရှိနေတယ်၊ ဒီနတ်ပြည် ခြောက်ထပ်မှာတော့ လူ့ဘုံလိုပါဘဲ ယောက်ျား မိန်းမ အစုံအလင်ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေလဲ အပြည့်အစုံရှိ တယ်။

အဲဒီအထက်မှာ ပဌမဈာန်သုံးဘုံတဲ့၊ သုံးဘုံဆိုပေမဲ့ အဆင့်ကတော့ တဆင့်တည်း တပြင်တည်းပါဘဲ၊ အယုတ် အလတ်အမြတ် ဗြဟ္မာသုံးမျိုးတို့ရဲ့ နေရာဖြစ်လို့ သုံးဘုံလို့ပြောရပါတယ်။ အဲဒီ အထက်မှာလဲ ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံတဲ့၊ ဒါလဲ တဆင့်တည်းပါဘဲ၊ ဗြဟ္မာက သုံးမျိုးကွဲနေလို့ သုံးဘုံလို့ ပြောရပါတယ်။ အဲဒီအထက်မှာလဲ တတိယဈာန် သုံးဘုံတဲ့၊ ဒါလဲ တဆင့်ထဲဘဲ၊ ဗြဟ္မာက သုံးမျိုးကွဲနေလို့ သုံးဘုံလို့ ပြောရတာဘဲ။

အဲဒီအထက် စတုတ္ထဈာန်ဘုံထဲက အောက်ဆုံး အဆင့်မှာ ဝေဟပ္ပိလ်နဲ့ အသညသတ်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာနှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကိုလဲ နှစ်ဘုံလို့ဘဲ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒီနှစ်မျိုးထဲမှာ ဝေဟပ္ပိလ်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာတွေကတော့ တခြားဗြဟ္မာတွေလိုဘဲ ရုပ်ရောနာမ်ရော နှစ်မျိုးလုံးအပြည့်အစုံရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝေဟပ္ပိလ် ဗြဟ္မာရယ် အောက်သုံးဘုံက ဗြဟ္မာကိုးမျိုးရယ်၊ ဒီဗြဟ္မာဆယ်မျိုးကတော့ အောက်နတ်ဘုံနဲ့ လူ့ဘုံကိုလာပြီး တရားလဲ နာနိုင်တယ်။ ဟောလဲ ဟောပြောနိုင်တယ်။ သူတို့မှာ ထူးတာကတော့ လူများလို ယောကျ်ားအင်္ဂါ မိန်းမအင်္ဂါတွေ ဆိုတာ မရှိဘူး။ နှာခေါင်း ပုံသဏ္ဍာန်ရှိပေမယ့် အနံ့ကို နှမ်းရှူပြီး သိဘို့ ဃာန ပသာဒရုပ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ လျှာပုံသဏ္ဍာန် ရှိလို့ စကားပြောနိုင်ပေမယ့် အရသာကိုသိဘို့ ဇိဝါပသာဒရုပ်ကတော့ မရှိဘူး။ ကိုယ်ကြီးက ရှိနေပေမယ့်လို့ အတွေ့အထိကို သိဘို့ ကာယပသာဒရုပ်ကတော့မရှိဘူး။ အနံ့အရသာ အတွေ့ဆိုတဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ခံစားရုံလောက်သာ အသုံးကျတဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ မရှိဘူး။ တော်တော် နေရာကျတာဘဲ။ ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေနိုင်တဲ့ မျက်စိနဲ့နားကတော့ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားကိုလဲ ဖူးနိုင်တယ်။ တရားကို လဲ နာနိုင်တယ်။ စိတ်နှလုံးကလဲ ရှိနေတဲ့အတွက် တရားကိုလဲ ကျင့်သုံးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဗြဟ္မာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ တရားကို နာရတဲ့အခါ အများအားဖြင့် တရားထူးတွေကို ရသွားကြပါတယ်။ အင်မတန်ကို နေရာကျပါတယ်။

အသညသတ်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာတွေကတော့ သိတတ်တဲ့စိတ် နာမ်တရားမရှိဘူး။ ရုပ်ချည်းသက်သက် ရှိတယ်။ လူတွေက ထုလုပ်ထားတဲ့ သစ်သားရုပ်၊ ကျောက်ရုပ်ကြီးတွေလို နေမှာပေါ့။ အဲ-သူတို့မှာတော့ စိတ် နာမ်တရား မရှိတဲ့အတွက် ဘာကိုမျှ မသိနိုင်ဘူး။ ဘယ်ကိုမှလဲ မသွားနိုင်ဘူး။ မလှုပ်ရှားနိုင်ဘူး။ တကယ့်အရုပ်ကြီးတွေလို ပါဘဲ။ ဘုရားပွင့်တာလဲ သူတို့ မသိကြဘူး။ တရားလဲ မနာနိုင်ကြဘူး။ ကမ္ဘာပေါင်း ငါးရာ အသက်တမ်းကုန်တဲ့အခါ အဲဒီဘုံက စုတေပြီးတော့ မူလဌာနဖြစ် တဲ့ လူ့ပြည် နတ်ပြည်ကို ပြန်ရောက်လာရတယ်။ အတိုးအမြတ်ရယ်လို့ ဘာမျှ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အသညသတ်ဘုံကို ရုပ်ပြစ်ရှစ်ပါးထဲမှာ ထည့်ထားပါတယ်။

အဲဒီဝေဟပ္ပိလ် အသညသတ်က အထက်မှာတော့ အနာဂါမ်နဲ့ ရဟန္တာတို့သာရှိတဲ့ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတွေဆိုတာ အစဉ် အတိုင်း ငါးဆင့်ရှိတယ်။ အမည်အားဖြင့်တော့ အဝိဟာ၊ အတပ္ပါ၊ သုဒဿာ၊ သုဒဿီ၊ အကနိဋ္ဌ-တဲ့။ ဒီငါးဘုံကတော့ အောက်ကာမဘုံ လည်စေတတ်တဲ့ သံယောဇဉ် ကိလေသာတွေ ကင်းပြီး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ အနာဂါမ်နဲ့ ရဟန္တာမြတ်တွေ သာ နေရတဲ့ဘုံတွေဖြစ်တဲ့အတွက် သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံတွေလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီသုဒ္ဓါဝါသဘုံတွေရဲ့ အထက်မှာတော့ အရူပဘုံတွေဆိုတာရှိတယ်။ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဘုံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ-လို့ ဒီလိုလေးဆင့်ရှိတယ်။ ဒီအရူပဘုံတွေမှာတော့ စိတ်နာမ် သက်သက်သာ ရှိတယ်။ ရုပ်မရှိဘူး။ ရုပ်မရှိတဲ့အတွက် သူတို့ကို မမြင်နိုင်ဘူး။ သူတို့ကလဲ မမြင်နိုင်၊ မကြားနိုင်ဘူး။ ဘုရား ထံလဲမလာနိုင်ဘူး။ တရားကိုလဲမနာနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘုံရောက်နေတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီဘုံတွေက အသက် တမ်းကုန်လို့ စုတေလျှင် မူလရင်းဖြစ်တဲ့ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံကို ပြန်ရောက်လာရတာဘဲ။ ဘာမျှ အတိုးအမြတ်မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ်တွေအတွက်ဆိုလျှင် အဲဒီ အရူပဘုံတွေလဲ ရုပ်ပြစ်ရှစ်ပါးထဲ ပါဝင်နေတယ်။

သို့သော် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ဆိုယင်တော့ အဲဒီဘုံတွေမှာလဲ တိုးတက်မှုရှိပါတယ်။ အဲဒီဘုံတွေမှာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရောက်သွားမယ်ဆိုယင် မိမိတို့ သိပြီးဖြစ်တဲ့ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း မိမိတို့ စိတ်ကိုဘဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်ရောက်ပြီး အဲဒီဘုံတွေမှာဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အရူပ လေးဘုံထဲမှာ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံဆိုတာ အမြင့်ဆုံးအမြတ်ဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နေဝသညာနာသညာ ယတနဘုံ ကို ဘဝဂ္ဂ-ဘဝဂ်လို့ ခေါ်တယ်။

မူလကပြောခဲ့တဲ့ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝဆိုတဲ့ တဏှာအာသဝတရားဟာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဘုံသုံးဆဲ့တစ်မှာ အောက်ဆုံး ငရဲဘုံကစပြီး အထက်ဆုံးဘဝဂ်ခေါ်တဲ့ ဒီနေဝသညာနာသညာယတနဘုံတိုင်အောင် သာယာတပ်မက်သောအားဖြင့် စီးသွား တတ်တယ်။ ဒီလိုဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားတတ်လို့ အာသဝခေါ်တယ်။ အနုသာဝီ-လို့ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာအရဆိုယင် တော့ အသာဝ-လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီအသာဝလို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့ စီးသွားတတ်တဲ့ တဏှာရာဂ ကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သုံးဆဲ့တစ်ဘုံမှာ ဘယ်ဘုံ၊ ဘယ်ဘဝ၊ ဘယ်အဖြစ်မျိုးကိုမှ သာယာတပ်မက်ပြီး စီးသွားခြင်းမရှိရအောင် အား ထုတ်ဘို့ပါဘဲ။

ငရဲ သာယာသေးသလား

ဒီနေရာမှာ မေးစရာက ရှိပါတယ်။ ဒီဘုံ (၃၁)ထဲမှာ ငရဲဆိုတာ အင်မတန် မကောင်းတဲ့ဘုံ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဆိုတဲ့ ဘုံတွေဟာလဲ မကောင်းကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မကောင်းတဲ့ ဘုံဘဝမျိုးတွေကို တပ်မက် သာယာတဲ့ တဏှာ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လည်းလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ လွယ်ပါတယ်။ ငရဲကို ငရဲမှန်းသိပြီး မကောင်း ဘူးလို့ ထင်တဲ့လူအဖို့မှာ ငရဲကို မတပ်မက်နိုင်တာ မှန်ပါတယ်။ ငရဲမှန်း မသိတဲ့သူကတော့ ကောင်းတယ်ထင်ပြီး အဲဒါကို လိုချင်တပ်မက်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ အများကြားဘူးနေကြတဲ့ မိတ္တဝိန္ဒက အကြောင်းအရာနှင့် ထောက်ဆကြည့်ယင် ထင်ရှားနေ ပါတယ်။

မိတ္တဝိန္ဒကဝတ္ထု

မိတ္တဝိန္ဒကဆိုတဲ့လူဟာ သူ့အမေစကားကို နားမထောင်ဘဲ အမေကို မရိုမသေ ပြောဆိုပြစ်မှားပြီးတော့ အိမ်ကထွက် သွားပြီး ရောက်တတ်ရာရာကို လျှောက်သွားနေတယ်။ ယခုကာလ လေလွင့်နေတဲ့ အိမ်ပြေးသူငယ်တွေလို နေမှာပေါ့။ အဲဒီလို ရောက်တတ်ရာရာကို သွားနေရင်း ပင်လယ် သင်္ဘောဆိပ်ရောက်တော့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောနဲ့ လိုက်သွားတယ်။ ပင်လယ်ထဲမှာ သင်္ဘောက လိုရာမသွားဘဲ ဒုက္ခရောက်နေတော့ သူ့ယုတ်မာပါလားလို့ ဒုက္ခရောက်ရတယ်လို့ ယူဆပြီး ကံဆိုး မဲချကြတယ်။ အဲဒီအခါ မိတ္တဝိန္ဒကကို ကံဆိုးမဲက ကျတာနဲ့ သူ့ကို ဝါးစီး ဖောင်ကလေးနဲ့ ပင်လယ်ထဲကို မျှောလိုက်ကြတယ်။ အဲဒီလို မျှောလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် သင်္ဘောကလဲ အလျင်အမြန် ထွက်သွားပါရောတဲ့။ မိတ္တဝိန္ဒကမှာ ရေ လေ အဆင်သင့်ရာ မျောနေ ရင်း ရှေးကဥပုသ်စောင့်ခဲ့ဘူးတဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဝေမာနိကပြိတ္တာမ လေးယောက်ရဲ့ ဗိမာန်တခုကို ရောက်သွားတယ်။ ပြိတ္တာဆိုပေမဲ့ ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ်ရောပြီး အကျိုးပေးတဲ့ ဌာနဖြစ်တဲ့အတွက် (၇)ရက် အတွင်းမှာ နတ်လိုဘဲ ချမ်းသာတွေ ကိုခံစားရပြီးတော့ နောက် (၇) ရက်အတွင်း ငရဲဆင်းရဲမျိုးကို ခံစားနေရတဲ့ ဘုံဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီရောက်သွားတော့ ဗိမာန်ရှင်မ တွေက မိတ္တဝိန္ဒကကို ကောင်းမွန်စွာ ကျွေးမွေးပြုစုကြတယ်။ (၇) ရက်စေ့တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ နတ်ပြိတ္တာမတွေက သူ့ကို အဲဒီ ဗိမာန်မှာဘဲ စောင့်နေရစ်ပါ။ (၇) ရက်ကြာယင် ပြန်လာပါမယ်လို့ မှာထားပြီး ငရဲခံရန် သွားကြရှာတယ်။ မိတ္တဝိန္ဒက-က မှာခဲ့တဲ့အတိုင်း စောင့်မနေဘူး။ သူ့ ဝါးဖောင်ကလေးနဲ့ ဆက်ပြီး ခရီးထွက်ပြန်သတဲ့။ သူ့မှာ ဥပုသ်စောင့်ဘူးတဲ့ ကံက ထောက်မတဲ့အတွက် ဝေမာနိက နတ်ပြိတ္တာမ ရှစ်သောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန်တခုကို ရောက်သွားပြန်တယ်။ အဲဒီမှာလဲ (၇) ရက်သာ နေပြီး နည်းတူဘဲ ဝါးဖောင်နဲ့ ခရီးထွက်ပြန်တယ်။ ဥပုသ်စောင့်ဘူးတဲ့ ကံကြောင့် ဝေမာနိက ပြိတ္တာမ (၁၆) ယောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန်၊ (၃၂) ယောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန်တွေကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီဗိမာန်တွေမှာလဲ (၇) ရက်စီသာ နေပြီး နောက် ဆုံးခရီးထွက်လိုက်တဲ့အခါ အမိကိုပြစ်မှားခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ပင်လယ်ထဲမှာ ငရဲကျွန်းကလေးတခုကို ရောက်သွား တယ်။ အဲဒီမှာ လျှောက်သွားနေရင်း လည်ဂုတ်ပေါ်မှာ သင်ဓုန်းစက်လည်ပြီး အလှိုင်းခံနေရတဲ့ ငရဲသားကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ငရဲသားမှာ သင်ဓုန်းစက်က လှိုင်းနေလို့ သွေးတွေကလဲ နီနီရဲရဲပန်းပြီး ဖြာထွက်နေတယ်။ နာကျင်ရှာလွန်းလို့ တအော်အော် တကြော်ကြော်နဲ့ ဆူညံနေအောင်လဲ ငိုကြွေးနေရရှာတယ်။

ငရဲပန်း ရွှေပန်းထင်တယ်

အဲဒီ ငရဲခံနေရတာကို တွေ့ရတော့ မိတ္တဝိန္ဒကမှာ အထင်အမြင် တမျိုးပေါက်လာတယ်။ ဒီလူနယ်နော် အင်မတန် လှပတဲ့ ပန်းကြီးကို ပန်ထားပြီးတော့ ဘာကြောင့် အသံကုန်ဟစ်အော်ပြီး ငိုနေပါလိမ့်မလဲ။ ဒီပန်းပွင့်ကြီးကို ငါပန်ရလျှင်သိပ် ကောင်းမှာဘဲလို့ သူ့ကြံစည် စဉ်းစားမိသတဲ့။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး ရှေးပညာရှိတွေက “ငရဲပန်း ရွှေပန်းထင်တယ်”လို့ စကားပုံလုပ်ထားခဲ့ကြတယ်။ မိတ်ဆွေခင်ဗျားဂုတ်ပေါ်က ပန်းပွင့်ကြီးကို ကျွန်တော့ပေးပါလို့တောင်းသတဲ့။ ဒီတော့ ငရဲသားက မိတ်ဆွေ ကျွန်တော့ဂုတ်ပေါ်က ဥစ္စာဟာ ရွှေပန်းမဟုတ်ဘူး။ သင်ဓုန်းစက်ကြီးပါဗျာ၊ ကျွန်တော့လည်ဂုတ်ပေါ်လှည့်ပြီး လှိုင်း နေတာဟာ ဘယ်လိုတိမ်းလို့ ရောင်လို့မှမရဘူး။ အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ သင်ဓုန်းစက်ကြီးပါ။ အလွန်ဆင်းရဲလှပါ တယ်။ ဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ဆင်းရဲကို ခင်ဗျားမလိုချင်ပါနဲ့လို့ အမှန်အတိုင်းပြောပြပြီး တောင်းပန်ရှာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိတ္တဝိန္ဒက -က မယုံဘူး။ ဒါကြောင့် ပြန်လည်ချေပပြီး ပြောပြန်တယ်။ မိတ်ဆွေရယ် ပန်းပွင့်ကြီးကို ကျွန်တော် မျက်စိနဲ့ မြင်နေရတာဘဲ။ ပြောင်လိမ်မနေပါနဲ့။ မပေးချင်လို့ သင်ဓုန်းစက်လို့ ပြောနေတာပါ။ ဒီပန်းပွင့်ကြီး ခင်ဗျားပန်နေတာ ကြာလှပါရောမယ်။ ကျွန်တော့ကို ပေးပါတော့လို့ ထပ်ပြီး တောင်းပြန်တယ်။

ဒီတော့ ငရဲသားက စဉ်းစားတယ်။ အင်း-ဒီလူဟာ ငါ့လိုဘဲ အကုသိုလ်ကံ ကြီးမားတဲ့ လူနဲ့တူတယ်။ ငါလဲ ဒီငရဲက လွတ်ချိန်တန်နေပုံပေါ်တယ်-လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ “ကဲ-မိတ်ဆွေ သင်လိုချင်တဲ့ ပန်းပွင့်ကြီးကို ယူပေတော့”လို့ ဆိုပြီး သင်ဓုန်းစက်ကြီးကို မိတ္တဝိန္ဒကအပေါ် ပစ်ပေးလိုက်ပါရောတဲ့။ ဒီတော့ သင်ဓုန်းစက်က မိတ္တဝိန္ဒကရဲ့ ဂုတ်ပေါ် ရောက်ရောက် ချင်း လည်ပြီးလှိုင်းတော့ဒါဘဲ။ အဲဒီတော့မှ မိတ္တဝိန္ဒက-က ရွှေပန်း မဟုတ်မှန်း သင်ဓုန်းစက်မှန်း သိသတဲ့။ သိပေမယ်လို့ အဲဒီ သင်ဓုန်းစက်မှ လွတ်အောင်တော့ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ သူ့အကုသိုလ်ကံ မကုန်မချင်း အဲဒီ သင်ဓုန်းစက်နဲ့ အလှိုင်းခံနေရတော့

တာဘဲ၊ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ယင် အကုသိုလ်ကံ ရှိတဲ့သူတွေမှာ ငရဲကိုလဲ ငရဲမှန်း မသိတာနဲ့ ကောင်းတယ်ထင်ပြီး တပ်မက်သာယာတတ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ငရဲဘုံကို ငရဲမှန်းသိပေမဲ့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ငရဲရောက်ပြီး ငရဲသားဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် သာယာနေသေးတယ်၊ ငရဲ ဆင်းရဲကို အလိုမရှိပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ ချမ်းချမ်း သာသာနဲ့ ရှိနေစေချင်တာဘဲ။ အဲဒါဟာ ငရဲခန္ဓာကို သာယာ နေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ငရဲကိုလဲ ဒီတဏှာက သာယာတပ်မက်ပြီး ငရဲခန္ဓာတွေဆီကိုလဲ စီးသွားတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ပြိတ္တာဘုံကိုလဲ သာယာပါတယ်

နောက်ပြီးတော့ ပြိတ္တာဆိုတာလဲ အချို့က ငရဲလောက်နီးပါးဘဲ ဆင်းရဲပါတယ်။ အဲဒီပြိတ္တာဘုံမှာလဲ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ပြိတ္တာဖြစ်နေတဲ့အခါ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ်တော့ သာယာနေပါတယ်။ သူတို့မှာ ဘဝတူအချင်းချင်း အိမ်ထောင်ပြုမှုတောင် ရှိနေသေးတယ်လို့ဆိုတော့ ဘဝတူအချင်းချင်း သာယာ တပ်မက်နေတယ်ဆိုတာ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေထဲမှာ နေခံ၊ ညစ်၊ ခုနစ်ရက်ခံ၊ ခုနစ်ရက်စံ စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်နဲ့ ကုသိုလ်ရောပြီး အကျိုးပေးနေတဲ့ ဝေမာန်ကပြိတ္တာတွေ ဆိုတာကလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကုသိုလ်က အကျိုးပေးတဲ့ အလှည့်မှာ နတ်လိုဘဲ ချမ်းသာနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါမျိုးတွေကိုတော့ တွေ့ရတဲ့လူကတောင် သာယာတပ်မက်နေတတ်ကြပါသေးတယ်။ အသူရကာယ်ဆိုတာကတော့ ပြိတ္တာနဲ့ ခပ်တူတူဘဲ။

တိရစ္ဆာန်အဖြစ်ကိုလဲ သာယာတယ်

တိရစ္ဆာန်ထဲမှာလဲ တန်ခိုးကုဒ္ဒိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ နဂါးတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်က ဧရကပတ္တ နဂါးမင်းကြီးရဲ့သမီးက လူယောင်ဖန်ဆင်းပြီး ပဟေဠိ သီချင်းဆိုပြီး ကသတဲ့၊ ဒီ ပဟေဠိ သီချင်းကို ဖြေနိုင်လျှင် နဂါးမကလေးကို ရမယ်လို့ နဂါးမင်းကြီးက ကျေညာတဲ့အတွက် နဂါးမကလေးကို လိုချင်လို့ သွားလိုက်ကြတဲ့လူတွေဟာ တိုးလို့တောင်မပေါက်နိုင်အောင် များတယ်ဆိုဘဲ။

ပြီးတော့ ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်မှာ လူမင်းသားနဲ့ နဂါးမ၊ နဂါးမင်းနဲ့ လူမင်းသမီးတို့ အိမ်ထောင်ပြုပြီး သားသမီးရတာတွေကိုလဲ ပြဆိုထားတာ ရှိတယ်။

စမ္မေယျ ဇာတ်တော်မှာတော့ ဘုရားအလောင်းတော်ကတောင် နဂါးအဖြစ်တောင့်တမိလို့ နဂါးဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကို ပြဆိုထားတယ်။

ဝိဇ္ဇရ ဇာတ်တော်မှာတော့ ပုဏ္ဏကဆိုတဲ့နတ်ဘီလူးက နဂါးမကို ချစ်ကြိုက်ပြီး အဲဒီ နဂါးမနဲ့ သူ့အဖေအမေတို့၏ စကားအရ ဝိဇ္ဇရ ပညာရှိကို နဂါးပြည် ဆောင်ယူသွားတယ်ဆိုတာကို ပြဆိုထားတယ်။

ဒီတော့ တိရစ္ဆာန်ဘုံကို တဏှာက သာယာတပ်မက်နိုင်တယ် ဆိုတာကိုတော့ ပြောဘို့လိုမယ်မထင်ပါဘူး။ ယခုခေတ် လူတွေလဲ ခွေးကလေးကိုချစ်လို့ ယုယုယယနဲ့ မွေးထားကြတယ်။ ဒီပြင် တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတွေကိုလဲ မွေးမြူ ပြုစုထားကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာလဲ သာယာ တပ်မက်မှုတွေပါဘဲ။

အထူးအားဖြင့်တော့ ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်လို့ မိမိကိုယ်တိုင်က ခွေးဘဝဖြစ်စေ၊ ဝက်ဘဝ ကြက်ဘဝ ဖြစ်စေ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း ဘဝ ဖြစ်စေ ရောက်သွားယင် အဲဒီ ရောက်ရာဘဝမှာ ကိုယ့်ကိုယ်နဲ့ ကိုယ်လဲ သာယာ တပ်မက်တော့တာဘဲ။ ဘဝတူ အပေါင်းအဖော်တွေကိုလဲ သာယာ တပ်မက်တော့တာဘဲ။ အဲဒါကို စမ္မေယျဇာတ်တော် စသည်ကို ထောက်ဆပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ သူ့ခမည်းတော် ရသေ့ကြီးထဲကို လူယောင်ဖန်ဆင်းပြီး အခမ်းအနားနဲ့ လာရောက် ပူဇော်တဲ့ စမ္မေယျနဂါးမင်းကြီးရဲ့ အခြေအနေကို မြင်ရလို့ အဲဒီ နဂါးမင်းကြီးအဖြစ်ကို စိတ်ညွတ် တောင့်တမိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘဝက သေတဲ့အခါ စမ္မေယျ နဂါးမင်းကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြွေရဲ့ ကိုယ်ကြီးနဲ့ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတော့ အလွန်ဘဲ စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်သတဲ့။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်အကျွေး နဂါးမကလေးတွေက ကချေသည် လူမိန်းမကလေးတွေအသွင်နဲ့ ဖန်ဆင်းပြီး တီးမှုတ် ကခုန်ဖြေဖျော်ကြတော့ အဲဒါတွေ သဘောကျပြီး စိတ်နှလုံးမသာယာမှုတွေပြေ ပျောက်ပြီး နှစ်သက်သာယာမှုတွေ ရောက်လာသတဲ့။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ်တော့ သာယာတပ်မက်ကြတာချည်းပါဘဲ။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝတွေ သာယာပုံကတော့ ပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဗြဟ္မာဘဝတွေလဲ သာယာကြတာဘဲ။ တချို့ ဘာသာဝင်တွေက အဲဒီဗြဟ္မာဘုံတွေကို မအို မနာ မသေတဲ့ ကောင်းကင်ဘုံတွေ ထင်မှတ်ပြီး သာယာတောင့်တနေကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က ဗက ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးက သူ့ဘဝ သူ့ဘုံကို မအို၊ မနာ၊ မသေဘဲ အမြဲတည်နေတဲ့ ဘုံလို့ ထင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကိုတောင် သူက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ဘိတ်မန္တက ပြုလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီလို မထင်တောင်မှ

အသက်ရှည်ပြီး ချမ်းသာစွာနေရလို့ မိမိတို့ဘုံဘဝကိုတော့ သာယာနေကြပါတယ်။ ဗြဟ္မာကြီးတဦးကတော့ လူ့ပြည်နတ်ပြည် က လူတွေ နတ်တွေ ခဏခဏဖြစ်လိုက်၊ ဆလိက်နဲ့ အသက်တိုနေတာကို မြင်ရတဲ့အတွက် သူတို့ရဲ့ ဗြဟ္မာဘုံကို ရောက်ပြီး အသက်ရှည်ရှည်နေရအောင် အားထုတ်သင့်တဲ့ အကြောင်းကို “ရင်ဝမှာ လှံစူးနေယင် အဲဒီလိုကိုနုတ်ဖို့ အရေးတကြီး ကြောင့် ကြစိုက်သင့်သလို၊ ခေါင်းမီးလောင်ယင် အဲဒီမီးကို ငြိမ်းသတ်ဖို့ အရေးတကြီး ကြောင့်ကြစိုက်သင့်သလို ကာမရာဂကိုပယ်နိုင် တဲ့ ဈာန်ကိုရအောင် အရေးတကြီး ကြောင့်ကြစိုက်သင့် အားထုတ်သင့်တဲ့အကြောင်း” ဟောပြောနေပါ သတဲ့။

ဒါပေမဲ့ သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံမှာတော့ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာရှိလို့ သာယာမှု ရှိပါဦးမည်လားလို့ မေးစရာ ရှိပါသေး တယ်။ အဲဒီဘုံမှာလဲ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘဝရာဂမကင်းသေးလို့ သူတို့ဘဝနဲ့ သူတို့ သာယာနေကြသေးတာပါဘဲ။

အရူပဘုံကို နိဗ္ဗာန်ထင်တယ်

ပြီးတော့ အရူပ ဘုံတွေမှာလဲ ပုထုဇဉ်တွေ သောတာပန် သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်တွေက သာယာနေကြတာပါဘဲ။ တချို့ ကလဲ ရုပ်မရှိဘဲ စိတ်နာမ် သက်သက်သာရှိတဲ့ အဲဒီ အရူပဘုံတွေကို နိဗ္ဗာန်လို့ယူဆပြီး အလိုရှိတောင့်တနေကြတယ်။

အာဠာရနဲ့ ဥဒက

ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော် တောထွက်သွားခါစက အာဠာရနဲ့ ဥဒကဆိုတဲ့ ရသေ့ကြီးများထံသွားပြီး ဈာန် လမ်းနည်းနိဗ္ဗာန်ကို ခံယူခဲ့တယ်။ အဲဒီအာဠာရ၊ ဥဒကရသေ့ကြီးတွေဟာ အာကိဉ္ဇညာယတန ဘုံနဲ့ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံကို နိဗ္ဗာန်လို့ထင်ပြီး အဲဒီဘုံတွေကို ရောက်ဖို့ ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ကြတယ်။ သူတပါးကိုလဲ ဟောပြော ညွှန်ပြပေးကြ တယ်။ ဘုရားအလောင်းတော် ကတော့ အဲဒီ ဈာန်တွေလဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သိတယ်။ အဲဒီ ဘုံတွေ လဲ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သိတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ ပေးတဲ့နည်းအတိုင်း အားထုတ်ပြီး ရလာတဲ့ အဲဒီ အာကိဉ္ဇညာဈာန် နေဝသညာဈာန်တွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား အစစ်ကိုရှာပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါ တယ်။ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် တရားဟောမယ်လို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီအာဠာရနဲ့ ဥဒကရသေ့ကြီးတွေဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ သူတို့ထင်တဲ့ အဲဒီ အာကိဉ္ဇညာဘုံ နေဝသညာဘုံတွေကို ရောက်နေတာတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ဘုံတွေက ရုပ်မရှိတဲ့အတွက် တရား ကိုလဲမနာနိုင်ဘူး။ အဲဒီဘုံတွေကလဲ အလွန်အသက်ရှည်တယ်။ အာကိဉ္ဇညာဘုံက ကမ္ဘာပေါင်းခြောက်သောင်း၊ နေဝသညာဘုံ က ကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် အသက်ရှည်တယ်။ အဲဒီ အသက်တမ်းကုန်တဲ့အခါ အဲဒီ ဘုံတွေက စုတေပြီး လူ့ဘုံ ကို ပြန်ရောက်လာကြမယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ဘုရား သာသနာတော်ကလဲ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ သူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ အလွန်ဘဲ ဝေးနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အာဠာရနဲ့ ဥဒက-ဟာ မဟာဇာနိယော-အများကြီး ဆုံးရှုံးသွားရှာ တယ်လို့ သူတို့အတွက် ညည်းညူတော်မူပါတယ်။ အဲ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုံအားဖြင့် အောက်ဆုံးငရဲဘုံမှ အထက်ဆုံးဘဝဂ် ခေါ်တဲ့ နေဝသညာဘုံအထိ တဏှာက တပ်မက်သာယာ ပြီးစီးသွားတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို စီးသွားမှုတွေကင်းအောင် အား ထုတ်ဖို့ပါဘဲ။

ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်

ဒီတဏှာက ဓမ္မအားဖြင့်တော့ ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်။ ဓမ္မနယ်ပယ်က ကြည့်မယ်ဆိုယင် ကာမာ ၀စရ တရားဟူသမျှကို အကုန်လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဆိုတဲ့ မဟဂ္ဂုတ် ဈာန်တရားတွေကို လဲ အကုန်လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ အရိယမဂ်ရဲ့ ရှေ့နားက ကပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဂေါတြဘူဆိုတဲ့ တရားအထိ လိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း ကောင်းတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ ကာမာဝစရ တရားတွေကို သူက အကုန်လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဈာန်တရားကိုရအောင် အားထုတ်တဲ့ သူမှာ မရခင်ကတည်းက သာယာတောင့်တလာခဲ့တယ်။ ရတဲ့အခါမှာလဲ အဲဒီ ဈာန်ကို သာယာတပ်မက်နေ တယ်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့သူမှာလဲ သမာဓိ ကောင်းကောင်းမဖြစ်သေးယင် ကောင်းကောင်းဖြစ်ချင်တယ်။ သမာဓိ ဖြစ်လို့ စိတ်ကလေး ငြိမ်ပြီးတည်နေတော့ အဲဒီ ဝိပဿနာသမာဓိကို သာယာပြန်တယ်။ ရှုမှတ်လို့ မကောင်းသေးယင် ရှုမှတ် ကောင်းဘို့ရာ တောင့်တတယ်။ ရှုမှတ်လို့ ကောင်းလာပြန်တော့ အဲဒီ အမှတ်ကောင်းတာကို သာယာနှစ်သက်ပြန်တယ်။ ရုပ်နာမ် မကွဲသေးတဲ့သူက ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ကွဲကွဲပြားပြား ပိုင်းခြားပြီးသိချင်တယ်။ အဲဒီလို သိလာပြန်တော့ အဲဒီအသိကလေးကို သဘောကျ နှစ်သက်နေပြန်တယ်။ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စသဘော စသည်ကိုလဲ သိချင်တယ်။ သိလာပြန်တော့ ဖုတ်ရင်းသိရင်းနဲ့ အဲဒီအသိကလေးတွေကို သဘောကျနေပြန်တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဆီမှာဆိုယင် အရောင်အလင်းတွေလဲတွေ့ရပြီး ပီတိပဿဒ္ဓိ သုခသဒ္ဓါတွေနဲ့ လျင်လျင်မြန်မြန်သိနေတဲ့ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အလွန်ဘဲ နှစ်သက်သဘောကျနေတတ်ပါ တယ်။

အတိုချုံး ပြောကြပါစို့။ သင်္ခါရပေက္ခာ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်စရာ အာရုံ ကလေးတွေကလဲ သူ့အလိုလို တခုပြီးတခု ပေါ်နေတယ်။ ပေါ်သမျှကို အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲနဲ့ အမှတ်အသိကလဲ သက် သက်သာသာကလေးနဲ့ သူ့အလိုလို သိသိနေတယ်။ အချိန်အားဖြင့် တနာရီ နှစ်နာရီ စသည် အရှိန်မပျက်ဘဲ ကောင်းမြဲ ကောင်းနေတယ်။ အဲဒီလို အမှတ်ကောင်းနေတာကိုလဲ သဘောကျ နှစ်သက်နေတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန် အားပြည့်တဲ့အခါမှာ အမှတ်အသိတွေက ပြေးလာသလိုဘဲ အထူးလျင်မြန်ပြီး တမျိုးကောင်းလာပြန်တယ်။ အဲဒါကတော့ ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနီ ဝိပဿနာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ သာယာ သဘောကျတတ်တာဘဲ။ အဲဒီလို အလျင်အမြန် သိရင်းသိရင်းနဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ အလုံးစုံချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆီကို ညွတ်ကိုင်းတဲ့စိတ်ကလေးဖြစ်ပြီး အဲဒီနိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ကျရောက်သွားတဲ့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် တွေဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ အဲဒီလို ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံတွေကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာတွေဆိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဖြစ်သွားတာတွေထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ဆီကို ညွတ်ကိုင်းတဲ့သဘောက ဂေါတြဘူစိတ်ဘဲ။ ပစ္စဝေက္ခဏာနဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး တဲ့အခါမှာ အဲဒီဂေါတြဘူစိတ်ကိုလဲ သာယာနှစ်သက်မှု ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီကနောက် သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ အဲဒီ ချုပ် ငြိမ်းရာ ရောက်သွားတဲ့ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ် ဆိုတာတွေကတော့ သာယာဘွယ်အနေအားဖြင့် မထင်ရှားဘူး။ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့သဘော အနေ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာရောက်သွားတဲ့ သဘောအနေလောက်သာ ထင်ရှားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေကိုတော့ သာယာနှစ်သက်မှုက မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ ရှေ့နားက ဂေါတြဘူအထိသာ သာယာနှစ်သက်မှု ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာကို ဓမ္မသဘောအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတယ်လို့ ဆိုတာပါဘဲ။

သေဋ္ဌေးစိတ် ပေါက်နေတာနဲ့ တူတယ်

တချို့လူတွေကတော့ သူတို့မှာဖြင့် အားကိုးစရာ အားထုတ်ထားတဲ့ ကိုယ်တွေ့ လက်ကိုင်တရားရယ်လို့ ဘာမျှမရှိပါ ဘဲနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ဒီလိုပြောတတ်ကြတယ်။ လောကီတရားတွေဆိုယင် ဘာကိုမှ မသာယာနဲ့၊ ဘယ်ဟာကိုမှ မတောင့်တနဲ့ လို့ ဒီလိုပြောတတ်ကြတယ်။ ဒီစကားထဲမှာ မသာယာနဲ့ မတောင့်တနဲ့ဆိုတာဟာ သင့်လျော်တဲ့နေရာမှာ ထိုက်တန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် က ပြောဆိုယင်တော့ သင့်လျော်တဲ့ စကားပါဘဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူ့ဘုံနတ်ဘုံ သုဂတိဘုံတွေ ဖြစ်ဖို့ ရာလောက်တောင် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ မရှိပါဘဲနဲ့ ပြောနေတယ် ဆိုယင်တော့ နေရာမကျလှဘူး။ ပြီးတော့ မိမိလက်ရှိ ကာမဂုဏ် အာရုံချမ်းသာ အသေးအနပ်ကလေးတွေကိုတောင် တွယ်တာ မက်မောနေလျက်နဲ့ ပြောဆိုတယ်ဆိုယင်လဲ မတော်လှဘူး။

ပြီးတော့ တချို့က ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်လိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေတာကို သမထ အလုပ်တွေ ပါလို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီး ပြောတတ်ကြသေးတယ်။

အဲဒီလို ပြောတာကတော့ သမထမှန်း ဝိပဿနာမှန်း မသိလို့ပြောတာလဲ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ သမထဘာဝနာဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေရဲ့ အခြေခံဘာဝနာအလုပ်ကြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားမလည်လို့ ရောယောင်ပြီးပြော တာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့မှာ ဘာမျှ အခြေခံမရှိဘဲနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ပြောနေကြတာပါဘဲ။ ဘာနဲ့ တူသလဲဆိုယင် အရင်းအနှီး ဥစ္စာမရှိဘဲနဲ့ သေဋ္ဌေး စိတ်ပေါ်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ အခြေခံ ဥစ္စာက ဘာမျှမရှိပါဘဲနဲ့ ဒီလုပ်ငန်းကတော့ သေးလွန်းပါတယ်။ ငွေငင်နည်းလွန်းပါတယ်- စသည်ဖြင့် ဟိုလုပ်ငန်း ဒီလုပ်ငန်းတွေကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီး သေဋ္ဌေးစိတ်ပေါက်နေတာနဲ့ တူပါတယ်။

ဘယ်ကုသိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းဘဲ

အမှန်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဆိုယင် ဘယ်ကုသိုလ်တရားဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြုသင့်ပွားများသင့်တဲ့ တရား ချည်းပါဘဲ။ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်တိုင်းကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတာကို သမထဘာဝနာရယ်လို့ ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာမှ မဆိုပါ ဘူး။ ဝိပဿနာဖြစ်တယ်လို့သာ အဆိုရှိပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မသာယာပါနဲ့ မတောင့်တပါနဲ့လို့ ဆိုတာက အပြောလွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့ မလွယ်ပါ ဘူး။ အလွန်ခက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် တဏှာဆိုတဲ့ သာယာတောင့်တတတ်တဲ့ ဒီအာသဝတရားက ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်၊ ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် လိုက်ပြီး စီးသွားတတ် သာယာတတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဈာန် သမာပတ်ရအောင် အားထုတ်တဲ့သူမှာ မရမီကဘဲ ရချင်တဲ့ တဏှာတွေက ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ရပြန်တော့လဲ အဲဒီရလာတဲ့ဈာန် ကို သာယာပြန်တယ်။ ဝိပဿနာ ရှုတဲ့သူမှာလဲ အားထုတ်ခါစမှာ စိတ်က မငြိမ်သက်သေးဘူး။ နီဝရဏ စိတ်တွေနဲ့ ရောနေ တယ်။ မစင်ကြယ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်စင်ကြယ်မှု သမာဓိဖြစ်မှုကို ရချင်တယ်။ စိတ်တွေ မပျံ့လွင့်ဘဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နဲ့ အမှတ်ကောင်း နေစေချင်တယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နဲ့ မှတ်ကောင်းလာပြန်တော့ အဲဒီ မှတ်လို့ ကောင်းတာကလေး ကို သာယာပြန်တယ်။

အဲဒီအခါမှာ စိတ်ကလေးဟာ ဘယ်ကိုမှ မပျံ့လွင့် မပြေးသွားတော့ဘဲ မှတ်သင့်တဲ့ အာရုံကလေးတွေရဲ့ အပေါ်မှာ သာ ကျလျက်ကျလျက်ဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ်နေတယ်။ မှတ်စရာ အာရုံတွေက ပြောင်းလဲနေပေမယ့်လို့ မှတ်စိတ်ကလေးရဲ့ တည်ငြိမ်ပုံကတော့ မပြောင်းလဲဘူး။ တသမတ်တည်းဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ်နေတယ်။ အဲဒါကို ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိလို့ ခေါ်ပါတယ်။ သမထဘာဝနာအလုပ်က ရလာတဲ့ ဥပစာရသမာဓိနဲ့ တူညီနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလို့ ဆိုရတယ်။ ဒီလိုစိတ်စင်ကြယ်ပြီး အမှတ်ကောင်းလာတော့ ရုပ် နာမ်တွေကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလာတယ်။ မှတ်ရတဲ့ အာရုံရုပ်က တခြား၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်က တခြား စသည်ဖြင့် ရုပ်နဲ့နာမ် တခြားစီ ကွဲပြားပြီး သိလာတယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီလို သိတာကိုလဲ သာယာပြန်တာဘဲ။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်သွားပြန်တော့ အကြောင်းတရားနဲ့ အကျိုးတရားမျှဘဲဆိုတာကိုလဲ ရှုမှတ်နေရင်း သိလာတယ်။ ဖြစ်ပြီးရင်း ပျက်သွားရင်း ဖြစ်ပြီးရင်း ပျက်သွားရင်းနဲ့ အနိစ္စ-မမြဲတာတွေချည်းဘဲ။ ဒုက္ခ-နှစ်သက်စရာ အားကိုး စရာမရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ အနတ္တ-အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှချည်းဘဲ ဆိုတာတွေကိုလဲ ရှုမှတ်နေရင်း သဘောကျပြီး သိလာတယ်။ အရောင်အလင်းတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ ဝိတိ ပဿဒ္ဓိတွေ ချမ်းသာမှု ဝမ်းသာမှုတွေ ဖြစ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ သဘောကျ သာယာပြန်တာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

အဲဒါကိုပယ်ပြီး ဆက်လက် ရှုမှတ်သွားယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ကုန်ကုန်ပျောက်ပျောက် နေတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်ဘဲ။ အတိုချုံးပြောရမယ်။ အဲဒီက ဆက်အားထုတ်သွားယင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်သွားတယ်ဆိုကြပါစို့။ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံကိုတော့ နောက်နားကျမှ ကျယ်ကျယ် ပြန်ပြန်ပြောရမယ်။

အဲဒီ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တော့ ဘာမှ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရတော့ဘဲနဲ့ အမှတ် အသိကလေးတွေဟာ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ အဆင့်သင့် သူ့ဟာသူ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကိုလဲ သဘောကျပြန်တာဘဲ။

ဂေါတြဘူကို သာယာနိုင်သေးတယ်

အဲဒီ သဘောကျတာကို ရှုမှတ်ပယ်ပြီးတော့ မှတ်မြဲမပြတ်မှတ်သွားယင် အရိယ မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အခါကျတော့ အမှတ် အသိကလေးတွေဟာ သူ့အလိုလိုဘဲ အထူးသွက်လက် လျင်မြန်လာတယ်။ ဒီလို အလျင်အမြန် သိနေရင်းထဲက သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောဆီကို ညွတ်သွားတယ်။ အဲဒါက ဂေါတြဘူစိတ်ဘဲ။ အဲဒီလို ညွတ်ပြီးတော့ အဲဒီ သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲကို ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒါကတော့ မဂ်ဖိုလ်ဘဲ။ အဲဒီ ဂေါတြဘူမဂ်ဖိုလ်ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာတော့ သာယာတဲ့ တဏှာဖြစ်ဖို့ အခွင့်မရဘူး။ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲ ကျရောက်သွားတဲ့ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ပုံကလဲ သာယာဘွယ်အနေနဲ့ မထင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားတွေကိုတော့ သာယာတပ်မက်မှု မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြန်လည်စဉ်းစားမိတဲ့ အခါမှာ ရှေ့ပိုင်းက အထူး သွက်လက်ပြီး တက်လာတဲ့ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာဆီကို ညွတ်သွားတဲ့ ဂေါတြဘူ စိတ်ကိုတော့ သာယာတပ်မက်မှု ဖြစ်မယ်ဆိုယင် ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒီ ဉာဏ်တွေ မဖြစ်မီကလဲ မြော်လင့်တောင့်တမှုဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသာယာတပ်မက်မှု တဏှာကို ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်လို့ ဆိုထားတာဘဲ။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်၊ ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် အရိယမဂ်နားအထိ လိုက်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဒီအာသဝ ကိလေသာတွေဟာ အတော်ကို အစွမ်းကောင်းတဲ့ တရားဆိုးတွေဘဲ။ အဲ ယခုပြောခဲ့တာတွေဟာ သာယာဘွယ် အာရုံတွေဆီကို အာသဝတဏှာက နှစ်သက်သာယာပြီး စီးဆင်းသွားပုံပါဘဲ။

အဲဒီလို စီးဆင်းသွားတတ်တဲ့ တဏှာကို မစီးဆင်းစေရ၊ မဖြစ်စေရဘူး။ စီးဆင်းခွင့် ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရမယ်။ အမှန်ကတော့ မပြတ်ရှုမှတ်နေမယ်ဆိုယင် မြင်ရာကလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဘဲဆိုတာ သိရတယ်။ ကြားရာ နံရာ စားသိရာ တွေ့ထိရာ ကြံသိရာတွေကလဲ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဘဲဆိုတာ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်မှာမှ သာယာစရာမရှိဘူး။ မရှုနိုင် မမှတ်နိုင် မသိနိုင်ကြလို့ သာ ဒီအာရုံခြောက်ပါးတွေကို သာယာဘွယ်လို့ ထင်နေကြတာဘဲ။ သာယာဘွယ် ထင်မှတော့ အဲဒီ အာရုံတွေနောက် လိုက်ပြီး တော့ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ဒုက္ခ ရောက်ကုန်ကြရတော့တာဘဲ။

(၇)နှစ် (၇)လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် အခါတုန်းက ကောလိယ မင်းမျိုးထဲက သုပ္ပဝါသာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးတယောက် ရှိတယ်။ အဲဒီသုပ္ပဝါသာမှာ ရှေးအကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးပြီး ဝဋ်လိုက်လာလို့ ကိုယ်ဝန် ပဋိသန္ဓေကို လွယ်ရတာဟာ သူများလို ကိုးလ ဆယ်လ မဟုတ်ပဲ၊ (၇)နှစ်နဲ့ (၇)လတောင် ကြာသတဲ့။ နောက်မီးဖွားတဲ့အခါကျတော့လဲ (၇)ရက်ပတ်လုံး ဒုက္ခကြီးစွာ ခံစားပြီးတော့ ဖွားရသတဲ့၊ ဖွားမြင်လာတဲ့ သားကလေး ကတော့ သာမညပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါဘူး၊ အရှင်သီဝလိလို့ ထင်ရှားမည့်အလောင်းလျာကလေး ဖြစ်ပါတယ်။

သူတို့ သားအမိ နှစ်ဦးဟာ ရှေးဘဝတခုတုန်းက ဗာရာဏသီမင်း၏မိဖုရားကြီးနဲ့သားတော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးကြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကောသလမင်းက ဗာရာဏသီပြည်ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းယူတယ်။ ဗာရာဏသီမင်းကို ကွပ်မျက် သတ်ပစ်တယ်။ မိဖုရားကြီးကိုတော့ မိဖုရားကြီးအဖြစ်နဲ့ဘဲ သိမ်းပိုက် ထားတယ်။ မင်းသားကလေးကတော့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေရင်း စစ်သည်အင်အားစုပြီး ခမည်းတော်၏အမွေဖြစ်တဲ့ ဗာရာဏသီပြည်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ရန် ချီတက်လာတယ်။ မယ်တော်က အကြံဉာဏ် ပေးတဲ့အတိုင်းမြို့ကို ဝန်းရံ ပိတ်ဆို့ပြီးတော့ ကောသလမင်းကို အညံ့ခံမလား၊ သို့မဟုတ် စစ်တိုက်မလားလို့ ရာဇသံ ပေးလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မင်းက အရှုံးလဲ မပေးဘူး၊ ထွက်ပြေးတော့လဲ စစ်မတိုက်ဘူး၊ မြို့သူမြို့သားတွေမှာလဲ လိုတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို လစ်လပ်နေတဲ့ တံခါးငယ်များမှ သယ်ယူခွင့်ရနေတဲ့အတွက် နေသာထိုင်သာ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒါဟာ (၇)နှစ် (၇)လတောင် ကြာသွားသတဲ့။ ဒီအခါမှာ မယ်တော်၏ နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက်အရဖြင့် တံခါးငယ်ကလေးတွေပါ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပိတ်ဆို့ထားလိုက်တယ်။ အဲဒီလိုမြို့ကို ပိတ်ထားလို့ (၇)ရက်ကြာတော့ တိုင်းသူပြည်သားတွေက မခံမရပ်နိုင် တာနဲ့ ကောသလမင်းကို သတ်ပြီး အဲဒီ မင်းသားကို မင်းမြှောက်ကြတယ်။ အဲဒီလို မြို့ကို ပိတ်ဆို့ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အရှင်သီဝလိအလောင်းဟာ အဝီစိငရဲမှာကျရောက်ပြီးတော့ (မြေကြီးတယူဇနာလောက် တက်လာသည်တိုင်အောင်)နှစ်ပေါင်း မရေမတွက်နိုင်အောင် ကြာမြင့်စွာ ဒုက္ခခံခဲ့ရတယ်။ ယခု နောက်ဆုံးဘဝမှာလဲ (၇)နှစ် (၇)လတိုင်အောင် ပဋိသန္ဓေနေရတယ်။ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် ကြပ်တည်းစွာ ပိတ်ဆို့ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖွားတဲ့အခါ (၇)ရက်ပတ်လုံး ဒုက္ခကြီးစွာ ခံရပါတယ်တဲ့။ အကုသိုလ်ဟာ အင်မတန် ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒီလို ဖွားမြင်ပြီးတဲ့နောက် ဝိဇာယနမင်္ဂလာ အထိမ်းအမှတ်နဲ့ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်ကို ဆွမ်းကျွေးပါ တယ်။ အဲဒီအခါမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က သီဝလိ သူငယ်ကလေးကို အနီးအပါးခေါ်ပြီး စကားပြောပါတယ်။ ဒီကလေး ကလဲ ဓမ္မေခါစဆိုပေမဲ့ သူ့အသက်က (၇)နှစ်တောင် ရှိနေပြီ၊ ဒါကြောင့် သူများပြောတာကိုလဲ သူက နားလည်တယ်။ ပြောလဲ ပြောတတ်တယ်။ သွားလဲ သွားနိုင်တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပြောပုံကတော့ “ဘယ့်နှယ်လဲကွဲ့ လူကလေး၊ မင့်မှာ အမိဝမ်းထဲ ပဋိသန္ဓေနေရတာဟာ မဆင်းရဲဘူးလား၊ ကြောက်စရာ မကောင်းဘူးလား”လို့ သူနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ အကြောင်းအရာကိုဘဲ မေးပါတယ်။ ဒီတော့ သူငယ်က “ဆင်းရဲပါတယ်ဘုရား၊ အင်မတန်ကို ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်”လို့ ပြန်လျှောက်သတဲ့။ အဲဒါကို ကြားရတော့ မိခင်ဖြစ်တဲ့သူ့ရဲ့စိတ်ထဲမှာ အလွန်သဘောကျပြီး အားရကျေနပ်နေတယ်။ အင်း-ငါ့သားဟာ အင်မတန် ထူးတဲ့ သားရတနာဘဲ၊ ကြည့်စမ်း-အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးနဲ့တောင် တရားစကား ပြောနိုင်တယ် ဖြေနိုင်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကလေးဘဲ-လို့ ဒီလိုစဉ်းစားပြီး အားရကျေနပ်နေသတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သမီး သုပ္ပဝါသာ ဒီလိုသားမျိုးများ နောက်ထပ်ရမယ်ဆိုယင် လိုချင်ပါသေးသလား”လို့ မေးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ သုပ္ပဝါသာက မှန်လှပါ ဘုရား ဒီလိုသားမျိုးကို ရဦးမယ်ဆိုယင် ခုနစ်ယောက်လောက်တောင် လိုချင်ပါသေးတယ် ဘုရားလို့ ပြန်ပြီးလျှောက် သတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီတရား ဂါထာကို ဥဒါန်း ကျူးတော်မူပါတယ်။

အသာတံ သာတရူပေန၊ ပိယရူပေန အပ္ပိယံ။
ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမတ္တ မတိဝတ္တတိ။

လို့ ဥဒါန်း ကျူးတော်မူပါတယ်။

အသာတံ၊ သာယာဘွယ် မဟုတ်သော အရာဝတ္ထုသည်။ သာတရူပေန၊ သာယာဘွယ် အယောင် ဟန်ဆောင်သဖြင့်။ ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက်လေတော့၏။

သာယာဘွယ်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်

ဒီနေရာမှာ မေ့လျော့တယ်ဆိုတာက ဘာကိုမှမသိဘဲ ဖြစ်နေတာမျိုးကိုဆိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ ယခု ယောဂီတွေ မှတ်သိနေတဲ့ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိမျိုးမရှိဘဲ ကင်းနေတာ၊ မြော်မြင်ဆင်ခြင်မှု သတိသမ္ဗုဒ္ဓိမရှိဘဲ ကင်းနေတာကိုဘဲ မေ့လျော့နေတယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို မေ့လျော့နေတဲ့သူကို ဘာမှ သာယာဘွယ် မဟုတ်တာကလေးတွေက သာယာဘွယ်လိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီးတော့ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ်တယ်တဲ့။ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ အမှတ်တမဲ့ နေတဲ့သူကို လူလိမ်က လူရိုးလူကောင်းယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်သွားသလိုတဲ့။ သာယာဘွယ် မဟုတ်တာကလေးတွေက သာယာဘွယ်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်သွားတတ်ပါတယ်တဲ့။ ရိပ်မိကြရဲ့လား။

ယခု သုပ္ပဝါသာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးဟာ သားတယောက်အတွက်နဲ့ ၇-နှစ် ၇-လတိုင်တိုင် ကိုယ်ဝန်ကိုလွယ်ပြီး ဒုက္ခကြီးစွာ ရောက်ခဲ့ရတယ်။ မွေးဖွားတဲ့အခါမှာလဲ ၇-ရက်တိုင်တိုင် အတိဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ရတယ်။ ဒါလောက်တောင် ဒုက္ခခံရတဲ့ သားမျိုးကို နောက်ထပ်လဲ ၇-ယောက်လောက်တောင် လိုချင်သေးတယ်ဆိုတော့ သာယာဘွယ် မဟုတ်တာကို သူ့စိတ်ထဲမှာ သူမရိပ်မိလို့ သာယာနေတာပေါ့။ ဒါဟာ သာယာဘွယ် မဟုတ်တာက သာယာဘွယ် အယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်လည် နှိပ်စက်တာပါ။ ဘယ်လိုလူကို နှိပ်စက်တတ်သလဲဆိုတော့ ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့နေတဲ့သူကို နှိပ်စက်တတ်ပါတယ်တဲ့။ အမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်မှု သတိကင်းပြီး မေ့လျော့နေတဲ့သူကို နှိပ်စက်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမလဲဆိုယင် ဆင်းရဲတရား ဟူသမျှတွေကို ဒါကဆင်းရဲဘဲလို့လဲ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ရမယ်။ အဲဒီဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းရဲ့ အကြောင်းကိုလဲ ဒါက ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းဘဲလို့လဲ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမယ်။

လောကဘက်ကနေပြီး ပြောရမယ်ဆိုယင် စားသောက် နေထိုင်ရေး စသည်အတွက် ကြံစည်မှု ကြောင့်ကြစိုက်မှုမရှိဘဲ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ နေတဲ့သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူဘဲ။ လောကရေးရာနဲ့စပ်ပြီး မြော်တွေး ဆင်ခြင်မှု မရှိတဲ့သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူဘဲ။ အဲဒီလိုလူကို လူလယ်တွေက ဘာမှမဟုတ်တာ ကလေးတွေနဲ့ ဘမ်းပြုပြီး လိမ်သွားတတ်တယ်။ သံသရာဘက်က ပြောရမယ်ဆိုယင်တော့ နောင် ဘဝသံသရာရေးအတွက် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာကို မစဉ်းစားဘဲ ယခုဘဝ ကောင်းစားရေး လောက်သာ အားထုတ်နေတဲ့သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူဘဲ။ အဲဒီလို လူကိုလဲ တဘဝစာ ကာမဂုဏ် အာရုံကလေးတွေက အင်မတန် အဖိုးတန်ကြီးအနေနဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်သွားတတ်တယ်။ ဘယ်အခါကျမှ အလိမ်ခံရမှန်း သိသလဲဆိုယင် သေခါနီးကျမှလဲ သိတတ်တယ်။ တချို့ကတော့ သေပြီးလို့ နောက်ဘဝရောက်မှလဲ သိတတ်တယ်။

သေပြီး ပြိတ္တာဖြစ်နေမှ ကံ ကံ၏အကျိုးကို သိတယ်

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက်က သုရဋ္ဌတိုင်းမှာ နန္ဒကဆိုတဲ့ လူကြီးတယောက် ရှိခဲ့တယ်။ သူက ကုသိုလ်ကံမရှိ၊ အကုသိုလ်ကံမရှိ၊ ကံ၏အကျိုးမရှိ၊ နောင်ဘဝ မရှိ-ဆိုတဲ့ အယူကို သဘောကျနေတယ်။ ဒါကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝအတွက် လောက်သာ သူကအားထုတ်တယ်။ သေတဲ့အခါကျတော့ ဝိဇ္ဇာတောကြီးထဲမှာ ပြိတ္တာဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့မှ ကံ ကံ၏အကျိုးရှိတယ်၊ နောင်ဘဝရှိတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးတော့ သာယာဘွယ်မဟုတ်တာတွေရဲ့ အလိမ်ခံရမှန်းသိတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သူ့သမီး ဥတ္တရာက သောက်ရေနှင့် မို့ကို သံဃာတော်အား လှူပြီး အမျှပေးဝေတယ်။ အဲဒါကို သာဓုခေါ်ပြီး သူ့မှာ နတ်၌ ဖြစ်သော စားသောက်ဖွယ်တွေ မို့တွေကို အလိုရှိတဲ့အတိုင်း အများကြီး ရရှိသွားတယ်။ ဒီတော့ သူဟာ ရှေးဘဝက အယူမှားခဲ့မှန်းသာပြီး သိလာတယ်။ အလိမ်ခံရတာ သိတဲ့ သဘောပါဘဲ။

မမေ့ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်

ဒါကြောင့် သံသရာရေးနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ မမေ့ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် နောင်ဘဝ သံသရာတလျှောက်မှာ ဆင်းရဲဒုက္ခနည်းတန်သမျှနည်းပြီး ချမ်းသာနဲ့ပြည့်စုံသွားရအောင် မကောင်းမှု အကုသိုလ်မှ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ တတ်နိုင်သမျှ ပြုလုပ်ရမယ်။ ဒါပါဘဲ။ ဒီလို ပြုလုပ်သွားယင် သံသရာရေးနဲ့စပ်ပြီး မမေ့တဲ့သူလို့ ဆိုထိုက်ပါတယ်။

အထူးအားဖြင့်သာပြီး အရေးကြီးတာကတော့ သံသရာက လွတ်မြောက်ရေး အတွက် မမေ့ဘို့ပါဘဲ။ အဲဒါက ဘယ်လိုလဲဆိုယင် မိမိသန္တာန်မှာ မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် တရားတွေကို ရှုမှတ်ပြီး သတိရနေရမယ်။ ဒါပါဘဲ။ အဲဒီလို မရှုနိုင် မမှတ်နိုင်ယင် အဲဒီမပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကိုဘဲ အကောင်းထင်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအကောင်းထင်တော့ အဲဒါတွေကို ဘဲသာယာနေတယ်။ မြင်ရာကလဲ သာယာတယ်။ ကြားရာ နံရာ စားရာ တွေ့ထိရာ ကြံသိရာတွေကလဲ သာယာတယ်။ အကုန်လုံး နေရာတကာမှာဘဲ သာယာနေတယ်။ အဲဒီလို သာယာနေတော့ အဲဒီ သာယာတဲ့ အာရုံတွေအတွက် မျက်မှောက်မှာလဲ ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ ကံမကောင်းအကြောင်း မညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အပါယ်ငရဲရောက်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ အဲဒါဟာ

သာယာဘွယ်မဟုတ်တာတွေက နှိပ်စက်သွားတာပါဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး သတိရလျှင်တော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ မျှဘဲဆိုတာ အမှန်အတိုင်း သိတယ်။ ဒီလိုသိတော့ အဲဒီ အာရုံတွေအတွက် မျက်မှောက်မှာလဲ ဒုက္ခမရောက်ရဘူး။ အပါယ်သံသရာလဲ မကျရဘူး။ အကြောင်းညီညွတ်ယင် ဒီလိုအမှတ်ရနေရင်းနဲ့ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကိုလဲ ရသွားနိုင် တယ်။ ဒီလိုရသွားယင် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အပါယ်သံသရာမှ လုံးဝ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာဘွယ် မဟုတ်တာကလေးတွေက မနှိပ်စက်နိုင်အောင် မမေ့ မလျော့ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ပြီးတော့ ပိယရူပေန အပွယ်-တဲ့။

အပွယ်၊ ချစ်ဘွယ်မဟုတ်သော အာရုံဝတ္ထုသည်။ ပိယရူပေန၊ ချစ်ဘွယ်အယောင် ဟန်ဆောင်သဖြင့်။ ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့နေသော သူကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်လေတော့၏။

ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုလျှင် ဒုက္ခသစ္စာ

တကယ် ချစ်စရာမဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ချစ်စရာလိုလို ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုယင် ယခုလူတွေ မြင်ကြားရ နံရ စားရ ထိရ သိရတာတွေပါဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ ပကတိအမြင်နဲ့ ဆိုယင်တော့ ငါလိုလို သူလိုလို မိန်းမလိုလို ယောက်ျားလိုလိုနဲ့ ချစ်စရာအနေအားဖြင့်ဘဲ မြင်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီချစ်စရာ ထင်ရတာတွေနောက် လိုက်ပြီး နေကြရတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ ကြည့်ရှုမယ် ဆိုယင်တော့ ဒါတွေက ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေဘဲ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ တရားမျှဘဲ။ ရွဲဘွယ် မုန်းဘွယ်တွေဘဲ ဆိုတာကို မြင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အမြင်မှန် ရယင်တော့ အဲဒီ အာရုံတွေက မနှိပ်စက် နိုင်တော့ပါဘူး။ ပြီးတော့ ဒုက္ခ သုခဿ ရူပေန-တဲ့။

ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော တရားအပေါင်းသည်။ သုခဿ ရူပေန၊ ချမ်းသာ၏ အသွင်အယောင် ဟန်ဆောင် သဖြင့်။ ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့နေသောသူကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်လေတော့၏။

ယခုလူတွေ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အရာဝတ္ထု ဟူသမျှတွေဟာ အရိယာအမြင် ဝိပဿနာ အမြင်နဲ့ဆိုယင် ဒုက္ခသစ္စာလိုခေါ် တဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ မျက်စိက မြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေချည်းဘဲ။ ထို့အတူ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း၊ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မရှုနိုင်၊ မမှတ်နိုင်ဘဲ မေ့လျော့ နေကြတဲ့ သူတွေမှာတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်ကမရှိတဲ့အတွက် ဒီဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲတွေကိုဘဲ ချမ်းသာတွေ၊ အကောင်းတွေ အနေနဲ့ ထင်မြင်နေကြပါတယ်။ ဒီလိုထင်မြင်နေကြတဲ့အတွက် တနေ့သော် ချမ်းသာနိုးနိုး၊ တနေ့သော် ချမ်းသာနိုးနိုးနဲ့ ဒီ ဆင်းရဲတရားတွေကို လက်မလွှတ်နိုင်ဘဲ လိုက်နေကြရတယ်။ ဒါဟာ ဆင်းရဲစင်စစ်က ချမ်းသာယောင်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်နေတာ ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဆင်းရဲတရားတွေကို ဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်တိုင်း မမေ့မလျော့ မပြတ်ရှုမှတ်နိုင်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မမေ့တဲ့သူကိုတော့ ဒီဆင်းရဲတရားတွေက မလိမ်နိုင် မနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘူး။ ဘယ်လိုအခြေအနေရောက်မှ လုံးဝ မနှိပ်စက်နိုင်သလဲဆိုယင် ရဟန္တာအဖြစ် ရောက်မှဘဲ မေ့လျော့မှု လုံးဝကင်းပြီးတော့ အဲဒီ ဘာမဟုတ် ဉာမဟုတ်တာတွေက တမျိုးတမည် ဟန်ဆောင်ပြီး မနှိပ်စက်နိုင်တဲ့ အဖြစ်မျိုး ရောက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝိပဿနာရှုဆဲ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာဘဲ သူ ရှုမှတ်နိုင်သလောက်မှာ မမေ့မလျော့တဲ့အတွက် အတော်အတန်တော့ သက်သာရာ ရပါတယ်။ မူရင်း ဒေသနာတော်ကို ပြန် ကောက်ကြဦးစို့။

အဲဒီ ဥဒါန်းဒေသနာမှာ သာယာဘွယ် မဟုတ်တာက သာယာဘွယ်အယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာနဲ့ ဒီပုရာဘောဒသုတ်မှာ သာတိယေသု သာယာဘွယ်တွေဆိုတာဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သာယာဘွယ် အာရုံတွေဆိုကိုသာယာပြီး မစီးသွားဘို့ အထူးသတိပြုရမယ်။ ဝိပဿနာကို အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေမှာလဲ သာယာဘွယ်အာရုံ တွေနဲ့စပ်ပြီး တပ်မက်သာယာမှုဖြစ်လာယင် အလွန်အကျွံကြီး မဖြစ်ရအောင် သတိပြုဖို့ပါဘဲ။ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တော့ ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို သာယာတပ်မက်ပြီး စီးသွားမှု မဖြစ်ရအောင် မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ တရံတခါ သာယာတပ်မက်မှုဖြစ်လာယင်လဲ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဘယ်ထိအောင် ပယ်ရမှာလဲလို့ဆိုယင် သာယာမှုက ဓမ္မ အားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်လို့ ဆိုတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို မရောက်မချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ သာယာမှု တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါဘဲ။ ဒီလို ပယ်သွားယင် နောက်ဆုံးကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က-

သာယာဘွယ်တွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလှေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊
ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်-တဲ့။

ဒီဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ကိလေသာငြိမ်းလို့ ဥပသန္တ မည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဂုဏ်အင်္ဂါ ခြောက်ပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ခြောက်ပါးထဲ က သာယာဘွယ်အတွင်း မစီးဆင်းရဘူးဆိုတဲ့ ပဌမဂုဏ်ပုဒ်ကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ နောက်တခုက အတိမာနေ စ နော ယုတော-တဲ့။

သူတပါးကို အထင်မသေးနှင့်

အတိမာနေ စ၊ အလွန်မာန်ထောင်လွှားလျက် သူတပါးကို အထင်သေးခြင်း၊ မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်း၌လဲ။ နော ယုတော မယုဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါး အထင်သေးခြင်း၊ မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ လောကဘက်ကလဲ အထင်မသေးရဘူး၊ တရားဘက်ကလဲ အထင်မသေးရဘူး။ လောကဘက်က အထင်သေးတာကတော့ အမျိုးနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ အထင်သေးတတ်တယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ပညာဂုဏ်သိရိနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ အထင်သေးတတ်တယ်။ ဘာနဲ့မှ အထင်အမြင် မသေးရ ဘူးတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ကိုယ်က အထင်အမြင် သေးထားပေမဲ့ တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အထင်ကြီးစရာ ပုဂ္ဂိုလ်လဲဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို အထင်မသေးသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အထင်သေးနေယင် ဒုက္ခရောက်တတ် တယ်။ ဒုက္ခရောက်ဘူးတဲ့ ပုံဝတ္ထုတခုကို ပြောရဦးမယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက ရဟန်း သံဃာတော် ငါးရာကို ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးက ပင့်ပြီး နေ့စဉ် ဆွမ်းကပ်တယ်။ အရှင်အာနန္ဒာက ခေါင်းဆောင် ပြီးတော့ နေ့စဉ် ကြွရောက်ပြီး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတယ်။ မင်းကြီးက (၇)ရက်ပတ်လုံး သူကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ပြီး ဆွမ်းကပ်တယ်။ နောက်ရက်တွေမှာတော့ သူကိုယ်တိုင်ကလဲ မကပ်နိုင်ဘူး။ မည်သူကိုမျှလဲ တာဝန် လွှဲအပ်ပေးမထားဘူး။ မင်းအိမ်ဆိုတော့ အမိန့်ပေးမထားယင် မည်သူမျှ ဝင်ပြီး မလုပ်ဝံ့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရှစ်ရက်မြောက် နေ့မှာ သံဃာများထိုင်ဘို့ နေရာခင်းပြီးသားတောင်မရှိဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော် ခပ်များများက ငါတို့ ထိုင်စရာတောင် မရှိဘူးဆိုပြီး တခြားထွက်သွားကြတယ်။ နောက်တနေ့လဲ ထို့အတူဘဲ။ နေရာမရှိတာနဲ့ သံဃာ တော်တော် များများက ထွက်သွားကုန်တယ်။ တတိယနေ့ကျတော့ သံဃာတော်တွေ ထွက်သွားလိုက်ကြတာ အရှင်အာနန္ဒာ တပါးထဲဘဲ ကျန်တော့သတဲ့။ အရှင် အာနန္ဒာကတော့ ဒါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ငဲ့ပြီး ဖြစ်သလိုနဲ့ သည်းခံပြီးနေတယ်။ ဒီအခါမှာ မင်းကြီးက လာပြီးကြည့်တော့ အရှင်အာနန္ဒာ တပါးတည်းနဲ့ ဆွမ်းတွေ ဟင်းတွေ အကုန်လုံး လိုလိုပင် ပိုနေတာကို တွေ့ရတော့ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ သွားလျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်အိမ်ကို သံဃာတော် ငါးရာကြွ ဘို့ ပင့်ထားပါတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာ တပါးတည်းသာ ကြွလာပါတယ်။ ရဟန်းတော်တွေက တပည့်တော်အိမ်ကို ဘာကြောင့် အသိအမှတ် မပြုကြပါသလဲဘုရားလို့ လျှောက်တယ်။

ချဉ်းကပ်သင့်တဲ့ ဒကာ၏ ဂုဏ် ၉-ပါး

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မင်းကြီး ငါ၏တပည့် ရဟန်းတော်တို့ဟာ သင်မင်းကြီးနဲ့ အကျွမ်းမဝင်ကြတဲ့အတွက် မလာကြတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်လို့ မိန့်တော်မူပြီးတော့ ဂုဏ် ၉-ပါးနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့အိမ်ကို ရဟန်းတော်များ မချဉ်းကပ်သင့် ကြောင်း၊ ပြည့်စုံတဲ့အိမ်ကို ချဉ်းကပ်သင့်ကြောင်းများကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ဂုဏ် ၉-ပါးက ဘယ်ဟာတွေလဲဆိုယင်-

- (၁) အမြတ်တနိုး နေရာမှ ထ၍ ကြိုခြင်း၊
- (၂) အမြတ်တနိုး ရှိခိုးခြင်း၊
- (၃) အမြတ်တနိုး နေရာပေးခြင်း၊
- (၄) ရှိတာကို မလျှို့ဝှက်ခြင်း၊
- (၅) များများရှိလျှင် များများလှူခြင်း၊
- (၆) ကောင်းတာရှိလျှင် ကောင်းတာကိုလှူခြင်း၊
- (၇) ရှိရှိသေသေ လှူခြင်း၊
- (၈) တရားနာဘို့ ချဉ်းကပ် ထိုင်နေခြင်း၊
- (၉) ဟောတဲ့တရားကို လိုလိုချင်ချင် နာယူခြင်း-ဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါ ကိုးပါးဘဲ ဖြစ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက အကျွမ်းမဝင်တဲ့ ဗာရာဏသီမင်းထံမှာ ဆွမ်းဘောဇဉ် ဆေးပစ္စည်း အကောင်းအမွန် တွေ သုံးဆောင်ရသော်လည်း ကျန်းမာရေး မပြည့်စုံဘဲ သေလုနီးပါးဖြစ်ပြီးတော့ အကျွမ်းဝင်တဲ့ တပည့် ပရိသတ်တွေထံ

ရောက်တဲ့အခါ သစ်သီးသစ်ဥမျှနဲ့ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ကျန်းမာသွားဘူးသော ကေသဝရသေ့ရဲ့ ဝတ္ထုကိုလဲ ဟောပြောလိုက်ပါတယ်။

သာကီဝင်တို့၏ မာန

ဒီတော့ မင်းကြီးရဲ့စိတ်ထဲမှာ ငါဟာ ရဟန်းသံဃာတော်တွေနဲ့ အကျွမ်းဝင်အောင် လုပ်သင့်တယ်၊ ဆွေမျိုးတော်အောင်လုပ်မှတ်လို့ အကြံအစည်ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းတို့ထံမှ သမီးတော်တပါး ဆက်သရန် တောင်းလိုက်ပါတယ်။ သာကီဝင်မင်းတို့၏နေရာ သက္ကတိုင်းဆိုတာက ကောသလပြည်နယ်ထဲမှာ အပါအဝင် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဗမာပြည်ထဲမှာ ပါဝင်နေတဲ့ ရှမ်းစော်ဘွား နယ်ကလေးတနယ်လို နေမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ကောသလမင်းကြီးက တောင်းတဲ့အတိုင်း သမီးတော်တပါးကို ပေးဆက်မှတ်ဖြစ်မယ်။ မပေးမဆက်ဘဲနေယဉ် ဒုက္ခရောက်စရာအကြောင်း ရှိနေတယ်။ သာကီဝင်တွေကလဲ မာနကြီးကြတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သူတို့အမျိုးလောက် မြင့်မြတ်တာမရှိဘူး။ သူတို့အမျိုးထဲက အမျိုးသမီးတယောက်ဟာ တခြားအမျိုးနှင့် မဆက်ဆံသင့်ဘူးလို့ အယူရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေက အရေးပေါ် အစည်းအဝေးလုပ်ပြီး တိုင်ပင်ကြတယ်။

အဲဒီလို စည်းဝေးတိုင်ပင်ကြတဲ့အခါမှာ မဟာနာမ်မင်းကြီးက သူ့မှာ ကိုယ်လုပ်တော်ကျွန်မနှင့် ရထားတဲ့ သမီးတယောက်ရှိကြောင်း၊ အဲဒီသမီးကို ပေးဆက်သင့်ကြောင်းကို ပြောပါတယ်။ ကျွန်မဆိုပေမယ်လို့ ကျွန်မအစစ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရှေးက အာဏာပိုင်မင်းတွေက တိုင်းသူပြည်သားတွေ အားလုံးကို ကျွန်လို့ဘဲ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ အသိအမှတ် ပြုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်သူထဲကပါဘဲ။ သေဋ္ဌေးသမီး ကုန်သည်သမီး တမျိုးမျိုးဖြစ်မှာပါဘဲ။ အဲဒီ သာကီဝင်မင်းမျိုးထဲက မဟုတ်တဲ့တိုင်းပြည်သူ ကိုယ်လုပ်တော်နှင့် ရထားတဲ့ သူ့သမီးတယောက်ရှိတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီသမီးကို ပေးသင့်တဲ့အကြောင်းပြောပါတယ်။ အဲဒါကို အားလုံးက သဘောတူကြတာနဲ့ အဲဒီအရပ်သူနဲ့ ရထားတဲ့သမီးတော်ကို ပေးဆက်လိုက်ကြပါတယ်။ သာကီဝင်မင်းသမီး အစစ်ကိုတောင်းရာမှာ အမိဘက်က အမျိုးမစစ်တဲ့ မင်းသမီးကို ပေးလိုက်တယ်ဆိုတော့ လိမ်ညာပြီး ပေးရာရောက်ပါတယ်။ လိမ်တယ်ဆိုတာ အလိမ်ခံရမှန်း မသိယင်တော့ သိပ်သဘောကျနေတတ်တယ်။ သိတဲ့အခါကျတော့ လိမ်တဲ့ သူကို အလွန်စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။

အဲဒီလို ပေးဆက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကောသလမင်းကြီးရဲ့ သံတမန်တွေက အဲဒီမဟာနာမ်မင်းရဲ့ ကပြားသမီးကို ယူဆောင်ပြီး သူတို့အရှင်မင်းကြီးထံ ဆက်သကြပါတယ်။ မင်းကြီးကလဲ သာကီဝင်မင်းသမီးအစစ်ပဲလို့ ယုံကြည်ပြီး အင်မတန် နှစ်သက်သဘောကျတာနဲ့ မိဖုရားကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်ထားပါတယ်။ သူ့အမည်က ဝါသဘခတ္တိယာ-တဲ့။ နောက်တချိန်ကျတော့ အဲဒီဝါသဘခတ္တိယာမှာ သားရတနာတပါး ဖွားမြင်ပါတယ်။ အဲဒီမင်းသားကလေးကတော့ ဝိဋ္ဌဗျူဘာ-လို့ ခေါ်တွင်ပါတယ်။ မင်းကြီးက ဝိဋ္ဌဗျူဘာကို အင်မတန် မြတ်နိုးတာနဲ့ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပဲ စစ်သေနာပတိ ရာထူးကို ပေးထားတယ်။

ဝိဋ္ဌဗျူဘာက (၇) နှစ် အရွယ်ရှိတဲ့အခါမှာ သူ့အမေကိုမေးတယ်။ မေမေ သူများတွေမှာတော့ အမေဘက်က အဖွားတို့အရီး အဒေါ်တို့ထံမှ ဆင်ရုပ် မြင်းရုပ်စသည် ကစားစရာ လက်ဆောင်တွေ ရကြတယ်။ မေမေသားမှာတော့ မေမေဘက်က ဆွေမျိုးများထံမှ လက်ဆောင်ဆိုယင် ဘာမျှမရဘူး။ မေမေမှာ အမေမရှိဘူးလားလို့ ဒီလိုမေးသတဲ့။ ဒီတော့ မိခင်ဖြစ်သူက အမှန်အတိုင်း ပြောလိုက်ယင် လိမ်လည်မှုပေါ်ပြီး ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်ဆိုတာကို သိတဲ့အတွက် ပရိယာယ်နဲ့ကြံပြီး ပြောရတယ်။ ငါ့သားရယ် မေမေရဲ့ အမိအဘ ဆွေတော် မျိုးတော်တွေဟာ သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေဘဲ။ ကပိလဝတ်ပြည်မှာ ရှိကြပါတယ်။ ကပိလဝတ်ပြည်က မဟာနာမ် မင်းဆိုတာ မေမေ ဘခင်ဘဲ။ သားတို့ရဲ့ အဘိုးဘဲ အရပ်ကဝေးနေလို့ သူတို့ဆီက လက်ဆောင်မပေး မပို့နိုင်တာပါလို့ ပြောရသတဲ့။

နောက် (၁၆)နှစ် အရွယ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဝိဋ္ဌဗျူဘာက ဘိုးတော် မဟာနာမ်မင်းနှင့်တကွ မယ်တော်ဘက်က ဆွေတော်မျိုးတော်တွေကို ဖူးမြင်ချင်တာနဲ့ သွားဘို့အခွင့်တောင်းတယ်။ မယ်တော်က မသွားဘို့အတန်တန်ပြောပြီး တားမြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ တားမြစ်လို့မရတာနဲ့ ခွင့်ပြုလိုက်ရတယ်။ ဝါသဘခတ္တိယာက စောစောကကြိုတင်ပြီး သတင်းပေးပို့ထားတယ်။ ဝိဋ္ဌဗျူဘာရောက်လာတဲ့အခါ အဆင်ပြေအောင် ကြည့်ပြီးဆောင်ရွက်ကြဘို့ အကြောင်းကြားထားတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို အကြောင်းကြားထားရသလဲဆိုတော့ သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေက ဝိဋ္ဌဗျူဘာ-ကို အမျိုးမစစ်ဘူးလို့ အထင်သေးပြီး မရှိမသေ ပြုကြမှာကို စိုးရိမ်လို့ပါဘဲ။

ဝိဇ္ဇုဘာကို မထိမဲ့မြင် ပြောပုံ

ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေက ဝိဇ္ဇုဘာရောက်လာမည့်ရက်မှာ ဝိဇ္ဇုဘာထက်ငယ်တဲ့ မင်းသားတွေကို အရပ်ဝေး ပို့ထားကြတယ်။ ဝိဇ္ဇုဘာရောက်လာတဲ့ အခါတော့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်တဲ့ ဧည့်ခံကြတယ်။ ဒါက သားတော်ကလေးရဲ့ အဘိုးဘဲ။ ဒါကဦးကြီးဘဲ စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးဆက်ပေးကြပါတယ်။ ဝိဇ္ဇုဘာက အဘိုး ဦးကြီး အစရှိတဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေ ကိုကန်တော့ပါတယ်။ အဲဒီလို ကန်တော့ပြီးတော့ ကျွန်ုပ်ကို ကန်တော့တဲ့သူတော့ မရှိပါလားလို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့ သာကီဝင် မင်းတွေက မင်းသားငယ် ကလေးတွေက အရပ်ဝေးရောက်နေကြလို့ပါလို့ ပြောပြီးတော့ ဧည့်ခံကျွေးမွေး ပြုစုကြပါတယ်။ နှစ်ရက် သုံးရက်ခန့်နေပြီး ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ သာကီဝင်မင်းတွေရဲ့ ကျွန်မတယောက်က “ဒီနေရာဟာ ဝါသဘာဝတ္တိယာဆိုတဲ့ ကျွန်မရဲ့သား ထိုင်သွားတဲ့နေရာပဲလို့ဆိုပြီး နွားနို့နဲ့ ဆေးကြောနေသတဲ့။ ဒီအချိန်မှာ ဝိဇ္ဇုဘာရဲ့ မင်းချင်းတယောက်က မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ လက်နက်ကိုပြန်လာပြီး ယူခိုက်နဲ့ ကြုံနေလို့ အဲဒီ ကျွန်မ ဆဲဆိုပြီး နွားနို့နဲ့ ဆေးကြောနေတာကို မြင်တွေ့ ကြားသိသွားတယ်။ အဲဒီလူက သူ့အဖော်တွေကို တဆင့်ပြောတာနဲ့ ဝိဇ္ဇုဘာရဲ့ အမေ ဝါသဘာဝတ္တိယာဟာ မင်းသမီးအစစ် မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ကျွန်မသမီးတဲ့လို့ တဆင့်တဆင့် ပြောကြတယ်။ အများဘဲ သိသွားတယ်။ ဝိဇ္ဇုဘာလဲသိပြီး အလွန် စိတ်ဆိုး တယ်။ သူတို့က ငါထိုင်တဲ့နေရာကို နွားနို့နဲ့ ဆေးကြတယ်။ ဆေးကြပေစေ၊ ငါမင်းအဖြစ် ရောက်တဲ့အခါ သင်းတို့ရဲ့ လည်ချောင်းသွေးနဲ့ ဒီနေရာကို ထပ်ဆေးဦးမယ်လို့ ဒီလို စိတ် ဆုံးဖြတ်ထားသတဲ့။

မာနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ ဘေးသင့်ပုံ

ဒါကြောင့် နောင်တချိန် ဝိဇ္ဇုဘာ မင်းအဖြစ် ရောက်တဲ့အခါမှာ သာကီဝင် မင်းမျိုးတွေကို အကုန်သတ်ပစ်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကပ်လဝတ် ပြည်ကို စစ်ချီ တက်သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မြင်တော်မူလို့ ကြွသွားတော်မူပြီး ဟောပြော တားမြစ်တော်မူပါတယ်။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မြတ်စွာဘုရားက တားမြစ်တော်မူလို့ ဝိဇ္ဇုဘာက စစ်တပ်က ရုပ်သိမ်းပြီး ပြန်သွား ပါတယ်။ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ချီတက်တဲ့ အခါကျတော့ သာကီဝင်မင်းတွေရဲ့ ရှေးအကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးချိန်ရောက် နေတာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သွားပြီးမတားမြစ်တော့ဘဲ လျစ်လျူရှု နေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဝိဇ္ဇုဘာက ဘိုးတော် မဟာနာမ်မင်းထံ ရှိနေတဲ့သူတွေမှတစ်ပါး သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေကို အကုန်သတ်စေလို့ အမိန့်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိဇ္ဇုဘာရဲ့ သူရဲကောင်းတွေက သာကီဝင် မင်းမျိုးပါလို့ ဝန်ခံတဲ့ လူတွေကို အကုန်သတ်ပစ်ကြတယ်။ နို့စို့ကလေးတွေတောင် မချန်ဘဲ သတ်ပစ်ကြတယ်။ ကျန်တာကတော့ မြက်ကို ကိုင်နေကြရင်း သာကီဝင် မဟုတ်ပါဘူး မြက်ပါလို့ ယောင်ယမ်းပြောတဲ့သူတွေ၊ ကျူကိုကိုင်နေရင်း ကျူပါလို့ ယောင်ယမ်းပြောတဲ့သူတွေနဲ့ မဟာနာမ်မင်းထံမှာ ရှိနေတဲ့ သူတွေလောက်သာ ကျန်တော့သတဲ့။

ဒီလို သာကီဝင်တွေ တမျိုးလုံး ဒုက္ခရောက်သွားကြတာဟာ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုယင် ကိုယ့်ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်အမျိုးကို အထင်ကြီးပြီး သူများတွေကို အထင်အမြင် သေးလို့ပါဘဲ။ အထင်အမြင်သေးပြီဆိုတော့ ရိုသေရမည့်သူကို မရှိမသေ မလေး မစားလုပ်တယ်။ ရှုတ်ချပြီး ပြောဆိုတယ်။ အဲဒါကြောင့်ပါဘဲ။ ယခုအခါမှာလဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကို အထင် သေးတဲ့သူတွေ ရှိတာဘဲ။ ဒီလိုသူများကို အထင်သေးတဲ့သူတွေဟာ သာကီဝင်တွေလောက် အကြီးအကျယ် အကျိုးမဲ့မဖြစ်ပေမဲ့ တော်တော်တန်တန်တော့ ဒုက္ခရောက်ကြ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တတ်ကြတာချည်းဘဲ။ တချို့မှာ အတူတူ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေတဲ့ လူချင်း အထင်သေးပြီး မရှိမသေနဲ့ ဆက်ဆံလို့ မကျေမနပ် ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် အကူအညီ ပေးနေကျ လူကလဲ အကူအညီ မပေးဘဲနေတတ်တယ်။ အဲဒါ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်အောင် အနှောင့်အယှက် မပေးယင် တော်သေးရဲ့လို့ အောက်မေ့ရမှာဘဲ။ ရန်သူကို အထင်သေးမိတဲ့အတွက် ဒုက္ခရောက်တာတွေလဲ ရှိတာဘဲ။

ဒီလိုအကျိုးမဲ့တွေကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့အတွက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကို အထင်မသေးရဘူးတဲ့။ ယခု ပြောခဲ့တာက လောကဘက်က အထင်မသေး သင့်ပုံတွေဘဲ။ တရားဘက်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကို အထင် သေးတာကို ပယ်ဘို့က ဒီဒေသနာမှာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် “ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ငါလို သီလမစင်ကြယ်ဘူး။ ငါလို သူတော်ကောင်းတရားတွေကို မကျင့်နိုင်ဘူး။ ငါလို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားမထုတ်နိုင်ဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ သူတော်ကောင်းတရား မရှိဘူး သူက တရားဘက်မှာ လူရိုင်းကြီးဘဲ။ အန္တ ပုထုဇဉ်ကြီးဘဲ” စသည်ဖြင့် သူများတွေကို အထင်အမြင် သေးတတ်တယ်။ သူများကို အထင်အမြင် သေးတယ်ဆိုယင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတော့တာဘဲ။ အထင်ကြီးပုံက “ငါ့မှာ သီလက သူများ ထက် စင်ကြယ်တယ်။ သူတော်ကောင်းတရားတွေလဲ ပြည့်စုံတယ်။ ငါတရားအားထုတ်တာဟာလဲ တရားတွေက ပေါက်ရောက် ပြည့်စုံနေပြီ။ အရိယာ သောတာပန် ဖြစ်ပြီ” စသည်ဖြင့် အထင်ရောက်တတ်တယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်း တကယ်ဟုတ်နေယင်လဲ အပြစ်တော့ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကိုတော့ အထင်မသေးသင့်ပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် သူများက ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်ချင်မှလဲဟုတ်မှာ။ ယခု လောလောဆယ်မှာ ကိုယ့်လောက် အဆင့်အတန်း မမြင့်သေး ပေမဲ့ တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ့်ထက် မြင့်ချင်လဲ မြင့်သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူများကို အထင်မသေးပါနဲ့တဲ့။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတယ်ဆိုတာ တရားကိုယ်အားဖြင့်တော့ မာနဘဲ၊ ဒီမာနက ပုထုဇဉ်မှာသာရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်အထိ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ရှိတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ထူးတာကတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာရှိတဲ့ မာနက မိမိမှာ တကယ်ရှိ တကယ်ဟုတ်တဲ့ ဂုဏ်ကိုသာ အမှီပြုပြီးဖြစ်တယ်၊ မရှိဘဲ မဟုတ်ဘဲနဲ့ အထင်ကြီးတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မာနကို ယာထာဝမာနလို့ ခေါ်တယ်၊ အမှန်အတိုင်း ဂုဏ်ယူသင့်တဲ့ နေရာမှာသာ ဂုဏ်ယူတဲ့ မာနလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ပုထုဇဉ်တွေမှာတော့ ဘာမှ မဟုတ်တာတွေနဲ့လဲ ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးနေတတ်တာဘဲ၊ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ အထင်ကြီးတာကို အယာထာဝမာနလို့ ခေါ်တယ်။

ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လို့ သောတာပန် ဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ ဒီအယာထာဝမာနဆိုတဲ့ မဟုတ်ဘဲ အထင်ကြီးမှု မာနဟာ ကင်းသွားတယ်၊ သို့သော် ဟုတ်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ စပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ယာထာဝမာနကတော့ ရှိသေးတာဘဲ၊ အဲဒီ ယာထာဝမာနလဲ အစဉ်အတိုင်းအားထုတ်လို့ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တဲ့အခါ လုံးဝကင်းသွားတယ်၊ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးမှု သူတပါးကိုအထင်သေးမှုဆိုတဲ့ ဒီမာနလုံးဝကင်းသွားအောင် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကိုရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ အားထုတ်သွားရမယ်လို့ ဒီဒေသနာတော်က ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က-

“သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်း သိမ်မွေ့” လို့ ဆိုထားပါတယ်။

မာန်ကင်းဆိုတာ ပြီးတော့ (သိမ်မွေ့)တဲ့၊ သဏ္ဍော စ၊ သိမ်မွေ့ရမယ်တဲ့။ ကိုယ်ဖြင့်လဲ သိမ်မွေ့ရမယ်၊ နှုတ်ဖြင့်လဲ သိမ်မွေ့ရမယ်၊ စိတ်ဖြင့်လဲ သိမ်မွေ့ရမယ်၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးလုံး သိမ်မွေ့ရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် သိမ်မွေ့ပုံ

အဲဒီအထဲမှာ ကိုယ်ဖြင့် သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာက သူတပါးရဲ့ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ပြုလုပ်မှုတွေကို အကုန်လုံး ကြဉ်ရှောင်ပြီး ကောင်းတဲ့အမှုကိုသာ ပြုနိုင်သမျှ ပြုနေတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူ လုယက်ခြင်း၊ သူ့သားမယား အိမ်ယာကို ပြစ်မှားခြင်းဆိုတဲ့ ကာယကံဒုစရိုက်တွေကို ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။

နှုတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာကတော့ သူတပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေတတ်တဲ့ လိမ်ပြောခြင်း၊ ဂုံးတိုက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်း၊ အပြန်အဖျင်း ပြောဆိုခြင်းဆိုတဲ့ ဝစီဒုစရိုက်တွေကို အကုန်လုံး ကြဉ်ရှောင်ပြီး ကောင်းတဲ့စကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကတော့ သီလ စင်ကြယ်နေယင် ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ ကိုယ်သိမ်မွေ့ဘို့ထက် နှုတ်သိမ်မွေ့ဘို့က ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် တရားဘက် လိုက်စားနေတဲ့သူတွေထဲမှာ ကိုယ်ဖြင့် ရုန်းရင်း ကြမ်းတမ်းနေတဲ့သူက နဲပါတယ်၊ နှုတ်ကတော့ စိတ်ထဲမှာ ပြောစရာရှိလာယင် လွှတ်ခနဲ အမှတ်တမဲ့ ပြောလိုက်မိတတ်တယ်၊ အဲဒီလို ပြောမှားမှုကလေးတွေကိုလဲ အထူးသတိပြုပြီး ကြဉ်ရှောင်သွားကြဘို့ လိုပါတယ်။

စိတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့ပုံ

စိတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာကတော့ သူတပါး စည်းစိမ် ဥစ္စာကို မတရားလိုချင်တဲ့ အဘိဇ္ဈာ စိတ်ကြမ်းတွေ ကင်းရမယ်၊ သူတပါးကို သေပျက်စေလိုတဲ့ ဗျာပါဒ စိတ်ကြမ်းတွေ ကင်းရမယ်၊ “ကံမရှိ၊ ကံ၏အကျိုးမရှိ၊ နောင်ဘဝမရှိ” စသည်ဖြင့် ယူဆတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူဆိုးလဲ ကင်းရမယ်၊ အဲဒီ မနောဒုစရိုက်တွေ ကင်းပြီး ကောင်းတဲ့ စိတ်အကြံနဲ့ ပြည့်စုံနေတာကို ဆိုလိုပါတယ်။

ကောင်းတဲ့ စိတ်အကြံဆိုတာက ဘယ်လိုဟာလဲဆိုယင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအစရှိတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကိုလဲ ပွားများနေရမယ်၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး စသည်ကိုလဲ ပွားများနေရမယ်၊ ဒီထဲမှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနဲ့ မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် အကုသိုလ်စိတ်ကြမ်းတွေ ဖြစ်စရာအခွင့်တောင် မရှိတော့ဘူး၊ စိတ်ဟာ အင်မတန် သိမ်မွေ့နေတော့တာဘဲ၊ ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားများနေယင် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ ဒီဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ အကုန်လုံး ပါဝင်နေတော့တာပါဘဲ။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ပွားများနေယင် စိတ်တွင် မကဘူး။ ကိုယ်ရော နှုတ်ရော အကုန်လုံး သိမ်မွေ့နေ တော့တာဘဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန် တရားပွားများနေတဲ့ သူဟာ တစ်ခုခုကို ပြုမယ်ကြံယင် ပြုသင့်မပြုသင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပြုသင့်မှ ပြုရတယ်။ ပြုတဲ့အခါလဲ အမှတ်တမဲ့ မပြုရဘူး။ ရှုမှတ်ပြီး ပြုရတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်အမူအရာ အကြမ်းတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပြောမယ်ကြံယင်လဲ ပြောသင့် မပြောသင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပြောသင့်မှ ပြောရတယ်။ ပြောတဲ့ အခါလဲ တတ်နိုင်သမျှ နောက်ကလိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရသေးတယ်။ ဒီတော့ နှုတ်အမူအရာ အကြမ်းတွေလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေလဲ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီး မှုမှတ်နေရတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်အမူအရာ အကြမ်းတွေဆိုတာလဲ များများဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်နေတဲ့ အတွက် ကြာကြာမဖြစ်ရဘူး။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အချိုးကျကျ ပွားများနေယင် ကိုယ်နှုတ်စိတ် သုံးပါးလုံး စင်ကြယ်ပြီး သိမ်မွေ့နူးညံ့နေပါတယ်။ ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွားများနေတဲ့သူမှာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သမ္မပ္ပဓာန် အစရှိသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေကလဲ ထိုက် သည့်အားလျော်စွာ ပါဝင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် သဏှော စ၊ သိမ်မွေ့ရမယ်ဆိုရာမှာ စိတ်သိမ်မွေ့ပုံကို “သဏှောဟိ၊ သိမ်မွေ့ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေဟိ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏” စသည်ဖြင့် နိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှာ ဖွင့်ပြထားပါ တယ်။

သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက် တဲ့။

ထင်မြင်သဘောပေါက်လွယ်သော အသိဉာဏ်

သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာ ပြီးတော့၊ ပဋိဘာနဝါ၊ ထင်မြင်သော အသိဉာဏ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ထင်မြင်တဲ့ အသိဉာဏ်လဲရှိရမယ်တဲ့။ ပရိယတ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရှိရမယ်။ ပဋိပတ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ် ရှိရမယ်။ အမေးပြဿနာနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရှိရမယ်တဲ့။ ဒီအထဲမှာ ပရိယတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းဂန်တွေကို သင်ကြားလေ့လာထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားစကားပြောဟောဘို့ စဉ်းစားလိုက်ယင် တရားသဘောတွေ က ဉာဏ်ထဲမှာပေါ်လာတယ်။ ပါဠိတခုကိုဆင်ခြင်လိုက်ယင် အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေက ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာပါတယ်။ သူတပါး ရွတ်ဆိုတဲ့ပါဠိကို ကြားရယင်လဲ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေက ပေါ်လာတယ်။ ဒီလိုအလွယ်တကူနဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေ ပေါ်လာပြီး သဘော ပေါက်ပေါက်သွားတာဟာ ပဋိဘာနဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒါကတော့ သင်ကြား လေ့လာထားလို့ ဖြစ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်တဲ့။

ဝိပဿနာ တရားကို ကျကျနန အားထုတ်တဲ့ သူမှာလဲ စာမသင်ရဘဲနဲ့ ဒီပဋိဘာန ဉာဏ်က ဖြစ်တတ်ပါသေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ရုပ်နာမ်နဲ့ ဝိပဿနာနဲ့စပ်တဲ့ တရားကိုကြားရယင် တရားအားထုတ်ထားတဲ့သူမှာ နက်နဲတဲ့အနက်အဓိပ္ပါယ် တွေကို သဘောပေါက်သွားတတ်တယ်။ ဟောတဲ့သူက ပါဠိလျှောက် အနက်လောက် ဟောသွားပေမယ့်လို့ တရားအားထုတ် ထားတဲ့သူက နက်နက်နဲနဲ သဘောပေါက်သွားတတ်တယ်။

တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်

တရားအားထုတ်ပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ စာပေကျမ်းဂန်တွေကို ဖတ်ကြည့်လို့ရှိယင်လဲ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေက အလွယ်တကူနဲ့ ပေါ်နေတတ်တယ်။ ရှေးက သဘောမပေါက်တဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေလဲ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့အခါ သဘော ပေါက်လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးတဦးက ဒီလို ပြောဘူးပါတယ်။ သူဟာ စာမေးပွဲတွေလဲ အဆင့်အတန်း မြင့်မြင့်နဲ့ အကြီးအကျယ် အောင်လာခဲ့တယ်။ သူများကိုလဲ ပို့ချပေးခဲ့တယ်။ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ စာတတ်ပြီလို့လဲ ယူဆခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ယခု တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်လို့ သူကပြောတယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ အလျင်ကသဘောမပေါက် ခဲ့တာတွေကို ယခု တရားအားထုတ်ပြီးမှ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက်လာလို့ပါဘဲတဲ့။

ဟုတ်တယ် တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့အခါမှာ စာပေကျမ်းဂန်တွေကို ကြည့်ရှုပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်လိုက်ယင် အနက် အဓိပ္ပါယ်သဘောတွေဟာ အလွယ်တကူနဲ့ ပေါ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ တရားအားထုတ်လို့ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပဋိဘာန ဉာဏ်တွေဘဲ။ ဒီဉာဏ် ဖြစ်ပုံက စာသင်ပြီးမှ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သာပြီးထင်ရှားတယ်။ အားမထုတ်မီက စာကြည့်လို့ နားလည်တာနဲ့ အားထုတ်ပြီးမှ စာကြည့်လို့ နားလည်တာဟာ မတူဘူး။ တော်တော်ကို ထူးခြားနေပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တာဟာ ပရိယတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ် ဖြစ်ပုံပါဘဲ။

စာတွေ့နဲ့ လွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့ မလွယ်ဘူး

ပဋိပတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ပဋိပတ် လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့စပ်ပြီး ဆင်ခြင်လိုက်ယင် ကျင့်သင့် ကျင့်ထိုက်တာတွေ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်တာတွေဟာ အလွယ်တကူနဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့စကားထဲက တရားအားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပဋိပတ်ဆိုင်ရာ စာပေတွေကိုကြည့်ရှုပြီး သဘောပေါက် လွယ်တာတွေဟာလဲ ပဋိပတ်နဲ့စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရဲ့ သတ္တိတွေပါပဲ။ ပြီးတော့ ပဋိဝေဓ သဘောဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တွေ့ တရားတွေ အရာမှာလဲ အားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလွယ်တကူနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး သဘောပေါက်နေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆို ယင် ရုပ်တရား နာမ်တရား အဖြစ်အပျက် ဆိုတာတွေဟာ စာသဘောနဲ့ပြောတော့ ဘာမှ မခက်ဘူး။ လွယ်လွယ်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စာတွေ့နဲ့ အပြောရလွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့ မလွယ်ပါဘူး။ အလွန်ဘဲ ခက်ပါတယ်။ ကျကျနန အားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အဲဒီ အသိခက်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားဆိုတာတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ထင်ထင်ရှားရှားကြီးကို ကွဲပြီးသိရတယ်။ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့ ရုပ်ကတခြား၊ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ကတခြား၊ ကွဲပြားပြီး ထင်နေတယ်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

စာပေ ကျမ်းဂန်အရ ခွဲပြောရမယ်ဆိုယင်တော့ ပထဝီ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောအစရှိတဲ့ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးက ရုပ်တရား၊ လောကီစိတ် ဧကသီတိ-ခေါ်တဲ့ စိတ်ရှစ်ဆယ့်တပါးနဲ့၊ စေတသိက် (၅၂)ပါးက နာမ်တရား၊ ဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဘဲ ရှိတယ်လို့ ဒီလို အရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာတွေနဲ့ပြောရတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ စာအုပ်ထဲက ရုပ်နာမ်တွေဘဲ။ မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်ရှိနေတဲ့ တရားတွေမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို သိရုံမျှဖြင့် နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ခွဲခြားပြီးသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဆိုတာ မဖြစ်သေးဘူး။ သညာသိမျှဘဲ ရှိသေးတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုဆိုတာထဲက ယောကျ်ားမှာ ဣတ္ထိဘာဝရုပ်မရှိဘူး။ မိန်းမမှာလဲ ပုမ္မာဝရုပ် မရှိဘူး။ ပြီးတော့ စိတ် ၈၁-ပါးထဲကလဲ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စိတ်တွေဆိုတာ ဈာန်မရတဲ့လူမှာ မရှိဘူး။ မဟာကြိယာ စိတ်တွေဆိုတာလဲ ရဟန္တာမှာသာရှိတယ်။ ပုထုဇဉ်မှာမရှိဘူး။ ဒီတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မရှိတဲ့ တရားတွေကိုပါ ခွဲပြီး သိတာဟာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်အစစ် ဟုတ်နိုင်ပါမည်လား မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။ သညာသိမျှသာဖြစ်ပါတယ်။

ခာမတတ်ပေမဲ့ တရားကိုသိတယ်

ဟောဒီမှာ ယခု တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ စာတလုံးမှ မတတ်ပေမဲ့ ဒီရုပ်နဲ့နာမ်တရားကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ ရှုတိုင်း၊ မှတ်တိုင်း၊ သိစရာ ရုပ်တရားက တမျိုး၊ သိသိသွားတဲ့ စိတ်နာမ်တရားက တမျိုး၊ ဒီနှစ်မျိုးဘဲ ရှိတယ်ဆိုတာ ရှုရင်း ရှုရင်းဘဲ ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီး သိရတယ်။ မြင်တဲ့အခါလဲ ဒီသိတဲ့စိတ်နဲ့ မသိတဲ့ရုပ် ဒီနှစ်မျိုးဘဲ။ ကြားတဲ့အခါလဲ သိတာနဲ့မသိတာ ဒီနှစ်မျိုးဘဲ။ နံတဲ့အခါ စားတဲ့အခါလဲ သိတာနှင့် မသိတာ ဒီနှစ်မျိုးဘဲ။ တွေ့ထိမှု ဆိုတာတွေကတော့ အင်မတန် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ကွေးတာ၊ ဆန့်တာ၊ သွားတာ၊ ရပ်တာ၊ ထိုင်တာ၊ လဲလျောင်းတာ၊ လှုပ်ရှား ပြုပြင်တာတွေလဲ ဒီတွေ့ထိမှုထဲကဘဲ။ ဒါကြောင့် ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့အခါမှာ ကွေးမယ်၊ ဆန့်မယ်ကြုံတဲ့ စိတ်ကလေးက တခု၊ ကွေးလိုက်၊ ဆန့်လိုက်၊ လှုပ်ရှားလိုက်တာကလေးက တခု၊ မှတ်သိလိုက်တာကလေးကတခု၊ တခြားစီ ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ သွားတဲ့အခါ စသည်မှာလဲ ဒီနည်းအတိုင်းပါပဲ။ ကြံသိတာနဲ့ မှတ်သိတာက သိတတ်တဲ့ နာမ်၊ လှုပ်ရှားတောင့်တင်းတာက မသိတတ်တဲ့ရုပ်။ ဒီလို နာမ်နဲ့ရုပ် ၂-မျိုး ၂-မျိုး တွဲလျက် တွဲလျက် ဖြစ်နေတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရတယ်။

ဖြစ်ပျက်ဆို့ရှုံနဲ့ ဖြစ်ပျက်သိသလား

ပြီးတော့ တချို့က ဖြစ်တာ ပျက်တာကို ကိုယ်တိုင် မတွေ့ပါဘဲနဲ့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နဲ့ ရှုဘို့ဘဲပြောနေကြတယ်။ ပါးစပ်က စိတ်ထဲက ဆိုပြီးတော့လဲ ရှုနေကြတယ်။ အဲဒါလဲ သိပ်ပြီး သဘာဝကျလှဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတဲ့အခါ အစ ဖြစ်ပေါ်လာတာကလေးကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ပျောက်ကွယ်သွားတာ ကလေးကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဥပမာ-နာကျင်တဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ နာတယ်၊ နာတယ်လို့ စူးစိုက်ပြီး မှတ်နေယင် နာမှုကလေးတွေဟာ မှတ်တိုင်း၊ မှတ်တိုင်း ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွား ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားနဲ့ တပိုင်းစီ၊ တပိုင်းစီ အပြတ်အပြတ်ဖြစ်ပြီး ထင်ပေါ်နေတယ်။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်လို့ မဆိုရဘဲနဲ့ ဖြစ်ပြီး ပျက် သွားတာကို လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်သလို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရတယ်။

ပြီးတော့ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာတွေဟာလဲ စာတွေ့ သက်သက်နဲ့ဆိုယင် သဘောကျခဲ ပါတယ်။ တရား အားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ ပီတိနဲ့ပဿဒ္ဓိဟာ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ဖြစ်ပေါ်လာလို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ သေသေချာချာ သိရတယ်။ ပြီးတော့ တပြုမရွတ်တာ-ဆိုတဲ့ စေတသိက် တရားဟာလဲ စာတွေ့မျှနဲ့ဆိုယင် ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်

သိခဲပါတယ်။ အဲဒါဟာလဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်များကို ရောက်တဲ့အခါ ကြောင့်ကြမပြုရဘဲ သူ့အလိုလို အမှတ်အသိကလေးတွေက ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဘယ်ဘက်မှ မလိုက်ဘဲ အညီအမျှ ဖြစ်နေပုံကို အထင်အရှား တွေ့ရ တယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ အထူး ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ သီစရာ အာရုံကလေးတွေကလဲ သူ့ဟာသူ ပေါ်လို့အမှတ်အသိ ကလေးတွေကလဲ သူ့ဟာသူ သိလျက် သိလျက် ဖြစ်ပြီးသွားနေတယ်။ ဒီအခါမှာ သိရတဲ့အာရုံရော မှတ် သိတဲ့စိတ်ရော သိရင်း ပျောက်ရင်း၊ သိရင်းပျောက်ရင်းနဲ့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက် နေတာကိုချည်း မပြတ်တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ-မမြဲဘူးဆိုတာဟာ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားနေတယ်။ ထို့အတူ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ၊ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာတွေလဲ ရှင်းနေတာဘဲ။

ဒီလို ရှုမှတ်အားထုတ်နေရင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့ အသိရှင်းခဲ့တဲ့အတွက်အားမထုတ်ပဲ နားနေတဲ့အခါမှာလဲ ဆင်ခြင် ကြည့်လိုက်ယင် အဲဒီအဖြစ်အပျက် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ သဘောတွေဟာ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းလင်းထင်ရှားနေတာဘဲ။ ရှုမှတ် လိုက်ယင်လဲ ဖြစ်နေကျ ဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲ။ သင်္ခါရု ချုပ်ငြိမ်းတဲ့နေရာကို ရောက်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒီ ချုပ်ငြိမ်းရာကိုလဲ ပြန်ရောက်သွားတာဘဲ။ မိမိရောက်ခဲ့တာတွေကို ဆင်ခြင်ပြန်ယင်လဲ တွေ့ခဲ့တုန်းကလိုဘဲ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ ဒီလို ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း ကိုယ်တိုင် တွေ့သိထားတဲ့ သဘောတရားတွေ အလွယ်တကူနဲ့ ဉာဏ်ထဲ မှာ ပေါ်ပေါ်လာတာဟာ ပဋိဝေဒနဲ့ စပ်တဲ့ ပဋိဘာန ဉာဏ်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေပါဘဲ။

အမေးပုစ္ဆာနဲ့စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ကတော့ စာသင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပရိယတ်နဲ့စပ်တဲ့ အမေးကိုဖြေဘို့ရာ အလွယ် တကူနဲ့ ပေါ်လာတယ်။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပဋိပတ်နဲ့စပ်တဲ့ အမေးကိုဖြေဘို့ရာ အလွယ်တကူနဲ့ ပေါ်လာတယ်။ ပရိယတ်ပဋိပတ်နှစ်ဖက်လုံး စွယ်စုံပုဂ္ဂိုလ်မှာ နှစ်ဖက်စလုံးနဲ့စပ်တဲ့ အမေးကိုဖြေဘို့ရာ အလွယ်တကူနဲ့ ပေါ်လာ တယ်။ အဲဒါတွေဟာ အမေး ပုစ္ဆာနဲ့စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေပါဘဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ် ၃-မျိုးနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်-

သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်-လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

သူတပါးအပြောကြောင့် ယုံတာမဟုတ်

အဲဒီ ပဋိဘာနဉာဏ်ထင်ပြီးတော့-န သဒ္ဓေါ န ဝိရဇ္ဇတိ-တဲ့။ သဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်တဲ့။ ဒီလိုဆိုတော့ သဒ္ဓါတရား မရှိဘူးလို့ ဆိုရာရောက်နေပါတယ်။ အဲဒီလိုလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်ကတော့ သူတပါးကို ပုံပြီး ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားမျှသာ ရှိတာမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိတဲ့ဉာဏ်နဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ န သဒ္ဓေါဆိုတဲ့ ဒီပုဒ်ကို တိုက်ရိုက်အနက်ပြန်ယင် မယုံကြည်ဘူး၊ သဒ္ဓါတရား မရှိဘူးဆိုတဲ့ ဒီအနက် ကိုသာ ရနေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ယုံတာနဲ့ ကိုယ်တိုင်သိတာကို ခွဲခြားပြောချင်လို့ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်က မသိသေးယင် သူများပြောတာကိုဘဲ ယုံရတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိနေယင်တော့ သူများပြောတာကို ယုံဘို့မလိုတော့ဘူး။ အဲဒါကို သိစေချင်လို့ န သဒ္ဓေါ-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ယုံတာထက် သိတာက သာ၍ မြင့်မြတ်သည်

ဥပမာ-မြန်မာ ပြည်သူပြည်သားတွေပေမယ့် ရွှေတိဂုံဘုရားကို မရောက်ဘူးသေးယင် ရွှေတိဂုံဘုရားနဲ့ စပ်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို သူများပြောတဲ့အတိုင်းဘဲ ယုံကြည်ပြီး မှတ်ထားရတယ်။ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ပေါ်ကို ကိုယ်တိုင်ရောက် ပြီး သေသေချာချာ လေ့လာပြီးတဲ့သူမှာဆိုယင် ရွှေတိဂုံဘုရားနဲ့စပ်ပြီး သူများပြောတာကို ယုံကြည်ဘို့ မလိုတော့ဘူး။ အဲဒီလို ပါဘဲ။ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားတွေကို မတွေ့ဘူးသေးတဲ့ သူမှာ စာပေကျမ်းဂန်အရ သူများဟောတဲ့ တရားတော်အရ ယုံကြည်ရတယ်။ ယခုဒုန်းပျံတွေနဲ့ အာကာသတက်ကြတာ မျက်မြင်မဟုတ်တဲ့သူတွေက ယုံကြည်နေသလိုပေါ့။ အဲဒီဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားတွေကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိထားတဲ့ သူမှာတော့ သူများပြောလို့ ယုံရတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိ ဖြစ်နေ တော့တာဘဲ။ အဲဒါဟာ ယုံတာမဟုတ်ဘူး။ သိတာလို့ခေါ်တယ်။ ဒါမျိုးကို ဆိုလိုပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတြာကို ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။ သာရိပုတြာ-သဒ္ဓါန္တို့ကို ပွားများလျှင် အမတောဂဓံ အမတပရိယောသာနံ-သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်တယ်။ သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာ အဆုံးသတ်သွားတယ် ဆိုတာ သင် ယုံရဲ့လားလို့ ဒီလိုမေးတော်မူတော့ အရှင်သာရိပုတြာက ဒီလို ဖြေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ယုံတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေကြားတယ်။ ဒီလို ဖြေလိုက်တော့ကြားရတဲ့ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတွေက အရှင်သာရိပုတြာ အပေါ်မှာ အထင်လွဲကုန်ပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတြာဟာ ဗြာဟ္မဏလူမျိုးဖြစ်တဲ့အတွက် ယခုထက်တိုင် ဘုရားကို မယုံသေးဘူး လို့ ထင်ကြသတဲ့။ ထင်မယ်ဆိုယင်လဲ ထင်စရာပါဘဲ။ ဗြာဟ္မဏဝါဒ အစွဲသန်တဲ့ လူတွေက ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့

တရား ကို မယုံကြဘူး၊ အရှင်သာရိပုတြာကလဲ ဗြာဟ္မဏမျိုးဆိုတော့ ဒီလို ထင်ကြမှာဘဲ၊ အမှန်ဆိုလိုတာကတော့ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားများယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်ဆိုတာဟာ အရှင်သာရိပုတြာမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးသား ဖြစ်နေတယ်၊ ဒီတော့ ဒီနေရာ ဒီ အချက်မှာ ဘုရားစကားကို ယုံကာမျှ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိ ဖြစ်နေပါတယ်လို့ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်၊ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ရွှေတိဂုံဘုရား ဥပမာနဲ့ ပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ၊ ကိုယ်တိုင်ရောက်လို့ သေသေချာချာ ဖူးမြော်လေ့လာ မှတ်သားထားတဲ့ သူကို အခြားသူက ဟော-ရွှေတိဂုံဘုရားမှာ ရွှေပြားတွေကို ကပ်ပြီး ထားတယ်လို့ ငါပြောတာ မင်း ယုံကြည်ရဲ့လားလို့ မေးယင် မင်းပြောလို့ ယုံရတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ငါကိုယ်တိုင် တွေ့ခဲ့ပြီးပါပြီလို့ ပြောပေလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုပါဘဲ၊ အရှင် သာရိပုတြာက ယုံတာမဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောတာဟာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလျှောက်ချက်နဲ့စပ်ပြီး ဓမ္မပဒမှာ အရှင်သာရိပုတြာကို ဒီလို ချီးကျူးပြီး ဟောထားပါတယ်။

အဿဒ္ဓေါ အကတညူစ၊ သန္ဓိစ္ဆေဒေါ စ ယော နရော။
ဟတာ ဝကာသော ဝန္တာသော၊ သဝေ ဥတ္တမပေါရိသော။

ဒီဂါထာကတော့ အရှင်သာရိပုတြာကို အကြောင်းပြုပြီး ဓမ္မပဒမှာ ဟောထားတဲ့ ဂါထာဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီပုရာဘောဒသုတ် က ဂါထာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် အနက်အဓိပ္ပါယ် သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းတွေ ပါနေလို့ အထူး မှတ်သား ရအောင် ထည့်သွင်းပြီး ဟောလိုက်ရတယ်။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားမရှိ။ သ-သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥတ္တမပေါရိသော၊ ယောကျ်ားမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိဘဲ တိုက်ရိုက်ပြန်တဲ့ အနက် ဘဲ။ ဒီအတိုင်းဆိုယင် တက်တက်စင် လွဲကုန်တယ်။ အလင်္ကာ ကျမ်းများမှာ ဒီလိုဂွက်ပြီးဆိုတဲ့ စကားမျိုးကို ပဟေဠိလို့ခေါ် တယ်။ စကားထာ စကားဂွက်မျိုးပါဘဲ။ ဒီမှာ ဆိုလိုတဲ့ အနက်ကတော့ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓေါ၊ သူတပါးပုံ၍ ယုံကြည်သူမဟုတ် ကိုယ်တိုင်သိသောသူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သ-သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥတ္တမပေါရိသော၊ ယောကျ်ားမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်ပါတယ်-တဲ့။ ဒီပုဒ် အနက်ကတော့ ရှင်းလောက်ပါပြီ၊ နောက်တပုဒ်ကတော့-

အကတညူ၊ သူပြုဘူးသော ကျေးဇူးကို မသိသောသူတဲ့ ဒါဟာ ပြန်ရိုးပြန်စဉ် အနက်ပဲ၊ ဒီအနက်အတိုင်း ဆိုယင် သူ့ကျေးဇူးကို မသိတတ်တဲ့သူဆိုတော့ လူယုတ်ပဲ၊ သူမြတ်မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီအနက်က ဒီမှာ အလိုရှိတာနဲ့ ပြောင်းပြန် ဖြစ်နေတယ်၊ တကယ်ဆိုလိုတဲ့ အနက်ကတော့ (အကတ) အကြောင်းတရားတို့က မပြုအပ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို (ညူ) မျက်မှောက် သိပြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သန္ဓိစ္ဆေဒေါ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကလဲ ရိုးရိုးအနက်ပြန်ယင် အိမ်နံရံစပ်ကို ဖောက်ထွင်း ခိုးယူတဲ့သူလို့ အနက် ရပါတယ်၊ ဒါလဲ မလိုအပ်တဲ့အနက်ပဲ၊ တကယ်လိုတဲ့အနက်ကတော့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးသောသူလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ အစပ်ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရအားဖြင့်-

- (၁) အတိတ်ဘဝက ကံသင်္ခါရကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်တယ်ဆိုရာမှာ တစပ်၊
- (၂) ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ပေါ်တယ် ဆိုရာမှာ တစပ်၊
- (၃) ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဘဝကြောင့် အနာဂတ်ဇာတိ ဖြစ်တယ်ဆိုရာမှာ တစပ်၊ ဒီလို သုံးစပ်ရှိတယ်၊ ဒီအထဲမှာ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် အစပ်ကတော့ စပ်ပြီးဖြစ်နေလို့ မဖြတ်နိုင်တော့ဘူး၊ ဖြတ်ဘို့လဲမလိုပါဘူး၊ ဝေဒနာက တဏှာကို စပ်မ သွားအောင်၊ ကံအသစ်ဖြစ်ပြီး ဘဝအသစ် ပဋိသန္ဓေ စပ်မသွားအောင် ဒီအစပ်နှစ်ခုကို ဖြတ်ဖို့ လိုပါတယ်၊ ဒီအထဲမှာလဲ ဝေဒနာက တဏှာစပ် မသွားဘို့ဟာ လိုရင်းပါဘဲ၊ ယခု ယောဂီတွေ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ရှုမှတ် နေကြ တာဟာ ဝေဒနာက တဏှာ စပ်မသွားရအောင်လို့ ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ၊ ဒီလို မှတ်ရင်း မှတ်ရင်းနဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် တွေ အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်ပြီး အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ဒီသံသရာဝဋ် အစပ်တွေဟာ အကုန်လုံး ပြတ် သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သန္ဓိစ္ဆေဒေါ- သံသရာဝဋ်၏ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ပြီးတော့ နောက်တပုဒ်က ဟတာဝကာသော-တဲ့။ ဟတ-ကဖျက်ဆီးတယ်၊ အဝကာသ-က အခွင့်အရေးလို့ ဒီလို သာမန် အနက်ရှိပါတယ်၊ ကြီးပွားဘို့ ကောင်းစားဘို့ အခွင့်အရေးတွေကို ဖျက်ဆီးတယ် ဆိုယင်တော့ ဒီနေရာမှာ မလိုအပ်တဲ့ အနက်ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီမှာလိုတဲ့ အနက်ကတော့ ဟတာဝကာသော-ဘဝအသစ်ဖြစ်ဘို့ အခွင့်အရေးကိုဖျက်ဆီးပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် မည်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ပါဘဲ။

နောက်တပုဒ်ကတော့ ဝန္တသော တဲ့၊ ဒီပုဒ်မှာလဲ ဝန္တထွေးအန်ဖတ်ကို၊ အသ-စားတယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို ယူယင်တော့ လူ့လောကနဲ့ မလျော်တဲ့အနက် ဖြစ်ပါတယ်။ လိုတဲ့အနက်ကတော့ လိုချင်မှု လိုလားမှုကို အာသာဘို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့က အလိုမပြည့်ဝတာကို အာသာမပြောဘူးလို့ ပြောနေကြပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ လောကဘက်က လိုချင်မှု အာသာ တွေရော၊ တရားဘက်က လိုလားမှု အာသာတွေရော အကုန်လုံး ကင်းနေပါတယ်။ အဲဒါကိုရည်ပြီးတော့ ဝန္တသော ထွေးအန် စွန့်ပယ်ပြီးသော လိုလားမှု အာသာ ရှိတယ်လို့ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ ဓမ္မပဒဂါထာကို လိုရင်းအနက်ရ အောင် ဒီလို ပြန်ဆိုရပါတယ်။

ယော နရော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓေါ စ၊ သူတပါးကို ပုံ၍ မယုံဘဲ ကိုယ်တိုင် သိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အကတညူ စ၊ အကြောင်းတရားတို့က မပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သန္တိစ္ဆေဒေါ စ၊ သံသရာဝဋ်၏ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟတာဝကာသော စ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေးကို ပယ်ဖျက်ပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝန္တသော စ၊ ထွေးအန် စွန့်ပယ်အပ်ပြီးသော အလိုအာသာရှိသည်လည်း။ ဝါ၊ အလိုအာသာ ဟူသမျှကို စွန့်ပယ်ပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သ-သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥတ္တမပေါရိသော၊ ယောက်ျားမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်မည်၏။

ဒီဂါထာထဲက ပြောလိုရင်းကတော့ အဿဒ္ဓေါ-သူတပါးကို ပုံပြီး ယုံကာမျှ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတဲ့ပုဒ်ပါဘဲ။ အဲဒါဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် သိသင့်တဲ့ တရားတွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ရ မယ်၊ ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာတွေဟာ ကိုယ်တိုင် သိသင့်တဲ့ တရားတွေဘဲ။ အဲဒါတွေကို ကိုယ်တိုင် သိအောင် အားထုတ်ကြရမယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားတွေလဲ ကိုယ်တိုင် သိသင့်တဲ့ တရားတွေဘဲ။ အဲဒါတွေကိုလဲ ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ကြရမယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆရာသမားကို အားကိုးပြီး ယုံရတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ စာပေ ကျမ်းဂန်တွေကို အားကိုးပြီး ယုံရတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားကို အားကိုးပြီး ယုံရတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မှာတော့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး ကိုယ်တိုင် သိနေတာပါဘဲ။

ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ရမယ်၊ သူများကို အားကိုးပြီး မယုံဘူးလို့ ယခု ပြောခဲ့တာက ကိုယ်တိုင်သိနိုင်တဲ့ အရာကိုသာ ပြောပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် မသိနိုင်တဲ့ အရာဌာန တွေကိုတော့ တတ်သိနားလည်တဲ့ သူတွေကို အားကိုးရ ယုံရပါ သေးတယ်။ အရှင်သာရိပုတြာတောင်မှ သူကိုယ်တိုင် မသိနိုင်တဲ့ အရာတွေမှာ မြတ်စွာဘုရားကိုဘဲ အားကိုးပြီး ယုံရပါတယ်။ တချို့ကတော့ ဒီလို တစွန်းတစ စကားလုံးကလေးကို ရတာနဲ့ ကိုယ်တိုင် မတွေ့တာတွေ ဟူသမျှကို မယုံဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ပြောတတ်ကြတယ်။ အဲဒါလဲ သဘာဝမကျဘူး၊ ကိုယ်မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်အကြောင်းကို ရောက်ဘူးတဲ့သူက ပြောယင် ယုံရတာဘဲ။ ယခုခေတ်မှာ ဟို အနောက်နိုင်ငံတွေက ဒုန်းပျံတို့ ဂြိုဟ်တုတို့ ဆိုတာတွေကို လွှတ်နေကြတယ်။

အဲဒီအရပ်တွေက မျက်မြင်ဖြစ်နေတဲ့ လူတွေကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ အဲဒီက သတင်းတွေကို စာအုပ် စာတမ်းအရ တဆင့်ပြောအရအားဖြင့် ကြားသိရတဲ့လူတွေကလဲ ယုံကြရတာဘဲ။ အဲဒါ ကိုယ်တိုင်မတွေ့ရလို့ မယုံဘူးဆိုယင် ရယ်စရာဖြစ်နေမှာပေါ့။ တရားဘက်မှာလဲ ဒီလိုပါဘဲ။ တွေ့ပြီး သိပြီး ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောယင် မတွေ့ရ မသိရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ယုံသင့်ပါတယ်။ အဲဒီလိုယုံပြီးတော့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရသိရအောင် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင် သိရ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ အဿဒ္ဓေါ-ဆိုတဲ့ ဒီဒေသနာနဲ့ အညီ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

စိတ္တသူကြွယ်နှင့် နာဠပုတ္တ

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလတုန်းက စိတ္တ ဆိုတဲ့ အနာဂါမ်သူကြွယ်ကြီးတယောက် ရှိတယ်။ တနေ့သော အခါမှာအဲဒီစိတ္တသူကြွယ်က နာဠပုတ္တဆိုတဲ့ နိဂဏ္ဍဂိုဏ်းဆရာကြီးထံရောက်သွားတယ်။ နာဠပုတ္တဆရာကြီးဆိုတာ ဂျိန်းဘာသာ ဝင်တွေ အထွတ်အမြတ် ဘုရားအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ မဟာဝီရ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါဘဲ။ သူက ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရား မပွင့်ခင် ကတည်းက ထင်ရှားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကို ရောက်သွားတော့ အဲဒီ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက စိတ္တသူကြွယ်ကိုမေး တယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ စိတ္တသူကြွယ် သင်တို့ဆရာ ရှင်ဂေါတမမှာ ဝိတက် ဝိစာရကင်းတဲ့ ဈာန်သမာဓိ ရှိတယ်ဆိုတာ ဝိတက် ဝိစာရ ချုပ်နေတယ်ဆိုတာကို သင်ယုံရဲ့လားလို့ မေးပါတယ်။ ဒီတော့ စိတ္တသူကြွယ်က ဝိတက်ကင်းတဲ့ ဈာန်သမာဓိ ရှိတယ် ဆိုတာရယ်၊ ဝိတက် ဝိစာရ ချုပ်တယ် ဆိုတာရယ် ဒီအချက်မှာတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို ယုံကြည်လို့ အသိ အမှတ်ပြုရတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြန်ကြားလိုက်တယ်။ ဒီတော့ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက စိတ္တ သူကြွယ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို မယုံကြည်ဘူး လို့ ပြောတယ်လို့ နားလည်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သူကဆက်ပြီး ဒီလို ပြောပြန်တယ်။ ဟေ-တပည့်တို့ ကြည့်ကြစမ်း ဒီစိတ္တ သူကြွယ်ဟာ အလွန်ရိုးသားဖြောင့်မတ်တယ်။ သူ မယုံတာကို မယုံဘူးလို့ ပြောတယ်။ ယုံစရာလဲ မကောင်းဘူး၊ လေကိုပိုက်နဲ့ ထောင်ဖမ်းယင် မဖြစ်နိုင်တာလို ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို လက်ဝါးလက်ဆုပ်နဲ့ တားမြစ်လို့ မဖြစ်နိုင်တာလို ဝိတက်ဝိစာရကို ချုပ်အောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူးလို့ သူ့တပည့်ပရိသတ်တွေကို ပြောကြားလိုက်တယ်။

ကိုယ်တိုင်သိနှင့် သူတပါးပြောလို့ယုံတာ

ဒီတော့စိတ္တသူကြွယ်က အရှင်နာဠပုတ္တဆရာကြီး သိတာနဲ့ယုံတာ ဘယ်ဟာက သာပြီးမြင့်မြတ်ပါသလဲလို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ ယုံတာထက် သိတာက သာပြီးမြင့်မြတ်တယ်လို့ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့ စိတ္တသူကြွယ်က အရှင်ဆရာကြီး ကျွန်ုပ်ဟာ ဘယ်အချိန်မဆို အလိုရှိတဲ့အခါမှာ ဝိတက်ဝိစာရရှိတဲ့ ပဌမဈာန်ကိုလဲ ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ ဒုတိယဈာန်ကိုလဲ ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ ပီတိကင်းတဲ့ တတိယဈာန်ကိုလဲ ဝင်စားပြီး နေနိုင်ပါတယ်။ သုခကင်းတဲ့ စတုတ္ထဈာန်ကိုလဲ ဝင်စားပြီး နေနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ကျွန်ုပ်ဟာ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ဈာန်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိမြင်နေပါလျက် ဒီဝိတက်ဝိစာရ ကင်းတဲ့ ဈာန်သမာဓိရှိတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ တခြားသော ရဟန်း သူမြတ်ကို အားကိုးယုံကြည်ဘို့ လိုပါဦးမည်လားလို့ ပြန်လည်ချေပလိုက်ပါတယ်။

ဒီတော့ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက ကြည့်ကြစမ်း တပည့်တို့ ဒီစိတ္တသူကြွယ်ဟာ အလွန်လိမ်လည် ကောက်ကျစ်တဲ့ မရိုးဖြောင့်တဲ့ လူကြီးဘဲ။ ခုတင်က သူမယုံဘူးလို့ ပြောခဲ့တယ်။ ယခုတော့ သူ ယုံနေပြန်ပြီတဲ့။ အလွန်မရိုးသားတဲ့ လူကြီးဘဲလို့ နှိပ်ချပြီး ပြောသတဲ့။

စိတ္တသူကြွယ်ကလဲ အညံ့မခံဘူး၊ ပြန်ပြီး ချေပပြန်တယ်။ အရှင်ဆရာကြီး ခုတင်ဘဲ ဆရာကြီးက စိတ္တသူကြွယ်ဟာ အလွန်ရိုးဖြောင့်တယ်လို့ တပည့်တွေကို ပြောကြားတယ်။ ယခု တခါ မရိုးဖြောင့်ဘူးလို့ ဆိုပြန်တယ်။ ဆရာကြီး စကားဟာ ရှေ့နောက်မညီဘူး၊ ပဌမပြောတာ မှန်ယင် နောက်ပြောတာ မှားရမယ်၊ နောက်ပြောတာ မှန်ယင်လဲ ပဌမပြောတာ မှားရမယ်လို့ ပြန်လည် ချေပပါသတဲ့။

ယခုပြောတဲ့ စိတ္တသူကြွယ်ဝတ္ထုမှာ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက ဝိတက်ဝိစာရ ကင်းတဲ့ဈာန်ဆိုတာကို သူ့မှာ မတွေ့ဘူးတော့ သူ့ကိုယ်နှင့် နှိုင်းပြီး ဝိတက်ဝိစာရ ကြံစည်ခြင်း စဉ်းစားခြင်းကင်းတဲ့ သမာဓိဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးလို့ ယူဆပြီး သူ့ထင်မြင်ချက်ကို ဖွင့်ပြောတယ်။ စိတ္တသူကြွယ်ကတော့ သူ့မှာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီဈာန်သမာဓိကို ရဲရဲကြီး ဝန်ခံပြောတယ်။ ဒီဈာန် အကြောင်းအရာမှာ ယုံကြည်ကာမျှ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင် တွေ့သိနေပါတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ရဲရဲကြီး ဝန်ခံတယ်။ အဲဒီစိတ္တသူကြွယ်လိုဘဲ သိသင့်သိထိုက်တဲ့တရားကို ယုံကြည်ရုံမျှမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်သိဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ပြီးတော့ ဒီပုရာဘောဒသုတ်မှာ န သဒ္ဓေါ-လို့ ဟောထားတာတဲ့။ သဒ္ဓေါ စ၊ သူတပါးကိုပုံ၍ ယုံကြည်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တနည်းအားဖြင့် န သဒ္ဓေါ စ၊ ယုံကြည်ရုံမျှ မဟုတ်ပဲ ကိုယ်တိုင်သိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ ဒီပုဒ်ကတော့ ရှင်းလောက်ပါပြီ။

တပ်မက်ကင်းပြီး ဖြစ်စေရမယ်

နောက်ဆုံးပုဒ်ကတော့ န ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ကင်းဆဲလည်း မဟုတ်တဲ့။ တပ်မက်ကင်းဆဲ မဟုတ်ဆိုတော့ တပ်မက်မှုမကင်းဘဲ တပ်မက်နေတယ်လို့ ယူရမလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဆိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တပ်မက်ကင်းဆဲ မဟုတ်ဆိုတာ တပ်မက်ကင်းပြီးပြီလို့သာ ဆိုလိုပါတယ်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုတာပါဘဲ။ ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် တကွ ကျင့်တုန်းကျင့်ဆဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သေက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ ကျင့်ခြင်း ကိစ္စပြီးလို့ ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အသေက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုပါဘဲ။

တရားဘက်ကို လိုက်စားခြင်းမရှိတဲ့ ဗာလပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ကျလာတဲ့ အာရုံတွေကို ကောင်းတယ်ထင်ယင် အကုန်လုံး တပ်မက်နေပါတယ်။ မကောင်းဘူး ထင်ပြန်ယင်လဲ ကောင်းတာကို မြော်လင့် တောင့်တပြီး တပ်မက်နေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် တရားအားမထုတ်တဲ့ သူတွေမှာ တပ်မက်မှုက အမြဲတမ်း ကျရောက်နေတယ်။ တပ်မက်မှုကင်းတာရယ်လို့ မရှိဘူး။

တပ်မက်မှုကင်းဆဲ

ဒွါရ ခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နာမ်မျှဘဲ၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှဘဲ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှ ဘဲလို့ သိနေတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့အာရုံမှာ တပ်မက်မှုကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်လဲ တပ်မက်မှုကင်းဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မည်ပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုလို့ အစဉ်အတိုင်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ တက်ပြီး သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်သွားတဲ့အခါ အပါယ်လားကြောင်းဖြစ်တဲ့ တပ်မက်မှုတွေလဲ ကင်းသွားတယ်။ ခုနစ်ဘဝထက် ပိုပြီးဖြစ်ချင်တဲ့ တပ်မက်မှုတွေလဲ ကင်းသွားတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုနစ်ဘဝအတွင်း သုဂတိမှာ သာယာတပ်မက်တဲ့ တဏှာကတော့ မကင်းသေးဘူး။ ဒါကြောင့် တပ်မက်မှု လုံးဝ ကင်းသွားပြီလို့တော့ မဆိုရသေးဘူး။ တပ်မက်မှု ကင်းဆဲလို့သာ ဆိုရတယ်။ ထို့အတူ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်တဲ့အခါလဲ တပ်မက်မှု ကင်းဆဲ ဘဲ။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ တပ်မက်မှုတွေ အကုန်ကင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ တပ်မက်မှု ကင်းပြီး တော့ မဟုတ်သေးဘူး။ ကင်းဆဲ ရှိသေးတယ်။

တပ်မက်မှုကင်းဆဲ မဟုတ်

အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျမှ တပ်မက်မှုကင်းပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါမှာတော့ တပ်မက်မှု ကင်းဆဲ မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီမှာ နှ ဝိရဇ္ဇတိ-တပ်မက်ကင်းဆဲ မဟုတ်၊ တပ်မက်ကင်းပြီး ဖြစ်၏-လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ တပ်မက်ကွာ-လို့ စီထားတယ်။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

သာယာဘွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ် တွေ့လျက်၊
ယုံလေ့ ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊ ခြောက်ဖြာ သူ့ဂုဏ်ရည်၊

သာတိယေသု အနုဿာဝီ-ဆိုတဲ့ ဂါထာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။

လာဘ်လာဘကြောင့် ကျင့်ခြင်း မဟုတ်

လာဘကများ နှ သိက္ခတိ၊ အလာဘော စ နှ ကုပ္ပတိ။
အဝိရဒ္ဓေါ စ တဏှာယ၊ ရသေသု နာနုဂိဇ္ဈတိ။

ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ လာဘကများ၊ လာဘ်လာဘကို အလိုရှိသဖြင့်။ နှ သိက္ခတိ၊ ကျင့်သည် မဟုတ်။ အချို့ ရဟန်းက လာဘ်လာဘ ပေါများအောင် ဘုန်းကြီးအောင် ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ်ကိုသင်တယ်။ ဆောင်တယ်။ ဓုတင်အကျင့်ကို ကျင့်တယ်။ ယခုရဟန်းကတော့ အဲဒီ လာဘ်လာဘကို မြော်ပြီး ကျင့်တာမဟုတ်ဘူး။ သံသရာမှထွက်မြောက်ဖို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ အတွက်သာမြော်လင့်ပြီး ကျင့်တယ်။ ဒါလဲ သန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တခုပါဘဲ။

အလာဘော စ၊ မရခြင်းကြောင့်လဲ။ နှ ကုပ္ပတိ၊ အမျက်မထွက်၊ အချို့ရဟန်းက ကြည်ညိုတဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေကို မရရှိတဲ့ အတွက်လဲ စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အပေါင်းအဖော်ဂိုဏ်းဂဏကို မရလို့လဲ စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ်ဆိုး တတ်တယ်။ အချီးမွမ်း မခံရလို့လဲ စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ ဆွမ်းသင်္ကန်း စသည် မရလို့လဲ စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ် ဆိုးတတ်တယ်။ ယခု ရဟန်းကတော့ အဲဒီလိုဟာတွေကို မရတဲ့အတွက် စိတ်မပျက်ဘူး၊ စိတ်မဆိုးဘူးတဲ့။ ဒါလဲ သန္တ- ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တခုဘဲ။

အဝိရဒ္ဓေါ စ၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မဆန့်ကျင်တတ်၊ စိတ်မဆိုးတတ် သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်က မမြင်ချင်တာတွေကို မြင်ရလို့လဲ ဆန့်ကျင်ပြီး စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မကြားချင်တာတွေကို ကြားရလို့လဲ စိတ်ဆိုး တတ်တယ်။ မတွေ့ချင်တာတွေကို တွေ့ရလို့လဲ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အတူနေ အချင်းချင်းလဲ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေတတ် တယ်။ တစ်ဖမ်းနဲ့လဲ အဆင်မပြေဘဲ စိတ်ခုတ်တတ်၊ ရန်ဖြစ်တတ်တယ်။ ယခု ရဟန်းကတော့ ဘယ်နေရာမှာမှ ဆန့်ကျင်တာ မတဲ့ တာရယ်လို့ မရှိဘူး။ စိတ်မဆိုးတတ်ဘူးတဲ့။ တယ်ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်ဘဲ။

တဏှာယ၊ တဏှာဖြင့်။ ရသေသု၊ အရသာတို့၌။ နှ အနုဂိဇ္ဈတိ၊ မမက်မော မစွဲလမ်းတတ်၊ တချို့က အစားကောင်း သိပ်ကြိုက်တတ်တယ်။ အကောင်းတွေကို စားဘို့ရာချည်း ကြံနေတတ်တယ်။ ထူးမြတ်တဲ့ အရသာ ကောင်းကလေးများ စားရ လို့ရှိယင်လဲ စိတ်ထဲမှာ တအောင့်မေ့မေ့ တစေ့စေ့နဲ့ စွဲလမ်းနေတယ်။ ယခု ရဟန်းကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ နေဝဒေါယ၊ အာဟာရကို စားရတာဟာ ပျော်မြူးဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ နှ မဒါယ၊ မာန်ယစ်ဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ နှ မဏ္ဍနာယ၊ အသားအရေ ကြည်လင်ဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ နှ ဝိဘူသနာယ၊ အသားအရေ ပြည့်ဖို့တင့်တယ်ဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ အမှန်မှာတော့ ဣမဿ

ကာယဿ ဌိတိယာ-ဤကိုယ်ကြီး တည်မြဲ တည်ဘို့သာ ဖြစ်တယ်။ ဝိဟိသုပရတိယာ၊ ဆာလောင်မှု ဆင်းရဲ ငြိမ်းဘို့မျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ၊ မြတ်သော သာသနာအကျင့်၊ အရိယာမဂ်အကျင့်ကို ကျင့်ဘို့ရာမျှသာဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်တယ်။ မရသေးတဲ့ အရသာကိုလဲ မတောင့်တဘူး၊ သုံးဆောင်ရတဲ့အရသာကိုလဲ သာယာမက်မောမနေဘူး၊ ဒါလဲ ဂုဏ်တခုဘဲ။ သ-သော၊ ထိုသို့သောရဟန်းကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သန္တောတိ၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။ ဒီ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းဟာ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်ပါတယ်တဲ့။

ဥပေက္ခကော သဒါ သတော၊ န လောကေ မညတေ သမံ။
န ဝိသေသီ န နိစေယျော၊ တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဥပေက္ခ ကော၊ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (အခါခပ်သိမ်း အမှတ်ရတဲ့သတိ ရှိရမယ်။ အမှတ်ရပြီးတော့ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်ရမယ်တဲ့။)

လောကေ၊ လောက၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သမံ၊ သူတပါးနှင့် တူသည်ဟူ၍လည်း။ န မညတေ၊ မထင်မှတ်။ ဝိသေသီ၊ သူတပါးထက် ထူးသည် ဟူ၍လည်း။ န နိစေယျော၊ သူတပါးထက် အောက်ကျသည်၊ နိမ့်သည်၊ ညံ့သည်ဟူ၍လည်း။ န မညတေ၊ မထင်မှတ်။ (သူတပါးနဲ့ ကိုယ်ဟာ အတူတူဘဲလို့ ထင်တဲ့မာနလဲ မရှိရဘူး၊ ကိုယ်က သူတပါးထက် မြတ်တယ်လို့ ထင်တဲ့ မာနလဲ မရှိရဘူး၊ ကိုယ်က သူတပါးထက် အောက်ကျတယ်၊ ညံ့တယ်လို့ ထင်တဲ့ မာနလဲ မရှိရဘူး၊ ဒီလိုနှိုင်းပြိုင်တဲ့ မာနသုံးမျိုးလဲ ကင်းရမယ်တဲ့၊ ပြီးတော့) တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥဿဒါ၊ သံသရာ၌ စည်ပင်ကြီးထွား ပွားများစေတတ်သော ကိလေသာ ကံတရားတို့သည်။ နော သန္တိ၊ မရှိကုန်။ (သံသရာ၌ စည်ပင် ကြီးထွား ပွားများကြောင်း ဖြစ်တဲ့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ တရားတွေလဲ မရှိ ရဘူးတဲ့။) တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ကိလေသာ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရား သည်။ ဗြူမိ၊ ဟောဆိုပေ၏။ (အဲဒီ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တ-အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်လောက်က မဟာသမယသုတ်တရားတော်ကို ဟောစဉ်တုန်းက ရေးထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဟာ ဒီ ဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ယူပြီး ရေးထားတာပါဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကတော့-

ရူမှတ်အစဉ်၊ လျစ်လျူထင်၍၊ သုံးအင်မာန၊ ပယ်နိုင်မှ၊
သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်-တဲ့။

အခါခပ်သိမ်း အမှတ်ရပုံ

သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည် ဆိုတာကို ဆောင်ပုဒ်မှာ ရူမှတ်အစဉ်လို့ စီထားတယ်။ အစဉ်ထာဝရ အခါခပ်သိမ်း ရူမှတ်သည်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သဒါ-အခါ ခပ်သိမ်း ဆိုတဲ့-ပုဒ်ကို နိဒ္ဒေသမှာ အကျယ်ကြီး ဖွင့်ပြထားပါ တယ်။ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ၊ အမြဲတမ်း ကာလပတ်လုံးတဲ့။ သတတံ-သမိတံ-အမြဲမပြတ်တဲ့၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဍံ၊ အမှတ်တမဲ့ အလွတ်စိတ်တွေနဲ့ မရောဘူးတဲ့၊ အဝီစိ သန္တတိ၊ အခြားမရှိ တစဉ်တည်းတဲ့၊ ပြီးတော့ တနေ့ အတွင်းဆိုယင် နံနက်ပိုင်းရော မွန်းလွဲပိုင်းရော ညဦးယာမ်ရော သန်းကောင်ယာမ်ရော မိုးသောက်ယာမ်ရော အမြဲမပြတ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကို ထုတ်ပြ ရတာကတော့ အမှတ်သတိနဲ့ တရားအားထုတ်ရတယ် ဆိုတာဟာ တနာရီလောက် အားထုတ်လိုက်၊ ပြီးတော့ နားနေလိုက်နဲ့ ဒီလို ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း အားထုတ်ရတာ ဖျတ်ဘူး၊ အိပ်ပျော်နေချိန်လောက်သာ ချန်လှပ်ပြီး အမြဲမပြတ် အားထုတ် ရတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်အောင်လို့ ဒီပုဒ်၏အဖွင့်ကို ထုတ်ပြတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ခုနစ်ရက်လောက် အားထုတ်မယ် ဆိုယင် အဲဒီ ခုနစ်ရက် အတွင်းမှာ ညအိပ်ချိန်လောက်သာ ချန်လှပ်ပြီး နေ့ရောညရော အမြဲမပြတ် အားထုတ်နေရမယ်။ ၁၅- ရက်လောက်သာ အားထုတ်ယင်လဲ ၁၅-ရက် အတွင်းမှာ အမြဲမပြတ် အားထုတ်ရမယ်။ တလလောက် အားထုတ်မယ်ဆိုယင် လဲ အဲဒီ တလအတွင်းမှာ အိပ်ချိန်လောက် ချန်ပြီး မရပ်မနားဘဲ မပြတ်အားထုတ်နေရမယ်။ ဒါကြောင့်-သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည် ဖြစ်၍လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အမှတ်ရတယ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ

သတော၊ အမှတ်ရတယ် ဆိုတာလဲ-နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားနေယင် သတော၊ အမှတ်ရနေသည် မည်ပါတယ်တဲ့၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တွေကို ပွားများနေယင်လဲ သတော၊ အမှတ်ရနေသည် မည်ပါတယ်တဲ့၊ သည်လို ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးထဲက တပါးပါးကို အရင်းခံပြုပြီး ပွားစေရမယ်၊ ဒီလေးပါးထဲမှာလဲ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာယာနုပဿနာကစပြီး ပွားများစေယင် အများအားဖြင့် သင့်လျော်တတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်အမှုအရာထဲက ထင်ရှားရာကစပြီး ရှုမှတ်ရမယ်၊ ဝိပဿနာဆိုတာ ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့ တရားဟူသမျှကို ရှုရတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အားထုတ်ခါစမှာတော့ ဒွါရခြောက်ပါးက ထင်ပေါ်လာ သမျှကို အကုန်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးဘူး၊ ဒါကြောင့် အထင်ရှားဆုံး ကိုယ်အမှုအရာက စပြီးတော့ ရှုရတယ်။

ထိုင်နေခိုက်မှာ ထိုင်နေတဲ့အမှုအရာကိုလဲ ထိုင်တယ်ထိုင်တယ်လို့ မပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်၊ ဝင်သက် ထွက်သက် လေ ထိခိုက်လာတာကိုလဲ စူးစိုက်ပြီးတော့ ထိတယ် ထိတယ်လို့ မပြတ် ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်၊ တကိုယ်လုံးမှာ ခြေဖျားကစပြီး ဦးခေါင်းအထိ တနေရာရာကထိမှုကိုစူးစိုက်ပြီး ထိတယ်ထိတယ်လို့ ဒီလိုလဲမပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်၊ ယခု သာသနာ့ရိပ်သာ က ယောဂီများရဲ့ လက်တွေ့နဲ့ ပြောရယင်တော့ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယော-ဓာတ်က စပြီး ရှုတာဟာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတက်လာတာနဲ့ ပိန်ကျသွားတာကိုဘဲ ဒီက တပည့်ယောဂီတွေ ဟာစပြီး ရှုမှတ်လာခဲ့ကြတယ်၊ ဒါတွင်ဘဲလားလို့ ဆိုတော့ ဒါတွင် မဟုတ်သေးပါဘူး၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မှတ်နေရင်း ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေကိုလဲ မှတ်ရတယ်၊ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်ရတယ်၊ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာကျင်တာ၊ ယားတာ ဒီလို ဝေဒနာတွေ ပေါ်လာယင်လဲ မှတ်ရတယ်၊ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ် လှုပ်ရှားပြုပြင် မှုတွေကိုလဲ မှတ်ရတယ်၊ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်ရတယ်၊ ထိုင်ရာက ထယင်လဲ မှတ်ရတယ်၊ လမ်းလျှောက်တဲ့ အခါလဲ ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်း ခြေကြွသည်မှ ချသည်အထိ မပြတ်မှတ်ရတယ်၊ သွားရာက ထိုင်ပြန်ယင်လဲ အဲဒီ ထိုင်ချလိုက်တဲ့ ကိုယ်အမှုအရာကို မှတ်ရတယ်၊ ထိုင်ရာက လှဲအိပ်ယင်လဲ မှတ်ရတယ်။

အတိုချုပ်အားဖြင့်ပြောရယင် လှုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ငြိမ်နေသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို မှတ်ရတယ်၊ စိတ်ကူး ကြံစည်မိတိုင်း စိတ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို မှတ်ရတယ်၊ ဝေဒနာ ဟူသမျှကိုလဲ မှတ်ရတယ်၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်ကိုလဲ မှတ်နိုင်သမျှ မှတ်ရတယ်၊ အကြောင်းထူး မရှိတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာကိုဘဲ မပြတ် မှတ်နေရတယ်၊ ဒါဟာ ကာယာ နုပဿနာ အရင်းခံပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားများနေပုံ အကျဉ်းချုပ်ပါဘဲ၊ ဒီလို မပြတ် ရှုမှတ်နေယင် ဘာဖြစ်မလဲ လို့ ဆိုတော့-

သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တနာရီ နှစ်နာရီလောက် ရှုမှတ်ရုံနဲ့ ရောက်ပါလိမ့်မယ်လို့တော့ တာဝန်မခံနိုင်ဘူး၊ တရက် နှစ်ရက်လောက်နဲ့လဲ ရောက်ပါလိမ့်မယ်လို့ တာဝန် မခံနိုင်ဘူး၊ ဉာဏ် အလွန် ထက်မြက်တဲ့သူဆိုယင် ခုနစ်ရက်လောက် အတွင်းမှာ ဒီ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို ရောက်တတ်ပါတယ်၊ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် လဲ အလွန်ရှားပါတယ်၊ တရာမှာ တယောက်လောက်တောင် တွေ့ရခဲ့ပါတယ်၊ ၁၅-ရက်လောက်အတွင်း ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တောင် ခပ်ရှားရှားဘဲ၊ အများအားဖြင့်တော့ အရက်နှစ်ဆယ်ကျော် တလအတွင်း ရောက်တဲ့သူဘဲ များပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် ဒီဉာဏ် မရောက်ခင် အစဉ်အတိုင်း တက်လာခဲ့ရတဲ့ဉာဏ်တွေက ဆယ်ဆင့်တောင် ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီ ဉာဏ်တွေထဲ မှာ ပဌမဆုံးဉာဏ်က နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့၊ အဲဒီ ဉာဏ် မရောက်ခင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစခန်း ရောက်အောင်ကို တော်တော်အား ထုတ်ယူရပါတယ်၊ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံ

အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာ ဒီဟာကလေး နှစ်ခုကိုဘဲ အချိုးတကျ မှတ်နိုင်အောင် တော်တော် ကြိုးစားရပါတယ်၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာ မှတ်နေရင်း တခြားကို စိတ်ကူးတွေရောက်ပြီး မေ့နေလို့ မမှတ်နိုင်တာတွေကလဲ ရှိတတ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ထက်သန်တဲ့ သဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယနဲ့ ရှုမှတ်နေယင် တရက် နှစ်ရက်အတွင်း ဖြစ်စေ၊ သုံး လေး ငါးရက် အတွင်းဖြစ်စေ အချိုးကျအောင် မှတ်နိုင်လာပါတယ်၊ အဲဒီ အခါမှာ တခြားကို စိတ်က မသွားတော့ဘူး၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာ အစရှိတဲ့ မှတ်စရာ အာရုံတွေကိုသာ မှတ်လျက် မှတ်လျက် ဖြစ်နေတယ်၊ တခါတရံ စိတ်ကူးဖြစ်လာယင်လဲ ချက်ခြင်းဘဲ မှတ်နိုင်တယ်၊ ပြီးတော့လဲ မှတ်နေကျကို အခြေမပျက် ဆက်ပြီးမှတ်သွားနိုင်တယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ ကာမစ္ဆန္ဒအစရှိတဲ့ နီဝရဏ တွေ ကင်းနေတယ်၊ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒါကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်ရတယ်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ

အဲဒီလို စိတ်စင်ကြယ်နေတဲ့ အခါမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့ အာရုံရုပ်က တခြား၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်နာမ်က တခြား စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ် နှစ်ပါးကို မှတ်နေရင်းဘဲ ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒါဟာ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီးတဲ့ **နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်**တဲ့။

အဲဒီကနောက် မှတ်သွားယင် အကြောင်းနဲ့အကျိုးဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတာကိုလဲတွေ့ရတယ်။ အဲဒါက **ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်**တဲ့။

အဲဒီကနောက် ဆက်မှတ်နေယင် မှတ်ရတဲ့ အာရုံကလေးတွေ ပေါ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို မှတ်နေရင်းဘဲတွေ့ရတယ်။ တွေ့ပုံကတော့ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုကလေးတွေ အသစ် အသစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရာ ကွေးတယ် ဆန့်တယ် မှတ်ရာ စသည်မှာလဲ ထို့အတူဘဲ တွေ့ရတယ်။ စိတ်ကူး ကြံစည်တာကို မှတ်တဲ့အခါ သာပြီး ထင်ရှားသေးတယ်။ နာကျင်မှု ပူမှု စသော ဝေဒနာတွေကို နာတယ် နာတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်းဘဲ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုဘဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ယောဂီက ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားတွေဘဲလို့လဲ သဘောကျကျသွားတယ်။ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့လဲ သဘောကျသွားတယ်။ အစိုးမရဘူး သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေဘဲလို့လဲ သဘောကျကျ သွားတယ်။ အဲဒါဟာ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်ဘဲ။

အဲဒီက နောက်ဆက်ပြီးမှတ်နေယင် ပေါ်မှုပျောက်မှုကလေးတွေဟာ လျင်လျင်မြန်မြန်နဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ အရောင်အလင်းတွေကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိတွေလဲ အလွန်အကဲဖြစ်တတ်တယ်။ စိတ်အေးငြိမ်းမှု ပဿဒ္ဓိလဲ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်တတ်တယ်။ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ပေါ့ပါးခြင်း (လဟုတာ) နူးညံ့ခြင်း (မုဒုတာ)စသည်ကိုလဲ အထင်အရှား တွေ့ရတတ်တယ်။ အမှတ်သတိနဲ့ အသိဉာဏ်တွေလဲ အလွန်ထက်မြက်စွာ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ စိတ်ကြည်လင်မှု ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါနဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုသုခဆိုတာတွေလဲ အလွန်အကဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာတွေကို သာယာနှစ်သက်ပြီးတော့လဲ နေတတ်တယ်။ အဲဒါတွေကို အကုန်လုံး ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လို့ နိုင်သွားတဲ့အခါမှာ မှတ်ရတဲ့ အာရုံရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော နှစ်ခုစလုံး အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ခြိပ် မရှိဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဒီအခါမှာ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေရော မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်ရော ခဏမစဲ ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ချည်းဘဲ-ဆိုတာ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့။

ကဲ ချုံးပြောကြစို့။ အဲဒီကနောက် ဆက်မှတ်နေယင် ကြောက်ဖွယ်ထင်တဲ့ ဘယဉာဏ်၊ အပြစ်မြင်တဲ့ အာဒီနဝဉာဏ်၊ ငြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ သင်္ခါရ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ချင်တဲ့ မုဗ္ဗိတု ကမ္ပတာဉာဏ်၊ တဖန်ဆက်ပြီး ထက်ထက်သန်သန် ရှုတဲ့ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ဆိုတာတွေဟာ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။

သင်္ခါရပေက္ခာဖြင့် အညီအမျှရှုပုံ

အဲဒီကနောက် ဆက်မှတ်နေယင် သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်ဆိုတာကို ရောက်သွားပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ ဥပေက္ခာကော-လျစ်လျူရှုတယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို နှစ်သက်စရာ အနေအားဖြင့်လဲ မထင်ဘူး။ ရှံစရာ မုန်းစရာ အနေအားဖြင့်လဲ မထင်ဘူး။ မချစ်မမုန်း ညီတူညီမျှ ရှုနေနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ဒွါရ ၆-ပါးမှာ လျစ်လျူရှုနေတဲ့အတွက် ဒီဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့သူဟာ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့လဲ ဆိုရပါတယ်။ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ပါဠိကိုထုတ်ပြီး ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။

စက္ခန္ဓာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ၊ န ဒုမ္မနော၊
ဥပေက္ခာကော ဝိဟရတိ သတော သမ္မဇာနော။

စက္ခန္ဓာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ပြီး၍။ နေဝ သုမနော ဟောတိ၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်။ န ဒုမ္မနော ဟောတိ၊ နှလုံးမသာလဲမဖြစ်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မဇာနော၊ မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍။ ဥပေက္ခာကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏-တဲ့။ (ဒီပါဠိက အဆင်းမြင်ရာမှာ လျစ်လျူရှုပုံကိုပြတဲ့ ပါဠိဘဲ။ အသံကြားရာ စသည်မှာလဲ ပါဠိက နည်းတူပါဘဲ။ သဒ္ဓံ သုတွာ စသည်လောက်ပဲ ထူးပါတယ်)

ဆဋ္ဌင်္ဂိပေက္ခာ

ဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကတော့ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်တဲ့အခါမှာ ဘယ်လို သာယာနှစ်သက်ဖွယ်ကို မြင်ရတွေ့ရပေမယ်လို့လဲဘဲ နှစ်သက်သာယာမှု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှု မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ပကတိ လူတွေမှာတော့ နှစ်သက် သာယာဘွယ်ကို မြင်တွေ့ရယင်၊ သူမြင်ချင် တွေ့ချင်တာကလေးတွေကို မြင်တွေ့ရယင်၊ သားချစ် သမီးချစ် ကလေးတွေ အိမ်သူ အိမ်သားတွေ ကို တွေ့ရ မြင်ရယင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာတယ်။ နှစ်သက် သာယာတယ်။ ယခု ပြောနေတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဘယ်လို နှစ်သက် သာယာစရာကို တွေ့ရပေမယ်လို့- နေဝ သုမနော ဟောတိ။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှု နှစ်သက် သာယာမှု မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဘယ်လိုမကောင်းတာကို မြင်တွေ့ရပေမယ်လို့ န ဒုမ္မနော ဟောတိ။ နှလုံးမသာ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့်ဘယ်လို ဖြစ်နေသတဲ့လို့ဆိုယင် ဥပေက္ခာကော ဝိဟရတိ။ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေပါတယ်တဲ့။ မြင်ပြီး ပျောက်သွားတဲ့အာရုံကို မြင်ကာမျှ သိကာမျှကလေး အညီအမျှ ရှုနေပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့် ဒီလို ရှုနေနိုင်ပါသလဲလို့ ဆိုတော့ သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဇာနော၊ အမှန်အတိုင်း သိနေလို့ပါဘဲတဲ့။

ဟုတ်တယ် ဒီဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို ကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲ အမှတ်အသိ ကလေးတွေက သူ့ဟာသူ သိသိသွားနေသလိုလဲ ဖြစ်နေတယ်။ အာရုံရော အသိရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို လဲ သိနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ရာမှာ နှစ်သက် စရာလဲမရှိဘူး၊ ရွံမုန်းစရာလဲ မရှိဘူး။ ကြားရာ စသည်မှာလဲ ထို့အတူဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝမ်းသာမှု နှစ်သက်မှုလဲ မဖြစ်ဘူး၊ ရွံမုန်းမှု နှလုံးမသာမှုလဲ မဖြစ်ဘူး။ ဒွါရ ဖ-ပါးက တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်ပျက်သွား တာကလေးတွေကို သိရုံသိရုံကလေး အညီအမျှ ရှုနေပါတယ်။ ဒီဉာဏ်က အင်မတန်ကောင်းတဲ့ တရားဘဲ။ ဝိပဿနာကို ကျကျနန ရှုလို့ ဒီနေရာ ရောက်လာယင်တော့ ဒီဉာဏ်အကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး သိကြမှာဘဲ။ ယခုလို ဟောရုံ နာရုံနဲ့တော့ သိဘို့သဘောကျဘို့ မလွယ်လှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရိပ်မိတန် ကောင်းရဲ့လို့ မြော်လင့်ပြီး ဟောနေရပါတယ်။ ပြီးတော့ ယခု တရားနာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အများအားဖြင့် ဒီဉာဏ်ကို ရောက်ဘူးတွေ့ဘူးတဲ့ သူတွေချည်း ဖြစ်နေလို့ ဒီလို နက်နဲတဲ့ဉာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို ဟောနေရတာပါဘဲ။ ယခုဟောတာကို နားမလည်နိုင် သဘောမကျနိုင်တဲ့ သူတွေကိုတော့ ဝိပဿနာကို ကျကျနန အားထုတ်ကြည့်ပါလို့သာ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။ အားထုတ်လို့ ဒီဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ်တိုင် တွေ့ သိပါလိမ့်မည်။

ပြီးတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်းကို အညီအမျှ လျစ်လျူ ရှုနေနိုင်တယ် ဆိုတာဟာ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် များမှာ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေတဲ့ ဂုဏ်ဘဲ။ ဆဋ္ဌင်္ဂိပေက္ခာလို့ခေါ်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဝိပဿနာ ရှုခိုက် ဒီဉာဏ် ရောက်ခိုက်မှာသာ ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်နဲ့ အခိုက် အတန့်အားဖြင့် ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်လဲ အားရစရာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတယ်။ တခြားသူတွေက သိမယ်ဆိုယင်လဲ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်လာယင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်ဖို့လဲ တယ်မဝေး တော့ဘူး။ တရက်အတွင်းလဲ ရောက်နိုင်တယ်။ ပါရမီပြည့်စုံတဲ့သူဆိုယင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်လေးဆင့်ကို အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့ အခါမှာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ ဒီဂုဏ်နဲ့ အခါခပ်သိမ်း ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ် ဆိုတာကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ “သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍။ ဥပေက္ခာကော၊ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏”လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီး အရာရာမှာ လျစ်လျူရှုနိုင်ယင် မာန်မာန ဟူသမျှတွေလဲ အကုန်ကင်းပါတယ်။

မာန ၃-မျိုးကင်းရမယ်

ဒါကြောင့် လောကော၊ လောက၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သမံ၊ သူတပါးနှင့် တူညီသည်ဟူ၍လဲ။ န မညတော၊ မထင်မှတ်။ ငါဟာ မည်သူ မည်သူတွေနဲ့ အဆင့်အတန်း အတူတူဘဲလို့ နှိုင်းပြိုင်တဲ့ မာနလဲ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

န ဝိသေသီ၊ သူတပါးထက် ထူးမြတ်သည်ဟူ၍လဲ။ န မညတော၊ မထင်မှတ်။ ကိုယ်က သူများထက် သာတယ်လို့ ထင်မှတ်တဲ့ နှိုင်းပြိုင်မှု မာနလဲ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

န နိစေယျော၊ သူတပါးထက် အောက်တန်းကျသည် နိမ့်သည်ဟူ၍လဲ။ န မညတော၊ မထင်မှတ်။

မာန-ဆိုတာ ဥဏ္ဍတိလက္ခဏာရှိတယ်။ တက်ကြွခြင်းသဘောရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ မာနကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိပ်ချထားပြီးသား ဖြစ်နေတဲ့အတွက် တက်ကြွခြင်းသဘော မရှိဘူးလို့ ထင်စရာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီမာန ကလဲ နှိမ်ချတဲ့ နိဝါတ သဘော မဟုတ်ပါဘူး။ ယုတ်ညံ့တဲ့ အဆင့်အတန်းနဲ့ ဂုဏ်ယူတာတမျိုးပါဘဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ငါဟာ မည်သူတွေ ထက်မိုက်တယ်၊ သတ်ဝံ့တယ်၊ ငါ့မှာ ဘာမှ ငဲ့ကွက်စရာ ဂုဏ်ထူးမရှိဘူး၊ ဘာမဆို ငါက လုပ်ရဲတယ်

စသည်ဖြင့် ဒီလို အောက်ကျတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ဂုဏ်ယူတာ တမျိုးပါတဲ့။ ကျွန်အချင်းချင်းတောင်မှ ငါက အိမ်ပေါက်ကျွန်ဘဲ ကျွန်ရင်းဘဲစသည်ဖြင့် ကျွန်တွင်းနက်ပုံနဲ့စပ်ပြီး ဂုဏ်ယူတတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ငါကအောက်ကျတယ် နိမ့်တယ်လို့ နှိုင်းပြိုင် တာဟာလဲ တက်ကြွမြင့်မောက်ခြင်းသဘော ရှိတာပါတဲ့။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီအောက်ချပြီး ဂုဏ်ယူတဲ့မာနလဲ မရှိတော့ဘူး တဲ့။

ရဟန္တာ မဖြစ်သေးခင်ကတော့ ဒီမာနသုံးမျိုးဟာ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရှိနေတာပါတဲ့။ ဒါ့ကြောင့် တရားအား ထုတ်နေဆဲပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီမာနသုံးမျိုးထဲက တမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ညဏ်ထူးတခု ခု ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ငါဟာ မည်သူ့အဆင့် ရောက်လာပြီ၊ သူနဲ့ငါဟာ အတူတူဘဲလို့ ဒီလိုလဲ မာန်တက်တတ်တယ်။ ငါက မည်သူထက် သာလာပြီ၊ သူများတွေဟာ ငါလောက်တော့ အတွေ့အသိ ကောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး-စသည်ဖြင့်တော့ အတွေ့ အသိ ကောင်းမှာမဟုတ်ပါဘူး-စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမြင့်အမြတ် ထားပြီးတော့လဲ မာန်တက်တတ်တယ်။ အားထုတ် ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ငါဟာ အားထုတ်စ ရှိသေးတာဘဲ၊ သူတို့လောက် အမှတ်ကို ဂရုမစိုက်နိုင်ပါဘူး၊ ငါ့မှာ မမှတ်ပဲ နေလို့ လဲ သမာဓိဉာဏ် ပျက်စရာ မရှိပါဘူးစသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အောက်ချပြီးတော့လဲ မာန်မာနက ဖြစ်တတ်တယ်။ ဘယ်လို ဘဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီ ဖြစ်လာတဲ့ မာန်မာနကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဒီမာနကလဲ တဏှာလိုဘဲ အင်မတန် အစွမ်းကောင်းတယ်။ အနာဂါမ်မှာတောင် ဒီမာနကရှိနေသေးတာဘဲ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်မှ ဒီမာနက လုံးလုံးကင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီရောက်အောင် အားထုတ်သွားဘို့ ပါဘဲ။

အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ ဥဿဒခေါ်တဲ့ ကိလေသာနဲ့ ကံတွေပါ အကုန်ကင်း သွားပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်-တဿ၊ လျစ်လျူရှုနိုင်လျက် မာနသုံးမျိုးကင်းသော ထိုသူအား။ ဥဿဒါ၊ သံသရာ၌ စည်ပင်ကြီး ထွားပွားများ စေတတ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာ ကံတရားတို့သည်။ နော သန္တိ၊ မရှိကုန်။ သံသရာမှာ တဘဝပြီး တဘဝ စည်ပင်ကြီးထွား ပွားများစေတတ်တဲ့ တရားတွေလဲ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုယင် ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ကျန်တဲ့ ကိလေသာနဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ ဒီတရား (၇) မျိုးပါတဲ့။ ဒီတရားတွေ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သံသရာမှာ တဘဝပြီး တဘဝ မပြတ် ဖြစ်နေရမယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီတရားတွေကို ဥဿဒတရားလို့ ခေါ်ပါ တယ်။ အဲဒါတွေလဲ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။ ဒီပုဒ်ကတော့ အကျိုးသဘော ဖြစ်နေလို့ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ထည့်မထားဘူး၊ အထူး မှတ်သားဘို့ကောင်းတဲ့ ရှေ့ပိုင်းလောက်သာ ဆောင်ပုဒ်ထဲ ထည့်စီထားပါတယ်။ အဲဒီ ရှေ့ပိုင်းလောက်နဲ့ဘဲ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံ လုံလောက်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်-

ရှုမှတ်အစဉ်၊ လစ်လျူထင်၍၊ သုံးအင်မာန ပယ်နိုင်မှ၊
သန္တ ပုဂ္ဂိုလ်မည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

ဒီဆောင်ပုဒ်နဲ့ ဆိုင်ရာဂါထာရဲ့ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။

ယဿ နိဿယနာ နတ္ထိ၊ ဥတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။
ဘဝါယ ဝိဘဝါယ ဝါ၊ တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိဿယနာ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ ဟူသော မှီရာတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားကို။ ဥတွာ၊ သိ၍။ အနိဿိတော၊ တစုံတခုကိုမျှ မမှီတွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ရှိသမျှတရား တစုံတခုကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာ ဆိုတာကလဲ မှီရာတခု၊ အဲဒီတရားတွေကိုပင် ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ အသက် ရှင်နေတဲ့အကောင်ဘဲ၊ မသေမပျက်ဘဲ အမြဲတည်နေတဲ့ အကောင်ဘဲ၊ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမှ မကျန်ဘဲ ပျောက်ပျက်သွားမည့် အကောင်ဘဲလို့ ထင်မှားစွဲလမ်းတဲ့ ဒိဋ္ဌိကလဲ မှီရာတခု၊ အဲဒီ မှီရာနှစ်ခုမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပါတဲ့။ အဲဒီ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလုံးစုံသော ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရ တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှဘဲဆိုတာ အမှန်အတိုင်း သိပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်လို ရုပ်နာမ်ကိုမှ မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင် ငါကောင်ဘဲလို့ သာယာ စွဲလမ်းပြီး မှီတွယ်ခြင်း မရှိတော့ပါဘူး-တဲ့)။

ယဿ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘဝါယ ဝါ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ-သဿတဒိဋ္ဌိ အတွက်ဖြစ်စေ။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ရန် အတွက် ဖြစ်စေ။ ဝိဘဝါယ ဝါ၊ ဝိဘဝ ဒိဋ္ဌိ-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အတွက်ဖြစ်စေ။ တဏှာ၊ တပ်မက်နှစ်သက်မှု တဏှာသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိတော့ချေ။ (ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မိမိ သူတပါးလို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့ အသက်ကောင် အတ္တကောင်ဟာ သေခြင်း ပျက်ခြင်း မရှိဘဲ အမြဲတမ်း တည်နေတယ်။ ရုပ်ကြမ်း ကိုယ်ကြမ်းကြီးက သေပျက်သွားပေမဲ့ အသက်ကောင် အတ္တကောင်ကတော့ မပျက် ဘူး၊ တခြားဌာန တခြားဘဝမှာ ပြောင်းရွှေ့ပြီးတော့ တည်နေတယ်။ ဘယ်တော့မှ မပျက်နိုင်ဘူးလို့ ဒီလို အယူအစွဲလဲ ရှိတတ် တယ်။ အဲဒီအယူအစွဲကို ဘဝဒိဋ္ဌိ-လို့လဲ ခေါ်တယ်။ သဿတဒိဋ္ဌိ-လို့လဲ၊ ခေါ်တယ်။ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံးပျက်သွားတယ် ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ဒီလို အယူအစွဲလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒါက ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ-တဲ့၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-လို့လဲ

ခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီအယူနှစ်ခုထဲက တခုခုကို ကြိုက်နှစ်သက်နေကြတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလို အယူအစွဲ လဲ မရှိဘူး။ အဲဒီလို အယူအစွဲကို နှစ်သက်မှုလဲ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဘဝတဖန်ဖြစ်ဘို့ရာလဲ မသာယာ မတောင့်တဘူး။ မဖြစ် ဘို့ရာလဲ မသာယာ မတောင့်တဘူး။ အဲဒီလို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်တဲ့ အကြောင်း နောက်ဂါထာမှာ ဆက်ပြီး ဖော်ပြထားတယ်။)

တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။
ဂန္တာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အတရီ သော ဝိသတ္တိကံ။

ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အနပေက္ခိနံ၊ ငဲ့ကွက် တွယ်တာခြင်း မရှိသော။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်အလုံးစုံ တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပသန္တောတိ၊ ကိလေသာ အပူမီး ငြိမ်းအေးပြီးသောသူ ဟူ၍။ ဗြူမိ၊ ငါ ဟောဆိုပေ ခ၏။

တဿ၊ ထို ဥပသန္တမည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဂန္တာ၊ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရားတို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။ (ကြိုးတချောင်းအဆုံးမှာနောက်ကြိုးတစနဲ့ ထုံးဖွဲ့ပြီးဆက်ပေးလိုက်ယင် ကြိုးစဟာ မဆုံးဘဲနဲ့ ရှည်လာတယ်။ အဲဒီ ဒုတိယကြိုး အဆုံးမှာ တဖန် တတိယကြိုးနဲ့ ဆက်ပေး။ အဲဒီ ကြိုးအဆုံးမှာလဲ စတုတ္ထကြိုးနဲ့ ဆက်ပေး စသည်ဖြင့် နောက်ထပ် ဆက်ဆက် ပေးနေယင် ကြိုးစဟာ မဆုံးနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ တာဝ တဘဝဆုံး ဆုံးသွားရာမှာ နောက်ထပ် ထုံးဖွဲ့ပြီး ဆက်ဆက်ပေး တတ်တဲ့ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိကို ဂန္တတရားလို့ ခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ ဒီ ဂန္တ တရားတွေက ထုံးဖွဲ့ပြီး ဆက်ဆက်ပေးပေးနေလို့ ဘဝသံသရာမှာ အစဉ်မပြတ် ကျင်လည်နေကြရတယ်။ သောတာပန်မှာ အများဆုံး (၇) ဘဝ၊ သကဒါဂါမ်မှာ (၂) ဘဝ၊ အနာဂါမ်မှာ ရူပဘဝ အရူပဘဝထဲက တဘဝဖြစ်ပြီး ကျင်လည်နေကြရတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလို ထုံးဖွဲ့ပြီး ဘဝကိုဆက် ပေးတတ်တဲ့ ဂန္တ တရားတွေဟာ လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူး-တဲ့။

သော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိသတ္တိကံ၊ ငြိကပ်တွယ်တာ သာယာတတ်သော တဏှာကို။ အတရီ၊ ကျော်လွန်သွား လေပြီ။ (ဒီအပိုဒ်ကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။)

န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေါ၊ ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ။
အတ္တာ ဝါပိ နိရတ္တာ ဝါ၊ န တသ္မိံ ဥပလဗ္ဗတိ။

တဿ၊ ထို ဥပသန္တမည်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုတ္တာ စ၊ သားသမီးတို့သည်၎င်း။ ပသဝေါ စ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဆိတ်၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ ကြက်၊ ဝက်စသော သက်ရှိပစ္စည်းဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း။ ခေတ္တံ စ၊ လယ်သည်၎င်း။ ဝတ္ထုဉ္စ၊ ယာသည်၎င်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ရဟန္တာ မဖြစ်ခင်က သားသမီးစသည်တို့ ရှိခဲ့ဘူးတဲ့သူ ဖြစ်ပေမဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သည့် အချိန်ကစပြီး အဲဒီသားသမီး စသည်တို့နှင့် စပ်ပြီး သာယာသိမ်းပိုက်မှု လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။) တသ္မိံ၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အတ္တာ ဝါပိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ နိရတ္တာ ဝါ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်ပေ။ (အဲဒီ ဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးလုံး မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ရှေးက ဂါထာတွေမှာလဲ ဒီ အဓိပ္ပါယ် ပါခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အတ္တာ နိရတ္တာဆိုတဲ့ စကားနဲ့ပြောမှ နားလည်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ထပ်ပြီးတော့ ဟောတော်မူရပါတယ်။)

ယေန နံ ဝဇ္ဈံ ပုထုဇ္ဇနာ၊ အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ။
တံ တဿ အပုရက္ခတံ၊ တသ္မာ ဝါဒေသု နေ' ဇတိ။

ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပညာမဲ့သော အများစု နတ်လူ တို့သည်၎င်း။ အထော၊ ထို့ပြင်။ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ ပညာရှိ ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား တို့သည်၎င်း။ နံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယေန၊ အကြင် ရာဂအစရှိသော အပြစ်အနာအဆာဖြင့်။ ဝဇ္ဈံ၊ တပ်မက်နေသောသူ၊ စိတ်ဆိုးနေသောသူ စသည်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ တံ၊ ထို စွပ်စွဲ ပြောဆိုနိုင်ကြောင့် ဖြစ်သော ရာဂစသော အပြစ် အနာအဆာကို။ တဿ၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပုရက္ခတံ၊ ရှေ့သွားမပြုအပ်တော့ပြီ။ (ပုထုဇဉ်နဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရာဂစသည်တို့ စေခိုင်းရာကို ပြုလုပ်နေကြရသောကြောင့် ရာဂစသည်ကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ဆရာသခင် တင်မြှောက်ထားသလိုပင် ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီ ရာဂစသော ရှေ့ဆောင်ဆရာတွေ ရှိနေတဲ့အတွက် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရာဂဖြစ်နေတဲ့ အခါလဲရှိတယ်။ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့အခါလဲ ရှိတယ်။ တကယ် ဖြစ်နေရုံက မဟုတ်သော်လဲ အနုသယအနေအားဖြင့် အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါဖြစ်ဖို့ အသင့်ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ်နဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကိုတော့ တပ်မက် နှစ်သက်နေတယ်။ အမျက်ဒေါသ ရှိနေတယ် စသည်ဖြင့် သူတပါးက စွပ်စွဲ ပြောဆိုနိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် မှာတော့ ရာဂစသည်ကို ရှေ့ဆောင်ဆရာ တင်ထားတဲ့ အနေမျိုးဟာ လုံးဝ မရှိတော့ဘူး။ ရာဂ စသည် ဖြစ်နိုင်ခွင့်တောင် မရှိ တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေတယ်၊ ဒေါသဖြင့် စိတ်ဆိုးနေတယ် စသည်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြောဆိုနိုင်ဖွယ်လဲ မရှိတော့

ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါဒေသု၊ စွပ်စွဲ ပြောဆိုမှုတို့ကြောင့်။ နေဇေတိ-န ဇေတိ၊ မတုန်မလှုပ်တော့ပေ။ (ထင်ရှား ပေါ်နေပါပြီ။)

ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ၊ န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။
န သမေသု န သြမေသု၊ ကပ္ပံ နေ'တိ အကပ္ပိယော။

သော မုနိ၊ ရဟန္တာမြတ်ဖြစ်သော ထိုရဟန်းသည်။ ဝီတဂေဓော၊ မက်မောခြင်းလည်း ကင်းပေ၏။ အမစ္ဆရီ၊ ဝန်တိုခြင်းလည်း မရှိပေ။ ဥဿေသု၊ မိမိထက် မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ န ဝဒတေ၊ အမျိုးတူ အတန်းတူအဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်း၍ နှိုင်းပြိုင်လျက် မပြောတတ်ပေ။ (သိက္ခာ ဝါအားဖြင့် ဖြစ်စေ ပရိယတ်ဂုဏ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြံအရံ ပရိသတ်စသည်အားဖြင့် ဖြစ်စေ မိမိထက်သာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ “ငါလဲ သူတို့နဲ့ အမျိုးအစားအတူတူဘဲ”လို့ ထည့်သွင်းပြီးတော့ မိမိကပင် သာသလိုလို ပြောဆိုခြင်း၊ တန်းတူလိုလို ပြောဆိုခြင်း၊ မိမိက အောက်ကျတဲ့ အနေနဲ့ ပြောဆိုခြင်းမျိုးလဲ မရှိပါဘူးတဲ့၊ နောက် နှစ်ပုဒ်ရဲ့ အနက်ကလဲ နည်းတူပါဘဲ။) န သမေသု၊ တန်းတူပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လဲ ထည့်သွင်းနှိုင်းစာ၍ မပြောတတ်။ န သြမေသု၊ အောက်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လဲ ထည့်သွင်းနှိုင်းစာ၍ မပြောတတ်။ အကပ္ပိယော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ကပ္ပံ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆခြင်းသို့။ နေတိ-န ဇေတိ၊ မရောက်တော့ပေ။ (လိုချင် နှစ်သက်စရာတွေကို လိုချင်နှစ်သက်ပြီး ကြံနေတာကို တဏှာဖြင့် ကြံတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ရုပ်ဟာ အတ္တဘဲ၊ သိတတ်တဲ့စိတ်ဟာ အတ္တဘဲစသည်ဖြင့် ကြံတာကို ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီ ကြံစည်မှုမျိုး မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။)

ယဿ လောကေ သကံ နတ္ထိ၊ အသတာစ န သောစတိ။
ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတိ၊ သဂေ သန္တောတိ ဝုစ္ဆတိ။

ယဿ၊ ယင်းဆိုခဲ့ပြီးသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သကံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟု သာယာသိမ်းပိုက်အပ်သော မိမိဥစ္စာမည် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပေ။ (ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ တစ်စုံတစ်ခုမျှ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့မျက်စိ စသည်ဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ခြင်းမရှိဘူး၊ သာယာသိမ်းပိုက်တတ်တဲ့ တဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိ လုံးဝကင်းနေပြီလို့ ဆိုလိုပါတယ်။) အသတာ စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်လဲ။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးတော့ပြီ။ (တစ်စုံတစ်ခုကို မရသောကြောင့်လဲ မစိုးရိမ် မပူဆွေးဘူး၊ ရပြီးဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ဝတ္ထုတစ်ခုခု ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားသောကြောင့်လဲ မစိုးရိမ် မပူဆွေးတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။) ဓမ္မေသု စ၊ ရုပ်နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌လည်း။ ဝါ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ကြောင့်လည်း။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သင့် မရောက်ထိုက်ရာသို့ မရောက်တော့ပေ။ (လောကမှာ လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားလို့ ခေါ်ရတာတွေရော၊ အဝတ်အထည်၊ ဆန်စပါး၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုရတဲ့ သုံးဆောင်ဖွယ်တွေရော၊ ဒါတွေ အလုံးစုံဟာ ဘာဝနာ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုယင် ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားချည်းဘဲ၊ ဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားတွေကိုပင် ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ ငါ့ဥစ္စာဘဲ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ သူများအတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ စားဘွယ် သုံးဘွယ် တစ်စုံတစ်ခုအတွက် ဖြစ်ဖြစ် ပြောဆိုပြုလုပ် မှုတွေဟာ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ တရားတွေအတွက် ပြောဆိုပြုလုပ်မှုတွေချည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကို ဒီမှာ ဓမ္မေသု၊ ငါ သူတပါး၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စသည်ဖြင့် ခေါ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတွေအတွက်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီသုတ်ဒေသနာတော်က ပညာလွန်ကဲ တဲ့ ဗုဒ္ဓိစရိုက် ရိတ်တူတွေအတွက် ဟောထားတာမို့ နက်နဲတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေ များစွာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားအစုမျှ ဖြစ်တဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ သူတပါးကို ငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ ရလာတဲ့ လာဘ် လာဘကို ငဲ့ပြီးတော့ ဖြစ်ဖြစ်၊ မပြုသင့်တာတွေကို ပြုလုပ်နေကြပါတယ်။ ခင်မင် ရင်းနှီးတဲ့သူကို ငဲ့ပြီးတော့ ဖြစ်ဖြစ်၊ လာဘ် လာဘကို ငဲ့ပြီးတော့ ဖြစ်ဖြစ်၊ မတရား ပြုလုပ်တတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ မရောက်သင့်ရာ ရောက်သွားတဲ့ ဆန္ဒအဂတိဘဲ၊ မုန်း လို့လဲမတရား ပြုတတ်ကြတယ် ဒေါသ အဂတိဘဲ၊ ကြောက်လို့လဲ မတရားပြုတတ်ကြတယ် ဘယ အဂတိဘဲ၊ မသိ နားမလည် လို့လဲ မတရားပြုတတ်ကြတယ် မောဟ အဂတိဘဲ၊ ယခု ပြောနေတဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်မှာတော့ အဲဒီလို အဂတိလေးပါးနဲ့ မတရားပြုမှု၊ ပြောမှု လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူး-တဲ့။ ပြီးတော့ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသော အခြားအကုသိုလ်တွေနဲ့လဲ မတော်တာကို ပြုလုပ် ခြင်း ပြောဆိုခြင်း ကြံစည်ခြင်း လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူး-တဲ့။) ဒါကြောင့်၊ ဓမ္မေသု စ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ တရားတို့ကြောင့် လည်း။ န ဂစ္ဆတိ။ မရောက်သင့် မရောက်ထိုက်ရာသို့ မရောက်တော့ပေ။ ဝါ၊ မပြုသင့်သည်ကို မပြုတော့ပေ။ သ-သော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဂုဏ် အလုံးစုံတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာမြတ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သန္တောတိ၊ ကိလေသာအပူမီး အလုံးစုံ ငြိမ်းအေးပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်ပေသတည်း။

တရားတော်နိဂုံး။ ။ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်က ဒီဂါထာမှာ အဆုံးသတ်ပါတယ်။ ဒီသုတ်မှာ အမေးကတဂါထာ၊ အဖြေ က ၁၃-ဂါထာ အားလုံးပေါင်း ၁၄-ဂါထာ ရှိပါတယ်။ အမေးပုစ္ဆာက-

ဘယ်လိုသိမြင် လေ့ကျင့်လျှင် မည်တွင်သန္တောသိသနည်း။

ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်အရ ဘယ်လိုသီလအကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံယင် ဘယ်လိုအသိအမြင် ဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြည့်စုံယင် ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တပုဂ္ဂိုလ် မည်ပါသလဲလို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီအမေးကို အဖြေ ၁၃-ဂါထာထဲက ပဌမဂါထာတပုဒ်တည်းနဲ့ဘဲ ဖြေခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထိုစဉ်အခါက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ အဇ္ဈာသယကို ကြည့်တော်မူပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့နဲ့သင့်တော် မည့် ဝေါဟာရတွေနဲ့ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ၁၃-ဂါထာတိုင်အောင် ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူတဲ့အတွက် ပဌမအဖြေဂါထာနဲ့ သင့်တော်တဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက အဲဒီပဌမ အဖြေဂါထာကို ကြားနာပြီး မဂ်ဖိုလ် တရားထူးတွေကို ရကြပါတယ်။ ဒုတိယ အဖြေဂါထာစသည်နှင့်သင့်တော်တဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေကလဲ အဲဒီဒုတိယ အဖြေ ဂါထာစသည်ကို ကြားနာပြီး အသီးအသီး မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေကို ရသွားကြပါတယ်။ ဒီလို အဲဒီတုန်းက ဒီတသုတ်တည်းနဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရသွားကြတဲ့နတ်ဗြဟ္မာတွေဟာ ဘယ်လောက်များပြားသလဲဆိုယင် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချည်း ကုဋေတသိန်း ရှိသတဲ့၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ဖြစ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မရေမတွက် နိုင်လောက် အောင် များပါတယ်-တဲ့။

ဘုန်းကြီးကလဲ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာကို သီတင်းနေတိုင်းလာရောက်ပြီး တရားနာကြတဲ့ လူရှင်ရဟန်း ပရိသတ်တွေရဲ့ အခြေအနေကို ကြည့်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ အဲဒီအဖြေ ၁၃-ဂါထာထဲက ဆောင်ပုဒ်ပေးထားတဲ့ ဂါထာငါးပုဒ် ကို ဟောရလျှင် ဘုန်းကြီးရဲ့ တပည့်ပရိသတ်တွေလဲ သဘောပေါက်လောက်တယ်။ နားလည်လောက်တယ်လို့ ခန့်မှန်းပြီး အဲဒီ ဂါထာငါးပုဒ်ကို အကျယ်တဝင့်ဖွင့်ပြီး ဟောလာခဲ့ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ဂါထာ ၈-ပုဒ်ကိုတော့ ပြည့်စုံရုံမျှဘဲဖြည့်စွက်ပြီး အကျဉ်း ဖော်ပြ လိုက်ရပါတယ်။

ယခု ဟောကြားဖော်ပြလို့ ဒီပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်ကို ကြားနာရတဲ့သူတွေနဲ့ ဖတ်ရှုလေ့လာကြရတဲ့ သူတွေဟာ လဲ ပါရမီဓာတ်ခံက ရင့်ကျက်နေယင်တော့ ကြားနာရင်း ဖတ်ရှုလေ့လာရင်းဘဲ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရနိုင်လောက်ပါတယ်။ ယခု တရားနာနေစဉ် လေ့လာနေစဉ်မှာ မရသေးတောင် နောင်အခါမှာရဘို့ ပါရမီမျိုးစေ့ကိုတော့ အောင်အောင် မြင်မြင်ကြီး ရသွားနိုင်ပါတယ်။ ပြောစရာတွေလဲ စုံလောက်ပါပြီ။ တရားသိမ်းကြစို့။

ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာခံမှတ်သားကြရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ကြောင့် ယခုတရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြ၍ ဤဒေသနာ တော်၌ ဟောကြားထားသော ငြိမ်းအေးတဲ့(သန္တ)ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့်ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ် အရိယမဂ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် တိုးတက်ပြီးလျှင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမြတ်ကို မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။

ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး ပြီး၏။

မှတ်ချက်

+ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၄၀၂။